

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

RED

Sayı 2, Kasım '06, 2.5 ytl

**'Fethullah'ı CIA
ve FBI koruyor!'**

**ek\$isözlük'ten
atılan 'hazreti
muhabbet'...**

**Orhan Pamuk
prens mi?**

**Ermenileri kim,
neden öldürdü?**

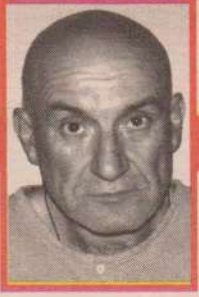
**Bir Yanki'nin
itirafları...**

**'0' öğrenciler
ve 'o' profesör
asılsın bizce!**

**70 kuşağı
'arızalı' çıktı...**

Ey cemaat-i müslimin! Uyanma vakti!

Akşamsefası

Askerin politika yapmasına karşı falan değilim. Elbette yapacak. Keşke herkes politika yapabilse. Ama politika yapan herkes, her türlü eleştiriye de açık olmak zorunda...

HAKKI YÜKSELEN (BABA HAKKI)

'Politika' yapmak...

Asker yine politika yaptı! Komutanlar her ne kadar, "Hayır politika değil, vazifemizi yapıyoruz," deseler de, yaptıkları basbayağı politika. Askerin politika yapmasına karşı falan değilim. Elbette yapacak. Keşke herkes politika yapsa, yapabilse, politikayla ilgilense. İlgilense de, 12 Eylül'ün eseri olan şu depolitizasyonun etkileri sona erse. İktidarla muhalefet, en önemli ülke sorunlarını tartışırken, birbirlerini politika yapmakla suçlamasa. Ne bileyim, sıradan insanlar, "Aman başıma bir iş gelir," diye politikadan bu kadar tırsırsa. Ben politikanın teşvik edilmesinden yanayım, çünkü politika, aynı zamanda emekçilerin, yoksulların sisteme müdahale etmesinin başlıca yolu. Benim karşı olduğum, şimdiki tek taraflı, tekceli, eleştiriyi tahammülsüz politika anlayışı; yani politikanın kitlelere fiilen yasaklanıp golf, binicilik, tenis türü bir elit sporu veya karşı çıkanların 'vatan haini' ilan edildiği bir devlet hizmeti haline getirilmesi.

Son günlerde Cumhurbaşkanı ve komutanlar sert eleştiriler ve uyarılar yaptı. Değindikleri konular, işsizlik, kötü çalışma koşulları, toplumsal eşitsizlik, sefalet, artan sömürü, sendikasızlık, sosyal güvenlik, sağlık vb. biz ölümlülerin dünyevi hayatına ilişkin konular değildi. Konuşmalar, esas olarak devletin yüksek menfaatleriyle ilgiliydi. Gerçi alışkın olduğumuz bir durum. Ne de olsa bu memleketin çocuğuyuz. Su, belirli şartlarda nasıl 100 derecede kaynarsa, bu memlekette de bazı çok önemli kişiler, belirli şartlarda öyle sert konuşurlar. Ama son konuşmalar, darbe bildirilerini saymazsak her zamankinden daha sert ve kapsamlı. Üstelik ileri derecede politik ve programatik bir içerik taşıyor. 'Nasıl bir kapitalizm?', 'Nasıl bir burjuvazi?' gibi mevzulara bile girilmiş. Yani, neredeyse bir siyasi parti bildirisi kıvamında. Olaylı genelkurmay atamasının ardından, basında, yeni bir döneme girildiği sıkça vurgulandı. Yeni Genelkurmay Başkanı da sert bir konuşmayla başladı görevine. Üstelik durumlar da çok gergindi. Hayati önemde iç ve dış sorunlar vardı. Bu sorunlar normal şartlarda idare edilebilirdi belki, ancak bu defa vaziyet öyle değişti...

Kadro kadroya karşı

Türkiye'de uzun zamandır bir güçler mücadelesi ve kadrolar savaşı yaşanıyor. Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana gelen statüko tehdit altında. Bu statükoya karşı çıkanlar da öyle devrimci falan değil. Onlar da statükocu, ama yeni bir statükodan yanalar. Yani ortada öyle sermayenin tekerine taş koyma gibi bir durum yok.

Zaten büyük sermaye de doğrudan işin içinde. Ama sınırsız Fransız ihtilali, Rus ihtilali geliyor! Ortalık toz duman.

Aslında çok dertli bir ülkede yaşıyoruz. Anayasayla, yasalarla milimi milimine kurallara bağlanmış prosedürler bile krize dönüşüyor. Örnek mi? İşte gelecek yıl yapılacak olan cumhurbaşkanlığı seçimi. Normalde bir-iki çatışma ve uzlaşmayla halledilebilecek bir konu aslında, ama dedik ya, devir kötü! Bu nedenle rejimin bekâsı meselesine dönüşüyor; çünkü asıl mesele kimin ne olacağı değil, statükonun ne olacağı. Statüko dediğin de öyle basit bir şey değil. Büyük çıkarlara, güç dengelerine; toplumsal, siyasi konumlara, belirli kurallara dayanıyor. En önemlisi de her statüko gibi bir ekonomi politiği var... Yani kolayına yedirilecek, öyle seçimle falan devredilecek bir şey değil. Epey kavgaya dövuş ve tabii kimi zaman bazı uzlaşmaları gerektiriyor. Bütün bu laikçi-şeriatçı kavgası, irtica vardı- yoktu mücadelesi vb. bu statüko savaşının şifrenmiş halleri, üstü örtülü muharebeleri.

Bu kadrolar savaşı durduk yerde çıkmıyor elbette. Kabak gibi bir laf olacak ama son 20 yılda hem Türkiye'de, hem de dünyada bir değişim yaşanıyor. Gerçi devrimcilerle, sosyalistlerle dalga geçerlerken burjuva ideologlarının sıkça anlattıkları o, 'değişen dünya', 'tarihin sonu', 'kapitalizmin nihai zaferi' türü hikâyeler, anlatanların ayaklarına dolaşmaya başladı, ama burjuva devletin çeşitli fraksiyonları arasındaki mücadele bazen çatışmalarla, bazen de uzlaşmalarla sürüyor. Bir yandan içeride, her ne kadar bu güne kadar bir dediği, genellekle, iki edilmemiş de olsa büyük burjuvazi, kendini siyasi vesayet altında hissettiğinden olacak, kendine ait olanı tam olarak geri istiyor. Yani bir çeşit doğrudan demokrasi peşinde.

Amacı, bütün toplumsal kaynaklara el koyarken, ekonomik-toplumsal iktidarını, kayıtsız şartsız siyasi iktidarıyla bütünlemek. Artık kime ne vereceğini kendisi bilmek istiyor! Neo-liberal dünya ekonomisiyle bütünleşme ve uluslararası işbölümünde uygun bir yer kapma peşindeki sermayenin, askerle el altından mücadeleyi de içeren siyasi cesareti elbette yakın ve orta vadede işçi sınıfından gelecek bir tehlike görmemesinden kaynaklanıyor. Büyük burjuvazi, mülkiyetine yönelik bir tehlike görmediğinden olacak, bir takım

burjuva demokratik numaralara bile girişebiliyor. Öyle ya, toplumsal hakları geri al, bireysel hakları ver; kimsede kullanabilecek hal kalmadıktan sonra...

Fenni sünnetçi!

Tabii bir de dünya ekonomisinin, iktisadi ve siyasi yapılarından, hadi daha açık konuşalım, ABD'den, AB'den, IMF'den, Dünya Bankası'ndan gelen, baskılar var. Açıkçası, mali sermayenin dünyayı ekonomik ve politik olarak denetlemesi anlamındaki emperyalizmin baskıları. Soğuk savaşın ardından, sırtındaki gereksiz yükleri atmak, arıza çıkarımları halletmek ve maliyetleri düşürmek için bir kadro ve düzen değişikliğini hedefliyor emperyalizm. 'Büyük Ortadoğu Projesi' falan hep bu. Ve yine bu nedenle halının altına süpürülmüş çöpler ortaya çıkıyor, eski halı vurdukça tozutuyor! Tabii bütün bunların gerekçesi de özgürlük ve demokrasi!

Ancak bilindiği gibi kadrolar arası iktidar savaşları, bu güçlerin sosyoekonomik ve siyasi çıkarlarının açık tanımları üzerinden yürümüyor. Kavgaya, çoğu zaman vatan, millet, laiklik; İrtica, din, iman gibi ideolojik dolaylımlarla, yani daha çok semboller üzerinden yürüyor; ünlü sünnetçi fıkrasında olduğu gibi. Malum, adamın biri yolda yürürken tabelasında 'fenni sünnetçi' yazan bir dükkâna rastlar. Biraz yaklaştığında vitrinde sadece bir kol saati olduğunu görür. Şaşkınlıkla dükkâna giren adam, içerdeki sünnetçiye, "Vitrine neden kol saati koydunuz?" diye sorar. Sünnetçi de, "Peki, ya ne koysaydım, birader?" diye cevap verir...

Yani durum epeyce kritik. Yoksa hükümet, birbuçuk partili rejimlerdeki, çizmeyi aşan muvazaalı bir parçi gibi azarlanmaz; Cumhurbaşkanımız, laiklik karşısında demokrasinin sınırlarını çizip halkı adeta, "Kime oy vereceğinizi iyi düşünün!" diye uyarır; komutanlar, 'emperyalizm', 'milli burjuvazi', 'evrensel kapitalizm' vb. ağır konulara girmez; ve 'vatan hainleri'ni kasteden bir komutan da, "Ya onlar ölüye terk edecekler, ya da Anadolu denizinde boğulacaklardır," yani 'YA SEV, YA TERK ET!' demezdi. Burası bence çok önemli. Anlaşılan devletimiz, milletimizin en azından bir bölümünden memnun değil! Millet aslında bir yönüyle, devlet ve egemen sınıflar tarafından tanımlanmış hayali bir kitledir. Bu kitle gerçek olmaya, ele

gelmeye başladığı oranda sinir bozmaya, bela çıkarmaya da başlar. İçinde pırıl pırıl insanlarımız olduğu gibi, işçisi, çiftçisi, kapıcısı, dilencisi, bakkalı, komünisti, şeriatçısı, muhalifi, iti kopuğu da vardır. Kürdünü, azınlığını saymıyorum bile. Son zamanlarda, kimilerinin derin devlet diye tanımladığı gücün bazı sözcülerinin ağzından, "Beğenmeyen, kabul etmeyen, boyun eğmeyen gider," türü, açıkça tehdiri de içeren bir hal çaresinin akıllardan geçtiği anlaşıyor. 'Ya sev, ya terk et!' sloganının Fransız mucidi Le Pen'in faşist partisinin bunu yabancılarla mücadelede kullandığını düşünürsek, kimi devletlülümüzün halkın bir bölümünü gözden çıkardığından da şüphelenebiliriz.

Gezici vaiz Kenan Paşa

Politika yapan herkes, her türlü eleştiriye açık olmak zorundadır. 'Biz öyle doğruyuz ki, bizi eleştiren herkes vatan hainidir' anlayışıyla politika yapmak, adamı zorunlu olarak darbeciliğe götürür. Ayrıca politika, çok zor olmakla birlikte, bazen özeleştiriye zorunlu kılar. Bugüne kadar yapılan darbelere, hazırlanan anayasalara, çıkarılan yasalara ve her türlü düzenlemeye rağmen, dönüp dolaşip aynı noktaya geliniyorsa ve bu durum da dünyanın yuvarlaklığından kaynaklanmıyorsa, o zaman araştırılması gereken başka şeyler var demektir. Yani çuvaldızı biraz da kendinize batırmalısınız. Örneğin 12 Eylül rejiminin dini faaliyetlerinden başlayabilirsiniz. Hani o solu yok etmek ve itaatkâr bir toplum yaratmak için yapılanlardan, Türk-İslam sentezlerinden, Alevi köylerine zorla dikilen camilerden, zorunlu din derslerinden, yurtdışındaki imamların maaşlarının Rabıta'ya ödetilmesinden filan. Tabii General Kenan Evren'in, gezici vaiz edasıyla meydan meydan dolaşip verdiği vaazları da unutmaman. Ayrıca bu özelleştirme, emperyalizmle işbirliği, evrensel kapitalizm ve uluslararası sermaye gibi mevzular da çok önemli. O nedenle yine 12 Eylül askeri diktatörlüğünün ülke ekonomisinin evrensel kapitalizmle, uluslararası sermayeyle bütünleşmesi amacıyla yaptığı düzenlemeler mercek altına alınmalı. Emperyalizmin ve büyük sermayenin çıkarlarına uygun bir ekonomik model uğruna işçi sınıfının ve sendikaların nasıl ezildiğini; yeni iş kanununun, bir büyük patronun yalısında nasıl hazırlandığını da hatırlanmalı. Tabii aynı bağlamda mesela OYAK'ın faaliyetleri ve ortaklıkları, (Özellikle de AXA ve Renault!) incelenmeli. Bir de 40 küsur yıllık bir devlet politikası olan AB konusunda artık karar verilmeli. Bir yerden başlamak gerekiyor!

İrtical..

Bu irtica konusu gerçekten çok önemli. Geri dönme, eskiyi isteme anlamındaki irtica

sözcüğü Arapça 'rücû'dan geliyor ve sözcük olarak sadece dinî gericiliği değil, her türlü gericiliği, geçmiş hevesini de kapsıyor. Sözcüğün kökeni aklıma ünlü 'aslına rücû etmek' sözünü getiriyor.

Farkında mısınız, son yıllarda Türkiye'de pek çok şey aslına rücû etme eğiliminde. Mesela her şeyin hâkimi olduğu tek parti dönemine rücû hevesindeki CHP. 70'li yıllardan beri bu partinin sosyal demokrat olduğu söylenir. Üstelik Sosyalist Enternasyonal'e de üyedir. Peki, CHP sosyal demokrat bir parti midir? Ne cevap vereceğiz? Aslında CHP hiçbir zaman klasik anlamda sosyal demokrat bir parti, yani bir işçi sınıfı partisi olmadı. İşçi sınıfı ve sendikalarla, organik ve kalıcı bağlar kurmadı. Program ve örgüt yapısı olarak da öyleydi. 70'li yıllardaki solculuğu aslında sağın oy deposu konumundaki köylülüğü kazanmaya dönüktü. (Toprak reformu, köykentler, toprak işleyen... falan.) Böylece 27 yıllık kesintisiz iktidarı döneminde köylülüğe tepeden bakışını ve köylünün sırtından eksik etmediği jandarma sopasını unutturmayı, bu yolla oy alabilmeyi umuyordu. İşçi sınıfı da CHP için gerçekte bir seçmen kitlesi, 'milli bir sınıf' olmanın ötesine geçemedi. Üstelik işçi sınıfına ilgisini de her zaman, bu sınıfı komünizmin etkisinden koruma amacıyla izah etti. Hani büyük sermaye yanlış anlar falan diye! 'Ortanın solu', 'sosyal demokratlık', 'demokratik solculuk' esas olarak işçi sınıfı başını alıp davulcuya, zurnacıya varmasını diyeydi.

60'lı yıllardaki hızlı sanayileşme ve proléterleşmenin ivmesiyle şiddetlenen sınıf mücadelesi, ve bunun üzerinde yükselen örgütlü militan işçi hareketi, düzenin yüreğini öyle ağzına getirdi ki, CHP'nin de vatan-millet adına solcu olmaktan başka çaresi kalmadı. Tabii Türkiye tarihinin ilk sosyalist parlamento grubunu kurmayı başaran ve Meclis'in tozunu attıran TİP'in etkisini de unutmayalım. "Peki ya Ecevit'in verdiği grev hakkı?" mı diyorsunuz? O hak, zaten birkaç yıl içinde, muhtemelen barikatlarda ve sosyalistlerin öncülüğünde alınacaktı. Ecevit'in geçmişteki en önemli özelliği, kimi zaman burjuvazinin sınıf çıkarlarını, siyasi olarak tırsık burjuvaziden daha iyi kavramasıydı. CHP ancak dönem dönem halkçı kılıklara bürünen burjuva reformist bir devlet partisi olarak tanımlanabilir. Daha fazlası ancak bu partinin parçalanması ve soldan gelecek büyük bir dalgayla mümkün. Sosyalist Enternasyonal üyeliğine gelince, bu CHP'nin değil, onların sorunu!

Ekonomik liberalizm ve büyük sermayeyle ilişkileri açısından belki CHP'yi çağdaş sosyal demokrat veya Blairci olarak tanımlayanlar da vardır ama genel başkanları bir defasında 'Anadolu solu' tanımını uygun görmüştü. Tabii, yine kendi bilecekleri bir şey.

Babam sağolsun!

Bu parti hakkında kim ne düşünürse düşünsün, kesin olan tek şey, politikasının işçi sınıfı ve emeğin sosyal, ekonomik hakları, demokratikleşme gibi mevzulara, sembolik olarak bile uzak olması. CHP, rejim krizi arazlarının belirmesi ve iktidar partisinin İslamcı yanları nedeniyle, resmi ideolojiyi, asker-sivil bürokrasiyi temsil eden bir devlet partisi olarak davranmaya başladı. Yani bir çeşit aslına rücû olayı. Bu durumda burjuvaziyi nasıl kazanır, eskiden komünizm tehlikesiyle ikna ederken şimdi de şeriat tehlikesiyle korkutabilir mi, bilemem. O

kendi sorunu. Neticede tarihsel bir görev olarak, büyük sermayeye hizmetin bin bir yolu vardır.

Bir partinin kendine hangi sıfatı yakıştırdığı önemli değil, önemli olan ideolojik yapısı, siyasi eylemi. Devleti kuran ve babasının malı gibi gören bir parti CHP. Mesela partinin SODEP halinin genel başkanlığı yapan Erdal İnönü'ye, "Yahu bu devlet sizin babanızın malı mı, biraz da işçi sınıfıyla ilgilenin, siz ne biçim sosyal demokratsınız?" diye sorulsa, o da, "Evet, babamın malı, babam kurdu, ne olacak?!" diye cevap verseydi, kim ne diyebilirdi ki? Gerçi o günler henüz iyi günlerimizmiş. Şimdi, sahaya inmiş ırkçılığa, şoven milliyetçiliğe amigoluk (Tribün liderliği de deniyor!) yapan; linç girişimlerine 'vatandaşın tepkisi' adını takan, sağla, milliyetçilerle, gerici olan ne varsa onunla ittifak peşinde koşan ve daha baskıcı bir rejim talep eden; 301. maddeyi Türklük adına savunan; 'savaşa devam' diyen; Fransa'dan intikam almak için ilk çare olarak Ermenistanlı emekçileri sınır dışı etmeyi öneren bir devlet partisine, "Siz ne biçim sosyal demokratsınız?" diye sormanın bir anlamı yok zaten. Bunlar, partinin genetik yapısıyla ilgili durumlar aslında. Tek parti döneminin ünlü Ankara Valisi Nevzat Tandoğan, yaka paça huzuruna çıkarılan komünistlere demiş ya: "Bu memleket komünizm gerekiyorsa onu da biz getiririz!" diye. CHP'nin sosyal demokratlığı da böyle bir şey. Eh ne de olsa şalçı Nihat Erimler; köylüleri, 'görüntü kirliliği yaratmasınlar' diye Ankara'nın modern semtlerine sokmayan seçkinlerin partisi. Şimdi bir işçi sınıfı tehlikesi olmadığına göre, sosyal demokratlık numarasına da gerek yok. CHP, 'laik devleti'ni savunabilir; üstelik gönül rahatlığıyla. Ne de olsa burjuva devleti...

Kimse CHPnin, "İrtical irtica!" diye bağırıp durduğuna bakmasın, kendisi mürtecinin önde gideni...

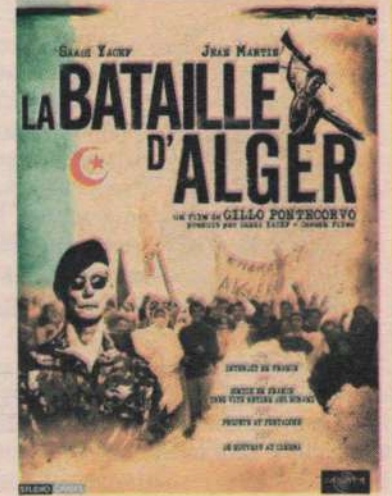
Lime lime milliyetçilik

İkinci bir Çanakkale savaşı çıkabilir. Hani şu üstü başı lime lime iki çılgın Türkün fotoğrafları bulunan poster üzerine yapılan tartışmadan söz ediyorum. Binlerce basılıp neredeyse bütün işyerlerine satılan bu posterde yazarların gerçeği yansıtmadığı ileri sürülüyor. Neyse ki iddia sahibi bir polis dergisi. Yani şimdilik bir 'vatan hainliği' durumu yok. Zaten bir numara olduğundan kuşulanmıştık. Bir kere, daha savaşın birinci yılında, üstelik de hava kuvvetlerinde görevli askerlerin üniforması o hale gelmez. Çünkü başka yüzlerce savaş fotoğrafında, göğüs göğüse savaştan, siperlerde, yerlerde sürünen askerlerin üniformaları bile o halde değil. Çılgın havacıların bu hale gelmesi için, uçak pervanesine kapılmaları veya bir yerine takılıp yerlerde sürüklenmiş olmaları lazım. O zaman da yara izleri olması gerekir. Bu durum komutan dayığından da olamaz. Bu iki çılgın arkadaş muhtemelen yakın bir köyde yaşayan hurdacılar, satıcılar veya askerlerden bir şeyler istemeye gelen çobanlar. Almanlar da fotoğraflarını çekmiş. Yani emniyet araştırmasının da ortaya çıkardığı gibi bunlar asker falan değil. Aslında bunların hiçbirisi önemli de değil. Önemli olan milliyetçiliğin artık nelere tenezzül ettiği...

Hey gidi günler hey!..

Fransa parlamentosu 'Ermeni soykırımı'nı inkâr etmeyi suç sayan bir yasa çıkardı ya, bizim parlamento da misilleme olarak Cezayir'de Fransızların yaptığı soykırımı inkârı suç sayan bir yasa çıkarmaya soyundular. Gerçi yasaya el kaldıracakların çoğunun Fransa'nın Cezayir'de ve başka yerlerde yaptığı katliamlardan, kıyımlardan, göz yumduğu, desteklediği soykırımlardan haberi bile yoktur, ayrıca bütün bunlar umurlarında da değildir. Ancak sayın milletvekilleri Cezayir halkına sahip çıkmadan önce, kendilerine akıl veren diplomat eskilerine bir sorsunlar: 50'li yıllarda Türkiye'nin Ortadoğu politikası neymiş; Süveyş krizinde ne yapmış? Irak ihtilalinde neler yapmaya kalkmış? En önemlisi de Cezayir konusundaki tavrı neymiş? O dönem Fransa ile ilişkileri nasılmış? Ayrıca 'demokrasi şehitleri' Adnan Menderes'in başbakanlık dönemine bir baksınlar, neler olmuş? Sonra da yasayı çıkarmadan önce Cezayir halkından bir özür dilesinler; tabii resmî özür... Bir de küçük dipnot: Geçtiğimiz ay yaşamını yitiren ünlü yönetmen Gillo Pontecorvo'nun 1965 yılı yapımı Cezayir Savaşı adlı filmi Fransa'da yasaklandıktan sonra Amerika'da falan da sansüre uğramıştı. Tabii Türkiye'de de senelerce 'yasaklı'ydı. Ancak yakın zamanda Kanal 7'de yayımlandı.

Allah benzetmesin!

Ertuğrul Özkök'ün eski bir solcu arkadaşı Cüppeli Ahmet Hoca için, "Bu hoca bizim gençlik yıllarımızdaki bazı sol dernek liderlerine ne kadar benziyor değil mi?" demiş. Doğrudur, her yerde olduğu gibi, solda da kimi Cüppeli Ahmetler vardı. Bazı örgütler de tarikatlara dönüşmüştü. Ancak solcu derneklerin yöneticilerinden birçoğu mücadele sırasında can verdi, işkence gördü ve yıllarca hapis yattı. Yani ağır bedeller ödediler. Ayrıca birçoğu, dernek parasını koruyacağım diye gününü simit ve çayla geçirirdi. Öyle Maltalarda jet-ski falan yapmazdı. Geçmişte kimin kime benzediği ayrı bir konu ama bazı eski solcu arkadaşların ve dernek başkanlarının bugün Özkök'e benzediği kesin!

mantar tarlası

"Bunca yıldır ABD Başkanı görürüm. İlk kez 'düzgün giyinmiş' bir ABD Başkanı gördüm. Bush, son derece şık. Üzerinde lacivert, çok ince, yünlü bir takım elbise vardı. İçine Mısır pamuğundan dokunmuş, İsviçre kotonu bir açık mavi gömlek giymişti. Kravatı ise sarı bir Hermes'ti. Bütün Amerikan başkanları gibi kolunda ucuz bir saat vardı. Her nedense Doğu'ya doğru geldikçe devlet başkanlarının saatlerinin fiyatları artıyor diye düşündüm görünce. Ancak halklar için de durum tam tersi..."

Fatih Altaylı... Vallahi Cemil İpekçi'ye taş çıkartacak tespitler. Bir de kol saatlerine duyarlıyız tabii. Ne de olsa Turgay Ciner 100 bin dolarlık saat hediye etmişti...

"Türkiye'de maalesef bazı magazin programları, yalan, yanlış, asparagas haberler ve sanal polemikler yaratarak, konu aldıkları olay kahramanlarını ve çevrelerini her gün istedikleri biçimde batırıp çıkarmakta, hayatları yıkarak o hayatların üzerinden kan içmektedirler... Bazı gazeteci kılıklı insanlar, olayı takip eden olmaktan çıkmış, olayı yaratan, manipüle eden ve oyunun tarafı haline gelmişlerdir. (...) Benim ve arkadaşlarımla 26 yıllık sicilinde, şükür Allah'a insanları hedef gösteren, bu tip olaylara neden olan tek bir haberimiz yok..."

Reha Muhtar, silahla tehdit edilince suçu 'medya'ya atıyor... Ya, bir de o kimseyi hedef göstermemiş! Oysa biz onu 1996 1 Mayıs'ından sonra, ekranda gençleri dakikalarca tek tek teşhir ederken hatırlıyoruz...

"Şimdi ben bir şey söylemek istiyorum: Fransa mikine sahip çık!.. Mikimden aşşağı Kasımpaşa sevgili izleyiciler!"

Reha Muhtar, son derece düzeyli, 'sanal polemik' falan yapılmayan programında Fransa'ya tavır alırken...

"Ben Banu Alkan'ın göğüslerini kontrol etmek istiyorum, izin verirse..."

Hilal Cebeci, Reha Muhtar'ın entelektüel düzeyi yüksek programında, Banu Alkan'ın göğüsleri üzerinde ciddi bir silikon araştırması yapma talebinde bulunuyor. Nitekim, talep kabul ediliyor, Reha Muhtar ise, "Aman ha, fazla derinlere dalma!" diye düzeyi kolluyor...

"Hayatımdaki ilk önemli başarıım hangisiydi acaba? Beni çok mutlu eden, herkes duysun istediğim, bir daha bir daha düşündükçe içimin kamaştığı o tatlı sarhoşluk ilk ne zaman gelmişti başıma? Okumayı söktüm diye kırmızı kurdele takılan gün mü yoksa sınıf başkanı seçilip kırmızı kollukla koridorda dolaştığım yıl mı? Anadolu lisesini kazandığımı öğrendiğim sabah mı, yoksa üniversiteye kayıt yaptırdığım o öğleden sonra mı? İlk başrolümü aldığımda mı yoksa ilk ödülümü kucakladığımda mı? Adımı bir kitabın üzerinde görmek mi yaşatmıştı bana bu mutluluğu yoksa kitabı vitrinde görmek mi? Liste başı olmak mı, ipi önde göğüslemek mi veya? Belki gazete reklâmının yayınlandığı o akşam, ilk sinema filminin galası, reytingde birinci olduğumuz ilk gün; hepsi olabilir... Bilemedim şimdi..."

İclal Aydın buraya, yumruk havaya!..

"Peynir büyük, mesafe kısaysa... Delikten kafanı çıkarırken dikkatli olacaksın. Deney fareleri arasında yaygın bir atasözüdür bu..."

Yılmaz Özdil... Baba n'aptın sen ya, haplandın mı?

"Biz, Türk Milleti olarak Cumhuriyet Bayramı'nda, her şeyden önce devletimizin kuruluş yıldönümünü kutluyoruz." Radikal yazar Hasan Celal Güzel, faydalı bilgiler serisine bir yenisini eklerken... Bu arada, kutlamalarda fena öper, aman dikkat!

Anam anam!..

DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar'ın, asker-siyaset ilişkisi ve Kürt meselesinin siyasi çözümüne ilişkin açıklamasına Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'tan 'sert' bir cevap geldi. Büyükanıt, Ağar için "Anaların feryatlarını duyduğunu söylüyor. O herhalde Cumartesi Anaları'nın feryadını Kastediyor!" dedi. Bilindiği gibi 'Cumartesi Anaları' Ağar'ın ünlü '1000 Operasyon'ları döneminde gözaltında veya başka yerlerde kaybedilen devrimcilerin analarıdır. Çok uzun süre Galatasaray Lisesi önünde sürdürdükleri eylem, sonunda polis tarafından tekme tokat bitirilmişti. Bu açıklamada Cumartesi Annelerini aşağılayan bir ton olduğunu söyleyenler de var, ama bizce Büyükanıt, başka bir mesaj veriyor. "Sen önce kendine bak!" türünden. Eh, herhalde Paşa'nın bir bildiği var!

ÖFFENBERG, BASMAN, AGAR, DAN, SCHMIDT, J. SALIM, AND A. ÖZDEMİR. SURFACE COATING OVERLAYS

“Öcalan barış misyonu üstlenmeli”

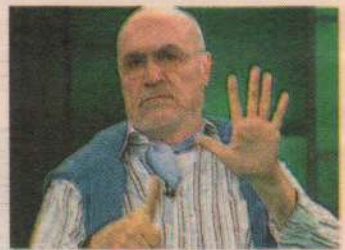
Abstract: Agnès van der Vliet is a highly accomplished geographer, but her focus is not on the land, but on the human dimension of the land. Her approach is to use the land as a metaphor for the human condition. She is a geographer, but she is also a philosopher. Her work is a blend of the two. She is a geographer, but she is also a philosopher. Her work is a blend of the two.

Son 'sweetheart': M. Ağar

Mümtaz insan, güçlü kalem Hıncal Uluç, barışa katkı sunmak için harekete geçti. Ağzından köpük saçsa, “Susurluk ayrıntı” diyecek kadar vakur devlet adamlarımıza sahip çıkmak gerekirdi. Uluç da hiç düşünmeden aldı kalemi eline, şunları yazdı:

“Türkiye’de ‘uzlaşma’ önerisini hiç çekinmeden, hiç kompleks duymadan yapacak tek adam vardı, o da yaptı.. Mehmet Ağar!.. Bugün Meclis’teki siyasilerin ve parti liderlerinin içinde, dağdaki gence hiç gocunmadan el uzatacak bir kişi varsa, o da Ağar’dır. Çünkü bu siyasiler içinde Mehmet Ağar kadar kelle koltukta terörle savaşmış bir ikincisi yoktur. Ağar terörü o zaman sindiren ekibin baş siyasi aktörüdür. Alını açıktır. Sözleri üzerine kimse komplo teorileri kuramaz. Bu savaşın en çok ve en iyi yapan adam bugün ‘Barış’ diyorsa, onun sözlerini dikkatle dinlemekte yarar var.. Siyasal amaçlı, oy toplamayı hedefleyen popülist yaygalararla, saldırma yerine.. Teşekkürler, Mehmet Ağar!..” Teşekkürler, Hıncal Uluç!..

Dörtten aşağısı kurtarmaz!

Malumunuz, art arda Devlet Bakanı Kürşat Tüzmen'in yolsuzluk yaptığına dair dosyalar ortaya çıkıyor. 13 milyon dolar mali boyutu olduğu öne sürülen Gebze'deki akaryakıt kaçakçılığından, Bakan Tüzmen'in kardeşi vasıtasıyla 1 milyon dolar 'indragand' yaptığına dair iddialar var. Viski işinden de vurgun yaptığı yönünde iddialar ortaya atılan Kürşat Tüzmen'den son olarak su, gazlı yeni bir koku çıktı. İskenderun'dan aldıkları 520 ton LPG'yi yurtiçinde

boşaltıp Irak'a su götürdükleri Irak Devlet Pazarlama Kurumu (SOMO) tarafından bildirilen ve gümrük müfettişlerinin raporlarında teşekkül halinde kaçakçılık ve evrakta sahtecilik suçlarını işlediği belirlenen 7 firmaya, yeniden akaryakıt ihraç izni verilmesi, ortalığı karıştırdı. Milyon dolarların havada uçtuğu bu iddialardan sonra, bizde başka bir kanaat oluştu. 1 Milyon dolar nedir ki? Ganalı bir topçu bile kazanıyor o parayı. Sayın Bakanımız, 'Dörtten aşağı olmaz' deyin, devletin itibarını koruyun...

Ciğerinizi biliriz sizin!

İslamcıların ve özel olarak tarikatların yüz yıllık serüvenine şöyle bir bakınca, ortaya çıkan manzaradan bizim yüzümüz kızarıyor. Hep iktidarların yanında, hep emperyalistlerin kucağında, ülkede ilerililik adına ne varsa saldırarak semirmişler. Aferin!..

K. DENİZ ÖĞÜT

Cumhuriyet öncesinde de, sonrasında da, tarikatlar, İslamcı akımlar, Anadolu topraklarında emperyalizmin doğal müttefiki oldu. Kurtuluş Savaşı'nın karşısında, emperyalizmle yan yana dövuştüler. Türkiye'yi Amerikan uşaklığı rotasına oturtan Demokrat Parti, tarikatların partisidir. Tarikatlar 1960 sonrası aynı çizgiyi sürdüren Adalet

Partisi'nin destekçisidir. 1970'li yıllarda İslamcı hareketin siyasi partisi MSP iktidar ortağıdır. 12 Eylül darbesinin destekçisidirler. Neo-liberal soygun politikalarının mimarı Turgut Özal, bizzat tarikat yetiştirmesidir. İktidarın 1980'den bu yana her daim sahibi olmuş ANAP-DYP-AKP mantıksal çizgisi, tarikatların açık ve doğrudan desteğiyle ayakta durmaktadır. Geçen 26 yıllık sürede, Türkiye'yi ABD'nin emir eri haline getirmek için ellerinden geleni yapmışlardır.

Emperyalizmin Müslüman nüfusun

ağırlıkta olduğu coğrafyalara saldırısını artırdığı günümüz koşullarında "Evet biz ABD hizmetindeydik, bugün de emperyalizmin destekçisiyiz" diye açıktan ilan etmek için 'meczip' olmak gerekir ki, siz bakmayın cezadan kaçmak için bu bahaneyi kullanan İslamcı sayısındaki fazlalığa, bunları çoğu düpedüz aklını kaçırmış değildir elbette.

Göbek bağının ucu...

Ama her şey ortadadır. Bunlar Ortadoğu'daki emperyalist kıyıma seslerini

yükseltmez; göbeklerinden ve tarihsel olarak bağlıdırlar. Bu coğrafya 'Müslüman' kanıyla yıkanırken, İslamcılarımız kibleyi Washington'a çevirmiş ve doğal olarak kışkırlarını Ortadoğu'ya dönmüş, secde vaziyetinde, süren katliamı görmezden gelmekte, müritlerini huri masallarıyla uyutmaktadır...

Ne diyeyim daha? Sahi, bir şeyleri kanıtlamak için mi başlamıştık bu yazıya? Lüzumsuz çaba. Öyle ya: Gülü tarife ne hacet, ne çiçektir biliriz / Kelbi tarife ne hacet, ne köpektir biliriz...

Kucaktan kucağa...

Dönem, Nazi Almanyası'nın saldırganlık dönemi. 1939'da savaş patladı. Alman Faşizmi'nin yenilgiye uğratıldığı 1945'e gelene kadar, tek parti iktidarı, bakmayın siz atılan 'tarafsızlık' nutuklarına, savaşa fiilen dahil olmanın dışında, açık seçik Nazilerden yana ağırlık koydu. İktidarın şakşakçısı Cumhuriyet gazetesinin, Nadi ailesinin Nazi taraftarlığı, örneğin, şüpheye yer bırakmaz ve arşiv yalan söylemez. Devletin merkezi kesimi böyleydi de, İslamcılar nasıldı peki? Hani 20 yıl önceden başlayarak 10 sene kadar dayağını yedikleri Cumhuriyet iktidarının karşısında konumlanmak ihtiyacından dolayı Nazi karşıtlığı yapmış olabilirler diye aklına gelebilir insanın. Ne münasebet! Taşlaşan cumhuriyet zaten artık tarikatlarla, şeriatçılarla o kadar fazla uğraşmıyor, şeriatçılar ise, bu kez Nazi taraftarlığına soyunuyordu. Kökleri İttihat Terakki'de olan kadro hiç olmazsa iki dönemde de Alman taraftarıydı, öyle bir çizgi tutturmuşlardı; İslamcılarsa her iki dönemde de saldırgan emperyalistin yanında olma noktasında 'çizgi adamı'ydılar: 20 küsur sene önce İngiliz, 40'lı yıllarda Alman emperyalizminin. Detaylı tarihsel analiz yapmaya gerek ve yer yok, Kemal Tahir'in metinlerini okumanız fikir verecektir, Türkiye şeriatçı kesiminin anti-faşistlere nasıl kin güttüklerini, halkı Alman taraftarlığına yatırmak için, 'Hitler aslında gizli din taşıyan bir Müslümandır' a kadar varan soytarıca propagandalara nasıl şevkle sarıldıklarını görmek için.

Nazi işverenlerinin belalarını bulmasına dört yıl varken, büyük şiddet eylemlerine başladılar: Anti-faşist yayınlarıyla dikkati çeken Tan gazetesi, 4 Aralık 1945'te sağcı Cumhuriyet gazetesinin yayınlarıyla kıskırttığı örgütlü kalabalığın saldırısına uğradı ve yakıldı. 'Allah Allah', 'Komünistlere ölüm!' nidalarıyla gerçekleştirilen saldırıda çok sayıda insan yaralandı. Tan gazetesi baskını, İslamcıların 'Allah adına', 'din için' ve 'dinsiz komünistlere karşı' devlet desteğinde yaptıkları ilk gövde gösterisiydi.

Geriydi, geri, gelecek...

Bu memlekette en açık olgu, Adnan Menderes liderliğindeki Demokrat Parti'nin (DP), şeriatçı akımların ve tarikatların desteğini ardına alarak Batı emperyalizminin 'Soğuk Savaş' stratejisine anında eklemeliğidir. DP çizgisini geriye uzatın: Hürriyet ve İtilaf partisini bulursunuz. İttihatçılara karşı, yerleşik düzenin savunucularıdır. Kurtuluş Savaşı'yla birlikte bu çizgi saray ve işgalciler yanında saf tutuyor. 1919-22 arası şeriatçılık, Kuvayı Milliye'nin üzerine sürülüyor. Becerebildikleri yerde askeri olarak (cepheye bölmeye çalışan isyanlarla), ellerinden geldiği kadar da ideolojik olarak... "Halifeye karşıdır, Müslüman değildir Kuvayı Milliyeciler; bunlar dinsiz İttihatçılardır" vb. propagandaları hatırlayın. Tarih okumaya üşenenler için o cephenin adamlarından Tank Buğra'nın eserinden televizyona uyarlanan 'Küçük Ağa' yapımını hatırlatmamız yeterlidir. Nasıl da kıvrılmıştır T. Buğra! Şeriatçılığın o dönemde işgal güçleriyle kol kola olduğunu bilmeyen olmadığından, Küçük Ağa'sını önce, 'eh öylesi' yanlış görüşleri de olan ama ahlaklı bir kişi olarak çizme, sonrasında ondan büyük bir Kuvvaci yaratıp kendilerini tamamen temize çıkarma cin fikirliliği ve bunun için gösterilen çaba gerçekten olağanüstüydü. "Kurtuluş Savaşı'nı hocalar, şeriatçılar başardı" noktasına geliyor muydu yoksa o kadar ileri gitmeye utanıyordu, rivayet muhtelif. Edebiyat tarihçilerine bırakalım. İşin gerçeğine bakarsak: Kurtuluş Savaşı'nda şeriatçılık, işgalin yanında, sarayın emrinde, Kuvvacıların kanını içmeye çalışıyordu. Buğra'nın kahramanının 'ilk döneminde' yaptığı gibi ama orada anlatıldığı kadar 'hafif' tarzda değil.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında şeriatçılar hayli mahzundu. İktidarı zapteden Mustafa Kemal ve kadrosu tarikatları biçmiş, yasaklamıştı zaten. Menemen olayı gibi bazı çıkışlar yapılsa da, fazla etkili olamadılar. Ama fazla etkili olamadılar diye sayılmayacak hali yok ya! Yedek Teğmen Kubilay'ın kellesini bir mızrağın ucuna asanları 'hard-disk'ten silebilir miyiz?..

'Genetik olarak' anti-komünist!

Şeriatın 27 Mayıs'a kadar olan dönemi için, 1960'da ölen Saidi Nursi'yi odak almak yanlış olmayacaktır. Söylenir ki, 'Nur Cemaati'nin kurucusu bu şahıs, yaşamını Kuzey'den, yani Rusya'dan geleceğini iddia ettiği 'dinsizlik akımı'na karşı mücadeleye hasretmiştir. Gerçek buna yakın ama düzeltilmek kaydıyla: Saidi Nursi ve hareketi, emperyalizmin Sovyetler Birliği'ne karşı dövüştüğü tarihsel dönemde, Türkiye'de de hem Sovyet sempatisine ve sosyalizme set çekmenin, hem genel olarak Türkiye'yi dinsel ideoloji vasıtasıyla avuca almanın aleti idi. Saidi Nursi emperyalizmin adamı bir anti-komünistti. Bu şeriatçı şef, kendisi de başka mekanizmalarla emperyalizme bağlanan devletle olan çelişkisini hep ılımlı yoldan çözmeye çalışmış, mızrağın sivri ucunu kime doğrultacağını iyi öğrendiğini göstermişti. Şu sözler ona aittir: "Dünyanın şu anki en büyük devleti Amerika bütün kuvvetiyle dini hakikatlere sahip çıkıyor." (Yabancı gelmiyor değil mi?) "Amerika, Asya ve Afrika'da İslamiyetle beraber huzur ve saadet geleceğine karar verdi." "Amerika yeni doğan İslam devletlerini okşadı ve onlarla ittifak etti." ABD tarafından okşanırken, kucaklarında oturdukları ağababalarının sakalını okşamaktan evvel eski büyük haz alırlar. Bugün de ABD Saidi Nursi'nin talebelerine kucak açmıştır. Onlar da Sam Amca'nın keçi sakallarını okşamaktadır...

Bütün bunlardan sonra, Nur cemaatinin siyasi düzlemde önce Demokrat Parti'yi, ardından Adalet Partisi'ni desteklediğini bilmek şaşırtıcı olmayacaktır. Zaten öyle de yapmışlardır. Bağlılarını bu partiler için sandıklara yığmanın ötesine de geçiyordu ilişki: Nurcu kökenli Tefvik Paksu ve Hüsamettin Akıncı AP'den milletvekili seçilmişlerdi, örneğin...

Taniyın bunları! İyi taniyın!

60'lı yılların ikinci yarısı. Türkiye'de sosyalist ve anti-emperyalist dalganın şahlanma dönemi. TİP, FKF, 15-16 Haziran, DİSK, 'Vietnam kasabı' ABD Büyükelçisi Commer'in arabasının yakılması, ABD 6. Filosu personelinin Dolmabahçe rıhtımından denize dökülmesi... Şeriatçı takım ne yapıyordu peki bu atmosferde? Utangaç tarzda da olsa bu eylemlerin içinde mi yer alıyordu? Yoksa, işi tevekküle vurup evlerinde mi oturuyorlardı? Hiç olur mu öyle şey? Oturmak yakışır mı onlara!

O dönemde şeriatçılar Komünizmle Mücadele Dernekleri'nde de yuvalanıyor, faşist kardeşleriyle cephe oluştuyorlardı. Komünizmle Mücadele Derneği 1965'ten itibaren İzmir, Antalya, Adana, Erzurum, Kars ve Trabzon'da 'Komünizmi Telin Mitingleri' düzenlemişti. Bu arada, Fethullah Gülen'in bu yıllarda Erzurum'da Komünizmle Mücadele Derneği'nin kurucuları arasında yer aldığını belirtelim şimdilik.

'Kanlı Pazar' faşistlerle şeriatçıların ortak marifetidir. Yani, 16 Şubat 1969. ABD 6. Filosu'nu protesto eden on binlerce kişilik devrimci gösteriye karşı tertip ve saldırı. 6. Filo'nun gelmesi münasebetiyle toplu namaza kapatılan Dolmabahçe Camii, o gün açıldı! Yüzlerce gerici, kiblesini 6. Filo'ya dönmüş namaz kılıyordu. Devrimciler 30 bin kişi ile Taksim'e doğru yürüyüşe geçti. Polisle işbirliği halindeki gerici sürü, 6. Filo'yu kible edinerek namaz kılanlar, ellerine tutuşturulan silah, sopa, balta, çengelli demir ve bıçaklarla yaptıkları saldırıda yüzlerce insanı yaralarken, Duran Erdoğan ve Turgut Aytaç isimli iki devrimciyi de katletti. Ey insan evladı, Kanlı Pazar'ı unutma!

Mehmet Şevket Eygi'yi de unutmayın! Hani günümüzün 'entelektüel, ince zevk sahibi' İslamcısı var ya! Eygi Kanlı Pazar öncesi Bugün gazetesinde yayımlanan yazısında İslamcıları şu sözlerle kışkırtıyordu: "Müslümanlar ile kızıl kafirler arasında topyekûn bir savaş kaçınılmaz hale gelmiştir... Onlarda taş, sopa, demir, molotof kokteyli mi var? Biz de aynı silahları kullanmaktan aciz değiliz... Cihat eden zelim olmaz. Sağ kalırsa gazi olur. Canını veren şehitlik şerefini kazanır." Taniyın bunları!

Kadayıfın altı...

60'ların sonları azıttıkları dönemlerdir. 7 Temmuz 1969: Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) Kayseri kongresini basıp binayı ateşe verdi İslamcılar. Yetmedi, Türkiye İşçi Partisi (TİP) il binasını, TÖS lokalini, Tok Kitabevi'ni ve öğretmenlerin kaldığı otelleri basarak tahrip ettiler, yolda gördükleri başı açık kadınlara saldırdılar. 18 Eylül 1969: İstanbul Özel Işık Mimarlık ve Mühendislik Yüksek Okulu'nda paralı eğitime ve özel okul patronlarına karşı süren direnişi desteklemeye giden devrimci öğrencilerin taranması sonucu Mehmet Can Tekin katledildi, iki öğrenci yaralandı. 8 Aralık 1969: İstanbul DMMA öğrencisi Mehmet Büyüksevinç durakta otobüs beklerken, altı gün sonra yine aynı okulun öğrencisi Battal Mehmetoğlu üniversite kapısında İslamcılar tarafından katledildi...

12 Mart cuntası döneminde 'ihtiyaç dışı' oldukları için bir süre katliamlarına ara veren İslamcılar, 1970'li yılların ortalarında tekrar icraatlarına başladılar. 19 Aralık 1974'de İYÖKD yöneticilerinden Şahin Aydın'ı otobüs durağında bıçaklayarak katlettiler. 70'li yıllar, İslamcı siyasi parti Milli Selamet Partisi'nin yükselişine tanık oldu. MSP, AP ve MHP'yle birlikte, 'Milliyetçi Cephe' adı verilen uğursuz sacayağının unsuruydu. 70'li yılların sonlarındaki Maraş katliamı gibi olayları, kışkırtmalarda dinsel motifler kullanılmış bile olsa, İslamcı örgütlere mal etmek doğru olmaz. Kontregerilla-faşist ortak yapımıdır o olaylar. Ama 12 Eylül sonrasına geldiğimizde zaten o faşistlerin önemli bir kısmı, önemli ölçüde İslami ideolojiyi esas dayanak yapmaya başlamış, darbe lideri meydanlarda ayetli-hadisli konuşmaları alışkanlık haline getirmiş. dinsel ideoloji sosyalizmin önünü kesmek için ABD maşası faşist darbe tarafından topluma yukarıdan aşağıya giydirilir olmuştur. Konumlar çok açık! Zaten, bu sürecin sonunda, seçimli sisteme dönüldüğünde kim önce başbakan ve ardından cumhurbaşkanı oldu? Turgut Özal. Turgut Özal kimdir? Bir Nakşibendi müridi. Türkiye'yi küresel kapitalizmin çarklarına en savunmasız biçimde bağlayacak projenin yürütücüsü. ABD muhibi. Bu da böyle mi? Böyle!..

Sivas'ta yükselen katliam ateşi...

1993 Sivas katliamı, İslamcılarının siciline bir unsur daha ekledi. Pir Sultan Abdal Şenlikleri için kentte bulunan aydın ve sanatçılar 2 Temmuz günü Sivas ve çevre illerden toplanan İslamcılarının saldırısına uğradı. "Müslüman mahallesinde salyangoz satılıyor", "Dine ve Allah'a küfür ettiler", "Dinsizlerin katli vaciptir" içerikli bildiri ve konuşmalarla 'Cihad'a çağırılan İslamcı kitle aydın ve sanatçıların bulunduğu Madımak Otel'i ni kuşattı. Tekbir sesleriyle "Şeriat gelecek zulüm bitecek!", "İslama uzanan eller kırılın!", "Allahsızlara ölüm!" sloganlarıyla oteli ateşe vererek 37 aydın ve sanatçıyı diri diri yakıldılar.

Kitleyi kışkırtıcı konuşmalar yapıp, onlara destek sağlayan: Refah Partili Belediye Başkanı Temel Karamollaoğlu ile Belediye Meclisi Üyesi Cafer Erçakmak. Katillerin avukatlığını yapan: Rehaf Partililer. 'Şanlı Sivas kıyımı' diyen: İBDA-C'liler. Katliamı alkışlayan: İslamcı basın.

Unutulmuyor bunlar, değil mi?..

Gel şöyle yamacıma bakalım!..

Tayyip Erdoğan'ın geçmiş olduğu evrim kimileri açısından şaşırtıcı olabilir. Ama zerre şaşırmamak lazım. Yoksulları din-kitap işleriyle uyutan İslamcı figürler, iktidara yakınlaştıkça benzer değişimler geçirmiştir. Hani hep 'Tayyip Erdoğan gerçekten değişti mi, yoksa takiyye mi yapıyor diye tartışılır ya, aslında bu tartışma saçma sapan bir tartışmadır. Tayyip Erdoğan, ABD'nin 'Soğuk Savaş' sırasında Sovyetler Birliği'ne karşı örgütlediği 'Yeşil Kuşak' İslamcılarının geleneğinden gelmektedir. Dün 'komünizme karşı bir garanti gibi görülen bu örgütlü 'ılımlı İslam' akımı, emperyalist dünya egemenliğinin kopmaz bir parçasıdır. Hani hep Tayyip Erdoğan'ın 'geçmiş' ile ilgili olarak Afganistanlı şeriatçı Gülbeddin Hikmetyar'ın dizi dibinde çekilmiş fotoğrafı örnek gösterilir ya, bu aslında gayet masum bir fotoğraftır. Çünkü Hikmetyar da Afganistan'da emperyalizmin sadık bir uşağı olarak hizmet vermiştir. Bakın zamanında Tayyip Erdoğan söz konusu fotoğrafla ilgili neler diyordu:

"Gülbeddin Hikmetyar, tahminim 1985 yılları olan bu ziyaretinde ABD'nin desteklediği ve Afganistan'da ulusal bir kahraman olan, Afganistan'ın bağımsızlığı mücadelesinde bir insandı ve Türkiye'ye de o zaman Afganistan'ın bir lideri olarak gelmiş bir insandı. Ben de bir siyasi partinin İstanbul İl Başkanı'ydım. Bir aile ortamında yapılmış olan bu resim, düşünabiliyor musunuz, bir aile içinde çekilmiş bir resimdir. Kaldı ki o zaman ülkemize gelen Hikmetyar, ülkemizin devlet katında da ilgi, alaka gören bir insan durumundaydı ve hatta daha sonra Afganistan'ın da başına geçmiş bir insan durumundaydı... Bugün Gülbeddin Hikmetyar'ı Taliban olarak niteleyenler şu anda bile Hikmetyar'ın Afganistan'da hangi konumda olduğunu bilemeyecek kadar bu işte cahildirler. Hikmetyar'la Taliban, karşı karşıya düşmüş grupların temsilcileridir Afganistan'da. Siyasetle uğraşanlar bu tür insanların bulunduğu konumları da iyi tahlil etmek zorundadırlar. Döndükten sonra bunları çok daha geniş, detaylı ve o zamanın medyasının Sayın Hikmetyar'a vermiş olduğu yeri de ortaya koyarak arşiv bilgileriyle sizlere takdim edeceğim."

Tayyip Erdoğan haklıydı. Hikmetyar Afganistan'da uzun yıllar ABD için çarpışmış bir 'Yeşil Kuşak' neferiydi...

Keyiflerimiz yerinde!..

Bu düzenin iktidarlara emperyalizm yandaşlığı ve halk düşmanlığı bakımından hep 'gelen gideni aratır' çizgisinde ilerlemiştir ya, işte İslamcı parti AKP, işte manzara: Şu anda bu işlerin şampiyonluğu onlarda. Birinciliği kaptırmamak için de hayli gayret gösteriyorlar. Müslüman nüfusun yaşadığı coğrafyalara emperyalizmin askerliğine koşma işini, evet, AKP icat etmemiştir belki ama bu takım, o alanda da şahikalar yaratıyor. Ne de olsa 'işine iman gücüyle sarılmak', diğerlerinin yarım yamalak çabalarından daha fazla verim sağlıyor!..

Bir Müslüman Soros

ÇAĞLAR KILINÇ

Milyarlarca doları kontrol ediyorsanız ve aynı zamanda 'imam'sanız 'Müslüman Soros' olarak anılmanız doğaldır. Müslüman olmak için kelime-i şahadet getirmek yeterliyken bir Soros olmak için başka ilişkilere de ihtiyaç var. Emperyalizmin tüm gücüyle şu ya da bu nedenle İslam coğrafyasına saldırdığı, siyasal İslam'ın da emperyalizm karşısı bir rotaya sürüklenme ihtimali olduğu bir dönemde Türkiye için bir el freni vazifesi gören Fethullah Gülen ve cemaati buralara nasıl geldi, nasıl tutundu incelemekte fayda var.

"Bu manada" diyor Fethullah Gülen 4 Eylül tarihli Zaman gazetesinde, "İnanmış bir insanın Batı karşısında, Batı'yla entegrasyon karşısında, Amerika'yla entegrasyon karşısında olması katıyen beklenmez". 28 Şubat'ın arkasından söylenen bu sözler günün politik konjonktüründe Genelkurmay için bir mesaj olduğu kadar, genel tutumu da yansıtıyor. Çizilen bu ana eksenin pratik yansımaları ise başka. Örneğin 'hocaefendi' Körfez Savaşı sırasında Irak'ın İsrail'e attığı bir Scud füzesi üzerine gözyaşları ve beddualar eşliğinde vaaz veriyor ve bunun kaseti İslamcılar içinde elden ele gezdiriliyor. 11 Eylül saldırılarından hemen sonra bir kınama mesajı yayınlıyor. Uşame'den nefret ettiğini ilan ediyor. Ancak İkiz Kuleler'deki ölümler karşısında paramparça olan bu yüce gönül öyle geniş ki, işine geldiğinde kaskatı bir rasyonalizme de kendini açabiliyor. Örneğin Nevval Sevinç'in Sabah Kitapları'ndan çıkan *Fethullah Gülen ile New York Sohbetleri*'nde Amerika'ya saygılarını şöyle iletiyor:

"Amerika şu andaki konum ve gücüyle bütün dünyaya kumanda edebilir. Bütün dünyada yapılacak işler buradan idare edilebilir. Amerika hâlâ bu dünya gemisinin dümeninde oturan bir milletin adıdır. (...) Amerika daha uzun zaman dünyanın kaderinde çok önemli rol oynayacaktır. Bu realite kabul edilmeli. Amerika göz ardı edilerek şurada burada bir iş yapılmaya kalkılmamalı. (...) Amerikalılar istemezlerse kimseye dünyanın değişik yerlerinden hiçbir iş yaptırmazlar. Şimdi bazı gönüllü kuruluşlar dünya ile entegrasyon adına gidip dünyanın değişik yerlerinde okullar açıyorsa, bu itibarla, mesela Amerika ile çatıştığınız sürece bu projelerin gerçekleştirilmesi mümkün olmaz. (...) Amerika ile iyi geçinmezseniz işinizi bozarlar. Amerika'nın bize yarım arpa kadar sadece bizim menfaatimize desteği yoktur. Buna rağmen şurada bulunmamıza izin veriyorsa, bu bizim için bir avantaj, bu avantajı sağlıyor demektir."

Fethullah'ın entegrasyon kelimesini ağzına doladığı anlaşılıyor. Ancak bu alıntılar içinden kelime seçmeye gerek

"Amerikalılar istemezse kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar" diyen Fethullah Gülen, Papa'yla da bir Yahudi aracılığıyla görüştü. Anlaşılan kimilerinin 'hocaefendi'si Gülen, ABD'de bir 'Dallas' vaziyetine dahil olmuştu...

bırakmayacak kadar açık. Amerika yarım arpa kadar sadece onların menfaatlerine destek vermiyormuş. Belki de en çarpıcı itiraf burada yatıyor. Amerika elbette önce kendi menfaatini düşünüyor ve ancak ona uygun bir yoldaysanız, onun piyonu olmayı kabul ediyorsanız destekliyor.

Fethullah'ın Amerikancılığı sadece kendi sözlerinden menkul değil elbette. Bütün bu beyanatlar ve verilen hizmet karşılıksız bırakılmıyor. Mesela 26 Nisan 2001'de Amerika'nın Georgetown Üniversitesi'nde hakkında bir konferans düzenleniyor. Faaliyetleri dünyanın çeşitli yerlerden gelen 'bilim adamları' tarafından inceleniyor. Time dergisi Türkiye'deki siyasi gelişmeleri, başka kimseyi bulamayıp, ona soruyor. Bunlar da kesmiyor, hizmet büyüdükçe ödüller de büyüyor. UNESCO tarafından 'dünya eğitimi'ne ve 'barışına' katkılarından ötürü 2005'te ödüle layık görülüyor.

'Vat iz dis?!'

Peki İsrail devleti Müslüman Lübnan halkını katlederken, Amerika Irak'ta 650 bin sivilin ölümüne yol açmışken 'hocaefendi'nin aklına 'din kardeşliği' neden gelmiyor? Yoksa tüm bunlar yaşanırken Fethullah 'fıkıh' mı yazıyordu? Dini vecibelerini yerine getirmekten geri kalmadığına kuşku yok. Ancak örneğin Birleşmiş Milletler 2006 yazında Lübnan'ın yerle bir edilmesini neden seyrettiyse, bir BM kuruluşu olan UNESCO ödülleriyle beslenmekte olan Gülen de aynı gerekçelerle kutsal kitaplardan, fıkıhlardan kafasını kaldırıp dünyaya bakmadı. Bir 'gönül insanı' pozunu her zaman başarıyla taşıyan Gülen bu yaz rasyonel davranmayı seçti. Sıradan Müslümanlar olan bitene

tepki gösterirken, 'cemaat' işine gücüne baktı.

UNESCO'dan bir adım sonrası Nobel mi? Gülen'in 'dinler arası diyalog' demogijisi biraz daha parlatılırsa neden olmasın?

Emperyalizmin dünya siyaseti yalnızca medeniyetler çatışması teziyle şekillendirildiğine inanmak saflıkla açıklanamaz. Ortada bir saldırı olduğunu, yer yer direnenlerin de çıkmasıyla bunun bir çatışmaya dönüştüğünü bakan her göz görebilir. Ancak çatışma bir amaç olmaktan çok araçtır. Emperyalizm elbette çatışmadan teslim olacak bölgeler de istiyor. 1950'lerden beri dünyanın efendiliğine soyunan ABD'nin her kıtasal din içinde 'diyalog' vaazları veren tarikatlar örgütlemesi tam da bundandır.

Dinler arası diyalog söylemi bir tür tarikatlar koalisyonu tarafından yönetiliyor. Gülen cemaatinin ekibe dahil olmasının hangi tarihe denk düştüğü bilinmiyorsa da, Papa görüşmesinin arka planına bakıldığında aracılık eden bir Siyonist tarikat olduğu göze çarpıyor. Gülen hangi nedenle gittiği bilinmeyen bir ABD gezisi sırasında, 11 Eylül 1997 tarihinde ADL (Anti Defamation League) Başkanı Abraham Foxman ile kaldığı evde görüşüyor. Gülen, dönemin papası II. John Paul'un sağ kolu olarak tanınan Kardinal John O'Connor'la görüşme ayarlıyor. Kardinal gerek ABD gerekse BM yönetiminde etkili bir şahıs. Bu görüşme gayet faydalı bir ilahi uzlaşma havasında geçmiş olacak ki Papa II. John Paul dört ay sonra Ramazan Bayramı vesilesiyle kendisine bir mesaj yolladı. Papa ve Fethullah arayı soğutmak istememiş olmalılar. Aradan 15 gün geçer geçmez,

Gülen kendisini Vatikan'da Papa'ya görüşürken buldu. 'Koskoca' Fethullah Gülen'in Papa'yla görüşebilmek için bin bir zahmete katlanması, hatta araya Siyonist araçlar sokması İslamiyet içi başka bir tartışmaya da işaret ediyor. Hristiyan aleminin bir başı, Papa'sı varken, yeri yurdu belliyken, bizimkiler hangi akla hizmet Hilafet'i kaldırdı? Kabul etmek gerekir ki, bugün bir Fethullah Gülen kolay yetiştiriyor!

Devletle bitmeyen dans

Fethullah Gülen aynı zamanda Türk merkez siyasetinin ana karakterinin, omurgasızlığın da en tipik örneklerinden biridir. Bu omurgasızlık onun ABD ile ilişkilerine rasyonalizm olarak yansırken, bu tarafta iktidar kimse ona yanaşmak olarak kendini gösteriyor. Hükümet olduğu seçimlerden önce Gülen'le anlaştığı yolunda söylentiler çıkan ve haklı olarak eleştirilen Ecevit'i gören gözler, Gülen'in flört etmek için dine imana bakmadığını da görmeli.

Fethullahçılığın sağı-solu yok. Örneğin Gülen, Hikmet Çetin ile daha CHP Genel Başkanırken (1995) görüşüyor. Adam olacak çocuğu gözünden anlıyor. Çetin yakın zamana kadar emperyalist orduların Afganistan'daki sorumlusuymdu.

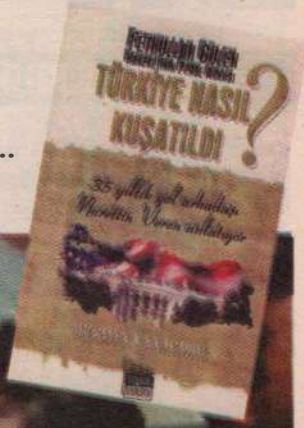
Şimdi yaşamının son demlerini yurtdandan uzak geçirmek zorundaki mülayim gönül insanı olarak gösterilen Gülen, Türkiye'de oldukça yoğun temaslarda bulunmuştu. Örneğin bir yıl içinde iki kez Tansu Çiller (Başbakan), birer kez Bülent Ecevit (DSP Gnl. Bşk.), Hikmet Çetin (CHP Gnl. Bşk.), Mesut Yılmaz (ANAP Gnl. Bşk.), Hüsamettin Cindoruk (TBMM Bşk.) ile görüşmeyi başardı. Seçimler yaklaşıyordu, takvim sıkışmıştı. Aynı dönemde başka işler de yaptı, örneğin Mehmetçik Vakfı'na bağışta bulundu, Kırkpınar güreşlerini izledi, Reha Muhtar'la Ateş Hattı programına katıldı, Mehmetçik Vakfı'ndan teşekkür berata aldı, Hakan Şükür'ü evlendirdi vs...

Türkiye siyasetinin bu denli aktif bir unsuru elbette başını hafif sola kınp sadece dini konularda konuşmayacak. Gülen de her siyasetçinin değinmek zorunda olduğu bir soruna, ulusal soruna değiniyor ve bakın nasıl parlak fikirler yumurtluyor: "Yavuz Selim oradaki aşiret reisleriyle anlaşıp birkaç asırlık bir sulh yemini hazırladıktan sonra dört asır hiçbir problem olmamış."

Soros benzetmesi gayet yerindedir. Bu adlandırma malum şahsın ismi olmaktan çoktan çıkmış, artık bir emperyalist çalışma yöntemini anlatmaktadır. Fethullah Gülen de emperyalist planların sadece Türkiye'de değil, nerede gerekiyorsa orada uygulamaya konmasının orta düzey yöneticilerinden biridir. Pıtrak gibi açılan okullar için neden eski Sovyet coğrafyasının seçildiği sorusunun yanısıra bile kendi başına Gülenin soyunduğu rolün açığa çıkmasına yeterli gözüküyor...

Rahman ve rahim *abd* mi?

Fethullah Gülen ABD’de, 150 kişilik tebası ve hizmetlileriyle birlikte, 100 küsur dönümlük bir arazi üzerinde, sekiz villadan oluşan ‘yerleşkesi’nde yaşıyor. Korumasını CIA ve FBI sağlıyor. Gülen cemaatinin 94 ülkeye yayılmış, CIA istasyonu gibi çalışan okullarındaki Amerikalı öğretmenler, CIA adına istihbarat vazifesi yapıyor... Gülen cemaatinin ikinci adamı Nurettin Veren’le söyleşilerini kitap yapan Merdan Yanardağ ‘ağır’ anlatıyor...

CANAN ÖZCAN

Fethullah Gülen cemaatinin genel bir tablosunu çıkarsak önce...

Mali kaynaklarıyla, kurduğu uluslararası ağla, kurumlarıyla, şirketleriyle, bankalarıyla kocaman bir imparatorlukla yüz yüze. Gülen’in doğrudan ya da dolaylı olarak en az 100 milyar doları kontrol ettiği söyleniyor ve bu para Türkiye’nin dış borçlarının yarısıdır, bütçenin de aşağı yukarı yarısına yakındır. Örneğin Asya Finans, Bank Asya oldu ve hisselerinin yüzde 23’ü, yani yaklaşık dörtte biri 7.5 milyar dolara halka arz edildi; yani toplam 30-35 milyar dolar bir değere sahip. Türkiye’de hiçbir bankanın değeri bu kadar değildir; bu tabii ki gerçek değeri değil ve buradan kayıt dışı bir paranın aktığını, 11 Eylül’den sonra Batı pazarlarında, sermaye piyasalarında kendisine alan bulamayan uluslararası İslami sermayenin, bunun üzerinden akarak yeniden hukuki hüviyet kazandığını, ‘aklandığını’ söylemek mümkün.

Tabii bir de şu meşhur okullar var...

Evet başta eski Sovyet Cumhuriyetleri olmak üzere, Afrika’dan, Latin Amerika’ya kadar 94 ülkede okulları var. Nijerya gibi, Sudan gibi şeriatçı diktatörlüklerle yönetilen ülkelerde mesela...

CIA ajanı öğretmenler

Diktatörlerle gayet iyi ilişkileri var diyebiliriz o zaman. Niye bu tür ülkelerde okullar açıyorlar?

Türkî Cumhuriyetler’in yanı sıra Gürcistan gibi Hristiyan ülkelere yönelmesinin gayet açık bir sebebi var aslında: Buralar bakir alanlardı. Fırsatları iyi değerlendiren bir strateji izlediler. Bu okullar bir tür misyoner okulu olarak değerlendirilebilir. Ancak daha da önemlisi bu okulların, İngilizce öğretmenleri ve danışmanları üzerinden birer CIA istasyonu gibi çalıştığı açık. Okulların çoğunda söylendiği gibi Türkçe eğitim yapılmıyor, Türkçe seçmeli ders, İngilizce eğitim var ve İngilizce öğretmenleri de genellikle Amerikalılar. Nurettin Veren bu okulların önemli bir kısmını, Orta Asya cumhuriyetlerindeki okulları, üniversiteleri kuran adam ve buraların birer CIA istasyonu haline geldiğini bizzat kendisi söylüyor.

Sizce bunun nedeni ne?

Elbette Fethullah Gülen belli bir güç kazandıktan sonra ABD’nin dikkatini çekiyor ve kendi girişimleriyle de Amerika’yla ilişki kuruyor. Büyük Ortadoğu Projesi’nin (BOP) söyle

Gülen’in sağ kolu: Cemaat CIA denetiminde!

Nurettin Veren, 35 yıl boyunca Fethullah Gülen’in sağ koluydu. Cemaatin ilk yola çıkışındaki dörk kişiden biriydi. Yurtdışındaki okullardan şirketlere, siyasi liderlerle ilişkilerden cemaatin örgütlenmesine kadar bütün pratik işlerin başındaki adam oydu. Gün geldi, Fethullah Gülen’le ters düştü; cemaatten ayrıldı ve konuşmaya başladı. “Biz bir toplu hipnoz altındaydık ve ben 35 sene sonra bu hipnozdan uyandım” diyor. Veren, Fethullah Gülen’in giderek kendisini peygamberler üstü bir yerde konumlandığını, şirk

koştüğünü, yani Tanrı’nın iradesine ortak olduğunu söylüyor. Üstelik kendini İslam adına içtihad yapan, yani yeni kurallar getirebilen bir alim olarak sundüğünü, cemaat tarafından bunun böyle algılandığını ve bunun da İslam’a en büyük küfür olduğunu söylüyor. İyi niyetle yola çıktıklarını, yoksul Müslüman çocukları okutmak, onların İslam kültürüyle yetişmesini sağlamak ve toplumsal hayatta bu inançlı kesimin etkinliğini artırmak için çabaladıklarını anlatıyor. Daha sonra cemaatin giderek yoksullardan alıp zenginlere veren, kendi

zenginler sınıfını yaratan ve yoksulları aldatan bir konuma geldiğini söylüyor. Fethullah Gülen’in Amerikan denetimine girdiğini fark ettiğini vurguluyor. Veren, Amerika’ya gittiğinde bir ay Gülen’in 150 kadar müridi ve korumasıyla New York yakınlarında koruma altında tutulduğu 100 küsur dönümlük, sekiz villadan oluşan ‘yerleşkesinde’ kalmış, Gülen’in CIA ve FBI tarafından korunduğunu görmüş. Veren cemaatten ayrılınca, çocukları ve eşi talimat üzerine kendisini terk etmiş. Bardağı taşıran damla da bu olmuş. Veren, o gün bugündür konuşuyor...

tanımlanabileceğini düşünüyorum: Esas olarak dünyada hiçbir yönetim salt zorla ve baskıyla ayakta kalamaz. Asgari bir toplumsal destek sağlamak, bir toplumsal onay üretmek durumundasınız. Yani dünyanın en kötü yönetimleri bile çöpleri toplamak, fırınları açık tutmak zorundadır. Bunları yapmazsanız, sadece silahların gücüne dayanarak yönetemezsiniz. Dolayısıyla BOP’u, kabaca, Batı kültürüyle uyumlu bir yerel kültürel iklim yaratma hedefi olarak özetlersek; Türki rejimleri değiştirmek ve kendi deyimleriyle bölge ülkelerini ‘demokratikleştirmek’, radikal İslamı geriye çekip bunun yerine batı kültürüyle ve Hristiyan dünyasıyla uyumlu, ılımlı İslami rejimler ve İslami ‘demokratik’ rejimler oluşturmak diye özetlersek, Fethullah Gülen’in bölgede

BOP’un teolojik arka planını hazırlamaya soyunduğunu söyleyebiliriz. Bölgeye yönelik Amerikan siyasetinin içindeki anlamı budur. Bunun iki tane taşıyıcısı var bölgede. Biri AKP’dir. Türkiye’deki ılımlı İslam modelini egemen kılmak için geliştirilmiş bir projedir AKP. Diğeri ise Fethullah Gülen hareketidir. Gülen AKP’nin siyasal olarak yapmaya çalıştığı işin teolojik arka planını hazırlamaya çalışıyor. Bir ara çok tartışılan yeni Kur’an mealinin anlamı da budur; yani Tevrat’tan ve İncil’den yapılan alıntılarla oluşturulan bir Kur’an mealiydi bu. Fethullahçı bir ilahiyat profesörüne hazırlatılmıştı ve daha önce de yine Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nden bir profesörün hazırladığı, Zaman gazetesi tarafından ücretsiz dağıtılan *Fethullah Gülen’in Fıkıhı* adlı bir başka

kitap var ve bu kitapta Fethullah Gülen mücdehid (İslam adına kural koyan, içtihad yapan, kural değiştiren kişi) ilan edilir ve nitekim Gülen’in ilk yaptığı işlerden biri de İslamın ilk şartını değiştirmektir. ‘La ilahe illallah Muhammedin resullallah demeye gerek yok, la ilahe illallah demek yeter’ diyor. Bu büyük bir cürettir. Yani İbrahimî dinleri birleştirme projesi, tipik Yahudilik ve Hristiyanlıkla uyumlu bir İslam anlayışı geliştirmektir. Bunu tercüme edersek, uluslararası Yahudi sermayesi ve emperyalizmle uyumlu bir İslam coğrafyası yaratma projesidir ve esas sorun buradadır.

Bir yanda bir ‘medeniyetler çatışması’ lafzı, diğer tarafta da ehlileştirilmiş bir İslam istiyor ABD o halde...

Elbette. Ve bunun bölgedeki önemli taşıyıcı gücü de AKP’dir. Çünkü Graham

Fuller'in 2000'in başında yazdığı bir rapor, AKP'nin ortaya çıkışını aşağı yukarı özetlemektedir. Bir siyasal analistin öngörüsünü çok aşan, falcılık diye değerlendirilebilecek öngörülere sahip bir rapordur bu. Rapor kabaca şunu söylüyor: İslami parti parçalanacak ve buradaki ılımlı İslamcılar merkez sağın şöhretli politikacılarıyla birleşerek onlarla ortak bir siyasi hareket oluşturacak ve büyük çoğunlukla tek başına iktidara gelecekler, iki partili bir düzen oluşacak deniyor. Ve bu partinin ABD tarafından desteklenmesinin stratejik önemine işaret ediyor. Bu, o zaman Fazilet Partisi içindeki ayrılıkların bile netleşmediği bir dönemde yapılan bir analiz ve öyle anlaşıyor ki, daha Recep Tayyip Erdoğan'ın belediye başkanlığı döneminde kurulan ve geliştirilen bir dizi ilişki var ve daha sonra AKP'nin kuruluş döneminde Amerika'da Wolfowitz ve Richard Perle'nin villalarında yapılan kapalı görüşmelere kadar uzayan bir süreç var. Wolfowitz ve Perle'nin AKP'nin kuruluşunda çok önemli bir rol oynadıkları ve Tayyip Erdoğan'ın Cüneyd Zapsu üzerinden bu çevreyle ilişki kurduğu artık ortaya çıkmıştır. Takiye denen kavramı atlamamak lazım çünkü bunun günlük anlamının ötesinde bir derinliği var. Türkiye 'dar-ül harp', yani İslam için savaşılan bir ülke olarak görülmektedir ve 'dar-ül harp'te her türlü hile mübahdır, günah değildir, serbesttir. Dolayısıyla ilişkiler son derece sinsi bir biçimde geliştirilmektedir. Diğer taraftan Fethullah Gülen açık bir Amerikan propagandası yapıyor; Nuriye Akman'la söyleşisinde ABD'nin dünya denen geminin kaptanı olduğunu, Amerika'yla çatışarak değil Amerika'yla buluşarak ve birleşerek ilerlenebileceğini söylemiş ve vaaz etmiştir. Gülen cemaati Amerikancıdır, Irak işgaline itiraz etmemiştir, İsrail'in Lübnan'a ve Filistin'e saldırısına karşı çıkmamıştır. En doğru kontrol ve dönüştürme iç dinamikle, içeriden yapılacak müdahaleyle gerçekleştirilebilir.

Yürü ya kulum!

Yani, hem Fethullah Gülen'e, hem de AKP'ye 'yürü ya kulum' diyen ABD...

Böyle bir projenin Amerika'nın stratejik desteği olmadan gerçekleştirebilmesi çok zor ve hatta imkansız. Bugün Türkiye'deki en önemli Amerikancı güçlerden biri Fethullah Gülen hareketidir ve bu nedenle biz sadece bir İslamcı hareketle karşı karşıya değiliz; ABD emperyalizminin güdümünde bir siyasi operasyonla karşı karşıyayız. Bu operasyon, Türkiye'yi çıplak gözle görülecek biçimde düşük yoğunluklu bir İslamizasyona tabi tutma operasyonudur. Fethullah Gülen diğer hareketlerden farklı olarak şöyle bir strateji izliyor: Devleti, ülkeyi, toplumu içeriden fethetmeye çalışıyor. Bu nedenle de devlet içinde, bürokrasi içinde, polis içinde örgütlenmeye, silahlı kuvvetlere sızmaya özel bir önem veriyor.

Bu örgütlenmeyi biraz açabilir miyiz?

Stratejileri tam egemenliğe dönük ve iyi niyet, hoşgörü büyük bir palavra. *Türkiye Nasıl Kuşatıldı?* kitabının arkasında yayımlanan eklerden biri örgütün

'Çatışma kapımızda...'

"İslamcılarla ortak bir gelecek projesi tasarlayan ya da bunun olabileceğini düşünen ve İslamcı bir hareket üzerinden, sadece bunların devlet ve rejim karşıtı olmasından yola çıkarak, bunu böyle varsayarak ortak bir gelecek projesi olup olamayacağını düşünen bir aydın sınıfı da var Türkiye'de. Entelektüel ortamın liberalizm

Merdan Yanardağ: "İktidar paramparça."

ile lekелendiğini düşünüyorum; öngörülen ortak bir gelecek projesi değildir. Fethullah Gülen ve İslamcı hareketlerin önemli bir bölümü emperyalizmin bölgedeki önemli taşıyıcı güçleridir.

Türkiye çatışmacı bir döneme giriyor, yani bir toplumsal çatışmaya doğru hızla ilerliyor. Bunun iki boyutu var, birisi Kürt sorunu. Diğer de Türkiye'deki İslami hareketlerin sürekli hamleleri. Bu nedenle Türkiye'nin bir eşikte olduğunu söylemek mümkün; derin bir krizle yüz yüzeyiz. Aslında sokağa çok fazla yansımamış, çatışmaya dönüşmemiş ama devletin tepesinde, devletin içinde yaşanan derin bir gerilimle yüz yüzeyiz ve bu hızlı bir biçimde çatışmaya dönüşebilir. Yani kısacası şey gibi, Marquez'in *Kırmızı Pazartesi*.

romanındaki gibi, herkes cinayet işleneceğini biliyor kasabada, gününü ve saatini bile biliyor herkes ve kimse bu cinayetin işlenmesini istemiyor ama herkes yaptıklarıyla bir şekilde buna katkıda bulunuyor ve sonuçta cinayet işleniyor. Türkiye de böyle bir yere doğru gidiyor bence; yeni bir Fetret döneminden geçiyoruz aslında; iktidarda parçalanma var, tek bir iktidar

odağı yok, farklı iktidar odakları var ve bugün İslamcı hareket de bir yanıyla iktidardır, hükümet üzerinden devletin sivil organlarını, daha doğrusu silahlı olmayan bürokrasiyi kontrol ediyorlar. Diğer taraftan cumhurbaşkanlığı ayrı bir iktidar odağıdır; silahlı kuvvetler ayrı bir iktidar odağıdır; yüksek yargı ayrı bir iktidar odağıdır. Polis örgütlenmesi 200 bin kişiye yaklaşan kadrosuyla yine hükümetle birlikte hareket etmektedir. Şimdi burada ortak bir ülke siyaseti geliştirmek mümkün değil ve ülke bir tür şehzadeler savaşına tanık oluyor. Böyle bir dağılma toplumda ve tarihte geçici bir durumdur ve sonuçta ya güçlü bir şehzade çıkacak ve diğerlerini tasfiye ederek iktidarı tek başına elinde toplayacaktır ya da bu bir dağılma ve uflanmayla sonuçlanacaktır bu süreç..."

çalışma tarzını gösteriyor; devlet içindeki cemaate bağlı kadroların kendilerini nasıl saklayacaklarına ve nasıl faaliyet yürüteceklerine dair yayınlanan bir örgüt içi bildiri var. Ortada illegal, net politik hedeflere sahip bir örgütlenme söz konusu; hiyerarşik bir yapısı var; ülke imamları, bölge imamları, il imamları, semt imamlarına kadar inen, ağabeyler ve ablalarla yani ser rehber, baş rehber olarak bilinen öğrenciler arasında örgütlenen bir salkım diye tanımlanabilecek mükemmel bir örgütlenmeye sahipler. Devleti içerden fethetmeye yönelik bir örgütlenme söz konusu ve emniyet içindeki örgütlenmesi bu bakımdan önemli.

Emniyet'te durum vahim

Yine kitapta ortaya atılan iddialara göre emniyet örgütünün yönetici kademelerinin yüzde 70'inin cemaate bağlı olduğu öne sürülüyor. Emniyet Genel Müdürlüğü bunun için bir tektip gönderdi bize, bunun açık bir kanıtı yok tabii ama araştırılması gereken bir iddia olduğu ortada. Somut bir örnek olarak, Ramazan geldiğinde Ankara'da Emniyet Genel Müdürlüğü'nde

kullanan, güçlendiren ve destekleyen bir çizgi izlemiş bir kurumdan bahsediyoruz aslında ve 12 Eylül bunun en açık örneğidir. 12 Eylül döneminde İslami harekete karşı hiçbir operasyon yapılmadı ve hatta tam tersine Kuran kurslarının açılması, din dersinin anayasal bir zorunluluk olarak müfredata dahil edilmesi gibi uygulamalarla bunlar desteklendi. Ancak Soğuk Savaş döneminin bitişinden sonra Türkiye bir yol ayrımıyla karşı karşıya kaldı. Burada, 28 Şubat bence aslında sanıldığı gibi İslamcılara karşı bir hareket olmaktan çok Soğuk Savaş dönemini Türkiye'de kapama ve 50 yıldır Türkiye'yi yöneten senaryoyu değiştirme girişimidir. Asıl önemli değişiklik şudur: Komünizm baş tehdit olmakta çıkarılmış ve irtica milli tehdit değerlendirilmesi içine alınmıştır. O dönemki Milli Güvenlik Siyaset belgesinde ırkçı milliyetçilik, mafyalaşan ülkücülük diye kavramsallaştırılmıştır. 50 yıllık Soğuk Savaş döneminde devlet öyle bir kadro bileşimine sahip oldu ki, Türkiye'nin, İstanbul burjuvazisinin bu kadro ve devlet örgütlenmesiyle 21. Yüzyıl'ı karşılaması mümkün değildi. Soğuk Savaş sonrasında yeni fırsatlar vardı; bölgesel bir emperyal güç olma, kendi hinterlandını yaratma, tarihsel fırsatı değerlendirerek bir sıçrama yapma gibi hesaplar yapıyordu; özellikle sermayenin eğilimlerini iyi okuyan isimlerden biri olan Özal'dan başlayarak. Ama bu kadro yapısıyla, bu devlet örgütlenmesiyle, bu eğitim anlayışıyla ve toplumdaki bu şekillenmeyle bunu gerçekleştirmek mümkün değildi. Fazla İslamcılaştırmış, gericileşmiş bir devlet ortamı söz konusuydu ve 28 Şubat bunu değiştirmeye çalışmış ama yarım kalmış bir girişimdir.

Orduya çok özel önem

Bir de ordu içi örgütlenme işi var tabii...

Fethullah Gülen hareketi orduda örgütlenmeye çok özel bir önem veriyor. En gizli, en sakınılan örgütlenme ordudaki örgütlenmedir. Nurettin Veren de açıkladı zaten, harp okullarından mezun olan teğmenler mezuniyet töreninden sonra kılıç kuşanır; bunlardan bazıları kılıçlarını Fethullah Gülen'e hediye etmiş. Bu kılıçlar İzmir'deki cemaate bağlı bir dershanenin beşinci katında sergilenmiş ve daha sonra problem yaratır diye kaldırılmış. Peki ordu bunlarla çatışır mı? 28 Şubat'a herhangi bir pozitif anlam yüklemeyen ve nesnel bir tespitle bakalım. Elbette Soğuk Savaş döneminde ordu Amerikancı bir eğitimden ve terbiyeden geçti burası açık ancak Soğuk Savaş sonrasında Silahlı Kuvvetler'in belli kadrolarıyla Amerika arasındaki mesafenin açıldı; bir anti-Amerikan eğilim oluşuyor. Gazi Üniversitesi'nin yaptığı bir araştırmada subayların yüzde 84'ünün Amerika'ya kuşkuyla baktığı sonucu çıktı. Bu, gerçeği ne kadar yansıtıyor bilemeyiz ancak bir problem olduğu ortada. Bir yandan şeriatçı bir kuşatmanın sıkıştırdığı ve tasfiyeye yüz yüze olan bir kurum söz konusu, bunun Amerikan güdümlü bir kuşatma olduğunu görüyoruz. Diğer taraftan ordunun ABD ile sıkı ilişkileri var; karışık bir durum olduğunu söyleyebiliriz...

Esas 'irtica'yı, patronu, siyasetçisi ve sendika bürokratiyla İslamcıların emekçilere ve işçi sınıfı hareketine bakışında aramak lazım. Hepsi işçileri kaderlerine boyun eğmeye çağırıyor. Ve farkında mısınız, elleri hiç boş durmuyor...

Alınlar secdede, ya *eller?*

ZAFER AYDIN

Malum, milliyetçi muhafazakârlarla, devletin bekâsını muhafaza işine memur olanlar pek anlaşıyor. 'Laiklik tanımı', 'İrtica var mı, yok mu?' kronik ihtilaf konuları. Allah'ın bir hikmeti olsa gerek; bu mevzuların düşman kardeşleri, konu çalışan sınıfların hak ve çıkarları olduğunda can ciğer kuzu sarması vaziyetinde. Çalışanların ekonomik ve sosyal hakları karşısında aynı safa geçip, aynı pozisyonu tutuyorlar. El ele, kol kola otomobil lastiğinin, cam bardağın milli güvenlikle ilişkisini keşfederek çalışanın hak arama yollarını kapatabiliyorlar. Kendilerini devletin bekasına memur etmiş çevrelerin tutumları 12 Eylül'den beri biliniyor. Onlar çalışma yaşamında kelimenin gerçek anlamıyla tam bir mürteci.

Çalışanların haklarını kesip biçip, ortadan kaldıran, gerileten, kullanılamaz hale getiren büyük ölçüde onlar. Sureti haktan görünenlerin, "Kulu kula kul etmeyeceğiz" diye bol keseden atanların da onlardan aşağı kalır yanı yok. Fakat her nedense her eylemi, her icraatı didik didik edilen İslamcı çevrelerin çalışma yaşamında yaptıkları görmezden gelinir ya da pek az görülür! Dikkatlerden kaçırılan bu alandaki 'bilinmeyen' bilinenleri hatırlamakta, hatırlatmakta fayda var...

En hakiki irtica

İrtica rucü etmekten geliyorsa, gerileme, geriletme anlamını taşıyorsa, irticayı, türbanda, İmam Hatip'te, TBMM resepsiyonlarında değil, çalışma yaşamında aramak gerek. Ne demek istiyoruz, bir iki örnekle biraz açalım: İş güvencesi, yani çalışanın keyfi olarak işten çıkarılmaması, çalışanlar için ezeli ve ebedi bir talep. DSP-MHP-ANAP hükümeti Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde 9 Ağustos 2002 günü TBMM'de kabul edilen bir düzenleme ile iş güvencesi yasasını çıkardı. Yasa gerçek anlamda iş güvencesi sağlamaktan uzak, 'soran olursa bizde de iş güvencesi var' türünden bir düzenlemeyi içeriyordu. Ancak yasanın bu sınırlı hali bile patronları kızdırmaya yetti. Dönemin Hükümeti patronları yatıştırmak için 15 Ağustos 2002 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan yasanın yürürlük tarihini 15 Mart 2003'e ötedi. Bu arada 3 Kasım 2002 Genel Seçimleri yapıldı ve işbaşına "Mazlumun ve mağdurun yanındayız" mesajları veren AKP geldi. Mazlum ve mağdur propagandasının bir tür köprüyü geçme rüşveti olduğu kısa sürede ortaya çıktı. AKP hükümeti, "Bu yasa çıkarsa rekabet koşullarımız ortadan kalkar" diye kendini paralayarak, koşulsuz işçi atma yetisini elinde bulundurmamayı rekabet

Hak-İş'in 31. kuruluş yıldönümü yemeğinde Hükümet'i Bakan Murat Başesgioğlu, patronları Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Refik Baydur temsil ediyordu. Hak-İş Başkanı Salim Uslu aralarına kurulmuştu. Yemeğin faturasını sendika aidatlarıyla ödeyen sıradan işçiler ise, evde soğan ekmeğe talim ediyordu...

için vazgeçilmez koşul sayan işveren örgütlerinin isteklerini yerine getirme işine soyundu. İş güvencesi yasası yürürlüğe girmeden, süratle yeni bir düzenleme yaptı, yasanın kapsamını daralttı. 4857 sayılı İş Yasası'nın içine monte edilen hükümlerde 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerindeki işçilerin yararlandığı eski düzenlemeyi 30 ve yukarısına çıkardı. Yasa uygulamaya girmeden yararlanabilecek işçi sayısı azaltılarak, daraltıldı geriletildi. İş güvencesini iyice 'adı var kendi yok' hale dönüştürdü. Bitmedi! "Mümkün olduğu kadar az hukuk normu, olabildiğince çok esneklik" diyen işverenlerin istekleri İş Yasası'nın diğer hükümlerinde de kendine yer buldu. Yasa, çalışma ilişkilerini 100 yıl geriye götüren, kurlsız çalışmayı kurumlaştıran uygulamalara hukuki kimlik kazandırıyor. Sermaye çevrelerinin direktifi doğrultusunda taşeronlaşma, kiralık işçilik, işçi simsarlığı, kurlsız çalışma, yasa hükümleri haline getirildi.

Bir örnek: Yasaya göre patron kendi işçisini bir başka patronun işine geçici iş sözleşmesiyle devredebiliyor. (İş Kanunu Madde 7) Patronun kendi şirketindeki bir işçiyi başka patrona ödünç verebilmesi açıkça işçiyi köle olarak görmektir. Köleciliğin tarih sahnesinden silinmesinin üzerinden bunca zaman geçtikten sonra işçiye köle muamelesi düpedüz tarihi geri çevirmek değilse nedir?

AKP gerici yüzünü işçinin temel hak arama aracı olan grev uygulamalarına karşı takındığı tutumda da ortaya koydu. AKP, hükümet olduğu sürede üç kez 'cam'da (Bunun biri Danıştay'ın iptal kararına rağmen yapılmış ikinci ertelemedir),

iki kez 'lastik'te ve bir kez de Erdemir Madencilik'de grevleri erteledi. Fiilen yasaklama anlamına gelen ertelemelerle toplu pazarlık hakkını ortadan kaldırdı. Üstelik bu ertelemeleri ideolojik olarak en problemli olduğu 'milli güvenlik' kavramına dayanarak yaptı. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği yazıları ertelemelerin gerekçesini oluşturdu.

AKP mevcudiyetini serbest piyasaya vakfetmiş bir parti olarak çalışanların kazanımlarını geri götürmede tahripkâr adımı, sağlığı, sosyal güvenliği düzenleyen yasaları çıkarırken attı. En temel insan hakkı olan sağlık hakkını, yaşama hakkını paratan, piyasanın egemenliğine terk etti.

Listeyi uzatmak mümkün ancak bu kadarı bile fikir veriyor. AKP hükümet olduğu dönemde işçi haklarını sistematik olarak gerilettiler. Hükümet, asgari ücretin belirlenmesinden kamu emekçilerinin ücret artışına, özelleştirmeden, sağlığı sosyal güvenliği yeniden düzenleyen yasalara kadar her adımında sermayenin çıkarlarını, piyasa şartlarını, parayı, kârı ilan ettiği 'ulvi kaygı'larından da emekçilerin haklarından da daha öne koydu.

Aman! Ellere dikkat!

"İşçinin alın terinin karşılığı kurumadan vereceksiniz" hadisini 'düstur yapmış' bir topluluğun hükümetteki temsilcilerinin tutumu böyle de aynı kesimin sermaye sahiplerinininki farklı mı? Değil elbette... Olmasını beklemek de abesle iştigal; çünkü bilindiği gibi sermayenin dini, imanı, sağı, solu olmaz, olamaz. Dini hassasiyetleri yüksek işverenler de diğer patronlar gibi

sendikadan, sosyal haktan, demokratik iş ilişkilerinden hazzetmiyorlar. "Kulu kula kul etmeyeceğiz" gibi insanı yüreğinden yakalayan şiir mısraı cümleler kuranların fabrikalarında da işçiler sendikasız, düşük ücretle, sosyal haklardan, iş güvencesinden ve iş güvenliğinden uzak modern köleler olarak çalışıyor. Duyduklarımız tevattürden ibaret olabilir, mahcup olmayalım diye sorduk soruşturduk, fakat kayda değer bir bilgiye ulaşamadık. MÜSİAD üyesi işyerlerinde sendika var mı, yok mu bilgi veremiyorlar, bu bir sır! Anadolu Kaplanları diye adlandırılan müteedeyin sanayi ve ticaret burjuvazisinin hükümlerlik kurduğu sanayi bölgelerinde sendika hak getire! Bu patronların çoğu çalıştırırken kendileri gibi müteedeyin işçileri tercih ediyorlar. Onlarla aynı camiye gidip, namazda birlikte saf tutuyorlar. Fakat iş pastayı paylaşmaya geldi mi saflar değişiyor. İşçilere pastadan pay vermemek için direniyorlar. Cami ve cemaat üzerinden kurulan ilişkiyi kullanarak işçilerin hak isteme, isyan ve itiraz gücünü ellerinden alıyor, verilenle yetinmeye razı ediyorlar. Dua için eller kaldırıldığında, onların elleri birlikte namaza durdukları işçilerin cebine dalmış oluyor!..

Birinci ve ikinci 500 büyük şirket arasında yer alan sahipleri dini hassasiyetleriyle tanınan şirketlerin bir kısmında da sendika yok. Olanlarda ise sendika hak arama örgütünden çok yönetim organizasyonunun bir parçası. İşin aslı, onların 'kitabında' sendikaya gerek yok. İşçi kanaatkâr olmalı, itaat etmeli, verilenden fazlasını istememeli. Sendika istemek gibi şımarıklıklar peşinde koşup 'ekmek yediği' kapıya ihanet etmemeli...

Her durumun anlaşılır bir açıklaması var. Zenginlik Allah'ın lütfu, çalışan yoksul mu? Ne yapalım, 'kader, nefis terbiyesi'. İş güvenliği için yeterince kaynak ayrılmadığı için işçi iş kazası mı geçirdi, 'takdiri ilahi'? Ramazan'da bir gıda paketi dağıtıp, iş kazasında yaşamını yitiren işçinin ardından mevlit okuttun mu insani, vicdani, ahlaki bütün sorumluluklar yerine getirilmiş sayılıyor. Sosyal sorumluluk ise çiçek ekmek, konserlere, spor kulüplerine sponsor olmak gibi halkla ilişkiler, reklam faaliyetleriyle sınırlı. İnanmayan Türkiye'nin 500 büyük şirket sıralamasında 81. sırada yer alan Ülker'in web sayfasına bakabilir. Orada 'sosyal sorumluklarımız' başlığı altında yukarıda saydıklarımızı görecektir. Basket takımına destekleyici olmayı sosyal sorumluluk addeden bir şirketin, ücreti yükselen işçiyi işten çıkarıp, tekrar asgari ücretle geri almasının nasıl bir sosyal sorumluluk anlayışının ürünü olduğunu merak etmemek elde değil. Aynı şekilde fazla çalışma ücreti ödmeden

çalıştırmayı da...

Kulaktan kulağa anlatılan bir öyküyü buraya aktaralım da resim iyice netleşsin: Dinsel inançları kuvvetli bir işçi grubunun çalıştığı Gebze bölgesinde kurulu metal fabrikasına, yine yönetiminde dini inançları kuvvetli insanların bulunduğu bir sendika girer. Dindar işveren işyerine sendika girmesinden hoşlanmaz. "İslam'da sendika olmaz" diye işçileri sendikadan istifaya zorlar. İşçiler patrona sorar: "Peki İslam'da sendika olmaz, iyi ama İslam'a göre koyunun kırkta birini işçine vermek gerekmiyor mu?..."

Yasaların ne önemi var? Devir patron devri. İşçilere baskıya devam eder. Sendika yönetimi bakar ki işçiler istifaya doğru gidiyor, önlem olarak, işçilere "Sendikadan istifa etmeyeceğim" diye Kur'an'a el bastırır.

İşveren sendikadan kurtulmayı kafaya koymuş, yemekhanede topladığı işçilere sendikadan istifa için baskıyı sürdürür. İşçiler sonunda dayanamaz ve istifaya ikna olurlar ama Kur'an'a el basmış olmak gibi bir problem vardır. İşçilerden biri söz alıp bunu patrona hatırlatır:

- Tamam istifa edelim ama biz Kur'an'a el bastık, istifa edersek günaha girmez miyiz?

Patron işçilerin yola gelmiş olmasından memnun gevrek, gevrek gülümser:

- Kolay o, kolay hallederiz...

Halleder, Konya'dan 'alim' gelir, fetva çıkar: "Üç gün oruç tutarsanız sendikadan istifa eder, günaha da girmezsiniz..."

İsyan boyun borcu

Kendini ister ideolojik politik bir kimlik üzerinden tanımlasın, isterse tanımlamasın müteaddiyin çevrelerde de -tıpkı sermayenin diğer kesimleri gibi- sendika, örgütlenme, toplu iş sözleşmesi özgürlüğü bir hak olarak görülmez. Devleti de, fabrikayı da yönetirken, iktisadi politikaları, kapitalizmin temel yönelimine uygun olarak, emek maliyetlerinin minimizasyonu üzerine kuruludur. Bu politikalar yoksulluğu büyütürken bu çevreler yoksul, siyaseten ve kişisel olarak vicdan rahatlatma malzemesi olarak kullanır. Ancak unutmamız gibi yaptıkları bir şey var: Yoksul yardım yapılacak düşkün değildir, yoksulluğa karşı korunmak temel bir insan hakkıdır.

150 yıl önce insanların dini ve ahlaki gereklerle yoksullara yardım yapması doğal karşılanırdı. Fakat gelişen işçi sınıfı mücadelesi ile yoksulluğa karşı korunma, bir hak niteliği kazandı. Güçlüler karşısında ekonomik olarak zayıf olanın sahip olduğu hak ve özgürlükler yoluyla kendini koruması temel amaç olarak benimsendi. Bu hak ve özgürlükler, sendika kurma, toplu pazarlık ve grev hakkından başlayarak, iş ve gelir güvencesine kadar bir dizi düzenlemeleri içeriyor. Bu hakların kullanımı, insanca yaşamı temin etmenin en etkili yolu olarak kabul ediliyor. Bu kabulleri yok sayarak sendika hakkını, toplu sözleşme hakkını ortadan kaldırmak isteyenlere, vahşi kapitalizmi yeniden bina etmek isteyenlere, yoksula acınacak düşkün muamelesi yapanlara isyanı, itirazı, haklı hukuku adaleti yeniden ve bir kez daha hatırlatmak gerekiyor. Bu, emekten yana olan herkesin boynunun borcu...

Dikkat! Sarı sendika!.. Yeşil de olur!..

Hemen bir alıntıyla başlayalım: "2006 yılı toplu görüşmelerinde kamu çalışanlarının mali açıdan bir kazanım sağlayamamasının önemli nedenlerinden biri de sendikaların birlikte hareket etmemesidir. Memur-Sen, toplu görüşmelere başlamadan önce diğer konfederasyonlara 'birlikte hareket edelim' çağrısında bulunmuş ancak olumlu bir cevap alamamıştır. Memur-Sen dışındaki konfederasyonların toplantıyı terk etmeleri nedeniyle masada pazarlık gücü azalan Memur-Sen son dakikaya kadar toplu görüşme masasına tüm memurlar adına sahip çıkmıştır. Mutabakatsızlık metnini imzalayan tek konfederasyon olarak da toplu görüşmede memurun tek temsilcisi olarak kalmıştır."

Bu alıntıdan da anlaşılacağı gibi Memur-Sen son ana kadar masada kaldığı için kendine paye veriyor. Gerçekten Memur-Sen kamu emekçilerinin yegâne temsilcisi miydi? Ya da masada kalarak kamu emekçileri için önem teşkil eden hangi sorunu çözdü? Memur-Sen'in tek isabetli tespiti bu yılki Toplu Görüşme isimli münasabere kamu emekçilerinin ücret artışı kazanamadığıdır; bu kez de sorunun kaynağını kendinde aramamakla derin bir şursuzluğa sürüklenmektedir.

Eylem birliğinden bahseden bu 'sendikal oluşum', önceleri nazlanarak olsa da emek bloğu içinde yer aldı. Ama 2002 Kasım seçimlerinden sonra emek bloğundan uzaklaştı. Çünkü artık iktidarda karşılıklı 'etkileşim' içinde bulunduğu AKP vardı. Bu konfederasyon AKP iktidarının tüm olanaklarından yararlandı. Hatta tüzüğünde yer alan 'sendika üyelerine tayin ve nakillerinde adaletli ve hukuka uygun davranılması'nı, tam anlamıyla pratiğe taşıdı! Özellikle eğitim iş kolu da örgütlü Eğitim-Bir-Sen'in atama ve tayin işlemlerinde ne kadar etkili olduğu tüm eğitimciler tarafından biliniyor. Öte yandan, işyerlerini ziyaret eden AKP'li bakanlar KESK panolarından rahatsızlıklarını çalışanlar önünde dile getirip emekçiler arasında ayrımcılığa gitti.

Memur-Sen AKP iktidarıyla beraber üye sayısını artırdı. 2002'de 41 bin 871, 2003'te 98 bin 146 olan üye sayısı 2006'da 203 bin 851 ulaştı. Bu üyelerin yaklaşık dörtte birini iktidarın el değiştirmesiyle Kamu-Sen den istifa edenler oluşturuyor. Sağlık ve sosyal hizmetler alanında örgütlü Sağlık-Sen 2002'de 1817 üyeye sahipken, 2006 itibarıyla bu rakam 20 kat artarak 35 bin 628'e ulaştı. Bu üye artışında kurum müdürlerinin ve kadrolaşmanın etkisi büyük. Kötü olan ise, yağıdanlık gibi ortada dolananların bu muazzam rakamıdır; çıkarlarını sınıf mücadelesiyle kollayacaklarına, iktidara yakın sözde 'sendika'ya üye olarak menfaat peşinde

Memur-Sen sendikal mücadele yürütemediği için, üyelerini oyalayacak tuhaf işler icat ediyor. Aslında şu sıralar 'ahlak'tan pek söz etmeseler daha iyi ya, neyse...

koşan zihniyettir. Sendikal bilinçten ve örgütlenme geleneğinden uzak bu yığınlar konfederasyonlar arasında gidip geliyor. Hatta bu gidip gelmeler KESK'e karşı ittifak içinde olabilen Memur-Sen ve Türkiye Kamu-Sen'in arasını bayağı açtı. Tabii süreç siyasi hayattan uzak değil. Aynı didişmeyi MHP ve AKP arasında görebiliyoruz. (Tabii sınıfın gerçek sendikası olduğunu iddia eden sendikaların bürokratları da boşalttığı alanın nasıl bu sahte sendikalarca doldurulduğunun hesabını vermek zorunda, orası ayrı konu.)

Sendikaların devletten ve iktidardan bağımsızlığı sendikal mücadele programlarının ana unsurunu oluşturur. Memur-Sen, AKP iktidarının bugüne kadarki hiçbir uygulamasına itiraz etmedi. Kamu alanının yağmalanması, sözleşmeli, güvencesiz ve sendikasız çalışmaya karşı herhangi bir dava açmadı, kampanya yürütmedi. Tek yaptıkları iktidarın programlarını savunmak oldu. Öyle ki, emekçilere yoksulluğu dayatan IMF ve programlarına karşı ne bir söz nede eylem gerçekleştirilemedi. Belki de Bakan Babacan IMF konusunda son derece ikna edicidir! Tabii iktidar değiştiği takdirde nasıl bir mücadele programı oluşturacakları da merak konusu...

Ama haksızlık etmeyelim. Memur-Sen'in uzun süredir yürüttüğü iki kampanya var. İmam hatipler ve türban. Bu iki mesele aynı zamanda AKP hükümetinin de gündem maddesi!

Memur-Sen mücadeleye yabancı bir sendikadır. Uzlaşmacıdır. Panelleri, sempozyumları sever. Devlet büyüklerini ağırlamaktan şeref duyar. Çünkü kendilerinin muhatap alındıklarını hissederler. Türkiye'de muhatap bulmalanına rağmen yurt dışında muhatap bulma girişimleri sonuçsuz kalmıştır. Hem Türkiye Kamu-Sen hem de Memur-Sen'in ICFTU'ya (Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu)

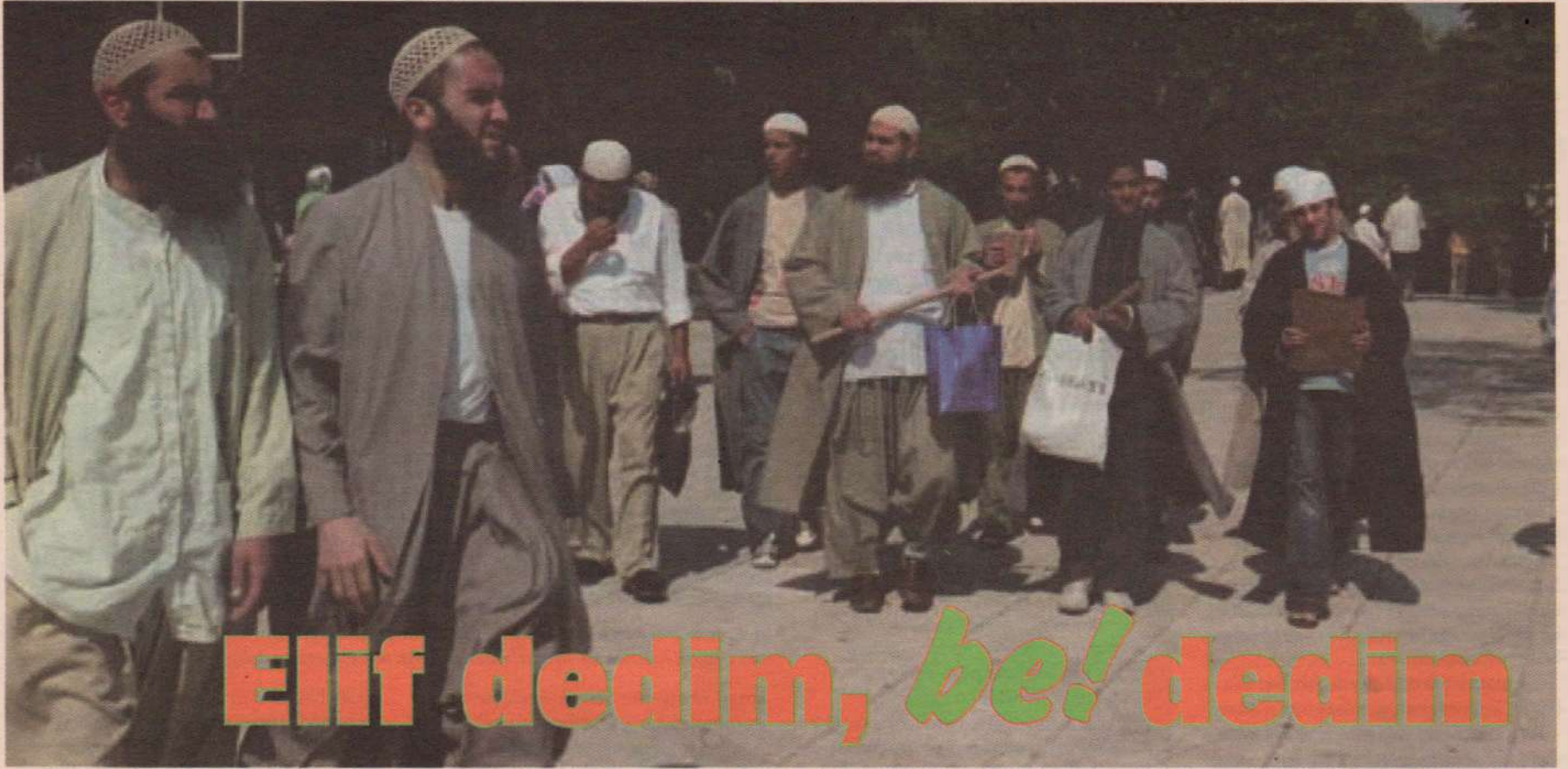
üyelik başvuruları kısa süre önce reddedildi. Hiçbir uluslararası sendika konfederasyonu Memur-Sen'in üyelik talebini kabul etmedi. Sendika olabilmek için yeterli koşullar görülmüştü. Acaba gerekçelerden biri aidaatların devlet tarafından ödeniyor olması olabilir mi? Geçen yıl yürürlüğe giren bu uygulamaya o kadar sevindiler ki yaklaşık 5 YTL tutan bu ödemeye memurların sıkıntısının gideceğini düşündüler.

Memur-Sen mücadeleden yana değildir ve dilenciliği teşvik eder. Diyanet İşleri Başkanı Ali Bardakoğlu'nun memurlara da fitre ve zekât verilebileceği açıklamalarına destek vermiştir. Memur-Sen Toplu Görüşme Sekreteri Mehmet Hadi Erdoğan, "Memur alan değil veren durumuna gelmeli" dedi. Eğer memurlar alan konumundaysa niçin bu konfederasyon toplu görüşme masasında haklarını almak için istekli davranmadı? Çok sevdiği iktidarlarını ücret ve sosyal hakların iyileştirilmesi konusunda niye ikna edemediler.

Bir zamanlar KESK'i çalışanlarının sorunları dışında her şeyle uğraşmakla itham eden Memur-Sen Fransa'nın çıkardığı yasa, Danimarka krizi gibi olaylarda sokağa çıkıp çelenk koyma eylemleri gerçekleştirdi. İslami hassasiyetleri vardı. Fakat 'sınıfsal hassasiyet'lerine bir türlü rastlanamadı!

Daha önce, MHP'nin iktidar ortağı olduğu dönemde Türkiye Kamu-Sen ne yaptıysa, şimdi de Memur-Sen onu yapıyor. Bir zamanlar televizyon kanallarını çağırıp kameralar önünde şaklabañlıkla uğraşan yöneticiler, şimdi kadrolaşma işlerine bakıyor. Bunlardan emekçilere fayda gelmeyeceği ise son derece açık. Kamu emekçilerinin, grev ve toplu sözleşme hakkı olan gerçek sendikalara sahip olması için ise yol belli: Mücadele meydanı...

ÖZGÜR ALTUN

Elif dedim, be! dedim

Arkadaşın durumuna bak! Gelmiş 21 yaşına, hâlâ lisesini bitirememiş, çıkıyor, "Engelleri atlayacağım, zıplayacağım, üniversiteye gireceğim, zirveye çıkacağım," diyor. İyi, gir, zirveye de çık, zaten sizinkiler de zirvede halay çekiyor, sen eksik kalma!..

Erzurum İmam Hatip Lisesi öğrencisi 21 yaşındaki İbrahim Seyhan, 23 Nisan Çocuk Bayramı'nda temsili TBMM Başkanı olarak Meclis kürsüsüne çıktı, imam hatip muhtevalı konuşma yaptı, ortalık karıştı. Meclis Başkanı Bülent Arınç, ise başkan seçilen çocuğun yaşının 21 olduğu yönündeki eleştirileri cevaplarken şöyle konuştu:

"Ben onun yaşına bakmıyorum. Ben onun öğrenci olup olmadığına bakıyorum. Kendi okulunda hâlâ öğrenci olan bir çocuğun yaşından dolayı sorgulanmasını ilk defa görüyorum. Yaşından dolayı öğrenciliğine bir engel olsaydı herhalde Milli Eğitim bu çocuğu buraya getirmezdi. Ne var bunda? Kürsüye çıkmış, 'Biz haklarımızı sonuna kadar alacağız' demiş. Sizin ona müdahale etme hakkınız yok."

'Çocuk'un yaşatlarının askerliği bitirdiğini bir kenara bırakın, ardından yaşanan tartışmalar hakikaten memleketin durumunu özetliyordu. Neyse, halimiz bu işte...

BURAK SÖNMEZER

Bir çok bakımdan dünyadaki yegane ülkedir Türkiye; bununla övünülür. Tabii övünülecek taraf var övünülmeyecek taraf var. Misal, dünyada çocuklara armağan edilmiş tek bayram bizde. Her 23 Nisan türlü ülkelerden yüzlerce çocuğu misafir eder bu ülke. Ne güzel. Ama yine kazık kadar adamları çocuk diye yutturmaya çalışan yegane ülkedir. Özellikle spor müsabakalarında minikler kategorilerinde çocuk olmayıp da kitabına uydurulmuş çocuklara sıkça rastlanır.

Yine ülkemizin orijinallliği, 23 Nisanlarda 'iktidar'ı bir günlüğüne çocuklara devretmesidir. İşin acayipliği bir tarafa, bu durumun bir siyasi üçkağıt için kullanılması akıllara durgunluk verecek kadar dahicedir. Sen kalk, bir imam hatip öğrencisi, meclise gel, çık kürsüye, de ki, "Önümüze hangi engeller çıkarırsanız çıkarın bizi durduramazsınız, en iyi üniversitelere gireceğiz, zirveye çıkacağız..."

Yaşı kaç bu öğrencinin? 21. Nerede öğrenci? İmam hatip lisesinde. İddiası ne? Engelleri aşacak, en iyi üniversiteye girecek. Zirveye bak! Milletin evlatları 22 yaşında üniversite mezunu oluyor, sen 21 yaşında liseyi bitirememişsin... Lise bitecek de, ders çalışacaksın, üniversiteye gireceksin, bir de arada engel atlayacaksın. Tabiatıyla, olmaz. Demek ki delikanlı aslında kendisi için bir şey istemiyor. Bir 'şey'in sözcülüğünü yapıyor.

Bakınız, her şeyin devlet eliyle üretildiği dönemde imam hatipleri açanlar, aslında imam hatiplilerden ne beklendiğini de belirlemişti. Onların esas tarihi, ilginçtir,

1946 yılındaki bütçe görüşmelerine dayanır. Bu tarihten önce açılan imam hatipler gerçekten imam ve hatip yetiştirmek üzere kurulan kurslar ve okullardan ibaretti. Hatta 1924'ten itibaren kurulan bu okullar 1930'da pek kimsenin itibar etmemesi nedeniyle kapatılmıştı. Ama 1946 başka bir yıldır. Savaş bitmiş, komünizm, Allah muhafaza, aç kurt gibi tepeye dikilmişti.

Hadi türbelere!.. Bir, ki!..

İşte, Amerika'nın biraz sırt sıvazlamasıyla harekete geçen Halk Partisi'nin, başta Hamdullah Suphi Tanrıöver gibi en hızlı Türkçüleri, komünizme karşı mücadelede sadece milliyetçiliğin yetmediğini, gençliğin maneviyatının eksik kaldığını fark etmişti. Bunun için dini eğitime önem verilmesi önerilmekteydi. Tanrıöver bununla da kalmadı, komünizmle mücadelede türbelerden de medet umdu, milletin cetleriyle buralarda ilişki kuracağını ve komünizme karşı 'direnc'lerinin artacağını düşünerek türbelerin hemen tamir edilip hizmete açılması gerektiğini vurguladı. Tabii buraya kadar yazılanlardan bu mücadelenin barışçı ve masumane tasarlandığı sanılmasın. 1948 Sabahattin Ali'nin başına gelenler mücadelenin ne kadar geniş bir eylem yelpazesi için tasarlandığının kanıtıdır.

1946'da Türkçüler tarafından komünizmle karşı mücadele için savunulan bu eğilim, 1949'da meşhur İslamcı Şemsettin Günaltay'ın Hükümet başkanlığına getirilmesine kadar devam etti. İşte asıl imam hatip okulları bu tarihte kurulmaya başladı. Önce kurs niteliğindeki okullar, Demokrat Parti iktidarının ilk yılında 7 yıllık eğitim veren İmam Hatip Okulları

olarak açıldı. Yani maksat vatandaşın camide arkasında duracağı adamları yetiştirmek değil komünizme ve tabii komünistlere karşı yeni bir mevzii yaratmaktır. Komünizme karşı İslam projesi sadece söz konusu okullarla da sınırlı değildi, İslamcı dergiler, İslamcı cemiyetler hep bu yıllarda filizlenmeye başlamış, yine bu yıllarda ve özellikle Demokrat Parti döneminde komünistlere amansız bir savaş açılmıştı.

Gel zaman git zaman, 70'li yıllarda solculuk üniversitelerde iyice tutunmaya başladığında, buralarda da imam hatipli 'açığı' olduğu fark edildi. 1973'te sayıları 50'yi aşan imam hatip okulları hemen dört yıllık meslek okullarına çevrildi ve mezunlara üniversitelerin edebiyat fakültelerine giriş yolu açıldı. Üstelik sayıları öyle bir arttı ki, mesela sadece Demirel 1977-78 arasına, neredeyse haftada bir imam hatip açarak, 233 okul sığdırdı. Söylenenlerin aksine, tüm hükümetler hiçbir oy kaygısı gütmeyen bu okullardan açtı. Malum, amaçları gereği imam hatip mezunlarının hiç birine ihtiyaç fazlası olarak bakılamazdı. Özellikle soğuk savaş dönemi ve mesela Kanlı Pazar gibi, İslamcılarının solculara karşı giriştikleri eylemler düşünüldüğünde, ugra camilere imamlık için gönderilen imam hatiplilerin atıl göreve tayin edildikleri bile söylenebilir.

Laik cumhuriyetimizin bekçisi, demokrasinin garantisi ordumuzun 12 Eylül'de yaptığı darbe de imam hatiplere pek yaradı. 35 yeni imam hatip açan cunta asıl işi tüm okulları birer imam hatipe çevirerek başarmıştı. Zorunlu din dersleri sayesinde bir sürü imam hatip mezunu öğretmen müsveddesi okullara

doluştı. Derslerde kâh sıra üzerinde namaz kıldıran, kâh toplu dua ettiren bu hocalar, sıra dayaklarıyla da cuntanın disiplin anlayışının uygulayıcıları kesiliverdi. Tabii 12 Eylül öncesinde yaptıkları hizmetin ödülünü de Suudi sermayesinin örgütlediği ve yardım kuruluşu kisvesi altında faaliyet gösteren ama ne iş yaptığı pek de net olmayan Rabita adlı kuruluştan maaş olarak aldılar. Cuntanın ince ruhlu liderinin Rabita'dan neden para kabul ettiğini açıklayan duygu yüklü konuşması hâlâ hatırlardan silinmez. Bu arada imam hatip mezunlarına üniversitelerin tüm bölümlerine girebilme hakkı da, yine cuntanın imam hatip liselerine bir kıyağı olarak, darbe döneminde devlet güvencesi altına alınmıştır.

Cuntanın ardından imam hatip liseleri hiç durmadı, mesela tek başına Özal tam 90 yeni imam hatip lisesi açmıştı. Buradan mezun olanlar çeşitli meslek alanlarına dağıldı. Aslında pek azı okulun görünürde imam yetiştirmek olan amacına uygun davranıyordu. 90'lı yılların sonunda yapılan bir araştırmaya göre bu okulların mezunlarının yüzde 38'i 'devlet adamı' olmak isterken daha fazlası da özel sektörde yönetici olmaya gözünü dikiyordu. Yani hedef 'zirve'ydi. Yol da açık görünüyordu.

Burada işi bozan şey herhalde kimi imam hatiplerin geldikleri devlet adamlığı mevkilerinde Türkçülüğü bir kenara iterek doğrudan İslamcı politik tutumlar almaya başlamaları olmuştur. Bu bazı noktalarda imam hatiplerin ve bu okul öğrencilerinin ideolojik olarak devlet kontrolü dışına çıktığının bir göstergesi olarak algılanmış olacak ki müdahale şart olmuştur. Şurası bir gerçektir, bu devlet milliyetçilikten arınmış bir İslamcı akımın gelişmesine asla müsaade etmeyecektir. Ama kimsenin şüphesi olmasın, komünizm tehlikesi ortadan kalktı diye devlete bunca hizmet vermiş olan imam hatipler ve onların mezunları bir kenara atılmaz. Evelallah hepsi için 'devlet adamlığı' kadrolarından özel şirket yöneticiliklerine kadar yer boldur. Endişeye mahal yoktur.

Şu bizim, mecliste üçkâğıt açarak eylem yapan gence gelince... CHP onun yaptığını PKK eylemine benzetse de, bundan yılması için bir sebep yok. Kendisinden önce yaşatlarının aynı yerde yaptıkları eylemlerin sonuçları düşünülecek olursa zaten devlet katında ayrıcalıklı bir yere sahip olduğu kesin. Üstelik zirvelere çıkabilmek için hiç de üniversite bitirmeye gerek yok. Tilki gibi zeki çocuk, yalnız biraz daha çalışması lazım tabii!..

Hükümet, imam, hatip...

1951-1959 / Adnan Menderes / 19 adet
1962-1963 / İsmet İnönü / 7 adet
1965-1971 / Süleyman Demirel / 46 adet
1974-1975 / Bülent Ecevit / 29 adet
1975-1978 / Süleyman Demirel / 233 adet
1978-1979 / Bülent Ecevit / 4 adet
1979-1980 / Süleyman Demirel / 36 adet
1984-1989 / Turgut Özal / 90 adet
1990-1992 / Mesut Yılmaz / 23 adet
1992-1994 / Süleyman Demirel / 12 adet
1994-1995 / Tansu Çiller / 13 adet
1995-1997 / Diğer Hükümetler / 97

Vay Adnan! n'aber?

ULAŞ KARADAĞ

Hepimiz 'hoca' denince bir kısım sevdiğimiz öğretmenleri hatırlarız. Ya da en azından birkaç kez seyrettiğimiz *Hababam Sınıfı* serisinden Mahmut Hoca'yı... Lakin artık 'hoca'lar da tuhaflaştı. Cinlere, perilere karıştılar...

Sadece cin, peri olsa iyi. 1980 sonrası değişimin eseri yeni bir seri piyasaya sürüldü; içinde neler var neler? Bin türlü skandal var içinde; uyuşturucu, seks, mangır, şantaj, mistisizm, 'bilim', dolandırıcılık, iftira...

-Son zamanlarda konu bulmakta zorlanan Hollywood yapımcılarını ülkemize davet ederek, senaryo eksikliklerini kapatmaya çağırıyorum.-

Yeni seri hayli heyecanlı, yedi sene önce kan kanserine yakalandığı söylenen genç bir doktor Oktar Babuna, küçük bir gazete ilanıyla kendisine uyacak ilgi aramaktaydı. Acilen uygun ilğin bulunması lazımdı; üstelik doğru ilgiye sahip olan kişiye, o zamanın parasıyla 10 milyar lira ödül verilecekti. Bu haber bir 'sosyal patlama' yarattı, kitleler kan vermek için kuyruklara girdi. Kan örnekleri ABD'ye gitti. Ardından yaşanan bir sürü tartışma zaman içinde unutuldu. Ne kan örneklerinin akıbeti öğrenilebildi, ne de Babuna'yı bir daha piyasada gören oldu.

Yedi sene sonra, bir mahkeme çıkışında bu sefer önceki masum bakışlı, şifa dilenen adamın yerinde, anne-babasına 'organ kaçakçısı' ve 'tacizci', 'ahlaksız' diyen bir Adnan Hoca takipçisi vardı.

Şu basın da bir acayip tabii... Yedi sene önce bakışlarına tutulduğu adam için gazetede ki köşesinde onun için yardım talebinde bulunan Ayşe Arman Hanımefendi, geçen hafta yazısında Oktar B'nın ailesinin yaşadıklarını iki tam sayfa halinde kaleme aldı. Yeni bir vitrin oluşturulmuş. Filmin pazarlanmasına ise çoktan başlanmıştı. Bu seferki pazarlama konusu evlatlarını kaybetme acısını yaşayan ailelerdi.

Tüm olan bitenin ardında kendi 'ilmi' ve dini bilgilerini değişik 'halkla ilişkiler' formülleriyle birleştiren anti-evrimci starımız Adnan Oktar ya da müstear adıyla Harun Yahya bulunuyor. Hem yönetmen, hem senarist ve hem de baş aktör olarak...

Yıllardır basını takip eden herkesin hakkında az-çok bir şeyler bildiği, din-ilim falan diye zengin çocuklarını etrafına toplayarak, oluşturduğu şirketler ve vakıf sayesinde hatırı sayılır bir servet yapan; kendisi ve müritleri hakkında cinsel taciz, dolandırıcılık ve şantaj suçlamalarıyla açılmış birçok davası bulunan 'bilim-araştırma' lideri. Onda öyle sarık, cüppe olmaz. Bir yanda 'Atatürkçü'. Para var; bakımlı, şık, kendi ve çevresindekilerin dış görünümüne sürekli özen gösteren,

Bir zamanlar, 'Kan kanseriyim' diyerek, uygun ilik için bütün memleketten kan örneği toplayan Oktar Babuna, geçenlerde mahkeme çıkışı babasına 'organcı', anaşına 'ahlaksız' dedi. Babası ağlıyor: Çocuklarım her şeylerini Adnan Hoca'ya verdi!..

dişleri fırçalı, etrafı güzel kadınlarla çevrili, interneti yaygın bir propoganda aracı olarak kullanan, teknolojinin tüm nimetlerinden faydalanan modern çağ aktörü...

Tabii sadece dış görünüş ve teknolojiye yararlanıp star olmayı beklemek hayal olur. Starlığa giden yolda kendinizi inşa edeceğiniz ve bütün propagandanızı oluşturacağınız sağlam bir temele ihtiyacınız olacaktır...

Bacılar ve motorlar!

Yüzyıllardır kitleleri uyuşturmanın ve beyinlerini yıkamanın yegane formülü nedir? Acaba nedir, nedir?

Bildik usullerin dışına çıkmak lazım; eskiyi tekrar etmeye gerek yok. Birazcık mistisizm, üstüne sözde bilimsel soslar, bunu pazarlayacak takım elbiseli zevat ve tüm bunların başında gelecekteki büyük görev için seçilmiş olan lider ruh.

Dediniz ki bende bunların hepsi var, misal felsefe okumuşsun, güzel sanatlarla ilgilenmişsin, birkaç zengin çocuğu etrafına toplanmış, sende de patlamaya hazır, tüm dünyaya yetecek kadar ego var...

Bunlar da yetmez, öyle bir hakimiyet kuracaksın ki, etrafındaki her şeyin kaydı, CD'si, kasedi elinde olacak. Şikayeti şikayetle bastıracaksın. Kaldı ki tüm bunların yanında, kapı gibi bir de şizofren raporun varsa, olayı çözmüşsün demektir.

Bu arada ego şiştikçe şişmekte tabii, vardır her sorunun bir çözümü, indir fetvayı: "Kadınlar ikiye ayrılır: bacılar ve motorlar! Bacılar ayrıcalıklı seçkin

hanımefendiler, motorlar ise tüm teşkilatın kullanımına açık..."

"Bunlar da bir yere kadar," derler tabii; o yüzden elçilik edeceksin, Allah'ın ve tabii kendinin fikri temelini mutlaka savunacaksın. Adı sanı duyulmamış Batılı akademisyenlerin evrim teorisini 'sözde çürüten' zirvalarını yaldızlı kitaplara basacak, altına imzayı atacaksın.

Formül süper!

Yıllar geçmiş, olmuş 'yazdığın' kitap sayısı 250... Bırak tarikat liderliğini, dünyanın en önemli bilim adamlarından birisin. Kitapların 'onlarca' dile çevrilmiş, 'onlarca' ülkede 'basılmış', yarattığın kuramlarla evrim teorisini 'çökertmişsin'! Peki niye dünya senin peşinde koşmaz, bize bunu izah edeceksin...

Ha, bunun yanında bu kadar kitabı ücretsiz olarak dağıtıyorsun da, bu değirmen nereden gelir?..

Oktar Babuna örneğinden anladığımız, izinde, buyruğu altında bulunan zengin çocuklarının hanları, hamamlarından... Ruhlarını teslim etmişler, mülklerini, holdinglerini teslim etseler ne olur?

Kimseye çaktırmadan gelsin mangırlar... Formülün güzelliğine bakar mısınız: 'Seks, Kapital, Din!..'

İşin özü Adnan Hoca olmak zor zanaat, bu kadar işin üstesinden gelebilmek akıl kârı değil. En iyisi Adnan hocagilleri bırakalım, bütün gün tek ayak üstünde dursak bile nesli tükenmekte olan Mahmut Hocalara (Kel Mahmut) sahip çıkalım...

Bu da *sanal* peygamber!..

Gençliğin çok rağbet ettiği ek\$î sözlük'te kendini peygamber ilan eden 'hazreti muhabbet' aylar sonra RED'e konuştu...

Derdiniz neydi de ek\$î sözlük'te peygamberlik yapmaya kalktınız?

Kendi adıma, herkesin kendini peygamber ilan etme hakkı olduğuna inanıyorum. Zaten ben ilk değilim. Ha, bunu ek\$î sözlükte niye yaptığımı soruyorsanız, gayet münasip bir yerdi de ondan...

Nasıl bir din kurguladınız?

Tabii ki, din falan kurgulamadım. İnsanların iradelerini özgürleştirilmesi gerektiğini savunurum ben. Aslında dinin mantığını sorgulamaya çalıştım. Çünkü yoksullara sırf 'huri' vaatleri için yardım eden, odun ateşinde kızartılmakla tehdit edildiği için hırsızlık yapmaktan kaçınan herkesin ikiyüzlü olduğunu düşünüyorum. Bu işler vicdan işidir; vicdanen yoksulluğa karşı çıkmayan, sırf farazi bir cennete gitmek için fitre-zekat işlerine giren, onda bile sahtekarlık yapıp 'vergiden kaçırın' tipleri beni rahatsızlandırıyor.

Peki insanların inançlarına saygısızlık yaptığınızı düşünmüyor musunuz?

Her ramazanda oruç tutmadığı için odunla adam dövülen bir memlekette, kimse bana inançlara saygı geyiği yapmasın. Kaldı ki, ben ne yaptım? Peygamber olma hakkımı kullandım. Fethullah Gülen kendisini 'müçtehid', yani dine yeni kurallar getirebilecek bir mertebeye koyuyor, kimse sesini çıkarmıyor, ben ayet indirince ortalık karışıyor. Bu nasıl iş anlamadım!..

Yaptığınız işi 'banal' olarak görüp eleştirenler de olduğunu sanıyorum...

Ha, evet, çok banaldı. Aslında sonradan ben de pişman oldum, keşke 'seks ile mastürbasyon arasındaki fark', 'ayrıldıktan sonra evliya olan eski sevgili', 'bayan yazarlara mesaj atmanın dayanılmaz baskısı', 'kel kafalara duyulan dayanılmaz tokatlama isteği' gibi müthiş yaratıcı başlıkların altına yazsaydım görüşlerimi. O zaman sevimli çocuk olurdu! Bence yazılanlar kıymetlidir; işe yaralıdır...

Tepkilere rağmen sözlük'te sizi destekleyenler de oldu sanırım...

Dünya kadar. Bir kısmı açıktan açığa destek verdi, büyük çoğunluğu da bana özel mesajlar yollayarak tebrik etti. Hepsine cevap yazdım. Bazı arkadaşlarla hâlâ arada yazışıyorum. Anlayacağınız

ek\$î SÖZLÜK™

'peygamber'i hazreti muhabbet!'

Geçtiğimiz mayıs ayı sonunda 'ek\$î sözlük'te bir fırtına esmeye başladı. Sözlük jargonuyla 'nick', kendi tabiriyle 'lakap' olarak hazreti muhabbet'i seçmiş bir 'ek\$î sözlük' üyesi, arka arkaya sözlüğe 'ayet indirmeye' başladı. İlk ayet şöyleydi:

1. "oku.
ibadet edeceğine muhabbet et.
efendi ol, kafana göre takıl.
teşvik primi alma. hatta hiç prim alma.
terbiyesizliğe, yüzüzlüğe, eşekliğe prim verme. hatta hiç prim verme.
prim alana, prim verene selam verme.
modaya, trende sarma, sarana da mani olma. onlar eşekliği yaşayarak azap çekeceklerdir.
seks için alçalma, aşkı çok yükseklerde arama.
sana tokat atana, kafayı göm ki, aklı

başına gelsin. ve kafatasçılara küfür et... itin köpeğin doldurduğu dünyada en hakiki mürşit küfürdür.
bacaklarından ancak koyunlar asılır.
koyun olma ve kasaplara isyan et.
kumarın iyisini oyna, hayatınla...
kötüsünün yüzüne bakma. de ki, ben insan olacağım!
kariyer eşeklerin olsun, sen oku.
oku ve muhabbet et..."

Ve tabii ortalık karıştı... Sözlüğün 'mümin' üyeleri hazreti muhabbet'in derhal üyelikten atılmasını isterken, ona destek veren bir dünya sözlük üyesi çıktı. 'Ayet indirme' işi başladıktan 15 gün kadar sonra, hazreti muhabbet 'ek\$î sözlük'ten atıldı. Tabii arkasında bir sürü gürültü ve tartışma bırakarak... RED, hazreti muhabbet'i buldu, kısaca derdini sordu...

bir anda meşhur oldum. Hatta sözlük'ün kıdemli, çok meşhur ve hiç sevilmeyen 'zenci' lakaplı yazarı Reşat Çalışlar bana msn'den yazışmayı teklif etti, kendisine kıymet vermediğim için reddettim. Öte taraftan, tuhaf bir durum var, çoğu insanın açıktan destek vermeme sebebi, ek\$î sözlük'te yazdıkları maddelerin, ki onlar 'entry' diyor, bir buton vasıtasıyla kötülenmesinden korkmaları. İnsanlar yazdıklarının beğenilmemesinden neden korkar, anlamış değilim. Belki de o sanal atmosferi yaşamlarının çok önemli bir yerine yerleştiriyorlardır. Kim bilir?..

ek\$î sözlüğü, yani o atmosferi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tabii bir bütün olarak değerlendirmek mümkün değil. Çok zeki, eli kalem tutan, kalemi iyi laf yapan pek çok arkadaş yazıyor sözlükte. Gıpta edilecek kadar iyi yazıyorlar; mesela ben Hürriyet'e genel yayın yönetmeni falan olsam, bütün yazarları tek tek atar, sözlük'ten yazar bakmaya çıkardım. Vasatlar ve andavallar da var tabii. Hem de dünya kadar. Bunların bir kısmı çok zeki olduklarını düşünüyor

ve kimliklerini açıklamadan sağa sola saydırmanın hazzını yaşıyor olabilir. Dolayısıyla ek\$î sözlük'te çok farklı bir yelpaze olduğunu söyleyebiliriz. Projenin kendisi ise, ABD'deki benzerlerinden uyarlanma, gayet ticari bir projedir. Oraya hayatının bütün anlamını yüklemeye devam eden takipçileri oldukça, sahipleri de iyi para kazanacaklardır...

Ben 'kimliğini açıklamadan sağa sola saydırma' işine taktım. Siz de aynısını yapmadınız mı?

Bir tek başlık, yani atılmama sebep olan başlık dışında, tüm yazdıklarım da bir fikir ortaya koydum. Bütün müminler de bana küfür etti, cevap vermedim. Tenezzül etmem. Cevap yetiştirmek benim işim değildir.

Şeytan ayeti!

O 'bir tek başlık' konusu nedir?

ek\$î sözlük'ün hukuksal boşluğunu doldurdum aslında. Şöyle izah edeyim; özellikle Fethullah Gülen taraftarları, her yerde olduğu gibi sözlük'te de sülüksel bir atmosfer oluşturmuş. Ben ayet indirdikçe,

onlar küfür ediyordu. E, cevap vermiyorum ya, işi iyice azıttılar. Tabii, 'Bu işi ben yaparsam iyi yaparım' dedim. Tamamen sözlük formatına uygun olarak, 'sıkılmış fethullah' diye bir başlık açtım. Altına da, şimdi tam hatırlamıyorum, 'Sıkılan bir fethullahtır' gibi bir açıklama yazdım. Tabii hemen arkasından Fethullahçıların hepsi delirdi. Ben de sözlük'ten atıldım. Aslında yaptığım, sözlük formatına tamamen uygun bir hareketti. Ortada bir tür 'yargıtay' olsa davayı kazanırdım yani; ama sözlük sonuçta ticari bir proje ve karın ağrısı istemiyorlar...

Anlayamadım bu kısmı ben...

İzah edeyim. Sözlükte bir başlık açıldığında, başlıkta Türkçe karakterler çıkmaz, İngilizce karakterlere dönüşür. Sadece açıklamalarda Türkçe karakterler görünür. Haliyle 'sıkılmış fethullah' başlığı, sözlük formatına uygun olarak, bana küfür eden arkadaşların 'inbox'larında yer etmiştir diyebiliriz...

Şimdi anladım...

Anlamadığınız başka bir şey?..

ULAŞ KARADAĞ

Seçme 'ayet'ler...

7. "insanlık tarihinin uzun doğrusu üzerinde tek bir noktacak olan hayatlarını, yalakalık yaparak geçirmeyi düstur belleyenler bizden uzak dursun. itaatın kör kuyusunda debelenenleri arafta mantar yapacağız. biz kullarımıza haksızlığa karşı arıza yapsınlar diye beyin verdik. lanetimiz beyinlerini salata niyetine limonla servis edenlerin üzerinedir."

8. "biz suları birbirine karıştırmadık. kokteyl yapmak

bizim işimiz değildir. lakin yoksulların eline molotof kokteyli verdik ki, kendilerini savunsunlar. ey muhabbet, onlara de, her kim ki haksızlığa başkaldırmaz, bizim sevgili kullarımızdan değildir. patronlarına, sendika ağalarına, kendilerinden üstün gördükleri her türlü zevata boyun eğen, onların kıçlarını yalayan ve yaranmak için türlü şekle girenler, ahirette aynaya baktıklarında kusacaktır. ey muhabbet, de ki, bizim kimsenin tapınmasına ihtiyacımız yoktur. tapınmak, insanı alçaltır. müminler başlarını dik tutsun. ikide bir yere kapaklanmanın, diz çökmenin, boyun

eğmenin her türlü bize ızdırap verir."

9. "ey muhabbet, aç kalmayı ibadet saymasınlar. bizim ibadet saydığımız, kuşkusuz açları beslemektir. açların beslenmesi için onları örgütle. işsizler sokağa çıksın. eylem yapsın. de ki, bizim ibadet saydığımız şey eylem yapmaktır. kuşkusuz en büyük sevap, greve çıkmaktır."

10. "ek\$î dağının tepesindeki örümcekli mağaraya elçi olarak malak seza'i'yi gönderdik. git ve muhabbet'e resul olarak seçildiğini anlat dedik. elçi malak seza'i, o sırada her nedense mağarada takılan muhabbet'i buldu, ona 'ya muhabbet, rabbim beni sana yolladı. işte alet

Ramazan da geçti, gitti hayırlısıyla...

SERHAT ÖZCAN

Selamınaleyküm!..

burada' diye kutuyu bıraktı. muhabbet kutuyu açtı, kutudan ona seslendik: 'ya muhabbet, görevin, tabii kabul edersen, ayetlerimizi ekşi'ye indirmektir!' muhabbet o anda, 'ya rabbim' diye cevap verdi, 'buralarda kendi halimde mal mal dolaşıp duruyordum, bu lütfunla beni ihya ettin. ne diyeyim bilmiyorum ki. seyahat ya resulullah.' gök gürlmesi gibi cevap verdik: 'resulullah sensin, seyahat da sana girsin! evliya çelebi misin evladım sen?' muhabbet, 'pardon' dedi, meseleyi kapattık.

ey muhabbet, kendini çelebi bilenlere de ki, biz onları her daim sınırsız, sana kin kusanlar kuşkusuz şeker pancarı posası gibi ruhlarıyla fezada dolaşamazlar. onlara acı."

11. "muhabbet 'rabbim, senin için bir devemi keseceğim' dedi. biz de ona 'oha!' diye seslendik. bizim için deve, dana ve bilumum çift tırnaklıları kesenlerden hazetmeyiz. hemen malak rüstem'in eline bir racon tutuşturduk, 'al bu raconu, muhabbet'e götür, çok kesmek istiyorsa buyursun racon kessin' dedik. ey muhabbet, onlara de ki, hayvanları yok yere boğazlayanların ağzını burnunu kırmak istiyoruz. tabii kelle-paça en güzel çorbalarımızdandır, orası ayrı konu."

17. "muhabbet'e dedik ki, ey muhabbet, kadınlara el kaldıran delikanlılıktan nasibini almamıştır. kadınlar sizin tarlanız değildir ki, istediğiniz gibi süresiniz. bir hata yaptıklarında onları ikaz et, hâlâ hatada ısrar ediyorsa, dön bir kendine bak, belki de hata sendendir. mesele hallolmuyorsa, çık bi dolaş. yine çözemezsen, 'hadi bana eyvallah' de. ama vurma. kadına vuran bizden değildir. ey muhabbet, onlara de ki, dört kadın alıp eve kapamak isteyenler, kendileri gidip üç erkeğin kuması olsunlar. biz size aşkı tavsiye ederiz. ha, onun dışında, kim ne arzu ediyorsa, efendi gibi olmak kaydıyla, onu yaşasın. sizin uçkurunuzla uğraşmak bizim işimiz değildir."

33. "muhabbet'e dedik ki, onlara söyle, müstehaklarını vereceğiz! biz ortada bir 'tanrı' arayıp bulmakla, o bulduğumuz şeyin aslında olmadığını anlatmakla uğraşmayız. onlara tebliğlerimizi ilet! biz sadece kadere boyun eğmeyi öğütleyen her zihniyeti yerle bir etmekle mükellefiz. ey muhabbet, de ki, kelebek etkisi diye bir şey yoktur. afrika'da kanat çırpın bir kelebeğin, tek günlük ömründe yarattığı hava akımı, atlantığı geçip alaska'da fırtına koparacak zannediyorsanız, sizi biraz saf yaratmışız. ve dahi, bu durumda, biraz kyoto iklim sözleşmesini, biraz ülkelerin ve sanayilerin atmosfere saldıkları karbon miktarını, biraz iklimlerin 'shift' dünyasını öğretmemiz gerekir deriz. ey muhabbet! uykun hâlâ gelmediyse, onlara de ki... yok, deme... galiba uykun gelmiş senin..."

ekşi sözlük'ten alınmıştır...

Nefis bir sabaha uyandım. Aylardan sonra ilk kez bugün işim yok. Tadını çıkarmalıyım.

Hava pırl pırl. Diziden para yatmış hesaba. Oyunum güzel geçiyor. Kızım sağlıklı. Yaşama tapmak istiyorum. Balkondan ağaçlardaki nefis sonbahar tonlarını hafızama zerk ettim. Çok enerjik bir günümdeyim. Sokağa çıkıp amaçsız ve kaygısız yürümek, herkese günaydın diyerek sarılmak istiyorum. İçim kıpır kıpır, ne güzel. Üstelik geçen yıl doktor, "Fırsat buldukca yürümelisin dostum" demişti. "İşte o gün bugündür!" diyerek attım kendimi sokağa. Kapının önünde bir sigara yaktım. Temizlik işçileri muntika temizliğinde, bezgin bir şekilde yaprakları süpürüyorlar. Canlarım benim.

-Günaydın kardeşler kolay gelsin, dedim.

-Aleykümselam. Hayırlı ramazanlar diyerek elimdeki sigaradan dolayı terbiye etti beni. Acı acı gülümsedim. Söylenecek çok şeyi sustum. Çünkü bu gün tatil ve tadını çıkaracağım. Köşe başında ikli lise öğrencisi kafalarını tokuşturmak suretiyle öpüşüp sohbet ediyorlardı.

- Selamınaleyküm.

- Aleykümesselaaam.

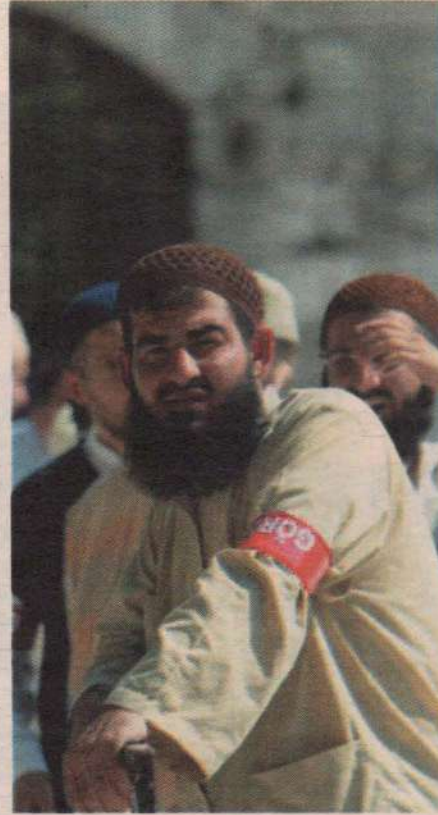
- Akşamınan iftara bize gel babam Mekke hurması aldı.

- Ölmez sağ kalırsak geliriz Allah'ın izniyle. Hayırlı günler.

- Hayırlı günler, deyip kafaları tokuşturup ayrıldılar.

Karanlık ve ampul

Ülke umutsuzluğa sürüklenirken vatandaşın umut tacirlerine çalışması canımı sıktı. Ama güzel bir gün ve bu güne çok gereksinimim var. Bunlar artık bu ülkede olağan şeyler. Ama alışmamak lazım. Her türlü inancın özgürce yaşanması tabii ki en önemli insan hakkı. Ama kimse de benim sözüm ona masum Arapça laflardan hoşlanmamı beklemesin. Arap milliyetçisi Türkleri sevemiyorum. Çünkü hiç Türk milliyetçisi bir Arapla tanışmadım henüz. Nazım Hikmet ne güzel düşünmüş. "O bir müthiş bahtiyarlık sevgili, anlamak gideni ve gelmekte olanı." Giden zaten sınırlı bir aydınlık, gelen gericilik ve karanlıksa bunu önce görüp sonra da göstermek her sanatçının görevidir bence. Sonra karanlığı aydınlatmaya hiç bir 'ampul' yetmeyebilir. Ama bu ne yaman çelişkidir ki, bizde aydınlanma için ampulleri kırmak gerekiyor. Ama halkım, türbanla sabah programı yapan iyilik meleği Seda ablasını sanatçı zannederse o insanları kolay kolay kabullenemez. Çünkü halkım kafa yormayı sevmez. Kolaycudur. Duyduğu hurafelere

inanıp ak sakallı şeyhin rüyasına girip yaşamını mucizelendireceği günü bekler. Şeyhi kaçırmam korkusuyla da uyur uyur... Hepimiz giyelim çarşafaları olsun bitsin derken de o çarşafaların altındanda neler yapabileceğimizi iyi bilecek kadar genişir ufkumuz. Ne dersiniz jet-skili çapkın hocam?..

Bunları düşünüp dalgın dalgın yürürken markette alkollü içkiler reyonunun önünde bir iki hayran tezahuratıyla irkildim.

- O değil mi lan?

- O, o. Abi bi resmini çekebilir mi?

- Çeksin. Lafı uzatmamak için, "Sen de yanıma gel birlikte çeksin," dedim.

- Oğlum elini omzuna at lan! Gül abi sen de!

Ödemeleri yapınca bir yüzlük de bana kalıyor. Bu gün rakı-balık keyfi yapıp, dostum Hakan Gülseven'e söz verdiğim bu ayki yazımı yazacağım. (En sevdiğim yalnızlığımı insanlarla paylaştığınız için de sağolun dostlar.) Rakıyı sepete koydum, daha önceleri ayak üstü sohbet ettiğimiz alkol reyonu sorumlusu genç yanıma geldi.

- Hayırlı günler olsun abi.

- İyi günler canım.

'Hayırlı günler' de iyi bir dileği anlatıyor ama taktım ya küfür gibi geliyor kulağıma.

- Abi be... Darılmazsan bi şey söyleyem.

- Söyle darılmam.

- Sen değerli, sevilen, halka mal olmuş bir insansın. Ramazan günü sepetinde rakı

var. Herkes senin sepetine bakıyor hoş mu bu şimdi abi?

Sinirlenmeyeceğim.

- Bayrama stok yapıyorum.

Balık reyonuna yönelmişim ki birden tepem attı. Kendime sinirlendim. Ulan dedim, sen bunlara takiyci kıvrımcı diye kızıyorsun da niye aynı şeyi yapıyorsun? Git herife doğruyu söyle. Fırladım görevliyi yakaladım. Ve kelimeler ağzımdan bir makinalı tüfek ateşi gibi tek nefeste fırlayıverdi.

- Bak kardeş az önce bayram için stok yapıyorum dedim ya, yalandı. Evet ben içiyorum. Ama ramazan günü eski ilahiyatçının sattığı rakıyı senin satış yaptığın reyondan alıp içiyorum. Bundan rahatsız olma maaşını almaya devam et. 'Hayırlı' yani 'red'li günler diliyorum canım kardeşim.

Dışarı çıktığımda hafifçe sendeledim. Tansiyonum çıktı, bir an önce eve gitmeli. Dilenci bir kadın, elinde kalemler, yanında içimi kanatan bir kız çocuğu. Dizideki isimle seslenerek yalvarıyor, "Seliim. Seliim. Hayırlı günler. Şu kızcağzımı okutamam. Allah rızası için bir kalem al."

"Bakıyorum televizyonu muntazam seyrediyosun!" dedim. Kendimi sakinleştirmeye çalışarak hızlı adımlarla eve yöneldim ki telefonum çaldı. Babam. Dostum, öğretmenim. Hiç ödün vermemiş gerçek bir demokrat. Biraz daralsam hep denk düşer telefonu. Kara bulutlar dağılıverdi bir anda 'yes' tuşuna basarken.

- Merhaba oğlum nasılsın?

- İyiyim dostum. Eve doğru yürüyorum.

- 'Dostum' dediğine göre daralmışsın.

Gidince Cumhuriyet'te Himet Çetinkaya'yı bir oku, geçen gün tartıştığımız konuyu yazmış. Okuyunca arada kouşalım.

- Tamam babacığım.

- Hayırlı günler oğlum.

Telefonu kapattım. Babamın sözünü algıladım.

- Hayırlı günler! 45 yıldır ilk kez babamdan 'hayırlı' kelimesini duydum. Ve bu günü buldu. Hemen telefona sarıldım.

- Ya baba kamera şakası mı bu?

- Ne oldu oğlum?

- Baba sen bana, 'Hayırlı günler' dedin! Zeki tabii. Hemen anladı.

- Oğlum alışverişten yeni geldim de... Bütün esnaf artık öyle dediği için bende alıştım galiba.

- Alışma babacım, şık durmadı üzerinde, hemen çıkar ne olur.

- Şu an itibarıyla çöptedir oğlum.

Alışma halkım, alışma. Bir psikiyatrist arkadaşım söylemişti. İğfalci ilk iğfali mağdurunu alıştırmak için yaparmış. Biliyorum-hep mağduruz ama...

Alışma!

Pamuk Prens'in Nobel masalı

DENİZ AKHAN

1. Orhan Pamuk'u okumak

Orhan Pamuk'u okumayı lisedeyken iki kez denemiş, ama muvaffak olamamıştım; *Cevdet Bey ve Oğulları*'nı ödünç aldığım için bitiremeden iade etmek zorunda kaldım, *Yeni Hayat*'ın üzerine kustum (uzun hikâye, romanla ilgisi yok). Allahın hakkı üçtür ya, üniversitedeyken *Kara Kitap*'ı okudum. Büyülenmişim; gri ve koyu mavi bir İstanbul'da suretlerin sırrını keşfe çıkmıştım, cansız mankenlerin de maskeleri olabileceğini öğreniyordum, rüya gibi bir Rüya'nın ardından acı çekiyordum, hele 'Boğazın Suları Çekildiğinde' bölümü... Daha sonra diğer bütün kitaplarını okudum, ama hiçbir *Kara Kitap*'ın bendeki büyüsunü silemedi, Orhan Pamuk benim için hep *Kara Kitap*'ın yazarı olarak kaldı.

2. Pamuk'un Romancılığı

Sapına kadar romancıdır ama dil yapısı, biraz da Proust etkisiyle, Türkçe için çok da uygun olmayan uzun ve batılı bir söz dizimine dayanır (özellikle ilk kitaplarında); hakkında 'Türkçe bilmez', 'yabancılar için yazıyor', 'çevirileri orijinallerinden daha güzel' denmesinin sebebi budur. Bütün bunlara rağmen, bir şair değil, bir romancı olduğu için bu kusurları göz ardı edilebilir (en azından benim için). Çünkü Orhan Pamuk'u okutturan dili değil, söylemidir. Zor okunduğu, hatta okunamaz olduğu söylene de (zor okunur olmak edebi bir ölçü değildir) atmosfer yaratmayı, okuyucuyu bu atmosfere çekmeyi bilir.

Orhan Pamuk'un asıl önemi, Enis Batur'un yerinde tespitiyle, Türk romancılığında mimariyi ana unsurlardan biri haline getirmiş olmasıdır. Mimari denince kasıt, romanın tıpkı bir binada olduğu gibi sağlam ve dayanıklı bir iskelet üzerine inşa edilmesi, bütünlüklü olmasıdır. Romanlarındaki hemen her tuğla, önceden tasarlanmış bir projeye uygun olarak, hesaplanarak yerleştirilmiştir. Postmodernizmin etkisinde bir mimaridir ama bu; kapısından girip en üst kata doğru çıktığımızı düşünürken tekrar giriş kapısına ulaşabiliriz, koridorları labirente, odaları, daha önce başka binalarda gördüğümüz odalara benzeyebilir, hatta başka binalardaki odaların birebir aynına rastlayabiliriz.

3. Doğu-Batı meselesi

Orhan Pamuk'un tartışılmasının ve özellikle yurtdışında beğenilmesinin sebebi Doğu-Batı ilişkisini ele alış biçimiydi. Özellikle Hilmi Yavuz tarafından Oryantalist olarak nitelendirildi. Bu konuda kısmen ona katılıyorum. Kısıtlı ve kapalı bir Batılı yaşam sürdükten sonra yaşadığı ülkenin bundan ibaret olmadığını keşfetmiş biri gibidir. İkinci, üçüncü kuşak gurbetçi çocuklarına da benzer biraz; Batılı olarak

Kimileri Orhan Pamuk'un Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanmasına çok öfkelenmiş, kimileri ise zil takıp oynadı. İyi de, bizde neden bu işler tam bir taraftarlık saçmalığında algılanır? Herhalde Orhan Pamuk'un edebiyatçı yanı sıra, 'siyaseten' yaptığı işleri ayırıştırıp tekrar birleştirmek en mantıklısı...

Kim ne derse desin, artık Orhan Pamuk kitapları dünyanın dört yanında peynir-ekmek gibi satıyor ve o da milyon dolarları bir çırpıda cebine indiriyor. Böyle keyif var mı?..

çok rahat edebilir, yabancılık çekmez, ama Doğulu damarlarından kopamaz, aslını inkâr edemez. Melezlik psikolojisi var yani, her iki tarafa da tam olarak yerleşemez.

4. Yazar Orhan Pamuk

Orhan Pamuk Türk edebiyatına herhangi bir edebi camia içinde yetişerek değil, bir yarışmayı kazanarak girdi, hatta romanını yayımlatabilmek için dava açmak zorunda kaldı. 22 yaşında roman yazacağım diye yüksek kulesine kapanmış, yaşamdan ve halktan kopuk bir adamdı. Cihangir'deki deniz manzaralı evinde, kısa ve uzun voltalar atarak, dolmakaleminin biten kartuşlarını biriktirerek sayfalarını ağır ağır dolduran yazar imgesi ismini parlatıyordu.

İlk kitabı *Cevdet Bey ve Oğulları* beğeni toplamıştı, ama *Kara Kitap*'la postmodernizme sapınca ilk beğenileri tersine çevirdi. *Yeni Hayat*, satışında pazarlama tekniklerinin kullanımı ve bir fenomen haline gelmesi nedeniyle öfke, kızgınlık ve küçümsemeleri yükseltti. Romanları birer oyun olarak görülüyordu.

Bunu kendisi de kabul ediyor, gerçek hayata tahammül edemediği, en çok hayal kurmayı sevdiği için yazdığını söylüyordu. Bir 'aydın' değildi; sadece bir anlatıcı, hoş vakit geçiren bir meddaktı. En çok da apolitik kişilerin övgüsünü topluyordu bu yüzden, yurtdışındaki başarıları gurur veriyordu onlara. Modern Türkiye'nin parlak incisiydi.

5. Eylemci Orhan Pamuk

Türk Edebiyatı siyasidir. Edebiyatımızda apolitik söylem elbette vardır ama baskın olanın tam tersi olduğu 'Vatan Şairi' Namık Kemal'den beri görülebilir. Nâzım Hikmet, Necip Fazıl Kısakürek, Orhan Kemal, Kemal Tahir, Yaşar Kemal ve nicesi sadece edebi nitelikleriyle değil, siyasi duruşlarıyla da okuru etkilemiştir. İktidarın lanetine uğramış yazarlardır hepsi de. Gerçi 1980'deki darbe ve Özal devri toplumu hızla apolitikleştirdi, 1980 sonrası edebiyat ortamı bunalımlı ve çıkmazdaydı. Bütün bunlara rağmen, best-seller sınıfının dışında kalan edebiyatçıları değerlendirmede siyasal söylem hâlâ göz ardı edilmeyen bir

unsur. Saygınlık, biraz da buradan geçer; karşı çıkışı olmayan, eleştirmeyen ve bir 'aydın' olarak bu fikirlerini eserleriyle, eserleri yoluyla değilse bile başka yollarla halka aktarmayan yazarlar sadece iyi yazar olarak kalırlar. Biliyorum, bu sözlerin içinin doldurulması lazım ama bu yazının sınırlarını aşıyor.

Orhan Pamuk bu durumu ne zaman kavradı? Belki dostları, Yaşar Kemal ve Zülfü Livaneli kulağına fısıldadı: "Ülke gerçeklerine yüz çevirme. Edebiyat yalnız oyun değildir, ülkedeki baskı ve acıları dile getir, aydın olmanın sorumluluğunu taşı, en azından taşıyor gibi yap" dediler. Hem, yurtdışına gittiğinde ona yazarlığından çok ülkesindeki siyasal ve sosyo-ekonomik durum sorulmuyor muydu? Kitaplarındaki en belirgin izleklerden biri olan Doğu-Batı meselesi hakkında ne düşünüyordu? Ermeni meselesine ne diyordu? Kürtlere baskı uygulanıyor muydu? Türkiye'de irtica tehdidi var mıydı? Demokrasi n'oldu, demokrasi?

Bir de baktık ki Orhan Pamuk, Özgür Ülke gazetesinin bombalanmasını protesto etmek için İstiklal Caddesinde gazete satıyor. Ama buna dikkat eden sadece sol cenah oldu, çünkü ülkenin geri kalan kısmı Özgür Ülke'nin bombalanmasını umursamıyor, hatta "Bombalayanların ellerine sağlık" diyordu. En medyatik çıkışı, F tipi cezaevini protesto etmek için mahkûmların başlattığı açlık grevi sırasında oldu. Yaşar Kemal ve Zülfü Livaneli ile birlikte arabulucu sivil inisiyatife katıldı, mahkûmlar ve iktidar arasında orta yol bulmaya çalıştı. Sartre gibi öğrenci yürüyüşlerinin başına geçmedi, ama hem yurttan hem de yurtdışında dikkat çekti.

Hâlâ belirgin bir siyasi tavrı yoktu, kabul. Yine de ülkesindeki olumsuzluklara artık sessiz kalmayacağını gösteriyordu. Yazarlıktan aydınlığa terfi ediyordu; kimse ona apolitik demeyecekti artık. Ama bu değişim insanı ikirciklendiriyordu. Orhan Pamuk eskiden beri meşhurdur, bu ülke eskiden beri böyleydi, neden şimdi konuşmaya başladı? Yoksa başka dertleri mi vardı? Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanmak mesela? Nobel Edebiyat Ödülü, uzun zamandır resmi ve egemen ideolojiyle uğraşan yazarlara verilen bir ödül niteliği kazanmamış mıydı? Yaşar Kemal bile, her ne kadar edebiyatçılığının hakkı teslim edilse de, siyasi duruşu nedeniyle Nobel daimi adayı değil miydi? Orhan Pamuk bunu görebilecek kadar zeki idi, bu koşullara uygun bir ülkenin yazarıydı. Abisine mi özendi?

6. Her şeyin bedeli var

Orhan Pamuk, 6 Şubat 2005'te, İsviçre'de yayımlanan Tagesanzeiger gazetesine şöyle dedi: "Türkiye'de 30 bin Kürt ve bir milyon Ermeni öldürüldü. Neredeyse benim dışımda hiç kimse konuşmaya cesaret edemiyor ve milliyetçiler bunun için

benden nefret ediyor."

Ortalık ayağa kalktı tabii; Kayseri Barosu avukatlarından Orhan Pekmezci, 18 Şubat'ta, Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu ve meşhur 301. madde davası başladı. Orhan Pamuk zaten gıcık bir adamdı, üstüne üstlük vatan hainiydi, Ermeni yandaşıydı, Batı'nın piyonuydu, katli bile vacipti... Bu Nobel hevesini fazla abartmıştı...

Çoğunluk, Pamuk'un sözleri 'talihsiz' olsa da, davayı düşünce özgürlüğü açısından yanlış buldu. Orhan Pamuk da işin hep bu yanına dikkat çekti ama hiçbir zaman sarf ettiği sözleri savunmadı, içlerini doldurmadı, arkasında durmadı. Neden bu sözleri sarf etmişti?

"Ben devlet Ermenileri öldürdü demedim, öldürdüler dedim" diye açıklamalarda bulundu. Peki, kim öldürdü, neden ve nasıl? Ermeniler ve Kürtler bahçelerine giren tavuklar yüzünden birbirlerine girip işi biraz abartmış mıydı? İktidarın bilgisi ve yönlendirmesi var mıydı? Yoksa Ermeniler tehcir sırasında dayanıksızlıktan mı ölmüşlerdi? Peki ya Kürtler? 30 bin Kürt'ün faileri kimdi? PKK mı, devlet mi? Hepsini mi? Sadece Kürtleri öldüren yeni bir kuş gribi mi?

Yok, yemedi... Ağzından bu konu ile ilgili adamakıllı bir laf çıkmadı. Çünkü her şeyin bir bedeli olduğunu, bunu göze alamıyorsa oturduğu yerde kalması gerektiğini sonradan anladı. Hani gazete satmak, mahkûmlarla konuşmak iyiydi hoştu da, bu sefer bir taraflarına fazla kaçıyordu.

Herkes bu davadan beraat edeceğini biliyordu, mesele o sözlerin arkasında durup, "Evet, böyle söyledim, düşüncemi ifade ettim. Gerekirse kesin hesabımı" diyebilmektir. Yani, 'delikanlı' değildi Orhan Pamuk. Demokrasi havarisi, cesur yazar, susturulamayan eleştirel göz olabilmek için fazla 'çatır'dı.

7. Nobel mi lazım birader?

Kim ne derse desin, Nobel Edebiyat Ödülü dünyada en çok sözü edilen ödül. Oscar'ın karşısındaki Cannes gibi bir alternatifi de yok. Satışları direkt tavana vurur, kitapların daha çok ülkede yayımlanmasını sağlar, ömür boyu itibar getirir, verdiği para da cabası. Çok satmaktan hoşnut olan, bir de uluslararası saygınlık bekleyen birisi için büyük başarıdır.

Ama şu da var: Nobel Edebiyat Ödülü, 'Avrupa ideolojisi'ne hapsolmuş, ikiyüzlü bir ödüldür. 'Avrupa ideolojisi', Batı derken bir Doğulu kompleksini dışa vurmak değil kastım; 'demokrasi' ve 'insan hakları' gibi evrensel değerlerle kendini kamufle ederek tek doğru yaşama biçimi kendisinin kiymiş gibi hareket eden, bunu dayatan, Doğu'yu mistik, geri kalmış bir kültür dünyası olarak gören anlayışı kastediyorum. İşte, bu nedenle Nobel seçici kurulu, kendisi haricindeki herkese yönelen dikenleri yüceltir (iğneyi kendine de batırdığı olur, ama ancak kendi idealinin çarpıtılmış yansımalarına yöneltildiği sürece). Batı normlarına sahip çıkmak şarttır yani;

Avrupa'ya şöven ve ikiyüzlülüğünü açığa vuran bir Afrikalıya verilmez.

Orhan Pamuk Nişantaşı'ndan bakarak bir Doğu görmüştür; üzerine eğilmiş, anlamaya çalışmış, ama bir ayrımlar çizgilerini deşmekten öteye gidememiştir. Nobelci ekolün eteğinden hiç kopmadığı için de bu ödülü sonuna kadar hak etmiştir. Fransa'daki Ermeni soykırımını inkâr edenlere hapis cezası öngören yasa tasarısının parlamentoda onaylanması ortallığı ayağa kaldırmak için fırsat kollayanların ekmeğine yağ sürmüştür, o kadar. Yapılan değerlendirmeler, kopan gürtlü, alışıktığımız üzere, anlık duygu ve histerilere dayanıyor. Şöyle bir üzerinden geçince, saçmalıkları insanı dehşete düşürebilir.

○ Nobel Edebiyat Ödülü'nü Orhan Pamuk'un kazandığı açıklanınca kimileri, "Belliymi zaten, şerefsiz Avrupa!" dedi, bir kısmıysa çok sevindi, hem de Orhan Pamuk'un 'talihsiz' sözlerine rağmen. Neden sevindiler? Çünkü bu ödül sadece Orhan Pamuk'a değil 'Türk Edebiyatı'na verilmişti. Oysa seçici kurulun Yaşar Kemal ve belki Nâzım Hikmet haricinde 'Türk Edebiyatı'ndan haberi yok; Yahya Kemal, Orhan Veli, Oğuz Atay, Yusuf Atılgan, Turgut Uyar ve nicesini tanımıyorlar, hatta Türk Edebiyatı deyince alık alık bakarlar. Bu ödülün Türk Edebiyatı adına pay çıkarmak, sinekten yağ sıyırmaktan farksız. Bizden başka kimsenin tanımadığı yazarlar dururken ödülün Orhan Pamuk'a verilmesine karşı çıktıklarını söyleyenler de

az biraz ahmaklar yani.

○ Sevinenler bir de şunu söylüyorlar: Nobel Edebiyat Ödülü'nü bir Türk yazarın kazanması diğer Türk yazarların da uluslararası dolaşıma çıkmasını sağlar, sesimizi bütün dünyaya duyurur. Bu gruh da böyle bir şey olmasının kısa vadede mümkün olmadığını, uzun vadede 'belki' işe yarayabileceğini görmekten aciz. Latin Amerika edebiyatının bu kadar tanınmasının ve saygı görmesinin sebebi, bu ödülü kazanan ilk Güney Amerikalı yazar Gabriela Mistral değildir tek başına; Borges, Marquez, Neruda, Paz gibi nice saygın edebiyatçıdır.

○ Üzülenler, Fransa'daki yasayı protesto etmek için Orhan Pamuk'un ödülü reddetmesi gerektiğini öne sürüyor. Söz konusu yasanın sadece Fransa'da kabul gördüğünün (ki Fransa'da da yoğun eleştiriler var), diğer bütün Batılı ülkelerce, düşüncüyü ifade etme özgürlüğünü kısıtladığı gerekçesiyle kınandığını, Nobel Edebiyat Ödülü seçici kurulunun bu yasayı iplemediğini düşünmeden, birleşik, tek bir düşman Avrupa cephesi açmaya çalışıyorlar herhalde. Orhan Pamuk'un da umurunda değil zaten.

○ Sevinenler, Orhan Pamuk aleyhindeki sözlerin tarihte kaybolacağını, ama Orhan Pamuk ve kazandığı ödülün hep kalacağını söylüyorlar. Şimdiye kadar Nobel kazanan yazarlar listesine bakıp kaçını hatırladıklarını sorarız.

8. Gidişi bilmem, sonuç şu

Şimdi şöyle bir duralım; Orhan Pamuk'un Nobel Edebiyat Ödülü'nü alma sürecinde neler yaşandı?

○ Ermeni meselesi, doğru ya da yanlış, hatta biraz vibrasyonlu da olsa gündeme gelince, her zaman olduğu gibi, milliyetçi ağzların salyaları arasında havaya savruldu.

○ Fransa, tarihinin en saçma yasasını çıkarıp Ermeni diasporasını güçlendirerek meselenin milliyetçi sidik yarışından öteye geçmesini daha da zora soktu.

○ Tercihleri ve yapısıyla ideolojik olarak Batı prangasında olan Nobel Ödülü'nün aslında ne kadar önemsendiği, sırf milliyetçi gurur yüzünden kötülendiği görüldü.

○ Eurovision gibi saçma yarışmaların, sırf Batı mesnetli olması nedeniyle el üstünde tutulduğu ama bunun için gerek-şartın üç katlı insan kulesinin tepesindeyken göğsünden Türk bayrağı çıkarmak olduğu bir kez daha hatırlandı.

Peki, koca bir ülke, hatta dünya ne konuşuyor bunlar hakkında? Hiçbir şey, sigara molasında sıkılmamak için yapılan geyik muhabbeti haricinde hiçbir şey. Bir bardak suda kopartılan fırtınayı boş verip, bardaktaki suyun geldiği denize bakabileceğimiz günler uzakta...

Orhan Pamuk'u iyi bir yazar olarak kabullenmiş bünyem bu saçmalıklar hakkında aç karna 10 fincan kahve içmiş gibi, üstüne iki paket de sigara içmek istiyor. Sonra, nefessiz saydırmak istiyorum, kalın bir kitabı havaya kaldırıp üzerine pat pat diye vurmak istiyorum. Ha, bir de *Kara Kitap*'ı tekrar okumak istiyorum...

-BİTTİ-

Hey gidi Can Baba hey!..

Gönüllerimizin Nobellisi Can Yücel yedi yıldır bizimle değil. Yaşasaydı, kuşkusuz şu kereşsizgiller için de bir şeyler kararlardı. Hatta hakkında suç duyurusunda bulunurlardı da, o çıkıp yine 'göte göt' derdi. Hele uyanna gelse, ağzlarının ortasına iki tane de çakıverirdi. Aslında devir tam onun gibi ağız dolusu küfür etme devri. Yazık ki, ondan bir tane daha yok... Can Babamız, seni çok özledik, çok...

Güncel bir konu

Sepetinde üç dirhem pamuğu olmayan takımı Fena halde tebelleşti Orhan Pamuk'a...

Yok efendim, bu Nişantaşı çayır züppesi

-Romancılık ne gezer serdel-

Reklâm yazanmış düpedüz

Veya son model helikopteriyle kapı kapı dolaşan Post-modern bir seyyar satıcı...

Ben ki pre-modern bir şairim, diyorum ki size:

Bakmayın Orhan'ın hep geçmişe mazilerden dem vurduğuna

Harem dairelerinde oryantal göbekler attığına!

O mu sanki edebiyatımızda tek yağmur kaçağı

Üslubu bihoş mesleği nakkaş muşambası makintoş!

Bakmayın sokaklarda bir müze bekçisi gibi dolaştığına

O tam Günün Adamı

Antika olan biziz asıl

Gırtlığına kadar beyaz eşyaya kara paraya batmış

Bu tüketim toplumunun has çocuğu o!

Bir kalemde yeni bir kalem sürdü piyasa ekonomisine

Kitapsızlar mahallesinde salyangoz bellenen, o yasaklı

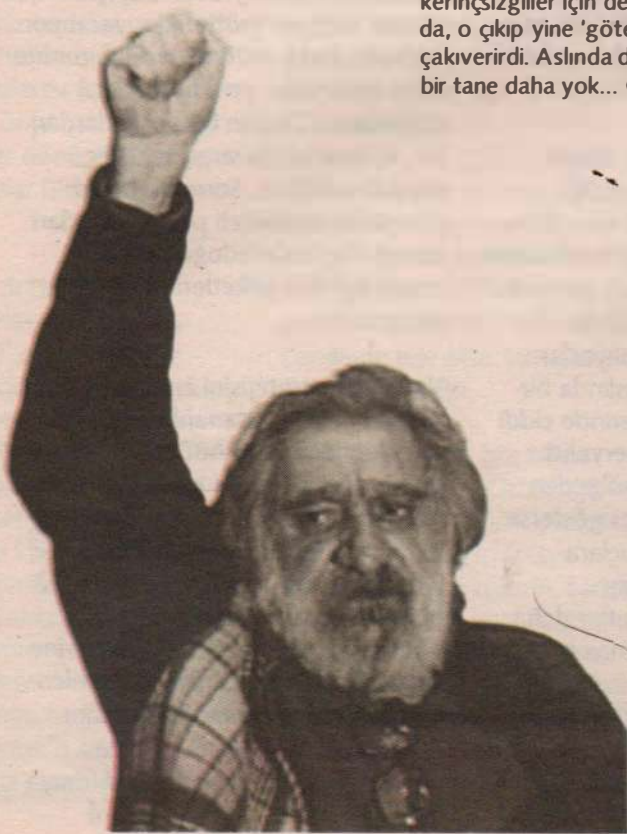
O tu kaka KİTAP kapış kapış gidiyor sapamarketlerde

Orhan eskiden yok olan bir şeyi yok satıyor

Biz ne kızılar gördük kızılı yok pahasına satan...

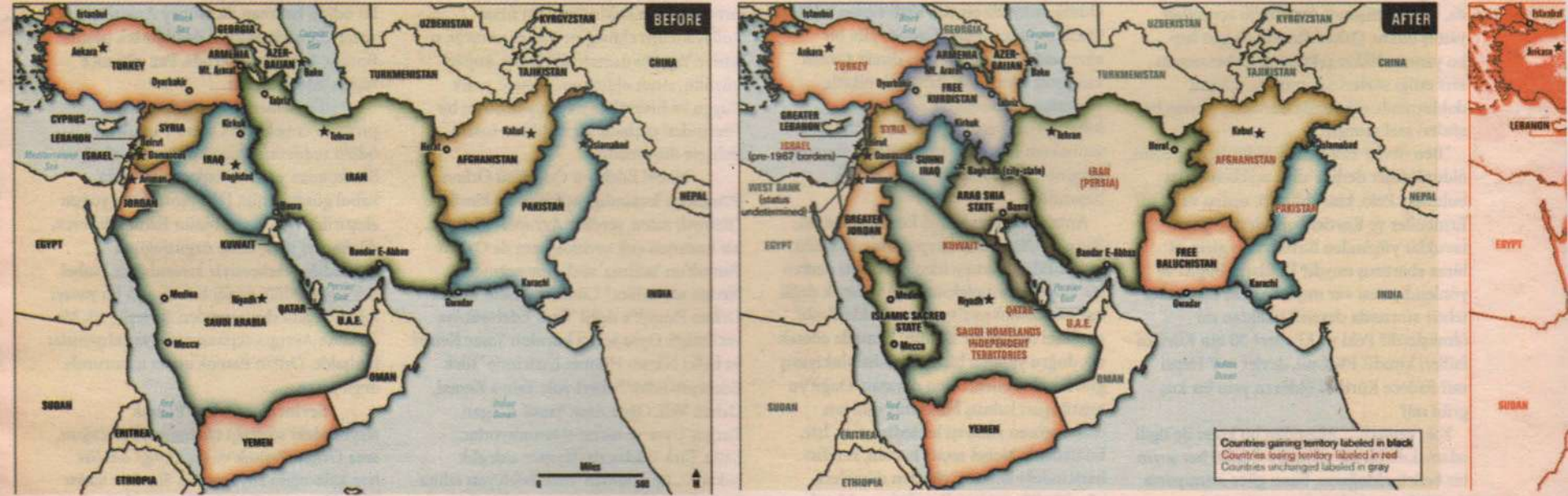
Varsın o da Kırmızı'yı okutsun ateş pahasına

Can YÜCEL, 31 Aralık 1998, DATÇA

Herkese çağrı: Emperyal

Bölgedeki savaş çemberi giderek genişleme eğiliminde. ABD İran'ı bombalamak için hazırlanıyor. Suriye namlunun ucunda. İsrail, yaralar saldıracığı günü bekliyor. Yankilerin Büyük Ortadoğu Projesi, bölge halklarına yeni yıkımlardan başka hiçbir gelecek vaat etmiyor. Tek ça

Bir Amerikalı komutan, Amerikan Ordu Dergisi'nde yazdığı maktalede, Ortadoğu'yu genişletme ve sınırları değiştirme niyetlerini resmetmiş. Elbette bu plan psikopat bir Amerikan askerinin fant bile, bu harita değişikliğinin milyonlarca cana mal olmadan gerçekleşmeyeceğini tahmin edebilir. Biz de bir çocuğun eline verdik kalemi, "Bize bu haritanın üzerinde emekçiler bir kardeşlik plan

'Öteki'ni anlamak

Ötekileştirme' hem önyargıların sonucu hem de kaynağıdır. Bu bir döngüdür ve bu döngünün kırılması ancak 'öteki'ni anlamaktan, en azından anlamaya çalışmaktan geçer. AB'ye girme gayretleri ile birlikte hızlanan ötekileştirme süreci içinde Türk halkının uzun yıllardır maruz kaldığı önyargıların sonucu olarak benlik saygısını korumak ve varlığını sürdürebilmek için iç grubu kayırma (Avrupa duy sesimizi bu sesler Türklerin ayak sesleri), dış gruptan uzaklaşma, giderek daha da yabancılaşma (Bizim AB'ye değil, AB'nin bize ihtiyacı var) ve kendi içindeki bazı dinamikleri dış grup yanlısı olarak tanımlayıp ötekileştirmeye çalışma (Kürt işçileri linç etmeye çalışma) eğilimini çok da hayret verici bulmuyorum. Ancak tüm bu yaşananlar ve muhtemellerine gebe olma durumu bu topraklar üzerinde yaşayan herkes için çok tehlikeli.

Elbette hiç bir fenomen içinde sadece siyahı ya da beyazı barındırmaz; konun bu şekilde ele alınması 1915' te Anadolu'da yaşananların değerlendirilmesinde çoğu zaman yapıldığı gibi indirgemecilik olur. Anadolu halkı, Türkü, Ermenisi, Kürtü, Rum'u, Süryani'si, Yahudi'si, Çerkez'i, Abaza'sı... 1915 ve sonrasında çok acılar çekmiştir. Pek çok kişi habersiz bir şekilde yurdunu, evini, toprağını terk etmek zorunda bırakılmış; bu terki diyar sırasında öncesi ve sonrası ile birlikte çok canlar yitirilmiş, birlikte soğan kırıp sofra kuran insanlar birbirine düşman olmuştur. Sadece bu durum bile büyük bir trajedinin, ciddi bir toplumsal travmanın yaşandığının göstergesidir. Aslında bu durum tek bir etnisitenin değil, aynı toprakları paylaşan herkesin trajedisidir.

Ben Ermenilerin yurtlarından ayrılmalarının yarattığı acıyı anlayabiliyorum, tıpkı babamın babasının küçük yaşta Midilli'den ayrılırken yaşadıklarını anladığım gibi. Ancak ben üçüncü kuşak olarak sadece dedelerimin, ninelerimin bana aktarıldıkları kadını biliyorum, tıpkı diasporada yaşayan Ermenilerin bildikleri gibi. Diasporada yaşayan bir Ermeni bana ithaf ederek yazdığı e-postaya Türkçe "sevgili....." olarak başlayıp, kişisel olarak bir husumet beslemediğini göstermeye çalışıyorsa, ben ona Ermenice cevap vermeye çalışıyorsam iki halkın yeniden bir araya gelmesi için hâlâ bir umut var demektir. Yeter ki, önyargıların, politik ve ekonomik çıkarlarını her şeyin üstünde tutan 'hariç'ler uzak dursun. Yeter ki, kendilerini önyargıların mağduru olarak konumlandıranlar galeyana gelip kitle psikolojisi içinde kendi bünyesindekileri ötekileştirerek kendisine yabancılaşmasın.

EZGİ DENİZEL

Bütün dünya bölgesel savaş ve iç savaş tehdidi altında. Ama bu tehdit Ortadoğu'da fiilen yaşanan bir gerçeklik. Ateşin Irak ve Filistin'den çok daha geniş bir coğrafyaya yayılması an meselesi. Kaldı ki, Türkiye'de 20 yılı aşan bir süredir, 'düşük yoğunluklu' bir ateş yanıp duruyor. Peki bu işler neden oluyor?..

Yankiler tarafından idare edilen emperyalist dünya egemenliği, tüm dünyada neo-liberal bir saldırı yürütüyor, tüm ülkelerde bu stratejik yönelimin dümen suyunda patronlar ve siyasetçiler var; elbirliğiyle dünyanın her tarafına pisliyorlar. Emekçiler, yoksullar ve aslında bir bütün olarak insanlık üzerinde ciddi bir yıkım yaşanıyor. Emperyalist strateji, kıtadan kıtaya, bölgeden bölgeye 'taktik' farklılıklar gösterse de, esas olarak aynı sonuçlara yol açıyor. Yağma ve talan genelleşirken, emekçi sınıflar daha derin bir sefaletle sürükleniyor.

Neo-liberal saldırı ve yağma planı Ortadoğu'da en yalın biçimiyle karşımıza çıkıyor: Askeri saldırganlık ya da milli ve dini boğazlaşmalar

aracılığıyla kitleler derin acılara sürükleniyor. Yaşanan savaş ve iç savaşların tek bir açıklaması var; Yankiler, farklı milliyetleri veya mezhepleri birbirine karşı kışkırtıyor, bölgenin zenginliklerinden daha fazla kırıntı vaadiyle kendisi için sürekli değişen müttefikler yaratıyor ve hatta farklı müttefiklerini birbirine karşı kışkırtarak yeni boşluklar doğuruyor. Doğan bu boşluklardan ise, sadece uluslararası tekeller faydalanabiliyor. Somutu, başta dünyanın en kaliteli petrol yatakları olmak üzere Ortadoğu'nun tüm zenginliği dev şirketlerin eline geçiyor.

Yankilerin stratejisini anlamak için sadece Irak'ta yaşananlara göz atmak bile yeterli. ABD'ye karşı direnen Şii ve Sünni kuvvetler her gün yeni bir provokasyonla birbirine düşürülüyor. Bir gün bir Şii mescidi, ertesi gün bir Sünni camisi bombalanıyor. Pazar yerlerinde bombalar patlatılıyor. Halk birbirine karşı kışkırtılıyor. Yankilere çevrilen namlular, aynı zamanda sırtlarını kollamaya, hatta ABD işgaline direnen diğer kuvvetlere saldırmaya başlıyor. Aradan sayılsın petrol

şirketleri, m
baronları m
ateş ve dur
götürüyor.

Durum bu
provokasyo
kapatıyor;
Tüm Ortad
karşı zaten
uyuya çevri
bir nefrete
Dostlar, dü
karşıyor...

Bölgedeki
kadar açık
'Ben burad
demektir. E
durmadan,
Ortadoğu'
askerleriyle
ve işbirlikçi
kovalamadı
takdirde, b
eline kimya
Halepçe'de
ekleyebilir
tetikleyen
vaat ettiği
samimi bul
dersiniz?

Yalızmden **KOP** da gel!

Yaralarını yalayıp iyileşmeye çalışan canavar gibi, yeniden tek çare, halkların kardeşlik projesini hakim kılmakta...

Ortadoğu'nun fantezisi değil. Ortada açık bir strateji var. Ve bölgede yaşayan en ahmak insan 'Kardeşlik planı çiz' dedik, Kızıl Ortadoğu Projesi'ni çizdi. Siz hangisini tercih edersiniz?

Emperyalistler, müteahhit firmalar, silah tüccarları milyar dolarlık kaynağı, savaş ve duman arasından yürütüp sürüyor.

Ortadoğu bu kadar yalın ve net! Ama emperyalistler hepimizin şuuru suzlanıyor; beyinlerimiz sulanıyor. Ortadoğu halkları, birbirlerine karşı zaten on yıllardır kaşınarak kızıyor. Ortadoğu'ya çevrilmiş önyargıların derin nefrete doğru dönüştürüyor. Ortadoğu'ya karşı, düşmanlar birbirine karşılaşıyor...

Ortadoğu'daki ABD stratejisi bu kadar açık ve netse, düşman da 'Ben buradayım!' diye bağıyor. Ortadoğu'da emperyalist stratejiye karşı, emperyalist korsanlar Ortadoğu'dan sürüp atmadan, emperyalistlerle, üsleriyle, şirketleriyle işbirlikçi siyasetçileriyle birlikte Ortadoğu'dan kan durmaz. Aksi takdirde, bir zamanlar Saddam'ın kimyasal silahları tutuşturup Ortadoğu'da (ki buna başkalarını da ekleyebiliriz) kitlesel Kürt kıyımını gerçekleştiren ABD'nin, bugün Kürtlere karşı ettiği 'özgürlük'ü son derece yalın bulmamız gerekir. Ne yaparsınız?

Bugün Türk milliyetçiliğini de, Ermeni milliyetçiliğini de, Kürt milliyetçiliğini de, Arap ve Fars milliyetçiliklerini de, işine geldiği gibi ve işine geldiği araçlarla besleyen Yanki'nin ayak oyunlarını görmemek için, siyasi ve aslında fiziki bakımlardan kör olmak gerekir. Bunların yanına Sünniliği, Şiiiliği, Aleviliği, Museviliği 'öteki'lerin karşısına dikme operasyonlarını da ekleyebilirsiniz.

Bu emperyalist stratejinin karşısına, bölgesel bir 'işçilerin ve yoksulların birliği' siyasetiyle çıkmaktan başka çaremiz yok. Birbirine el uzatmaktan gocunan halkların, aynı sınırlar dahilinde bile olsa, yan yana bir geleceği olamaz.

Ve madem öyle, işte böyle! Yankilerin Büyük Ortadoğu Projesi dedikleri milli boğazlaşma stratejisine karşı, biz de her millettten ve mezhepten emekçilerin, birbirlerine saygı temelinde kucaklaştığı bir Kızıl Ortadoğu Projesi öneriyoruz. Ve herkesi BOP'tan KOP'maya çağırıyoruz...

RED

Kardeşime dokunmayın!

Kürt halkı yüzyıllardır baskı altında tutuldu, kimi zaman dilini konuşmasına dahi izin verilmedi, akrabalar dört ayrı ülkenin sınırlarıyla parçalandı. İnsanca yaşama talepleri, karşısında hep egemenlerin namlulannı buldu. Savaşın ve akan kandan beslenen vampirlerin cüzdanları, Kürt çocuklarının canlarıyla doldu...

Ve şimdilerde yepyeni bir süreci yaşıyoruz. Nefret tohumları Anadolu'nun her tarafına sistematik biçimde serpiliyor. Batının daha hallice büyük kentlerinde, Kürtleri linç etmek isteyen kalabalıklar yaratılıyor. Ülkede ters giden her şeyin faturasını Kürtlere çıkıyorlar. Yavru kurtlar mangalar oluşturuyor; Doğu'dan gelen her asker cenazesi bir intikam yeminine şahit oluyor. Her intikam yemini, halklar arasındaki nefreti büyütme yeminli sanki. Ve sanki birileri ipi salsın, sokaklarda birbirini kör bıçaklarla kesmeye hazır gibi bekliyor insanlar...

Oysa bu topraklarda yaşanan acılar öyle büyük ki, düşmanlığı genetik olarak reddetmesi lazım bünyelerin; demek, bırakın şuuru, genetik ilminin bile iflas ettiği bir noktada bulunuyoruz...

Kürt-Türk düşmanlığını vaaz edenler, aslında

Kürtler için kefen biçerken, kendi mezarlarını da kazıyorlar. Düşmanlık kendi karşıtı yaratıyor.

Giderek derinleşen sefaletin, yozlaşmanın ve şiddetin bütün faturasını Kürtlere çıkarmaya hevesli bir 'Beyaz Türk' daman, tüm toplumun dimağına tecavüz etmeye öylesine hevesli... Her türlü pisliğin, büyük kentlere göçmüş Kürtlerden geldiği rivayeti makbul onlar için.

3 bine yakın Kürt köyü yakıldıktan sonra, onca insanın isviçre'deki emmilerinin göl kıyılarındaki yazlıklarına gitmelerini ve spor otomobilleriyle gezmelerini bekliyorlardı besbelli. Yıkımdan kaçan ve izbeliklere sığınan yüz binleri daha o dönemde görmeye gözü varmayanlar, şimdi kentlerdeki 'altta kalanın canı çıksın' halinden paniğe kapılıyorlar. Ne sandınız, size ulaşmayacak mıydı zulüm?

Yığınlarla Kürtü bu memleketin 'zenci'leri haline getiren çarka dönün bakın cesaretiniz varsa. Onları yurtlarından eden ve kentlerin varoşlarında, küflü izbeliklere tıkanlara sesinizi yükseltin, yüreğiniz, bileğiniz yetiyorsa.

Ve en azından bir sefer için, çocuğunun cesedini kucağında taşıyan babaları anlamaya çalışın...

'Aydın tavrı' AB ve ABD emperyalistlerinin namelerine göre dans etmemekle başlar. Evet, Ermeniler katledilmiştir. Ne var ki, bu, Nazilerin Yahudilere uyguladığı sistemli soykırımla aynı görülemez...

YAVUZ ALOGAN

Bu pist daha çok 'dans' kaldırır

Cumhuriyet tarihinin en tehlikeli yılına (2007) yaklaşıldıkça görünmez bir el devreye girerek Türkiye'yi AB yörüngesinden çıkarıyor ve ABD'nin kucağına itiyor. Avrupa ülkeleri okulda ve sokakta anadilde konuşma yasağı getirdikleri Türkleri, kendi ülkelerinde iki dilli ve iki toplumlu bir devlet yapısına yöneltmek için baskı yapıyorlar. ABD ise Ortadoğu bölgesinde dört ulus-devleti çözerek İsrail benzeri tek bir etnik Büyük Kürdistan devleti kurmaya ve bu sürecin bir aşaması olarak da Türkiye'yi federalizme giden yola sokmaya çalışıyor.

Birisine hiç istemediği bir şeyi yaptırmanın ilk adımı o kişinin kendisini suçlu hissetmesini sağlamaktır. Suçluluk duygusu özgüveni kırar ve kişinin kendini savunmasını zorlaştırır. Bulunduğunuz bölgenin haritasını değiştirmek için, önce bunu hak ettiğinizi; dininizin, tarihinizin beş para etmediğini; geçmişinizin katliamlarla dolu olduğunu size kabul ettirmeleri gerekir. Memleketinizde hukuk yoktur, verdiğiniz Kurtuluş Savaşı basit bir askeri manevradan ibarettir, demokratik devrimleriniz insan haklarını ihlal etmiştir; üstelik siz önce Ermenileri, sonra Pontus Rumlarını, nihayet Süryanileri, Asurileri, Keldanileri ve son kez de Kürtleri katletmiş, Çingeneleri itip kakmışsınızdır. Medeni âleme katılmanız için önce elinizdeki kanı yıkamanız, jenosid suçlusu olduğunuzu kabul etmeniz gerekir.

Elbette en ağır suçlama en zengin ve en örgütlü güç olan Ermeni diasporasından gelecektir. Ermeni diasporasının en güçlü olduğu yer de ABD'dir. Diasporanın yüzde 40'ı ve dünya Ermeni nüfusunun yüzde 9'u ABD'de yaşıyor; Ermeniler bu ülkede bulunan ve maddi varlığı 250 milyon doları geçen 135 Ermeni kilisesine yılda 35 milyon dolar yardım yapıyor. Bu ülkede yıllık bütçesi milyonlarca doları bulan okulları, 20'den fazla yayın organları, üç siyasal partileri, Washington D.C.'de 5 milyon dolar bütçeli bir Ermeni meclisleri var ve ABD'nin yasama kurumlarını büyük bir baskı altında tutuyorlar (Taşkıran, 2003).

Toplam nüfusu 2 milyonu bulan, Fransa, Kanada, Avustralya, İran ve Lübnan'a dağılmış diasporayı ve mevcut Ermeni devletini ABD'deki Ermenilerin yönettiği ve yönlendirdiği açıktır. Ermeni diasporasının on yıllardır öne sürdüğü talepler son yıllarda ABD'nin Büyük Ortadoğu projesi ile çıkmış ve Avrupa devletlerinin yasama meclislerinden peş peşe 'Ermeni soykırımı' yasaları çıkmaya

Anadolu'daki Ermeni nüfus 'tehcir' sürecinde kitleler halinde öldü. Her ailede bu olayları bilen yaşlılar varken, "Hani belgesi?! Nerede belgesi?!" diye dövünüp durmanın ya da, "Onlar bizi daha çok katletti, işte belgesi!" diye ortada dolanmanın anlamı yok.

başlamıştır. Fransa'nın 'soykırım inkârı'nı cezai yaptırıma bağlayan son kararı uzun bir zincirin halkalarından sadece biridir. Bugünün dünyasında ABD'nin rızası olmadan bir sorunu bu derece geliştirmek ve uluslararasılaştırmak mümkün değildir.

Ermeniler ne istiyor?

Taleplerini emperyalist devletlerin yasama meclislerine kabul ettiren Ermeniler ne istemektedir? Ya da ABD ve AB ülkeleri Ermeniler adına Türkiye'den ne istemektedir? Ölenler için tazminat, ölenlerin varisleri için miras hakkı ve Ermeni devleti için de, Amerikan askeri dergisinde (*Armed Forces Journal*) yer alan haritanın gösterdiği gibi, toprak istemektedirler. Ancak bunun ön koşulu Türkiye'nin 'jenosid suçlusu' olduğunu kabul etmesi ve bunun gerektirdiği yaptırımlara boyun eğmesidir.

Peki jenosid ya da soykırım nedir ve bir devletin soykırım suçlusu olması için ne yapmış olması gerekir?

'Soykırım' kavramından önce 'insanlığa karşı işlenen suç' kavramı vardı. Bu kavram ilk kez, 18 Mayıs 1915'te, Fransa, İngiltere ve Rusya'nın Türkiye'ye karşı yayımladıkları ortak bildiride yer aldı. Konu, Anadolu Ermenilerinin tehcir sırasında katledilmesi idi.

Grekçe 'genos' (soy) ve Latince 'coedere' (kesmek) sözcüklerinden türeyen soykırım (jenosid) kavramı, uluslararası hukuk literatürüne II. Dünya Savaşı'ndan sonra Nazi savaş suçlularının yargılandığı Nürnberg duruşmalarıyla girdi. 1946'da Birleşmiş Milletler Genel

Kurulu soykırımın cezası gerektiren ve zamanaşımı olmayan bir suç olduğunu kabul etti. 1948'de BM Genel Kurulu'nda onaylanan tasarı 1951'de yürürlüğe girdi. Türkiye karar metnini 1950'de imzaladı.

Osmanlı İmparatorluğu çözüldürken, Balkanlar'dan Kafkaslar'a, Anadolu'nun içlerine ve Arap yarımadasına kadar uzanan geniş bir coğrafyada sayısız katliam yaşanmış, nüfus mübadeleleri yapılmış, yerleşik nüfusun malı ve mülkü defalarca el değiştirmiştir. Çatışmalar ve katliamlar, bir yanda Osmanlı ordusu ve ahalisi, öte yanda uluslaşma süreci ya da çabası içinde silaha sarılan farklı etnik ve dinsel gruplar arasında ve bu grupların içinde yaşanmıştır.

Bu gruplar arasında Ermenilerin özel bir durumu vardır ve bu özellik, hayatını kaybeden Anadolu Ermenilerinin bir katliama mı, yoksa soykırıma mı maruz kaldıkları sorusunu bugüne kadar her türlü uluslararası siyasal manipölasyona açık bırakmıştır.

Ermeniler 1895'ten sonra geniş bir coğrafyada Osmanlı'ya karşı ayaklanmışlar, zamanın Büyük Güçler'i (İngiltere, Fransa, Rusya) tarafından hem desteklenmişler hem de katliamlar karşısında yalnız bırakılmışlardır. Buna rağmen, 1912 Balkan Savaşı başlarken Ermeni nüfusu (ya da 'milleti') Osmanlı tarafından sadık tebaa olarak görülüyor ve söz gelimi, Gabriel Noradunkyan Efendi, Gazi Ahmet Muhtar Paşa Kabinesi'nde Hariciye Nazırı olarak görev yapıyordu. Yani Ermenilere karşı devletten ya da halktan kaynaklanan 'ırkçı' bir önyargı;

Nazilerin Yahudi ırkına yaptıkları gibi bir 'yok sayma' düşüncesi, 'soyunu tüketme' niyeti yoktu.

Esasen Avrupa ülkelerinde ve ABD'de günümüzde de görülen saf anlamda ırkçılık Anadolu topraklarında tarihin hiçbir döneminde yaşanmamıştır. Irkçılık ve soykırım emperyalist politikaların ürünüdür, ancak gelişmiş ve örgenleşmiş kapitalist toplumlarda bir anlam taşırlar ve mümkün hale gelirler.

İttihat ve Terakki Partisi, içinde Yahudi, Ermeni ve Rumların da bulunduğu kozmopolit bir partiydi. Kasım-Aralık 1908 seçimlerinden sonra çoğunluğu ele geçirdiği Meclis-i Mebusan'da, Artin Boşgezenyan Halep mebusluğu ve Krikor Zohrab İstanbul mebusluğu yapmıştı.

Zamane Çatlıları

'Ermeni sorunu', İttihat ve Terakki iktidarının I. Dünya Savaşı koşullarında ülkenin doğusu ve güneyindeki gayri Müslim nüfusu önce tecrit, sonra tehcir etme çabalarıyla birlikte gündeme geldi. İttihatçılar, 'Balkan Faciası'nın yabancı devletlerin kışkırtmasıyla bütün Anadolu Yarımadası'nda tekrarlanmasından korkuyordu. ('Bölünme korkusu' devletin bilinçaltına o zaman yerleşti!) 1878 Berlin Anlaşması'yla başlayan bu sürecin bilinen öyküsünü tekrarlamaya gerek yok. Tıpkı bugünkü gibi, o dönemde de iç içe geçmiş halkalardan oluşan Devlet'in, Talat Paşa'nın tehcire ilişkin emirler içeren telgraflarını en uç noktalarda farklı şekillerde yorumlayıp uyguladığını, Devlet'i temsil eden kişilerin tıpkı bugünkü yöneticiler gibi bazı şeyleri görmezden geldiklerini ya da haberdar olmadıklarını, olaylar sırasında dönemin Yeşillerinin ve Çatlılarının, Bahaattin Şakir suretinde zuhur etmiş olduklarını saptamak için tarih uzmanı olmaya gerek yok. Üstelik savaş koşulları, askerin cephelere dağılması, iç güvenliği sağlayacak bir devlet teşkilatının bulunmaması tehcir konvoylarını ve tehcir edilenlerin geride bıraktıkları malların korunmasını imkânsız hale getirdi. Devlet, arkasına Rusları, Fransızları ve İngilizleri alarak isyan eden Taşnak ve Hınçak komitelerini ve militanlarını, sıradan Ermeni halkından ayıramadı. Bunu yapacak gücü, gelişmiş bir adli teşkilatı, hatta tapu/kadastro sistemi bile yoktu.

Her ailede bu olayları bilen yaşlılar varken, "Hani belgesi?! Nerede belgesi?!" diye dövünüp durmanın ya da "Onlar bizi daha çok katletti, işte belgesi!" diye dolaşp durmanın anlamı

yoktur. Kilise nüfus kayıtlarından, tanıklıklardan, komşuluklardan, Kudüs Ermeni Patrikhanesi'nde bulunan Tâkvimi Vekayi arşivinden (Dadrian, Belge, 1995) anlaşıldığı kadarıyla, bu dönemde yüz binlerce Ermeni sivil (rakamlar 4-6 yüz binden 2 milyona kadar değişir) yerinden yurdundan edilerek tehciye zorlanmış ve çoğu bir menzile ulaşamayarak başıbozuk gruplar tarafından soyulmuş, aç bırakılmış ve katledilmiştir. Erkek nüfus tehciyenin hemen önce askere alındığı için, bu rakamlar daha çok kadınları, çocukları ve yaşlıları ifade eder.

Ancak bu olayı, II. Dünya Savaşı sırasında Nazilerin Yahudilere karşı bilinçli, sistemli ve ideolojik gerekçelere dayanarak uyguladıkları soykırımla aynı görmek ve bugünkü Türkiye Cumhuriyeti'ni 'soykırım suçlusu' olarak mahkûm edecek bir yargılama sürecine, Avrupalı bir amatör hukukçu edasıyla katkı sunmaya çalışmak, hem siyaseten 'masum' olmayan aşırı bir girişimdir; hem de Cumhuriyet'i kuran kadroların içinden çıkıp geldikleri ittifak ve Terakki Hareketi'ni bir bütün olarak cinayetle suçlamak, tarihsel bir haksızlıktır.

Bu tıpkı, bütün felsefesi, teorisi ve eylemiyle insanlık tarihinde yepyeni bir dönemi başlatan Bolşevik Partisi'ni Çeka'nın yaptığı eylemlere ya da bütün bir Rus Devrimi'ni 1918-1922 yıllarında yüz binlerce kişinin katline indirgemeye benzer. (Bu arada eski Sovyetler Birliği için de bir 'Nurnberg Mahkemesi' kurma girişiminin başladığını, ancak Rusya'nın Batı emperyalizminin iktisadi ve siyasi vesayetini reddetmesinden sonra bu türden girişimlerin tavsadığını da belirtelim. Bu konuda 'ilginç' bir iddianame taslağı için bkz. **Komünizm'in Kara Kitabı**, Stéphane Courtois vd., Doğan Kitap, 2000).

ABD Ortadoğu haritasını değiştirmek istiyor ve bunun için de elinde her türlü malzemeyi kullanıyor. Pisti büyük bir dikkatle, yeni bir emperyalist dans için hazırlıyorlar. Çiftler, Sünniler ve Şiiler, Azeriler ve Persler olarak ayrılıyor. Partner olarak bize de Ermeni ve Kürt kardeşlerimiz düşüyor. Sahne biraz da **Atlari da Vurur** filmini andırıyor. Aslında çok eski bir pist bu. Sınırlarını 1. Dünya Savaşı'ndan sonra İngilizler cetvelle çizmiş. Sağlam bir pist üstelik; daha çok dans kaldırı. Ortadoğu halklarına düşen bu kanlı oyunu bozmaktır. 'Aydın tavrı' AB ve ABD emperyalistlerinin namelerine göre dans etmemekle başlar.

'Emeğin Avrupası' gibi tamamen muhayyel bir fanteziye ters düşme korkusuyla, Keringşizlerin yanında birer 'ulusalcı' gibi görünme kaygısıyla, halkımızın ve tarihimizin haksız yere 'soykırım'la suçlanmasına kayıtsız kalmamalıyız. Bize getirecekleri demokrasi, eğer kapıları ardına kadar açık tutmaya devam edersek, Irak ve Yugoslavya'dakinden farklı olmayacaktır. Halkın yaşayacağı demokrasi ve özgürlük dışarıdan ithal edilemez ve denetlenemez. Demokrasinin ve özgürlüğün bir bedeli varsa, onu biz kendimiz ödeyelim. Dışarıdan bize ödetmesinler...

301 jean modeli mi?

Ey Türklük! Seni kimselere aşağılattırmayız. Kapı gibi madde 301'imiz var, koruruz seni...

ÇİĞDEM ÖZCAN

Medarı iftiharımız, harbi Anadolu delikanlısı, yüzde yüz Türk markası Mehmet Ağar geçenlerde 301. madde ile ilgili olarak, "Türklük kanun maddesiyle korunmaz," mealinde bir açıklama yaptı. (Belli ki onun için Türklüğü korumak iki satıra indirgenemeyecek daha 'derin' bir mevzu idi. Ancak biz kendisini böyle derinlikler içinde serin serin anarken, öyle alışmışken, o başka başka mevzularda öyle laflar etti ki post-modernizmin ne olduğuna dair, bu cehennemde bize ancak onun ışık tutabileceğini, bu belirsizlikten onun sayesinde kurtulabileceğimizi, güzel günler göreceğimizi ve motorları maviliklere sürebileceğimizi düşünür olduk. Olduk mu? Evet...)

Bol kesim

Memlekette eskiden beri Ceza Kanunu'nun 'Devlet Aleyhine İşlenen Suçlar', içerikleriyle değil numaralarıyla dillendiriliyor. Ne zamandır 141, 142, 163, 159, 301 vs. birer şifre gibi dilden dile dolaşıyor da madde nedir, suç nedir bir türlü söze dökülmüyor. 301'den yargılanmak yerine 'Türklüğü aşağılamak'tan yargılanmak dense sanki mevzunun büyüğü bozuluyor, milletin ağzına sakız olup ciddiyeti kayboluyor, devletin otoritesi sarsılıyor... Devlete karşı işlenen suçlar öyle uluorta söylenmez, ayıptır. Bir suç, numarası ile söyleniyorsa belli ki ortada devletle alakalı netameli bir hal vardır.

Esas olarak konusu 'Türklüğü aşağılamak'

olan ve buna kalkışanın başına gelecek haller konusunda kulakları çeken Türk Ceza Yasası madde 301'in son cümlesinde, "Eleştiri amacıyla yapılan açıklamalar suç oluşturmaz" diye bir cümle var. Bu cümle Türklüğün aşağılanıp aşağılanmadığını (yani fiilin suç oluşturup oluşturmadığını) ya da Türklüğün muasır medeniyetler seviyesine yükselip daha ileri gitmesi için kendine çekti düzen vermesi amacıyla yapılan yapıcı eleştiri olup olmadığını belirleme yetkisini yargıya, yani yargılamayı yapan yargıcın ya da davayı açan savcının takdirine-insafına bırakıyor. Bu durumda yargıç ya da savcı biraz milliyetperver ise ya da en azından yedi düvelin eline düşmediği için kendini şanslı sayıyor ve atalarına minnet duyuyorsa 'hassasiyet' gösterecek ve fiil anında suç olacak. Soruna 'içtihat' oluşturarak çözüm yaratacak olan yargının konuya nasıl bir çözüm getireceği konusunda kafa yormaya başlamadan önce, Semdinli davasında savcının başına gelenler hatırlanınca aslında ortada kafa yormayı gerektirecek bir durum olmadığı zaten açıkça görülüyor.

Kaldı ki madde 301 sadece Türklüğü korumuyor, korumuşken hükümeti, emniyeti, askeri, hatta yargıyı da koruyup kol kanat geriyor. Yargı, sanki ihtiyacı varmış gibi ve sıkıyınca güvenliği için anayasaya dahi şerh düşüp yargının ağzına fermuar çekmekte sakınca görmeyen kuvveti kendinden menkul askeri, her daim tepemizdeki emniyeti, devletin bir kurumu olarak gördüğü kendini korurken, haddini bilmeyenlere yumuşak davranıp 'babalık' yaparsa, o haddini bilmeyenler yüz bulup yargıyı da, askeri de; emniyeti de

aşağılamaya kalkabilirler, devleti başımıza yıkabilirler. Bu noktada yargının tedbiri elden bırakmayacağını, devletin bekasını korumak konusunda kimselere fırsat vermeyeceğini ve kendini Devlet Malzeme Ofisi'nden daha fazla devlet dairesi gibi gören yargının maddeyi de buna göre uygulayacağını kabul edelim de rahat edelim. Tanrı bizi korusun!

-Madde 301'in kimin başına çorap öreceği konusunda takdiri yargıya bırakanlar bu yolla 'düşünce özgürlüğü', 'demokrasi', AABE vs. diye avaz avaz bağırnlara karşı da topu yargıya atıp tereyağından kıl çektiler.-

Yıkancınca çekmiyor

301. maddeye yapılan eleştirilere ve verilen tepkilere karşılık maddeyi savunanlar, maddenin ihlalinden dolayı açılan davalarda kimseye ceza verilmediği ve davaların beraatla sonuçlandığı şeklinde sitemkâr bir tavır takınsalar da bu tavrın da elle tutulur bir yanı yok. 301. maddeden dolayı arka arkaya dava açılmaya devam etmekle birlikte Hrant Dink mahkûm oldu, Orhan Pamuk ise yeni yasa - eski yasa uygulaması karmaşasından yararlandı, beraat etmedi, yalnızca dava teknik nedenlerden dolayı düştü. Elif Şafak'ın beraat gerekçesi ise 'roman kahramanının suç işleyemeyeceği', başka bir deyişle ceza verilecek kanlı canlı bir failin ortada olmayışydı. Görüldüğü üzere mahkemeler kimseye 'babalık' yapmadı. Hal böyleyken bu davaların beraatla sonuçlandığını ya da açılan her davanın beraatla sonuçlanacağını düşünmek fazla iyimser bir tahmin gibi görünüyor...

301 insanın kendine yakışanı giymesidir!

301 insanın kendine yakışanı giymesidir! Fransa'nın Ermeni soykırımını inkar etmeyi suç sayan evlere şenlik yasa tasarısının kanunlaşmasından dolayı yaşanan kızgınlıklar, küskünlükler, ağzı açık kalmalar, söyleyecek laf bulamamalar ve milletçe duyduğumuz hezeyan devam ediyor.

Öte yandan da memleket dahilinde soykırımı ima eden herhangi bir beyanata karşı madde 301'den açılan davalarda yargılananlar, milli birlik ve beraberliğin süngülerine takılıyor. Türklüğü kimselere aşağılatmayan, aşağılayanları süngüsünün ucunda mahkeme mahkeme dolaştıran onurlu Türk milleti iğneyi kendine hiç batırmıyor. 'Onur' denen mefhumu yalnız kendinde ve kendi için algılayan Türk milleti yeri geldiğinde başka milletleri aşağılamaktan, Kürtlere kaypak,- Misak-ı Milli sınırlarına dahil olanları da kapsamak üzere- Araplara pis, çıkarıcı,

Yahudilere katil, ...kimine Hindu, kimine yamyam, kimine bilmem ne bēla (bkz, Çanakkale Şehitlerine, Mehmet Akif Ersoy) demekten çekinmiyor. Fransız marka çamaşır giymeyi reddedip çıplak ama onuruyla yatan Türk milleti, tepesine karabasan gibi çöken kapitalizme sesini çıkarmıyor. Açlık sınırında yaşarken, Lübnan'a asker gönderilirken, IMF ensesinde boza pişirirken, Telekom, Tüpraş vs. üç kuruşa satılırken, Başbakan, "Ben bu memleketi pazarlamakla mükellefim," derken onuru kırılmıyor, aşağılanmıyor. Bir bardak su içip yeniden, çıplak ama onurlu uyukuya dalıyor. Uyanır uyanmaz da yedi düvele diklenmeye devam ediyor. Kendini kimselere aşağılatmayan onurlu Türk milletin, onuruna hangi tarihten itibaren sahip çıkmaya başladığı ise ayrı bir muamma. Milli Eğitim müfredatına bakılacak olursa tarih kitaplarında fetihlerin-işgallerin durduğu duraklama

(bkz duraksama, at koşturamama) döneminden itibaren o savaşlar kazanmış, Viyana kapılarını dayanmış (Viyanalılar ay çöreğini o zaman Türkler için yapmışlar söylentiye göre, ama yıldızı yok), dünyayı dize getirmiş Kanunili, Fatihli, Yavuzlu koskoca Osmanlı hanedanlığı, birden bire beceriksiz, basiretsiz, entrikacı kadınların (Analarımızzzzz, kadınlarımızzzzz) sözünden çıkmayan, korkak, hatta deli, daha da ileri gidilerek vatan haini şeklinde sıfatlarla açıkça aşağılanıyor. Bu noktada aynı zamanda 1915'li yıllara yani henüz ortada Türkiye Cumhuriyetinin olmadığı dönemlere ilişkin olarak kullanılan bu sıfatlarla, 'aşağılananlar' 'aşağılayanlar' birbirine karışıyor, bulantı yapıyor. Kendi geçmişini, devletini, devletin bekasını bu denli açıkça aşağılayan onurlu Türk milleti, iş başka devletlerin tutumuna gelince kükreyip saldırmaya başlıyor. Her nerede aşağılanıyor ve aşağılatılıyorsa...

Kanlı Fransız *horoz* lukları

Fransa, Ermenilerin soykırımı uğratıldığını reddetmeyi suç sayan yasayı kabul etti, bizim cevval milliyetçiler 'Hangimizin katliamı daha sıkı?' diye derhal feryada başladı. Baş mevzu, 'müttefik Fransa'nın zamanında görmezden gelinen Cezayir katliamlarıydı. Milliyetçilerimizin tozlu raflardan çıkardığı dosyaları aralayalım ve Fransa'nın tarihsel kıyımlarına şöyle bir göz atalım...

MAYA ARAKON

Fransa denince siyasi tarihin kara lekelerinden biri olarak akla hiç kuşkusuz öncelikle Cezayir savaşında yaşanan insanlık dışı uygulamalar geliyor. Ancak Fransa'nın kara kitabının evveliyatı da var. Bunlardan en önemlilerinden biri Hindîçin savaşıdır. Bu savaş 1946-1956 arasında Fransa'nın sömürgeci olan Hindîçin bölgesinde Vietnam'ın bağımsızlığı için savaşan Viet Minh'in sömürgeci Fransız ordularına karşı savaşıdır. Ho Şi Minh liderliğindeki bağımsızlık savaşçıların zaferiyle sonuçlanmış, iş bununla sonra ermemiş, Vietnam'ın bölünmesine yol açacak olan Amerika-Viet Minh savaşının da sebebi olmuştur. 1884'te Fransa'nın Koşinşin, Annam, Tonkin, Laos ve Kamboçya'dan oluşan Hindîçin bölgesini sömürgeleştirmesiyle başlayan olaylar, Vietnam'ın bağımsızlığını ilan etmesiyle patlak verdi. II. Dünya Savaşı'nda Nazilerden kurtulmuş 'özgür' Fransa için bu kopuş, özellikle iç politik dengeler ve yeniden yapılandırılacak Fransız devletinin bekası açısından kabul edilemez bir hareketti. Fransa sömürgeleştirdiği topraklardan vazgeçmezken, 1. Dünya Savaşı'nda Fransa adına cepheye can veren ve kalkınma politikaları adına fabrikalarda üç kuruşa çalıştırılan Vietnamlılara 1945'e kadar Anamit adı veriliyor ve 'Vietnam' lafının kullanılması bile halka açık meydanlarda giyotinle kelle uçurmak suretiyle cezalandırılmayı gerektiriyordu. İşte bu şartlar altında, 1920'lerden itibaren Vietnam'daki milliyetçi hareketler sosyalist söyleme evrilerek bağımsızlık fikrinin tohumlarını attı.

1945'in 2 Eylül'ünde bağımsızlığını ilan eden Vietnam'a giren Fransız ordularının yerli halka verdiği zarar sadece bombalama ve benzeri saldırılarla sınırlı kalmadı. Çatışmaları açlık ve salgın hastalıklar takip etti. Bunun yanı sıra 23 Kasım 1946'da Fransız hava birliklerinin Haypong liman kentini bombalaması sonucu hem Vietnamlı hem de Çinlilerin yaşadığı mahalleler yerle bir oldu, 6 bin kişi bu saldırıda can verdi. Böylece Vietnam halkı başta olmak üzere bütün Hindîçin halkları kendilerini kanlı bir savaşın ortasında buldu. Yeni başlayan Soğuk Savaş da dünya dengelerini iyice değiştirerek Hindîçin halklarının farklı emperyalist güçler tarafından 'iğfal' edilmesine yol açtı. Kore savaşının patlamasından faydalanan Fransa, Hindîçin'de sömürdüğü halklar tarafından bozguna uğratılması kısa zamanda 'komünizme karşı haçlı seferleri' görüntüsüne çevrildi; 'Batı'nın (yani

'Korucu' Harkiler fena halde satıldı!

Cezayir savaşı sırasında bağımsızlıkçılara karşı Fransız ordusunun yanında savaşmış Cezayirlilere 'Harki' deniyordu. Bu tanım, 1962'de, yani Cezayir bağımsızlığını kazandıktan sonra Fransa'ya yerleştirilmiş ve Fransa ordusunda Cezayirli isyancılara karşı savaşmış Cezayirli çocukları için de kullanılmaya başladı.

1961'de Fransız ordusunda 66 bin Harki olduğu belirtiliyor. Cezayir savaşında 4 bin 500 Müslüman asker Fransa adına savaşırken öldü, 600'den fazlası da 'kayıp' olarak kaydedildi. Harkilerin kendi halklarına karşı kullanılması Fransız ordusunun baskısından, mallarını ve ailelerini korumanın tek yolunun 'güçlüye' baş eğmek olduğuna dair inançtan ve gıda ihtiyacından, yani açlıktan kaynaklanıyordu.

Harkiler savaştan sonra ne kendi ülkelerine geri dönebildi, ne de uğruna savaştıkları Fransa topraklarında yaşayan 'beyaz' Fransızlardan kabul gördü. Savaştan sonra Fransa'ya getirilen Harkilerin bir bölümü Cezayir'e geri gönderildi. Oysa geri gönderildikleri takdirde Ulusal Kurtuluş Cephesi militanlarına öldürülecekleri biliniyordu. 1962'de Çepkarılar bir yasayla Fransa ordusu adına savaşan Müslümanların Fransaya alınmasına yardım eden askerlere cezai yaptırım uygulanacağı açıklandı. Başka deyişle, 'Yurda geri dönüş Genel

Planı' dışında Fransa'ya getirilen Harkiler Cezayir'e geri gönderilecekti.

1962-1968 arasında Fransa'ya gelmelerine izin verilen Harkilerin aileleriyle birlikte toplam sayısının 90 bin olduğu tahmin ediliyor. Fakat Harkilerin büyük kısmı Cezayir'de kaldı ve binlercesi de faili meçhul cinayetlere kurban gitti. Bu faili meçhullerin arasında bazen bütün bir aile yok edildi, çoğu zaman tecavüz ve işkenceye başvuruldu. 1962'de Cezayir'de kalan Harkilere yapılan katliamdan sonra Fransa topraklarında Harki kampları kuruldu fakat 1964'te bakanlıktan gelen bir emirle bu kamplara öncelikle 'Kara Ayak' denen ve Kuzey Afrika'daki sömürgelerde yaşadıkları Fransa'ya geri dönen 'beyaz' Fransızların yerleştirilmesi, onlardan yer artması durumunda ise Harkilere yer verilmesi kararlaştırıldı.

2005'te Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde 'geri gönderilmeleri durumunda Cezayir'de katledileceklerini bile bile Harkileri geri yolladığı için' Fransa aleyhine dava açıldı. Bu davaya sebep olan olaylardan da anlaşılacağı üzere Fransa hem Hindîçin'de sömürgeleştirdiği toprakların insanlarını, hem de Cezayir savaşında Kuzey Afrikalı Müslümanları kendi orduları adına mezbahaya yollamakta beis görmedi...

kapitalizmin) Ren nehri ve Mekong'da savunulması' düsturuyla ABD de olaya müdahil oldu. Başkan Truman'ın Fransız sultasındaki Vietnam devletine yaptığı milyonlarca dolar yardım, II. Dünya Savaşı'ndan harap çıkan Fransa ekonomisini kaldırmak için kullanıldı.

Yanki parasıyla saadet

Yani Fransa sömürge savaşını, Amerikan parası ve Hindîçin topraklarında kendi orduları adına dövüştürdüğü lejyonerler (sömürge birliği askerleri) ile diğer Afrikalı sömürge topraklardan devşirdiği sözde Fransız vatandaşlarının kanyıla sürdürdü. Hindîçin savaşında Fransa adına çarpışarak can veren sömürge vatandaşlarının (yani Afrikalı, Guamlı, Martinikli vs) sayısının 11 bin dolaylarında olduğu sanılıyor.

Tabii bu savaş durumundan en çok kâr eden de gene Fransa ekonomisi oldu. Hem II. Dünya Savaşı sonrasında hem de kendi boyunduruğundaki Vietnam devletine verilen Amerikan yardımları sayesinde, Fransa yatırımlarına devam edebildiği gibi, bir de dış alımlarını da sürdürebildi. Hindîçin için verilen paranın büyük kısmı hesapların dengelenmesi için kullanıldı. Bu bağlamda Fransız ordusunun bir tür 'emperyalist endüstri'ye dönüştürüldüğünü söylemek de mümkün.

Fransa isyanları bastırmayıp, Amerika'yı yardıma çağırıp da sessiz sedasız Hindîçin topraklarından çekildikten sonra asıl katliamın en uzun ve kanlı dönemine girildi. Vietnam toprakları 17. paralelden Kuzey ve Güney olmak üzere ikiye ayrıldı; aileleri ve insanları da parçalayarak!

Fransa adına Vietnam'da savaşan Afrika asıllı Fransız ordusu mensupları daha sonra Cezayir'de kendi insanlarına karşı da savaştırıldı. 1954 itibarıyla Fransa'nın Uzak Doğu ordularındaki Hindîçinlilerin sayısı 35 binden 260 bine yükseldi. Hindîçin savaşında cepheye sürülen Afrikalıların sayısı ise 30 bin civarında tahmin ediliyor. Fransa'nın savaş taktiği, bütün sömürgecilerin olduğu gibi, halkları birbirine kırdırmaya dayanıyordu.

Cezayir Savaşı, 1954-1962 arasında gerçekleşen ve 1830'dan beri Fransa'nın ilk ve en önemli sömürgeci -Fransızlara kalırsa 'resmi' bir sömürge değil, bir Fransız eyaleti, yani Fransa'nın toprağı- olan Cezayir'in bağımsızlık ayaklanmalarına karşı girilen savaştı. Fransa'nın bu Kuzey Afrika ülkesinin topraklarında uyguladığı ayrımcı politikalar ve sömürü düzenine son verme ve ulusal egemenliğini kazanma mücadelesine girişen Cezayir halkı 1954'te Ulusal Kurtuluş Cephesi (UKC) çatısı altında birleşti. Hindîçin yenilgisini henüz

sindirememiş olan Fransa, Cezayir'deki ayaklanmaları bastırmak için 1956 ortalarından itibaren bu ülke topraklarına 500 binden fazla askerini konuşlandırdı. 1962'ye kadar uzayan savaş sırasında Cezayir'de 1,7 milyon Fransız askeri savaştı; 25 bin kayıp verdi. Ölen Cezayirlilerin sayısının ise 500 binden fazla olduğu sanılıyor. Bu korkunç rakamlara rağmen bu kıyıma uzun süre 'savaş' adı verilmesi yasaklanarak 'Cezayir olayları' ya da 'Güvenlik operasyonları' olarak tanımlandı. (Savaşa 'savaş' diyemeyen zihniyet size de tanıdık geliyor mu?) Tabunun yıkılması ise ancak 1999'da Fransız Ulusal Meclisi'nin olayları 'Cezayir Savaşı' olarak tanımlamayı kabul etmesiyle mümkün oldu.

Yakın zamana kadar Fransa'da Cezayir savaşı ve savaşta uygulanan işkenceden bahsedilmesi tabu olduğu için, son dönemde açıklanan yazılar ve belgelerden, hem Cezayir topraklarında hem de Fransa hapishanelerinde sistematik işkence uygulanmasının yanı sıra, 1957'de 3 binden fazla insanın 'kayıp' adı altında öldürülmüş olduğu ortaya çıktı. Bütün bunların kaynağı ise Cezayir savaşı sırasında Fransız ordusunda önemli görevler üstlenmiş olan bazı emekli general ve üst düzey askerlerin kendi itirafları! Mesela 92 yaşındaki General Jacques

Massau ve 82 yaşındaki General Paul Aussaresses bunlardan sadece ikisi. (Nedense diktatörler ve avanesi hep çok uzun yaşar! Bkz. Pinochet ve Marmaris'teki büyük Türk ressamı!). Aussaresses'in söylediğine göre 1957'de işkence Fransa'nın savaş politikasının genel geçer unsurları arasında sayılıyordu. Hatta bizzat kendisinin savaş hukuku tarafından belirlenen kuralın çok dışına çıkan işkence yöntemleri uyguladığını ve aslarına da öldürme emri verdiğini ve gene bizzat kendisinin Ulusal Kurtuluş Cephesi direnişçilerinden 24'ünün idamında bilfiil bulunduğu da itiraf ediyordu.

O dönemlerde henüz 20 yaşında olan genç militan Louissetta Ighil Ahgiz'in tanıklığına göre kendisine üç ay boyunca hiç durmaksızın ağır işkence yapılmış. Öyle ki bugün bile işkence günlerinden kalan fiziksel ve ruhsal sarsıntıları atlatabilmiş değil. İşkence sadece Cezayir topraklarında uygulanmadı. Fransa'nın başkenti Paris ve diğer büyük şehirlerdeki hapishanelerde yatan UKC militanlarına da işkence uygulandığı ortaya çıktı.

Sözde 'sol' da suça ortak

İşin ilginç yanı, Cezayir'de işkence uygulamalarının yolunu açan kararın, 1956 Haziranı'nda hükümette olan sosyal demokratlar tarafından alınmış olması. Başkent Cezayir'deki çatışmadan hemen önce Fransa Ulusal Meclisi, Cezayir'de konuşlandırılmış olan asker ve güvenlik güçlerinin her türlü 'ileri derecede sorgulama', 'acil durum önlemleri alma', 'özel bazı yöntemler uygulama'sına izin verecek ve bireysel özgürlükleri garanti altına alan hakları askıya alacak bir kanun teklifini kabul etti. Hatta geleceğin Fransa cumhurbaşkanı, dönemin ise İçişleri Bakanı olan 'aslan sosyal demokrat' François Mitterrand, 5 kasım 1954'te Meclis'te yaptığı konuşmada, "Cezayir ayaklanması sadece ve sadece savaşla sonuçlanabilir!" diyerek Cezayir'in Fransa olduğunu, Sen nehrinin Paris'i ikiye böldüğü gibi Akdeniz'in de Cezayir'i Fransa'dan ayırdığını söyleyecek kadar ileri gidebiliyordu. (Mitterrand 1957'de Adalet Bakanı olduğunda, komünist militan Fernand Iveton'un idam kararının bozulması talebini reddedecek kadar 'sosyalist'ti).

Fransanın bu sömürge politikası sözde 'komünist'lerin bile onayını aldı! 1954'te Jacques Duclos başkanlığındaki Stalinci Komünist Parti, hükümetin önerdiği savaş bütçesini onaylamış, 1956'da ise Paris sokakları Cezayir savaşını protesto eden kitle gösterileriyle çalkalanırken, hükümetin Cezayir'de uygulamayı öngördüğü 'özel yetkiler' lehinde oy vermişti. Bu 'özel yetkiler' arasında tecavüz, soğuk su, lağımdaya tutma ve vücuda elektrik verme gibi 'yetkiler' vardı!..

UKC'ye karşı oluşturulan ve 1961'de 'Cezayir Fransızdır!' sloganıyla başarısız bir darbe girişiminde bulunan generallerin kurduğu Gizli Ordu Örgütü, Fransa ve Cezayir topraklarındaki sivil halka yönelik birçok suikast ve suça imza atmıştır. Fakat işin en acı yanı da, bu generaller ya da işkenceye adı karışmış yetkililerin hiçbirinin de daha sonra herhangi bir ceza almamış olması. Savaşı sona erdiren ve Cezayir'in bağımsızlığını tanıyan Evian Anlaşması uyarınca çıkarılan af sayesinde, yıllar sonra bizzat kendilerinin işkence yaptığını itiraf eden askerler bile bu vebalden hiçbir ceza almadan paçayı sıyrıldı.

Cezayir'de işkencenin sistematik uygulamasına karşı Fransa'da, aralarında Jean-Paul Sartre, Simone de Beauvoir, André Breton ve oyuncu Simone Signoret'nin de bulunduğu bazı aydınlar harekete geçerek "121'ler Manifestosu" adı altında bir bildiri yayımladı; buna rağmen konu 1962 affıyla iyice hasıraltı edildi. 1980'de haftalık siyasi mizah dergisi Le Canard Enchaîné'nin, şimdinin Milliyetçi Cephe lideri aşırı sağcı Jean-Marie Le Pen'in, dönemin paraşüt subayları birliğinde asker olarak Cezayir'de uygulanan işkenceye bizzat katılmış olduğunu ortaya çıkarmasına karşın, dergi adli yollardan susturularak konu kısa zamanda ört bas edildi. Bu durumda tahmin edileceği gibi ne işkence mağdurları, ne de Harki adı verilen ve Fransız ordusunda kendi insanlarına karşı savaşırılmış olan Müslüman Cezayirliilerin kendilerine ya da ailelerine herhangi bir tazminat ödendi.

Ya bizim ordu?..

TSK mensupları, askeri güç olmanın ötesinde, OYAK'la Türkiye'nin en ciddi sermaye gruplarından biri haline geldi. İster istemez işin içine bölgesel çıkarlar giriyor...

Geçen sayıda Kerem, dünya ölçeğinde önemli bir sermaye grubu olan AXA'nın, Türkiye'de öldürülen Ermenilere ait sigorta poliçe bedellerini ödemeyi kabul ediş karşısında, en büyük iş ortağı olan OYAK'ın (Ordu Yardımlaşma Kurumu) sessiz kalmasından bahsetmişti. Kerem'in bıraktığı yerden konuyu devralarak OYAK ve ortaklıklarına daha yakından bakalım.

Her şeyden önce OYAK bir tür emeklilik fon kuruluşu. 1961'de öngörülen yasalar çerçevesinde kuruldu; faaliyet amacı TSK mensuplarına hepimiz için geçerli sosyal güvenlik kurumlarından (Emekli Sandığı, SSK) farklı güvenceler sağlamak. Emeklilik, ölüm ve maluliyet yardımı, emekli maaşı, borç verme, konut edindirme, ordu pazarı mal kredisi hizmetlerinden bazıları. Ancak OYAK'a 'Mehmetçik' üye. Üye olabilecek en düşük rütbe 'uzman erbaş'tan başlar, astsubay, subay ve üstü ile devam eder.

OYAK yönetimi beş kuruldur oluşur: Temsilciler Kurulu, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Genel Müdürlük. Temsilciler kurulu üyeleri kara, hava, deniz kuvvetleri komutanlıklarınca seçilirken, toplam yedi üyesi olan yönetim kurulu Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı tarafından atanır. Alınan tüm kararlara son halini veren ve onaylayan OYAK yönetim kurulunun çoğunluğunu korgeneral, tuğgeneral gibi üst düzey emekli askerler ve halen çalışmakta olan tümamiral, tuğgeneral gibi en üst rütbeli askerler oluşturur.

Günümüzde OYAK, özellikle özelleştirme konusunda yaptığı ataklarla Elazığ Çimento, Sümerbank ve Erdemir grubunu bünyesine kattı ve Türkiye'deki sayılı sermaye gruplarından biri haline geldi. Finans, sanayi ve hizmet olarak üçe ayrılacak faaliyet alanları içinde OYAK, bugün doğrudan ya da dolaylı ortak olduğu, sayısı 60'ı aşan şirkete sahip. Bunların arasında Oyakbank, AXA-OYAK Holding, Ataer Holding (Erdemir-Ereğli Demir Çelik), Hektaş, Tukaş, Omsan gibi sektör liderleri de var.

İnsanın ister istemez aklına takılıyor, ordunun üst rütbeli mensuplarının üye olabildiği ve imkanlarından faydalandığı OYAK gibi bir kurum, bu denli kısa sürede Türkiye'de önemli bir sermaye birikimine sahip olabiliyor da, neden SSK ya da Emekli Sandığı gibi işçi ve emekçilere hizmet vermesi gereken kurumlar batma noktasına geliyor. Hepimizin maasından kesinti yapıyor, hepimiz aynı ülkeye hizmet ediyor, gece gündüz çalışıyoruz, hatta tüm bunların üzerine bir de askere gidiyoruz!..

"Canım, hükümetler işte sebep, kötü yönetiyorlar, kadrolaşma var sonra..." İyi de OYAK nasıl sıyrılıyor bu hükümet politikalarından, kendi çıkarlarını hükümette kim olursa olsun koruyabiliyor? O da yasaya tabii, bizim SSK da.

"Şimdi ordunun bir disiplini var, tabii ki farklı olacak". Vallahi sabah 8, akşam 8 çalışan insanlarda da ansızın bir disiplin oluveriyor ki, şaşar kalırsın. Tuvalet bile belli saatlerde gidiyor insanlar.

-Bal tutanlarla bal üretenlere yapılan muamele farklılığını gizlemek için ne yaratıcı fikirler sürülüyor önümüze!-

Dönelim esas konuya... 1961'de 65 bin üyeyle kurulan OYAK, kurulu daha bir yıl olmuşken 1962'de ilk yatırımını gerçekleştiriyor. Bir yılda üyelerin maaşlarından nasıl bir kesinti yapıldıysa artık, oluşan birikim Goodyear ile birlikte ilk iştirakini yapmaya yetiyor ve Goodyear T.A.Ş.' kuruluyor. 1963'te Çukurova Çimento ve Hektaş'a ortak olurken; 1967'de Tukaş kuruyor. Kurulu henüz altı sene olmuşken OYAK'ın bu denli ciddi büyüklükte yatırımlar yapabilecek sermayeyi biriktirmiş olması 'olağanüstü' başarılı görünüyor.

ABD kökenli sermaye grubu Goodyear ortaklığını,

1968'de Fransız Renault takip ediyor ve bir OYAK iştiraki olarak MAİS kuruluyor. 1990'da ABD'li First National Bank of Boston'ın İstanbul'da açmış olduğu şubeyi OYAK, Alarko ve Cerrahoğlu devralıyor ve 1991'de adını değiştirip şimdiki Oyakbank'ın öncülü Türk Boston Bank'ı kuruyor. OYAK'ın uluslararası sermaye çevreleri ile ortaklığı 2004'te İspanyol kökenli Transfesa ile devam ediyor ve Omfesa kuruluyor.

OYAK kurulduğu ilk günden itibaren ABD, Fransa ve diğer uluslararası sermaye çevreleri ile bütünleşme anlamında elinden geleni yapıyor. Sonuç olarak OYAK'ın yöneliminin, Türkiye'deki diğer büyük sermayedarların tuttuğu yoldan farklı olmadığını görüyoruz: Uluslararası sermaye ile bütünleşip, emperyalizmin bölgedeki yayılmacılığında güç sahibi olabilmek. Bunun için OYAK'ı

suçlayamayız, keza sermaye birikimini, zenginliğini katlayarak büyütme isteyen diğer ulusal sermayedarlar da aynı yoldan yürüyor. Ancak üst rütbeli ordu mensuplarının yönetilen OYAK'ın uluslararası sermaye çevreleri ile kader birliği yapması, mütemadiyen suçlu dış mihraklarda arayan, tam bağımsızlığı savunuyor görünen TSK'nın politik hattıyla çelişiyor mu? En azından TSK temsilcilerince gazete ve televizyonlara verilen, milliyetçilikte mangalda kül bırakmayan dğmeçlerle çeliştiği kesin.

Oysa çelişir gibi görünen bu durum, özünde Türkiye devleti ve ordusunun bölgede emperyalizm adına oynadığı rol ile paralellik gösteriyor.

Türkiye dünyada ve bölgede her zaman coğrafi ve askeri ittifaklarda stratejik bir rol oynadı ve bu ittifakların taşeronluğunu üstlendi. Değişen koşullara bağlı olarak Almanya, Fransa, İngiltere ve son olarak da ABD ile ittifak ilişkilerini daima gözetti. Gerek Karadeniz kıyısındaki ülkelerin, gerekse Ortadoğu'nun yeniden uluslararası kapitalist sisteme eklemlenmesinde Türkiye burjuvazisi, devleti ve ordusunun önemi büyüktür.

Türkiye sermayesinin önemli sektörleri gittikçe uluslararasılaşıyor ve kapitalizmin bölgedeki ülkelere nüfuz etmesinde çok önemli rol oynuyor. Örneğin Irak'ın tekrar uluslararası kapitalist sisteme eklemlenmesinde Türkiyeli sermaye çevrelerinin önemli katkıları var. Koç, Sabancı, Anadolu Grubu, Zorlu Holding gibi isimlerin internet sayfalarından yurtdışı yatırımlarını takip edebilirsiniz. Özellikle Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Moldova, Romanya, Sırbistan, Bulgaristan gibi ülkeler ve şimdilerde Irak, İran, Cezayir, Bahreyn, Çin, Hong Kong, Tayvan gibi ülkelere yapılan yatırımlar ciddi boyutlarda.

Emperyalizmle eklemlenme ve bölgede hatırı sayılır bir alt-emperyalist güç olma çabası Türkiye burjuvazisi için stratejik bir karar. Devletin ve ordunun bölgede oynadığı rol de Türkiye'deki sermaye çevrelerinin tutumu ile örtüşüyor. Birleşmiş Milletler 'Barış Gücü'nün en hevesli ordusu olan TSK'nın, Bosna, Afganistan, Lübnan'a doğrudan asker göndermesi, Irak konusunda hevesi kursağında kalmış olsa da İran konusunda şimdiden hazırlıklara başlamasının sebebi Türkiye'deki nüfusun güvenliğinden ziyade, kader birliği yapılan ulusal ve uluslararası sermaye çevrelerinin emperyalist yayılmacı politikası ile ittifak halinde olmasıdır.

Türkiye devleti ve ordusunun bölge oynadığı rol, Irak, Türkiye, Lübnan ya da Kazakistan'da yaşayan işçi ve emekçilerin çıkarlarından yana değil, dünya ölçeğinde birleşmiş olan sermayenin çıkarlarından yanadır. Ve ne yazık ki, bu politik hat üzerinde ölen de, öldüren de bölgede yaşayan yoksul işçi ve emekçilerdir...

○ ZELİNA GÖNYELİ

'Irak'ta *çocuk* öldürdüm'

ABD deniz piyadesi Çavuş Massey, Irak'taki katliamı tüm açıklığıyla yazdı. Amerika'da hiçbir yayınevinin basmadığı kitap Fransa'da yayımlandı. Irak'ta sivilleri öldürdüklerini söyleyen Massey artık konuşuyor. Keşke 'bizimkiler' de konuşsa...

Karargah Çavuşu, Jimmy Massey, aşağı yukarı 12 yıl, bazılarının 'görevine son derece sadık' dediği türden çetin ceviz bir deniz piyadesi olarak görev yaptı. Deniz Kuvvetleri'nin acemi er eğitim kampında üç yıl, kendisi gibi deniz piyadelerine askeri yaşamın en zor, kayıtsız koşulsuz itaati öğreten eğitimlerinden geçti. Irak savaşı, Massey'i değiştirdi. ABD istilasının gaddarlığı ve sırf katliama dönük olması vicdanına dokundu ve onu tamamen bambaşka biri haline getirdi. Geçen 31 Aralık'ta terhis edildi ve memleketi olan Kuzey Carolina'daki Waynsville'e döndü. Geçen hafta Çavuş Massey'le konuştuğumda kendisinin bizzat karıştığı olaylardaki sivil yaşam kayıplarından dolayı vicdan azabı duyduğunu söylüyordu.

Deniz piyadesi birliklerinde 12 yıl geçirdin. Irak'a ne zaman gönderildin?
Savaşın başından itibaren Irak'taydım. Ve ilk saldırıya katıldım.

Bir deniz piyadesi olarak yaşadığın deneyimlerden kamuoyunun ne öğrenmesi gerekiyor?

Amerikan işgaline karşı Irak isyanının nedenini. Bilmeleri gereken şey, bir çok masum insanı öldürmüş olduğumuzdur. Sanırım başlangıçta Iraklılar, kayıpları savaşın bir parçası gibi görüp anlayışla karşılıyordu. Ama zamanla işgal, Iraklılara zarar vermeye başladı ve ben, onlara insancıl herhangi bir yardım yapıldığını görmedim.

Savaştan vazgeçmene ve deniz piyadesinden ayrılmaya hangi deneyimler yol açtı?

Makineli tüfek ve roket taşıyan askerlerden oluşan bir takımın başındaydım. Görevimiz, kentlerin belli bölgelerine gitmek ve yolların güvenliğini sağlamaktı. Beni gerçekten uç noktaya iten özel bir olay oldu ve tabii pek çok başka olay da vardı. Bahsettiğim olayda Iraklı siviller ve bir otomobil vardı. Aldığımız tüm istihbarat raporlarına göre arabalar, intihar bombaları ya da malzemeleriyle yüklüydü. İstihbarattan aldığımız abartılı bilgiler böyleydi. Kontrol noktamıza yaklaştılar. Birkaç uyarı ateşi açtık. Yavaşlamadılar. Bu yüzden onları taradık.

Taradınız mı? Yani makineli tüfeklerle ateş ettiğinizi mi söylemek istiyorsun?

Evet. Ateş ettiğimiz her arabada bir

cephanenin patlayacağını umuyorduk. Ama asla hiçbir şey duymadık. Evet, bu özel aracı tamamen tahrip etmek istemedik ve bir adam bana bakıp, 'Erkek kardeşimi neden öldürdünüz? Biz yanlış bir şey yapmadık' dedi. Bu sözler, başıma bir ton tuğla gibi düştü ve beni mahvetti.

İngilizce mi konuşuyordunuz?

Evet, öyle.

Bağdat bombalanmıştı.

Siviller kaçıp kurtulmak istiyorlardı, doğru mu?

Aynen öyle. Onlara uçaktan attığımız propaganda bildirilerini, el ilanlarını almışlardı. Bildiri ve ilanlarda, "Sadece ellerinizi havaya kaldırın, silahlarınızı bırakın,"

yazıyordu. Yaptıkları şey, tam olarak buydu ama biz onları yine de tarıyorduk. Üniformalı değillerdi. Hiçbir zaman da silah bulmadık.

Ölü ve yaralılarla ilgileniyor muydunuz?

Evet, doğrudan. Onların bir hendeğe atılmasına yardım ettim.

Bütün bunlar hangi dönemde oldu?

Bağdat'ın istilası sırasında.

'Onu bir güzel taradık!'

Kaç kez kontrol noktası 'tarama'larına karıştın?

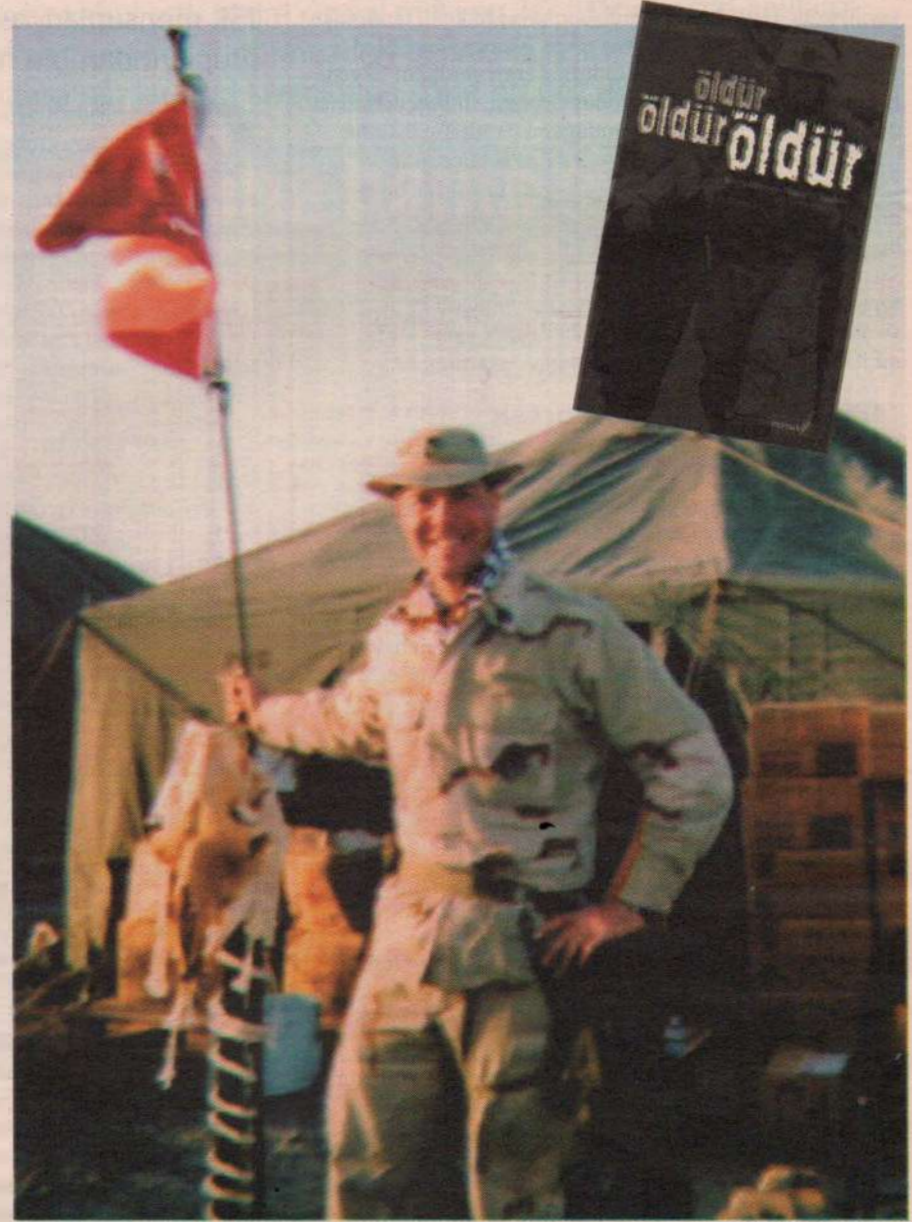
Beş kez... Rekha diye biri vardı. Bu adam, çalınmış, kullanışlı bir iş kamyonu kullanıyordu. Durmadı. Biz her fırsatta tetiğe asılma budalası olduğumuzdan, bu adama gerçekten pek bir şans tanımadık. Onu bir güzel taradık. Daha sonra kamyonetin arkasını kontrol ettik. Hiçbir şey bulamadık. Patlayıcı falan yoktu.

Raporlar, arabaların patlayıcılarla yüklü olduğundan bahsediyordu da, herhangi bir vakada bunu kanıtlayacak bir şey buldunuz mu?

Asla. Bir kez bile bulamadık. İkinci dereceden patlayıcılar bile yoktu. Nitekim biz bir mitingi de taradık.

Bir gösteriyi mi? Nerede?

Bağdat'ın dış mahallelerinden birinde. Etrafı duvarlarla çevrili askeri binalar topluluğunun yakınında. Caddenin sonunda göstericiler vardı. Genç insanlardı ve silahları yoktu. Biz olay yerine geldiğimizde halihazırda yolun kenarına park etmiş bir tank vardı. Iraklılar bir şey yapmak isteselerdi, tankı patlatıp havaya uçurabilirlerdi. Ama yapmadılar. Onlar, sadece bir gösteri yapıyordu. Caddenin sonuna doğru duvarın önüne dizilmiş roketle atılan el bombaları taşıyan askerler gördük. Bu bizi rahatlatı, çünkü, "Vay, bize

Çavuş Massey'in ordudan ayrıldıktan sonra yazdığı *Öldür! Öldür! Öldür!* isimli kitabı Versus Yayınları bastı. Massey bu kitapta Irak gerçeğini dürüstçe anlatıyor...

saldırmaya kalkarlarsa, onlar icaplarına bakar" diye düşündük.

Protesto yazıları İngilizce miydi, yoksa Arapça mıydı?

Her ikisi de vardı.

Göstericilerin ödürülmesi için kim emir verdi?

Başkomutanlık. Bize, sivillere karşı dikkatli olmamız gerektiği söylendi. Çünkü pek çok Fedai ve Cumhuriyet Muhafızı, üniformalarını çıkarıp sivil kıyafetler giymişti ve Amerikan askerlerine karşı terörist saldırılar düzenliyorlardı. Bize verilen istihbarat raporları, esas olarak kumanda zincirinde bulunan her üye tarafından biliniyordu. Irak'ta kumanda zinciri tarafından uygulanan rütbe yapısı, Irak'taki her deniz piyadesi için bellidir. Göstericilere ateş açma emrinin askeriye ve ABD hükümeti içindeki istihbarat topluluklarına dahil olan üst düzey hükümet görevlilerinden geldiğinden eminim.

Ne çeşit bir ateş gücü kullandınız?

M-16'lar, 50-kalibrelik makineli tüfekler.

Altı yada on çocuğa ateş ettiniz... Peki, hepsine 'ders'leri verildi mi?

Evet. Ben bir adama kıyamadım. Oraya vardığımızda beton bir sütunun arkasında saklanıyordu. Onu gördüm ve silahımı havaya kaldırdım. O da ellerini havaya kaldırdı. Koşarak uzaklaştı. Herkese 'Ateş etmeyin' diye bağırdım. Ayağının yarısını arkasından sürüklüyordu. Bu yüzden kesik olan ayağının yarısıyla koşuyordu...

Göstericileri taradıktan sonra bir sonraki olay olmadan önce ne kadar zaman geçti?

Muhtemelen bir yada iki saat. Bu da başka bir şey. Sizinle konuştuğuma çok memnunum. Çünkü bütün bunları içimde saklayıp bastırıyordum.

Bunları anlatmanın, acı veren ayrıntıları hatırlamak kadar zor olduğunu anlıyorum...

Doğru ama aslında bu, benim için bir

çeşit terapi. Çünkü bunlar, uzun süredir saklayıp bastırılmış şeyler.

Ya olay?

Arabalardan biriyle bir olay yaşandı. Elleri havada olan bir adama ateş ettik. Arabadan dışarı çıktı. Kötü bir şekilde vurulmuştu. Onu taradık. İlk önce kimin ateş etmeye başladığını bilmiyorum. Deniz piyadelerinden biri bizim olduğumuz yere koşarak geldi ve, "Şimdi hepiniz elleri havada olan bir adamı vurdunuz" dedi. Askere, "Ben bu konuyu unuttum" dedim.

Roketlerden ve makineli tüfeklerden bahsettin. Bana msket bombaları ve seyreltilmiş uranyum hakkında neler söyleyebilirsin?

Seyreltilmiş uranyum... Onun neler yaptığını biliyorum. Temel olarak etrafa plutonyum çubuklarını bırakmaya benzer. 32 yaşındayım. Akciğer kapasitemin yüzde seksenini kullanabiliyorum. Sürekli olarak ağrıyor. Kendimi 32 yaşında sağlıklı bir adam gibi hissetmiyorum.

Seyreltilmiş uranyumun yakınında mı bulundun?

Evet. O, her yerde var. Seyreltilmiş uranyum, savaş alanında her yerde bulunur. Bir tankı vurursanız bir toz çıkar.

Hiç toz soludunuz mu?

Evet.

Seyreltilmiş uranyum, seni ve diğer askerleri etkilediğine göre Iraklı sivilleri de etkiliyordu.

Tabii. Yakılıp yıkılmış, kullanılmayan büyük bir arazi sorunları oluştu.

Deniz piyadelerinin seyreltilmiş uranyuma karşı aldığı herhangi bir önlem var mı?

Bildiğim kadarıyla yok. Eh işte, bir tank vurulursa mürettebatı, herhangi bir belirti yad a semptom olup olmadığından emin olmak için bir süre müşahade altında tutulur. Amerikan tankları, yanlarında Seyreltilmiş uranyum taşır ve tanklarda bulunan mermilerde Seyreltilmiş uranyum vardır. Düşman bir tankı vurursa bölge kirlenir. Yanmış mermiler yeredir. Sivil halk, bu konuyu henüz yeni öğrenmeye başlıyor. Allah kahretsin, iki yıl öncesine kadar ben bile Seyreltilmiş uranyum hakkında bir şey bilmiyordum. Bu konuyu nasıl öğrendim dersiniz? Rolling Stones dergisinde bir makale okudum. Bu konuyu araştırmaya başladım ve, "Allah belasını versin!" dedim.

Msket bombaları da tartışmalı bir konu. BM komisyonları bunun için yasaklama getirilmesini talep etti. Msket bombaları hakkında bir bilgin var mı?

Benim taburumdaki deniz piyade erlerinden biri msket bombası yüzünden bacağına kaybetti.

Ne oldu?

Bombanın üzerine bastı. Ben ayrıldıktan bir ay önceye kadar msket bombaları konusunda eğitim almaya başlamamıştık.

Ne çeşit bir eğitim?

Bize, onların neye benzediğini, üzerine basılmaması gerektiğini anlattılar.

Onları düştüğü herhangi bir bölgede bulundun mu?

Elbette. Onlar her yerde.

Havadan mı bırakılıyorlar?

Hem havadan hem de topla atılabilir.

Kentlerden uzaklara mı, yoksa kentlerin

içine mi atılıyor?

Her yerde kullanılıyor. Şimdi Deniz Kuvvetleri'nden bir topçu subayıyla konuşsaydınız, sizi kaçamak cevaplarla başınızdan savar, siyaseten doğru cevaplar verirdi. Ama ortalama bir bahriye erine göre onlar her yerde!..

Kasaba ve kentlerin içi de dahil mi?

Tabii ki. O kentlerin içine girseydiniz, msket bombalarının nasıl 'başarıyla' kullanıldığını anlardınız.

Msket bombaları, antipersonel, yani işilere karşı kullanılan silahlar. Onunla

binalara ya da tanklara zarar vermezler. Sadece insanlara ve canlı varlıklara zarar dokunur. Patlamamış, bozuk pek çok bomba vardır ve onlar, savaş bittikten sonra patlarlar...

Mermi tüpünden bir kez ayrıldıktan sonra msket bombası kendi kafasına göre işler. Her zaman insan hataları olur. Size anlatacağım. Ordunun bu konularda ağzı sıkıdır. Meydana gelen sivil ölümler hakkında haberler yeni sızmaya başlıyor. Iraklılar biliyor. İçeriden, deniz piyadesi arkadaşlardan gelen haberleri almaya

devam ediyorum. Felluce'de öldürülen 200 kadar sivil vardı. Ordu şimdi bu konudaki suçlamalara karşı kendini korumak için aceleyle hareket ediyor. Anladığım kadarıyla Felluce sivil cesetlerle dolu...

Bu röportaj ilk olarak Sacramento Bee'de yayımlandı. Paul Rockwell, Kaliforniya'da çalışan bir gazeteci. Çavuş Massey'le röportaj yapmak için Rockwell'le bağlantı kurabilirsiniz. rockyspad@hotmail.com

Çeviri: Bilal Çölgeçen

'Biz burada soykırım uyguluyoruz!..'

İlk olaya dönmek, hayatta kalan adamın, "Neden kardeşimi öldürdünüz?" diye sorduğu zamana dönmek istiyorum. Söylediğin gibi bu olay mı seni uç noktaya itti?

Evet. Daha sonra bunun sıradan bir gün olduğunu anladım. Olaydan sonra komutanımla konuştum. Yanıma sokulup, "İyi misin?" diye sordu. Ben, "Hayır, bugün iyi bir gün değil, bir düzine sivil öldürdük" dedim. O, "Hayır, bugün iyi bir gündü" diye devam etti. Bunu söyleyince ben, "Aman allahım, nasıl bir cehenneme düştüm?" diye düşündüm.

Duyularınız saldırıdan sonra değişti. Saldırıdan önce ruhsal durumun nasıldı?

Ben de diğer her asker gibiydim. Başkanım, bana onların kitle imha silahlarının olduğunu, Saddam'ın özgür dünyayı tehdit ettiğini, bu kudrete sahip olduğunu ve bize herhangi bir yerde ulaşabileceğini söylemişti. Ben, sadece bana satılan her şeyi satın alıp kabul etmiştim.

Seni değiştiren ne oldu?

Siviller ölüyordu. Beni en çok bu etkiledi. Değiştığım zaman durum buydu.

Hükümetin savaş için sahte kanıtlar

uydurduğunun ortaya çıkması askerleri etkiledi mi?

Evet, hükümetimiz için masum insanları öldürdüm. Ne için? Ben ne yapıyordum? Bundan gelecek fayda neydi? Hükümetimizin sorumlu olduğu bir çeşit kötülükte kendi payımın da olduğunu hissediyordum. Bundan sadece sıkıntı ve utanç duyuyordum.

Üst rütbelilerle çatışma

Bütün bu olayların ağır gelmesini anlıyorum. Komutanlarınla ilişkine ne oldu? Onlara nasıl davrandın?

Bir olay oldu. Güneyden döndüğümüz zaman, Bağdat'ın düşmesinden hemen sonra. Kerbela'nın dış semtlerinde savaş planı üzerine bir sabah toplantısı yaptık. Kafam iyi değildi. Bütün bu olup bitenler – biz, orada ne yapıyorduk, askerlerimin bana sordukları sorular – aklımdan geçip duruyordu. Bunların hepsini içimde tutuyordum. Teğmenimle bir konuşma yaptık. Bu konuşma bana yanlış gibi geliyordu. Ve saldırıya geçtim. Ona baktım ve, "Dürüstçe burada yaptığımız işlerin yanlış olduğunu hissettiğimi biliyorsunuz. Soykırım uyguluyoruz" dedim. Bana bir şey sordu ve ben, "Sivillerin öldürdükten ve buraya

seyreltilmiş uranyum bıraktıktan sonra teröristlerden endişelenmemize gerek kalmayacak!" dedim. Bu cevabımdan hoşlanmadı. Ayağa kalktı ve kıyameti kopardı. Hemen o an mesleğimin sona erdiğini biliyordum. Kendi komutanımla konuşuyordum çünkü...

Daha sonra ne oldu?

Daha üst rütbeli komutanımla konuştuktan sonra, oradan bir nevi uzaklaştırıldım. Esas olarak ev hapsinde tutuldum. Diğer askerlerle konuşmadım, onları incitmek istemedim. Onları tehlikeye atmak istemedim. İnsanlara yardım etmek istiyordum. Bunu içimde güçlü bir şekilde hissediyordum. Bir şey söylemek zorundaydım. ABD'ye geri gönderilince alay başçavuşunun önüne çıktım. 3 bin 500'den fazla deniz piyadesinin başında bulunuyordum. "Efendim" dedim ona. "Paranızı istemiyorum, avantajlarınızı istemiyorum. Yaptığınız şey yanlıştı." Bu, sadece bana verilen kişisel bir cezaydı. Kusursuz bir kariyerim vardı. Ayrılmayı tercih ettim. Ve kimi suçluyorum, biliyor musunuz? ABD Başkanı'nı suçluyorum. Bu, bir homurdanma değildi. Onlarda kitle imha silahları olduğunu söylediği için Başkan'ı suçluyorum. Bu bir yalandı...

'Komşu'da *dehşet* dengesi

Pek çok farklı din, mezhep ve milletin birlikte yaşadığı Suriye'de, tarih boğazlaşma dolu. Bugün de fırtına öncesi sessizlik hakim.

Suriye'de bir yıldır yaşayan İngiliz John Mitchell, çok farklı etnik ve dini, hatta mezhepsel toplulukların yaşadığı Suriye'yi 'çözmek' için çaba sarf etmiş. "Suriye, siyasi olarak kendini laik, bir çeşit 'sosyalist' ve Arap milliyetçisi olarak tanımlamasına rağmen halk dine bağlı. Halkın çoğunluğu hükümetin laik eğilimine uyuyor ve bunu daha önce yaşamış oldukları dini ve siyasi tabanlı katliamları önlemek için bir yöntem olarak görüyorlar. Irak'taki 'ibretlik' duruma bakınca, bu eğilim daha da pekiyor," diye özetliyor genel durumu. Bakmayın siz 'sosyalizm' söylemine. Ülkede esas olarak kapitalizm hakim. Tabii öyle ciddi bir sanayi yok. Din, mezhep ve millet meseleleri ise bir dehşet dengesiyle ayakta duruyor. Benzer sorunları yaşayan bir ülke olarak, Suriye toplumsal yapısına bakmak çok öğretici olabilir. Suriye'yi orada yaşayan bir yabancı gözyle değerlendirmesi için, sözü John'a bırakalım...

Suriye'deki halın kompozisyonunu nasıl görüyorsun?

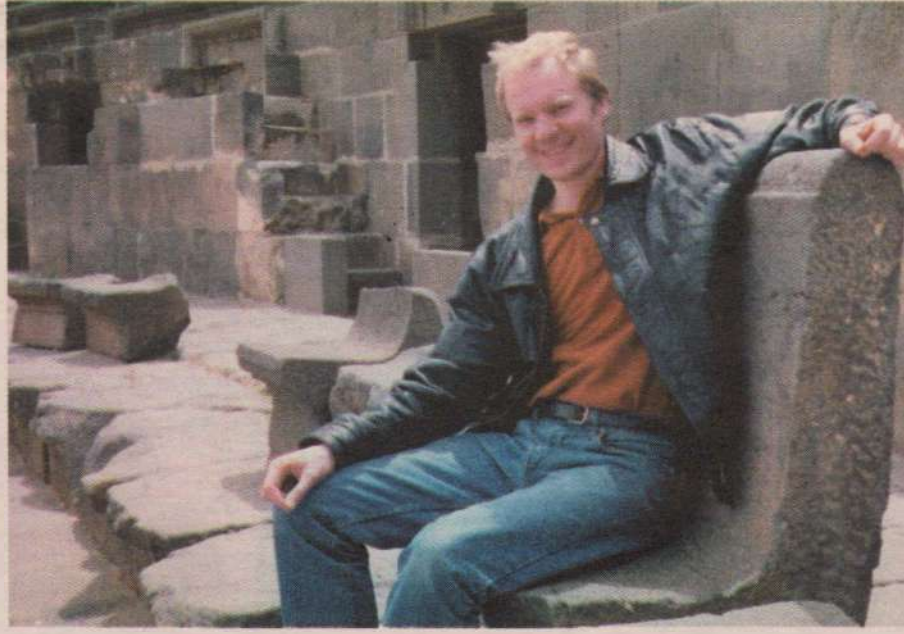
Suriyelilerin çoğu tarafından milliyetçi Suriye ve 'Arap' kimliği benimsenmesine ve duygusal olarak savunulmasına rağmen, bazı Suriyeliler kendilerini Arap milliyetinin bir parçası olarak görmüyor ya da Suriye devletine bir sevgi duymuyor. Suriye Baas rejiminin devlet ve ulus kavramına tamamen bağlı olanlar kendilerinden farklı olanlara karşı tepki duyuyor.

Bunu biraz açalım mı?

Suriye'nin istikrarını tehdit eden en ciddi potansiyel Sünni İslamcılar. Suriye'deki en büyük kesim Sünnilerden oluşuyor. Sünniler bir taraftan da nüfusun en yoksul ve eğitimsiz kesimi. Kendilerini gerçek Arap olarak görüyor ve Peygamber'in öğretilerine en yakın pratiği kendilerinin sürdürdüğüne inanıyorlar. Sünniler oluşmakta olan burjuvazinin, eğitimli ve ayrıcalıklı, güçlü siyasal elitin tamamen gayri Sünni olduğunu düşünüyorlar. Ülkenin az gelişmiş doğu kısmı, başkent ve diğer büyük kentlerde fakirlerin büyük kısmı Sünni. Bu insanlar televizyonu izlediklerinde gayri Sünni devletin dayattığı laikliğin yansımaları görüyor. Eğitim, hukuk, polis, devlet ve iş fırsatlarını da bu şekilde değerlendiriyorlar. Böylece iktidara tepki geliştiriyorlar.

Bu tepkinin haklı bir zemini var mı?

Hükümete bakarsak, doğru. Fakat Baas partisinin Alevi ağırlıklı yapısına rağmen, geri kalan devlet kurumları farklı kesimlerden insanları içeriyor. Bu Sünnilerin durumu algılayışında bir değişikliğe yol açmıyor tabii. Alevilerin

John Mitchell, farklı etnik ve dini kesimler arasındaki gerilime dikkat çekiyor...

hükümette olması ve devleti kontrol etmesi yeterli; diğer tüm büyük kurumların da -devlet ve özel sektördeki- Aleviler tarafından kontrol edildiğine inanıyorlar. Televizyona gelince, Sünnilerden tüm spikerlerin Alevi olduklarını ve kimseye güvenemediklerini duydum. Sünni spikerlerin olup olmadığını bilmiyorum ama Hristiyan ya da Dürzilerin olduğundan eminim. Popüler medyada ise 'Şam'ın Güllü' Asala adlı şarkıcının Sünni olduğunu herkes biliyor. Bunların üstüne Esad'ın karısı, kendini sivil toplum kuruluşlarına adanmış biri olan Esma

destekliyor. Müslüman Kardeşler şeriat hukuku için mücadele veriyor ve mesela üniversitedeki Hristiyan ve Alevi öğretim görevlilerini öldüren militanları yetiştirdikleri söyleniyor...

Yani hedefte Hristiyanlar da var...

Aleviler dışında farklı kesimler hakkında da rivayetler Sünniler arasında yaygın. Genelde bu rivayetler cinselliğe dayanıyor ve bence bu Sünni kesimin bastırılmışlığından kaynaklanıyor. Anlatılan hikâyelerin en kötüler, Alevilerin karakol hücrelerinden Sünnilerin derilerini yuğduğu hikâyelerinden sonra tabii, genellikle Hristiyanlar hakkında. Her ne kadar Hristiyanların, tüm nüfus gibi, çoğunluğu genel olarak fakir olsa da, Müslümanlar tarafından özgürlükleri ve meslekleri dolayısıyla kısılanıyor. Fakat 'serbestlik' dedikoduları Batı'dan bakınca çok saçma; Hristiyan kadınlardan da, Müslümanlar gibi 'iffetli' olmaları bekleniyor, evlilik öncesi ve dışı cinsellik Suriye'deki her tür sosyal ve dini kesimde kötü karşılanıyor. Size Hristiyanlar gibi barışçı bir azınlığa dair nefreti gösteren bir hikâyeyi anlatmak istiyorum. Ne kadar saçma ve abartı gözükse de bu hikâyenin birçok Sünni tarafından inanıldığına tekrar parmak istiyorum. Hikâyeye göre kiliselerde bir bayramda kapılar kilitleniyor, ışıklar söndürülüyor ve içerdekiler dinsel grup seks yapıyor! Bu hikâyeye inananlar, en kötü suçların karanlıkta işlendiğini, Hristiyanların bu yüzden enseste yatkın olduğunu ve bu nedenle bekar Hristiyan kadınların bakire olmadığını düşünüyor.

Bu hikâye benim için çok tanıdık! Peki Sünniler ne istiyor?

Suriye uluslararası arenada sıkıştırıldığında, kitleler genel olarak hükümeti destekliyor. Fakat İslamcılar hâlâ

İslamcı-Sünni devrimi, şeriat hukukunu istiyor. Bu, her iyi olan şeyin İslam'dan, kötü olan her şeyin kâfirlerden geldiğine dair kör cehaletten kaynaklanıyor.

Hristiyanlar arasında rejimle ciddi olarak çatışanlar yok mu?

Süryani ayrılıkçılar katı biçimde Baas düşmanı ve İslam'a veya İslam olarak algıladıkları Baas'a dair her şeye karşılar. Saydınaya'da haksız yere hapiste tutulduğunu düşünen Süryani bir ayrılıkçı tutuklu 'İslami-faşizm'in kurbanı olarak görülüyor; oysa tutulduğu yer Hristiyan kasabası ve polisleri de yerel polisler!..

Peki ya Kürtler?

Suriye'deki Kürtler milliyetçi ve aşiret yapısına bağlı. Kürtlerin güçlü bir kimlikleri var ve örneğin Arapça yerine Kürtçe müzik dinlemek gibi kültürel bağlılıkları yüksek. Bu Suriye'de kimse tarafından yadırganmıyor. Her ne kadar Arap milliyetçileri Kürtleri 'gerçek Suriyeli' değil de 'yabancı' gibi görse de, kimse yurttaşlık haklarını ve eşitliği sorgulamıyor. Fakat Kürtlerin ayrı bir devlet olarak Kürdistan, 'Araplar'dan ve diğerlerinden arındırılmış bir devlet hayali kuruyorlar - ve hatta Ermenilerden nefret ediyorlar. Arap ve Suriye devletine olan nefretleri Kürdistan için aşiret tabanlı bir direnişte her türlü yolu mubah kıyor. Bu Suriye'ye karşı herhangi bir yabancı güçle ittifak olmayı da kapsıyor. Kürtler, bütün olarak, hükümetin politikalarına karşı ve hatta Lübnan'da İsrail'e karşı yürütülen direnişi küçümsüyorlar; çünkü direniş 'Arap' ve Suriye destekli. Şunu belirtmeliyim ki, Suriye'de Kürtler dışındaki her kesim İsrail'e karşı direniş destekledi ve hatta Hristiyanlar arabalarına bile Hizbullah bayrakları astı. Kürtler Irak'ın işgalini de destekliyor; ve yabancı olduğum için bana rahatça ABD'nin Suriye'yi işgal etmesi halinde destekleyeceğini söyleyen Kürtler oldu. Kürtlerin Başkan Bush için yaygın olarak kullandıkları ibare 'Özgürlük Amca'; çünkü ABD'nin Irak'taki Kürtleri 'özgürleştirdiğine' inanıyorlar. Birçok Kürt, ABD yönetiminin Kürtleri sevdiğine inanıyor ve bu sevgiyi Bush'a geri yansıtıyorlar.

Böyle bir manzarada gelecek açısından ne beklenebilir?

Suriye'nin Arap milliyetçisi hükümeti, ABD ve İslami teröre karşı laikliğin ve birleşik Suriye'nin gerekliliğini vurguluyor; halka ve dünyaya Suriye'nin birleşik ve laik bir devlet olduğu mesajını veriyorlar. Fakat içeride nefret çok güçlü. Irak'ta olan -ve olmaya devam eden- şeylerin Suriye'de de yaşanabileceği görülüyor. Birçok Suriyeli önyargılarını bir kenara bıraksa da, bunları sürdüren ve hatta başka Suriyelilere karşı nefret kuma şansı bulmaktan gayet memnun olacak kesimler de mevcut. Umarım bu gerçekleşmez...

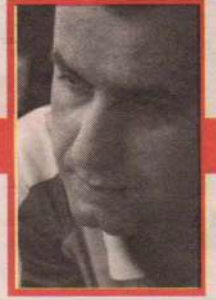
Suriye Notları
BİLGESU SUMER

Esad da Sünni. Hükümetteki birçok insan Hristiyan ve orduda birçok yüksek rütbeli kişi Sünni; özellikle de ülkenin doğusundan olanlar. Şirketlere gelince ise, Suriye Hava Şirketlerine sahip olan güçlü Nahas ailesi, Şii kökenli ve laiklik anlayışının çok uzağındalar. Meşrubat firması Mandarin'in sahibi Al Joud ailesi Sünni ve bu Sünnilerin bakkal dükkânından daha öteye gidebileceğini gösteriyor. Ancak yine de gerilim canlı tutuluyor...

Sebepler ne olabilir?

Suriye'nin hükümeti ve insanları için sorun, yaratılmak istenen 'milli' ve 'dini', aynı zamanda da sekte ve paranoyak dedikoduların yayılması ve çoğu insan tarafından inanılması. Dedikodular ve nefret Suriye toplumunu bölüyor. Küçük bir Sünni kesim Müslüman Kardeşleri

Öğretmenine bir kalıp sabun hediye eden küçük Kürt kıızı, ruhu kirlenmişlere bir kalıp iyi niyetli sabunun yetmeyeceğini bilmiyordu!

A. KADİR KONUKSEVER

Gaye-i hayal...

Öğretmenler gününde fakir evlerinde hediye diye götürecek hiçbir şey bulamayan Züleyha belki de kendisi için çok önemli saydığı ve elbette çok anlam yüklediği bir kalıp yeşil, zeytinyağlı sabunu gazete kağıdına sarıp koymuştu sırası geldiğinde masanın üzerine. Ebeveynlerin toplumsal statülerine işaret eden hediyelerden ilk eline alıp açtığı Züleyha'nınki oldu. Tabii hemen ardından, "Öğretmenine bunu mu layık gördün?" diyerek sınıfın orta yerine fırlatıverdi. Aldıkları arasında en kıymet vermesi gerekeni bilemedi. O sabunu yıllarca saklayacak ve hayatında aldığı en güzel hediye addedecek olgunluğa sahip değildi öğretmeni.

Akça pakça yüzünden iki damla yaş süzülürken, aslında öğretmenine karşı uygunsuz davrandığını düşünüyordu Züleyha. Öğretmene nasıl bir kalıp sabun verilir? Elbette verilmezdi; ruhu kirlenmişlere bir kalıp iyi niyetli yeşil sabun naçar kalırdı.

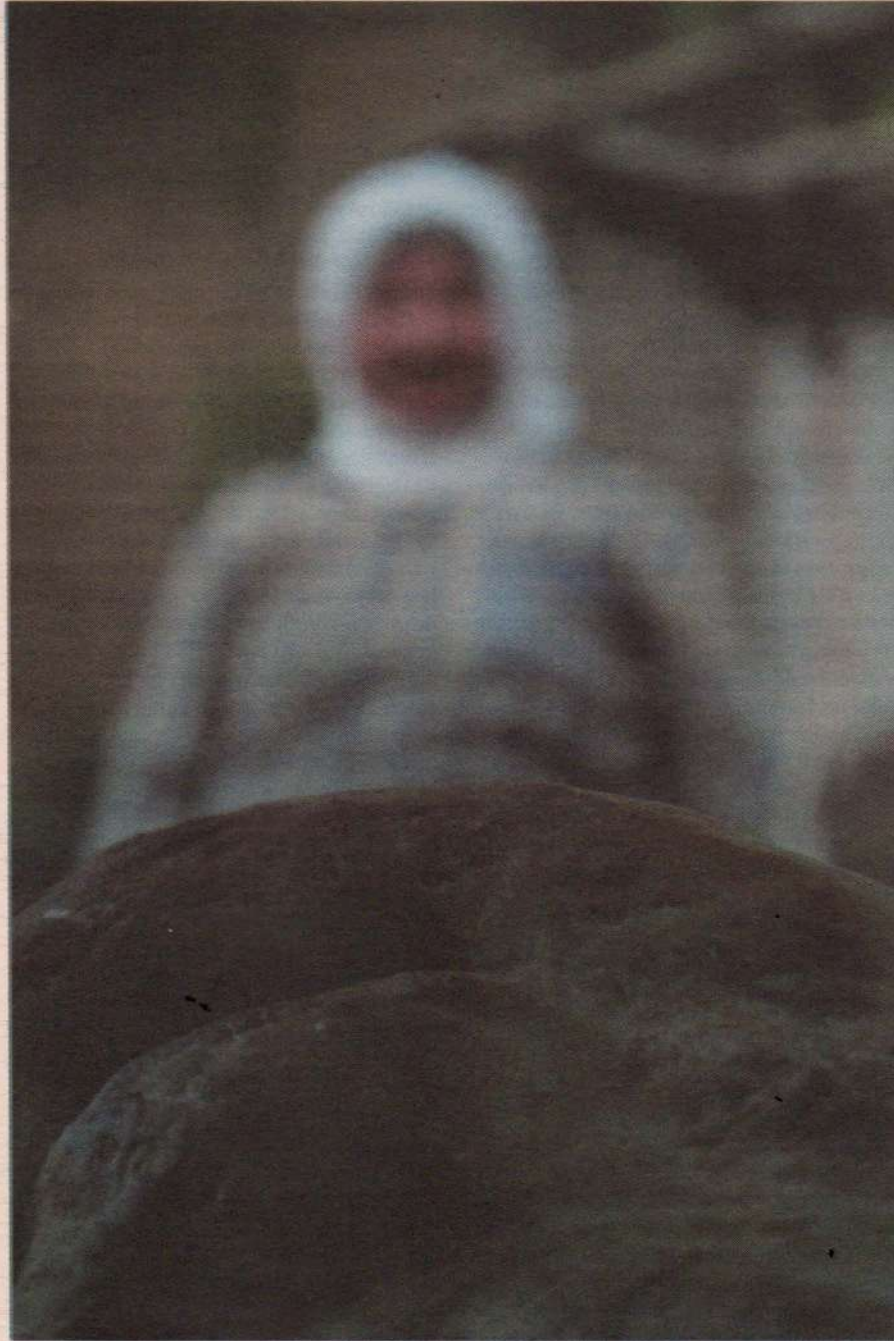
Bence öğretmenler gününde, sırf Züleyha'nın gözyaşlarının hatırına, öğrencilerin hediye alması kesin olarak yasaklanmalı, nedeni sorulduğunda ise Züleyha'nın hikayesi tekrar tekrar anlatılmalı...

Fukara tiyatrosu

Her on beş günde Diyarbakır Şehir Tiyatrosu'nun perdeleri bir kalıp sabunu alamayacak acılara açılır. Sahnede neşeli oyunlar, müzikaller, eğlenceler olmaz o gün. Sanat yerini gerçeğe, acılara, trajedilere bırakır. Kapıdaki afişte 'Halk Günü Toplantısı' yazar çünkü. En iyi oyunlarda bile doldurulamayan koltuklara çaresizlik, gariplik, sahipsizlik oturur. Yoksullar yardım kuyruğuna girer. Her biri birbirinden beter, hikayeler anlatılır bir bir...

Haberciler kabul edilmez bu toplantılara; yardım isteyenlerin afişe olmamaları için. Kabul edilse bile pek azı gelir zaten. Açlık bu kentte pirim yapan bir haber başlığı değildir çünkü. Her biri ayrı bir trajediye işaret eden bu hikayelerden tek birini nakledeyim. Adı, 'Bir Dilim Taze Ekmek'. Yaşlıca bir kadın; iş değil istediği, para değil sadece bir dilim taze ekmek. "Küflenince yemiyor yavrum, bir deri bir kemik kaldı, ne olur bana taze ekmek verin..."

Geçtiğimiz günlerde Türk-İş Araştırma Merkezi 'Uluslararası Yoksullukla Mücadele Günü' nedeniyle yaptığı araştırmanın verilerinde Türkiye'de 18

Fotoğraf: Rodi

milyon insanın yoksulluk sınırının altında, 901 bin kişinin de açlık sınırının altında yaşadığı belirtilmişti. Araştırmada ayrıca eylül itibarıyla yoksulluk sınırının 1901 YTL, açlık sınırının ise 583 YTL olduğu tespit edilmişti. Verilerin ciddi, ancak yetersiz olduğunu düşünen Diyarbakır Sarmaşık Yoksullukla Mücadele ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği, kent genelinde uzmanlar eşliğinde 1120 kişi ile yüz yüze görüşerek bir araştırma

gerçekleştirdi. Araştırma nüfusun yüzde 80,7'sinin 400 YTL'nin altında bir gelirle yaşadığını ortaya koydu. Bu oran yaklaşık 1 milyon 80 bin kişiye tekabül ediyor...

Bir dönemin siyasal kimliğini sorgulayan en can alıcı ifadesi, 'Sağcı mısın, solcu mu?' sorusuna verilecek en net cevap 'Açım!' burada.

Türkiye genelindeki işsizlik verileri de Diyarbakır gerçeği ile örtüşmüyor. Gayri resmi araştırmalara göre işsizlik

oranı yüzde 60'lara varıyor. Birkaç soru: Türkiye'nin içinde ama başka bir coğrafyaya aitmiş gibi duran bölge bir anlamda zaten ülkeden ayrılmış olmuyor mu? İşsizlik rekor düzeylerde, açlık sınırı Türkiye genelinin bile üzerindeyken sınırlar yoksullukla çizilmiş olmuyor mu? Başka bir ülkede olsaydı belki de afet bölgesi ilan edilebilecek bir yerin bu travmatik halinin yeniden inşası için önerilen 'yerindenlik' önerisi mi bölücülük? Yoksa gerçekten Vatan gazetesinin 'muhteşem' keşfindeki gibi mi gerçek? 20 YTL'nin üzerindeki Atatürk resmine kulak arkası ettirilen Güneydoğu bu ülkenin gerçek bakış açısını mı yansıtıyor?

Eğer büyük hülyalara sahipseniz oturup biraz düşüneceksiniz. Bu bölgenin sürekli açılan ancak içinden bir şey çıkmayan ekonomik paketlere ihtiyacı yok. Gazetelerine Amazon ormanlarından bildiriyormuş gibi bir haleti ruhiyeye bürünen entel Kürt sevicilerine de ihtiyacı yok. Kürtleri yeni keşfeden politikacılara hiç yok.

Eylem bitti, şut ve gol!

Mart ayında Diyarbakır'ın altını üstüne getiren ve 10'u aşkın kişinin hayatına mal olan olayları hatırlarsınız. Göstericilerin arasına karışmış bir grup çocuk Dağkapı Meydanı'nda bir spor mağazasına girer. Sayıları hayli kalabalıktır. Mağaza çalışanları bir köşeye çekilerek kimseye ilişmezler. Çünkü pek çok banka ve işyerinin camları indirilmiş, yağmalanmıştır. Eşofmanlar elden ele dolaşır, şortlar spor ayakkabıları tozlu kalar ve toplara gelir sıra.

Yağma tamamlandıktan sonra meydana çıkan küçük yağmacılar başlarlar çift kale maç yapmaya. Spor mağazasının sahibi sonrasında hislerini sorarlara, "Hiç kızmadım," diyecektir. "Çünkü yenilerini sırtlarına geçirdikleri giysilerini ve ayakkabılarını oraya bırakmışlardı ve ne giysiler, ne de ayakkabılar giyilecek halde değildi..."

Milli Eğitim Bakanı'nın yerinde olsam öğretmenler gününde hediye alınmasını yasaklardım. Belki ders kitaplarında olduğu gibi ihtiyacı olanlara üst baş da dağıtırdım. Hiç değilse büyüyünceye kadar aradaki uçurumu anlamamaları için uğraş verirdim. Zira yoksulluk, açlık en çok çocukları acıtıyor. Yoksa bir kalıp sabunun paralanması gibi tüm gayeler hayal olmanın ötesine gidemeyecektir. Büyük sözler açlığın sınırlarına çarparak param parça olacaktır...

Orgeneral Büyükanıt, Tayyip Erdoğan, Ömer Pamuk, İsmet Berkan, Murat Yetkin ve Muhammed Yunus... Bu isimler Diyarbakır'ın hangi noktasında buluşur?..

KEREM KABADAYI

Paralel dünyalar...

Türkiye'nin sağdan sola savrulan gündemini aylık bir yayınlı takip edebilmek aslında pek zor değil. Olan bitenin ardından bakıp, noktaları çizgilerle tamamlamak yeterli. RED'in ilk sayısının ardından, akıllı, akılsız her kafanın katıldığı bir büyük tartışma-atışma yaşandı. Durum böyle olunca, Nobel ödülleri ile ilgili bir şeyler çiziktirmek de şart oldu.

Oturup iki satır Orhan Pamuk okumuşluğum olmadığı için, kendisinin edebi ustalığı ile ilgili belki de en son yorum yapması gereken kişiyim. Romanlarını okumamışlığımın özel bir anlamı yok. Sadece kurguyla aram iyi değil. O yüzden bu sene Nobel Barış Ödülünü kazanmış olan Muhammed Yunus'un marifetleri ilgimi daha çok cezbedi. İnsan elinde olmadan düşünüyor; Orhan Pamuk, artık dördüncü yılına girecek olan Amerikan işgali, İsrail'in terörist politikaları ve Afganistan'daki savaşla ilgili bir iki söz söyleseydi, Yunus'un ödülüne ortak edilir miydi, diye. Bu konularda, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt'la tıpatıp aynı politikayı izleyen Pamuk, elbette Amerika ya da İsrail'in uyguladığı vahşetle ilgili tek bir kelime etmedi. Orgeneral Büyükanıt'ın sıkça dile getirdiği eleştiriler Avrupa'yı ve içerideki 'silahlı ve silahsız teröristler'i hedef alırken, eleştiri okları bir türlü Atlas Okyanusu'nu aşip Amerika'ya ulaşamadı. Orhan Pamuk'un da Türkiye'ye dair tarihsel eleştirilerinin derinliğinden olsa gerek, sıra bir türlü Amerikan emperyalizminin güncel katliamlarına gelmedi. Tuhaf bir paralellik...

Emperyalizm ve küresel sermaye merkezleri ile arasını bozmayanlar ekibine Muhammed Yunus'u da sokmak mümkün. Yaratığı mikrokredi projesi, Paul Wolfowitz'den Tayyip Erdoğan'a kadar bir çok gönlü buluşturan bir model oluverdi son 10 yılda. Bu Bangladeş'li iktisatçı kimdir, ne yapmıştır ve neyi savunmaktadır gibi soruları, hem küresel, hem de yerel ölçeklerde cevapladıkça, Nobel ödülleri etrafında şekillenen ekonomik ve siyasi çerçeveyi anlamlandırma imkanı doğabilir. Bu sebeple, Pamuk'u, Fransa'yı, Ermenileri bir kenara bırakıp, şu Barış Ödülü meselesine bir sol kroşe çakalım.

'Nobel'lime laf ettirmem'

15 Ekim 2006 tarihli Radikal'de, İsmet Berkan şöyle buyuruyor: "Elbette Nobel de küçümsenebilir, reddedilebilir, hatta Nobel'e hakaret bile edilebilir. Ama unutmayın, siz ne yaparsanız yapın Nobel, Nobel olarak kalmaya devam eder." Nobel'in ulvi karakterine zarar veremeyeceğimiz ve hatta it ürürken kervanın yürüyeceğini ima eden bu satırlara ek olarak, Murat Yetkin'in aynı gün yayınlanan yazısında da Muhammed Yunus'a karşı beslediği sevgi ve hayranlık dikkat çekiyor. Yetkin, Nobel ödülleri yorumladığı yazısında, Muhammed Yunus'un mikrokredilendirme yönteminin ilk başlarda Türkiye'de 'çoğu kişi tarafından

hafife alınmış' olduğunu ifade ediyor. Ancak Diyarbakır'daki mikrokredi uygulamalarının mucizeler yaratmakta olduğunu da, Yunus'u ciddiye almayan gafillere muştulamış. Demek ki bu sene Nobel kazanan Yunus ve Pamuk, Türkiye'de aynı kötü muameleyi görmüş ancak Nobel vakti geldiğinde ikisinin de dönüşleri muhteşem olmuş. Radikal de, attığı başlıkla, Diyarbakırlı kadınlar adına Yunus'un ödülüne ortak oluvermiş. Yine hoş bir paralellik! Murat Yetkin'in teslim ettiği gibi, "Pamuk'a bu ödülün verilmesi, yoksullukla mücadele yöntemi geliştiren Yunus'a barış ödülü verilmesi kadar anlamlıdır." "Mana'ya geçmeden önce, şu mucizevi mikrokredi yöntemi nedir, bakalım?

Yoksulluğun küresel piyasası

Bangladeşli Muhammed Yunus ve Grameen Bank'ın mitolojisi oldukça basit. Doktora derecesini Amerika'daki Vanderbilt Üniversitesi'nden almış olan Yunus, 1970'lerde Chittagong kentinde iktisat profesörü olarak çalışır. 1974'te öğrencilerini götürdüğü yoksul bir köyde cebinden dağıttığı borçlarla başlattığı uygulama, 1976'da Grameen Bank'ın kurulmasıyla kurumsallaşmış bir mikrokredi yöntemine dönüşür. 1997'de kurulan Grameen Vakfı ile, bu modelin küresel ölçekte yeniden üretimini sağlama ve diğer yoksul bölgelere mikrokredi sistemini taşıma misyonunu da yüklenen Yunus'un fikri, şu ana kadar dünya çapında 22 ülkeye ulaşmayı başarır. Grameen Bank'ın, 2005 sonu bilançosundaki toplam değer ise 700 milyon dolara yakındır.

Bankanın mikrokredi dağıtım esaslarına göre, mümkün olduğunca homojen gruplar halinde örgütlenen kadınlar, 16 kuralı kabul ederek grupça kredi almaya hak kazanıyor. 'Aynı sosyal koşullardaki erkeklerle kıyasla daha güvenilir ve sorumluluk sahibi' bulunan kadınların kabul etmesi gereken koşullar arasında şöyle maddeler var:

- Grameen Bank'ın dört prensibini, hayatımızın her alanında uygulayacağız: disiplin, birlik, cesaret ve çok çalışma.
 - Ailelerimize zenginlik getireceğiz
 - Ailelerimizi küçük tutacağız.
- Masraflarımızı en aza indireceğiz. Kendi sağlığımızla ilgilemeyeceğiz.
- Çocuklarımızı eğitip kendi eğitim masraflarını karşılayabilecek hale getireceğiz.
 - Daha fazla gelir için topluca daha büyük yatırımlar yapacağız.
 - Bir grup merkezinde disiplin bozulursa, oraya gidip disiplini tekrar sağlayacağız.

Bu maddelerin bütününe baktığımızda çıkan manzara aslında çok da fazla yorum gerektirmiyor. Özellikle sorumsuz erkekler, çocuklar, masraflar ve disiplinin sağlanması ile ilgili kısımların ne kadar manidar olduğunu belirtmeye gerek yok. Bir de çarkı döndüren iktisadi mantığa bakalım. 1997'de Washington'da toplanan Mikrokredi

Zirvesi'nde Hillary Clinton, Nikaragua, Bangladeş ve Hindistan'daki mikrokredi uygulamalarını anlatırken, salondaki Citibank, Mastercard, Deloitte Touche Tohmatsu gibi dev sermaye bloklarının projeye olan bu ilgilerinin ardında, 'sosyal sorumluluk' zırvalarının ötesinde bir çıkar arayacak kadar da 'kötü niyetli' olma zamanı artık.

'Niş' piyasalar, yeni yatırımlar

Mikrokredi sisteminin temelinde yatan fikir, özette, alışlagelmiş bankacılık hizmetlerinden yararlanamayacak derecede yoksul insanlara çok küçük miktarlarda kredi sağlayabilecek bir kurum veya kuruluşun, büyük finans kuruluşlarından aldığı yüklü kredileri, bu yoksul insanlara gıdım gıdım dağıtmasından başka bir şey değil. 2005'teki 'Küresel Mikrogişimcilik Ödülleri' töreninde, Bangladeş Maliye Bakanı Saifur Rahman'ın da değindiği gibi, bu aracı kurum benzeri işlev, mikrokredi dağıtan bir çok kuruluşun aynı zamanda kâr etmesini de sağlayabiliyor. Küçük miktarlarda dağıtılan kredilerin takip masrafları da geri ödemelere yansıtıldığında, ortaya ciddi bir faiz farkı çıkıyor. Örneğin, yüzde 8 civarında faizle toplu kredi çekebilen bir mikrokredi kuruluşu, sıra bu parayı yoksullara dağıtmaya geldiğinde yüzde 20'lere varan faiz uygulayabiliyor. Aynı ödül töreninde Citibank Bangladeş'i temsilen bulunan Mamun Raşid'in dile getirdiği, 'mikrokredi sisteminin, Bangladeş'in yutuşundaki imajını iyileştirdiği' iddiası da, ayrıca komik.

Grameen'in programına katılan ailelerin yarısından çoğunun içindé bulunduğu durum, mikrokredi politikasının ardındaki gerçek çıkarları ortaya koymak için yeterli. Gina Neff, Thomas Dichter, Anne Marie Goetz ve Rina Sen Gupta gibi araştırmacıların yayınlarından özetle çıkan sonuç, bu ailelerin çoğunun sürekli mikrokrediyeye muhtaç yaşadığını, alınan kredilerin çoğunun yatırıma değil gündelik tüketime harcandığı, kredi alan kadınların sadece üçte birinin paranın kullanımında söz sahibi olabildiklerini gösteriyor.

Bunlara ek olarak, kredileri alan kadınları 'sorumluluk sahibi' birer vergi toplayıcısı gibi yücelten Grameen zihniyeti, 'sorumsuz' olarak nitelediği erkeklerin niye bu şekilde davrandıkları ile ilgili herhangi bir sorgulamadan da uzak duruyor.

Kaçın, sosyal devlet çöküyor!

Grameen Vakfı'nın resmi metinlerinde 'yoksullara verilen son şans' olarak tanıtılan mikrokredi uygulamasının kârlılığı ve sürdürülebilirliği de Dünya Bankası'nın yorumlarından, Türkiye Grameen Mikrokredi Projesi'nin yayınladığı yıllık raporlara kadar her mecrada ön planda tutuluyor. Mukemmel serbest piyasa afyonu buna denir işte: Hem yoksullara ilaç, hem sermayeye kazanç!

Kapitalist iktisadın varlığının sürmesi için temel koşulun sürekli büyüme olduğunu, en azından 100 yıldır biliyoruz. 'Yapısal reformlar', özelleştirmeler, piyasaların serbestleştirilmesi, vatandaşların hak ve güvencelerinin tirpanlanması gibi neo-liberal politikalarla derinleşen yoksulluk, beraberinde şu ana kadar sütü sağlanmamış bir 'niş piyasa' da yaratmış oldu. Bu kârlı piyasaya finans sermayesinin girişini sağlayacak yeni bir yatırım modeli, üretim biçimi ve işleyiş ölçeğini kurgulamak da Muhammed Yunus ve destekçilerinin tirpanlanması gibi başarısı oldu. Paul Baran ve Paul Sweezy'nin deyişiyle Muhammed Yunus, yeni bir 'yatırım kapısı' açtı.

Bu kapıdan faydalanacaklar ise, finans sermayesi ile sınırlı değil elbette. Sosyal güvenlik, işsizlik sigortası, yoksulluk yardımı, bölgesel kalkınma planları, kamu işbirlikleri, emek örgütleri ve belki de en önemlisi, örgütlü ve bilinçli bir çalışan kesimden yaka silken her devlet için, mikrokredi kapısı liberal bir cennete açılıyor. Yoksulun öfkesini dindirmek için -faiziyle geri alınmak üzere- bir kaç kuruş para vermek, hele bu para devletin kasasından çıkmıyorsa, hem iktidarın, hem de sermayenin düşlerinin gerçekleşmesi demek. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından dünyaya yayılan 'refah devleti' kavramının tasfiyesiyle beraber, tüm sosyal demokrat pansuman tekniklerinden daha kârlı bir sistemin inşa edilebileceği gerçeği, muhtedirlere ağızlarını sulandırıyor.

Emeğin 19. Yüzyıl'a dönüşü

Mikrokredi sistemi ile kurgulanan üretim ve tüketim ilişkileri, günümüz kapitalizminin kendi tarihine sahip çıkma, geçmişindeki kârlı ölçek ve ilişkileri yeniden canlandırma çabasına benziyor. Küresel ölçekte tüm fiziksel gerçekliğinden sıyrılıp sadece bir akışa dönüşmeye çabalayan finans sermayesi, mikrokredi yolu ile 19. Yüzyıl'ın endüstrileşme dalgasındaki bir üretim biçimini de yeniden canlandırıyor bu yolla. Grameen Bank'ın dağıttığı krediler ile kendi minik bakkalını açan, evinde dikiş nakışla uğraşan ya da satın aldığı iki baş hayvanla süt üreten kadınların oluşturduğu iş modeli, çarpıcı biçimde 100 yıl öncesinin İngiltere'sinde hiç bir güvence olmadan, sadaka sayılabilecek kadar düşük bedellerle çalıştırılan yoksul kırsal kesim kadınlarının durumunu andırıyor. Günümüzdeki mikrokredi kampanyaları bu koşullara 'işveren olma' ya da 'kendi işini kurma' başarısı dese de, bahsettiğimiz model, bireysel borçlandırmaya dayalı, hiç bir altyapı hizmeti, etkin danışmanlık ya da eğitim programları barındırmayan kuru bir yalan. Yoksulluğun suçunu dolaylı olarak yoksula, özellikle de erkek yoksullara yıkan bu kampanyanın ilgilendiği tek taraf ise, yine kârlılık ve bunun sürdürülebilirliği. Devletin yanına kalan kâr ise hayatta kalma sınırından

aşağı yuvarlanmamak için borçlanmaya mahkum edilmiş, örgütsüz, güvencesiz ve eğitimsiz yeni bir emekçi kesim.

Yoksullara pansuman

Murat Yetkin, Muhammed Yunus'un ilk başlarda Türkiye'de ciddiye alınmadığını iddia ederek memlekete biraz haksızlık yapmış. 2003'te, Türkiye İsrافی Önlleme Vakfı (TİSVA) tarafından düzenlenen 'Mikrokredi Vasıtasıyla Yoksulluğun Azaltılması' konulu uluslararası konferansa Tayyip Erdoğan bizzat konuşmacı olarak katılmıştı. Hatta bu konferans sonunda 'sen, ben, bizim oğlan' mantığıyla önce vakıf başkanı ve AKP Diyarbakır milletvekili Aziz Akgül, Erdoğan'a bir plaket verdi; ardından da Erdoğan, aralarında Muhammed Yunus'un da olduğu katılımcılara plaket dağıttı. Plaketlerin peynir-ekmek gibi el değiştirdiği bir ortamda, kim kimi hafife alıyor diye düşünmek lazım.

Aynı konferansta, gerçekten hafife alınanları temsil eden iki üniversite öğrencisi IMF politikalarına, bireysel borçlanmaya ve AKP'nin iktisadi siyasetine karşı söz almak istemişti. Ancak bu öğrenciler, korumalarca apar topar susturulup tuvalete kapatıldı! Burada Terörle Mücadele Şubesi görevlileri tarafından sorguya çekilen iki gence ek olarak, yine Radikal'in haberine göre, Anadolu Ajansı foto muhabiri Erhan Elaldı da Ceylan Inter Continental Hotel'in tuvaletinde, polislin dayığından payına düşeni aldı. İktidar da, serbest piyasanın tombul bebeği mikrokredi projesine tekme tokat sahip çıkmış oldu!

Erdoğan'ın IMF sevgisi ve serbest piyasa bezirganlığıyla yoğrulmuş, duygu yüklü konuşmalarından iki gün sonra, Türkiye Grameen Mikrokredi Projesi (TGMP) Aziz Akgül, Muhammed Yunus, Grameen Vakfı'ndan H.I. Latife, zamanın Diyarbakır valisi ve başka konukların da katıldığı bir törenle yola çıktı. Projenin 'öncüsü' olarak adı geçen AKP Diyarbakır milletvekili Aziz Akgül, pilot bölge olarak Diyarbakır'ın seçildiğini tüm Türkiye'ye duyurdu.

Attığımız her adımda sorulması gereken sorular katlanarak artıyor: Türkiye İsrافی Önlleme Vakfı nedir, ne iş yapar, Aziz Akgül kimdir, TGMP projesinin kaynakları nereden gelmektedir ve pilot bölge olarak niye Diyarbakır seçilmiştir?

Diyarbakır ve azılı hayırseverler

Diyarbakır'ın son on yılda aldığı hâl, bazı açılardan 'Doğu Bloku'nun yıkılışının ardından 'sivil toplum kuruluşları', burjuva akademisyenleri ve yatırımcıların pazar yerine dönüşüveren Doğu Avrupa ülkelerini andırıyor. 'Projelendirme', 'fonlandırma', 'pazarlama' çılgınlığı içinde her türlü kesimin, kendince 'dönüştürme' faaliyetlerine ev sahipliği yapan Diyarbakır, Ağrı ya da Muş kadar yoksul değil. Ancak her sivil toplum faaliyetinin değişik çevreler tarafından Türkiye ve Avrupa'da dikkatle takip edildiği, 'halkla ilişkiler' değeri yüksek bir kent. Kentin dışında kalmış aşırı yoksul kitlelerin yanında, varoşlarda yaşayan yine çok yoksul ama kentli bir nüfusa sahip. Grameen Bank'ın faydalarından yararlanma koşulları arasında, kredi alacak kişinin kendi evinde oturması ve en azından mikrokredi merkezlerine ulaşımını sağlayabilmesi gibi şartlar olduğu düşünülürse, zaten en yoksul olan kesim bu nimetlerden faydalanabilmiş gibi görünmüyor pek. Bir de bölgeden artık neredeyse her gün gelen töre cinayetleri ve

kadın intiharlarıyla ilgili haberler, Diyarbakır ve çevre illerdeki kadınların durumuna az da olsa dikkat çekilmesini sağlamış oldu. Bu açıdan Diyarbakır, 'kadınların güçlenmesini' de hedef aldığı iddia eden bir mikrokredi programı için iyi bir seçim olmalı. Bu bölgede 2002'de mikrofinans çalışmalarını başlatan Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı'nın yürüttüğü MAYA Mikro Kredi Programı, İshak Alaton'un başkanlığında zaten belirli bir zemin hazırlamış da oldu.

Türkiye İsrافی Önlleme Vakfı'nın doğuşu ve Aziz Akgül'ün yükselişini açıklamak oldukça karmaşık bir iş. Mikrokredi projesinin ardından Türkiye çapında dernek ve vakıfların 'gıda bankaları' açabilmeleri ve bu bankalara bağışlanan yiyecek malzemelerinin, bağışı yapan kişi ya da kuruluşlar tarafından gider olarak kaydedilip, gelir vergisinden düşülebilmesini sağlayan 2004 tarihli yasanın tasarısında da aynı isimlere rastlıyoruz. Vakfın internet sitesindeki gıda bankaları listesine bakıldığında, 24 Mart 2006'ya kadar kurulmuş toplam 32 gıda bankası olduğu görülüyor. İlk sıraları paylaşan derneklerin isimleri ise Dost Eli, Hayır Kapsı, Göl Feneri, Gönül Bağ, Şefkat Eli, Yarım Elma, Mamuratül Aziz, Dost El, Umud Işığı gibi maneviyatı maddiyatından aşkın olduğu aşikar tamlamalar. Ancak kimseye bilmeden haksızlık etmemek gerekir. Bu hayır-dost-vakıf işlerinde bir çıkar var mı, yok mu, anlamak için daha derinlere inmeli. Derinlere inmenin bir yolu, TGMP için gereken fonların nereden geldiğine kısaca göz atmadan geçiyor.

Türkiye Grameen Mikrokredi Projesinin bütçesine en büyük katkı, uluslararası para spekülâtörü George Soros'un kurduğu Açık Toplum Enstitüsü'nden geliyor. Ancak nedense Soros'un yolladığı 300 bin Dolar TGMP hesabına değil de Türkiye İsrافی Önlleme Vakfı'nın hesabına aktarılmış. Buna rağmen TGMP'nin Ağustos 2005 ile Ocak 2006 arasını kapsayan raporun mali tablolarında, bu para TGMP hesabındaymış gibi görünüyor. Buna karşılık, TİSVA tarafından TGMP'ye aktarılan para toplam 3 bin 200 dolar civarında. Soros'un ardından en büyük bağış Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonundan geliyor. 223 bin 480 dolar tutarındaki katkıyı izleyen üçüncü büyük de İçişleri Bakanlığı'ndan Diyarbakır İl Özel İdaresi aracılığıyla sağlanmış; bu bağış da 150 bin doları buluyor. Diyarbakır Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı da projeye 30 bin 500 dolar civarında bir bağışta bulunmuş.

Rüya takımı!

Bu ana musluklara kıyasla daha mütevazı kalan bağışçılar arasında Vakıfbank, Finansbank, Toprak Seniteri ve Turizm gibi şirketler yer alıyor. Ancak bu şirketlerden çok daha ilgi çekici olan bir kaç isim üzerinde yoğunlaşmakta fayda var. Bunlar Nevzat Yalçıntaş, Mehmet Ali Altındağ, Süleyman Bölünmez, Zekeriya Oral ve Ali İhsan Merdanoğlu.

Nevzat Yalçıntaş, 1975'te Milliyetçi Cephe hükümeti tarafından TRT Genel Müdürlüğü'ne atanmış, ancak İsmail Cem ve CHP grubunun hukuki girişimleri sonucunda, atamanın yasalara aykırı olduğu gerekçesiyle, aynı senenin sonlarında görevinden istifa etmek zorunda kalmıştı. Sonra bir süre Türkiye Gazetesi başyazarlığı yapmış, 1988 ile 1998 arasında da Aydınlar Ocağı adlı

Türk-İslam sentezi derneğinin başkanı olarak çalışmış. Bu görevin ardından, Yalçıntaş'ın ismine 2000'deki cumhurbaşkanlığı seçiminde rastlıyoruz. Ahmet Necdet Sezer'in seçilmesiyle sonuçlanan oylamaların ilk turunda, Sezer'in aldığı 281 oyu takip eden ikinci aday, 61 oy ile Fazilet Parti'li Nevzat Yalçıntaş oldu. Şu anda AKP İstanbul milletvekili. TGMP fonuna bağışladığı paranın miktarı 10 bin dolar.

Ali İhsan Merdanoğlu, AKP Diyarbakır milletvekillerinden. GÜNSİAD ve BİSİAD kurucu üyesi ve eski Bismil Birlikspor Kulübü başkanı. 29 Kasım 2003'te THY uçağıyla Ankara'ya uçacak olan Mehmet Şevki Çevrim, Ali İhsan Merdanoğlu'na yerini vermediği için hakaret ve tehditler eşliğinde uçaktan atılmış, hatta havaalanında gözaltında tutulmuş. Merdanoğlu'nun TGMP'ye yaptığı bağış toplam 2 bin YTL.

Zekeriya Oral, AKP İstanbul İl Yönetim Kurulu yedek üyesi iken 2005 Haziran'ında çıkan haberlere bakılırsa, Sedat Peker için İstanbul'da 'iş takibi' yaptığı tespit edilince istifa etmek zorunda kalmıştı. 2003'te, Avrupa'nın en büyük hayvanat bahçesi ve parkını kurmak amacıyla açılan ihalede Sedat Peker'in adına işler karıştırdığı telefon kayıtlarından saptanan Merdanoğlu, 'Kelebek Operasyonu' aktörlerinden. Merdanoğlu'nun TGMP bütçesine katkısı 2 bin YTL.

Süleyman Bölünmez, Mardin bağımsız milletvekili. MOİl Yönetim Kurulu ve Mardinspor Kulübü Başkanı. Bölünmez de Oral gibi bir operasyon kurbanı. 2001'de 100 trilyon liralık akaryakıt kaçakçılığı yaptığı ortaya çıktı. Ayrıca Ray Denizcilik ile bağlantılı olarak insan kaçakçılığıyla da uğraştığı iddia edildi. Yargılandığı sırada 7 ay hapis yattı, tutuksuz yargılanırken, 3 Kasım seçimlerinde Mardin'den bağımsız milletvekili olarak seçilmeyi başardı ve dokunulmazlık kazandı. Bölünmez'in TGMP bütçesine bağışladığı paranın miktarı 5 bin dolar.

Mehmet Ali Altındağ, oldukça karmaşık bir kişilik. 1980 öncesi Diyarbakır'da işportacılık, çakmakcılık ve gezici imamlık yapan bir Nurcu ydu. 80'lerin başında Nurculuktan tutuklanan Altındağ, 1983-93 arası kazandığı devlet ihaleleri sayesinde müthiş bir servete sahip oldu. İhalelerde tespit edilen yolsuzluklardan dolayı, 1997'de devlet ihalelerine girmesi yasaklanan Altındağ'ın inşaat şirketi halen Doğu illeri ağırlıklı olmak üzere devlet ihalelerini kazanarak inşaat faaliyetlerine devam ediyor. Aynı zamanda Diyarbakır' Söz TV ve Söz Gazetesi'nin sahibi. İçinde PKK, Hizbullah, MİT ve başka isimlerin geçtiği bir çok iddianın merkezinde oturan Altındağ, son olarak Orgeneral Büyükanıt'ın adını Şemdinli iddianamesine sokan kişi olarak gündeme geldi. TGMP bütçesine hibe ettiği para 10 bin dolar.

Aziz Akgül, pek belli etmese de Türk Silahlı Kuvvetleri'nden emekli, işletmeci bir 'akademisyen'; aynı zamanda AKP Diyarbakır milletvekili. Türkiye İsrافی Önlleme Vakfı'nı kendi deyimiyle bir 'aile vakfı' olarak kurdu. 11 Aralık 2003'te mahkeme kararıyla vakıf senedine eklenen "Yoksulluğun azaltılması için; mikrokredi, mikrofinans, gıda bankacılığı ve eğitim faaliyetlerinde bulunur" ibaresi ile mikrokredi projesinin "öncülüğü" vakıf adına üstlenmeye hak kazandı. CHP İstanbul Milletvekili Berhan Şimşek tarafından verilen soru önergesinde yolsuzluk yapmakla suçlanan Akgül'e ikinci darbe, 10 Ekim

2006'da, Diyarbakır CHP İl Başkanı Medeni Öz'ün yaptığı basın açıklamasında geldi. Öz, TİSVA'nın kurulduğu 2001'den beri bir kere bile denetimden geçirilmediğini ve TGMP'ye aktarılması gereken büyük miktarda paranın, TİSVA hesabında tutularak, Aziz Akgül tarafından usulsüzce harcandığını iddia etti. Öz'ün, Akgül'e yönelik istifa çağrısına gelen cevap ise böyle bir yolsuzluğun asla kanıtlanamayacağı şeklindeydi. Aziz Akgül'ün geçmişteki restleşmelerine baksarsak, bu yine oldukça edepli bir cevap olmuş. Zira, 2006 Temmuz'unda, kendisiyle ilgili karalama kampanyası yürüttüğünü iddia ettiği Söz Gazetesi genel yayın yönetmeni Ömer Büyüktimur'a yolladığı tekzip metni bu kadar hafif değil. Kadınların mikrokredi sayesinde 'onurlarına sahip çıkmaları, özgürleşmeleri ve güçlenmeleri' gibi mavralarla duvarları boyayan Aziz Akgül, TBMM antetli kağıda yazdığı mektupta, "Yolsuzluk iddiasını ortaya atan da, yayan da o... çocuğudur" yazmıştı. Kendini küfrede küfrede temize çıkaranlara bir model teşkil edebilir.

Yani gönül dostluğu muhabbetlerinden yola çıkıp Türkiye Grameen Mikrokredi Projesi'nde yolları kesişen bu isimlerin her birinin ilginç hikayeleri var. TGMP fonları küçük bir Türkiye rant tablosu: İnşaatçısı, medya patronu, kaçakçısı ve köçekçisiyle dev kadro kurulmuş bile. Hikayeleri ile şu anda destek oldukları mikrokredi projesi arasındaki bağlantıların netlik kazanması için daha ciddi soruşturmalar yapılması gerekiyor.

Bunca soru ve cevap denemesinden geri dönüp bakınca, tek bir yazıda Bangladeş'den Washington'a, Dünya Bankası'ndan Diyarbakır Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na, ve hatta Orhan Pamuk'tan Orgeneral Büyükanıt'a uzanan sayısız noktayı birbirine bağlamaya çalışmak, belki pek de akıl kârı bir iş değil. Ancak, ileri kapitalizmin küresel ve yerel siyasetleri sayesinde artık her yol bir yerlere çıkıyor. İnsanın, bu karmaşaya hangi tarafından tutup ne kadar kurcalayacağı ise sadece sabır ve bilek gücüne kalmış.

Bilek gücünü ve sabrı 'gönüllülük' kavanozlarında kullanan İslami kesim kadar, 'çağdaş yaşamı destekleme' taraftarlarının da yarattığı tahribat, uzun vadede eyleme geçmeyi asla akıllarına getirmeyecek, sığ bir vicdan muhasebesiyle cehalet ve sefaletle karşı siyasetten uzak ve emek sömürüsüne müsait kitlelerin yaratılmasında önemli bir rol oynayabilir. TGMP ile ilgili hazırladıkları raporda, faaliyet masraflarını azaltmak için mikrokredi projesinde çalışacak gönüllüler aranmasını tavsiye eden Fikret Adaman ve Tuğçe Bulut'a bakılırsa, gönüllülüğün piyasa değeri, karlı işletmelerde bile tercih edilir bir emek sömürüsünü cazip hale getirebilmektedir. Aynı zamanda, yoksulun içine kıştırıldığı kapan giderek sıkışmaktadır. Yoksulluğun pençesinde, sadece hayatlarını sürdürebilmek için bile İslami dizilerdeki mucizelere, ya da Türkiye'nin 'aydınlık yüzünün' gönüllü apolitik neferlerine muhtaç bırakılmış kitleler, hem uluslararası finans sermayesi için, hem şaibeli hayır zincirleri için, hem de yoksulları yok sayan neo-liberal devlet politikalarının devamı için zemin yaratmaktadır. Tüm bu sistemin yalanları içinde zarar gören tek kesim ise yine yoksullar. Acaba İsmet Berkan, bunca dökümün ardından Nobel'i küçümsememe, hatta Nobel'e 'hakaret bile etmeme' izin verir mi?..

İtaat ve isyan

Michel Foucault, *Hapishanenin Doğuşu* adlı eserinde, itaat ve adalet ilişkisini irdelerken, "Koloni halkının, yeni bedeni cezalandırma siyasetini alkışlamak için 'Dayağı tercih ediyoruz, ama hücre bizim için daha iyi' demelerine rağmen, kuşkusuz birçok mutlu kişi onlara katılmıştır" diyor. Foucault, iktidarın adalet dağıtımında, en küçük itaatsizliğe bile en ağır cezaları vererek vicdanları karaladığını, bunun da ilerde açığa çıkabilecek ağır suçları önlemenin yolu olarak bilinçli bir şekilde seçildiğinin altını çiziyor:

"Verilen cezaların başında hücre hapsi gelmektedir, çünkü soyutlama çocukların ahlakı üzerinde etki etmenin en iyi yoludur; kalplerine o zamana kadar hiç hitap etmemiş olan din, işte onları burada, bütün gücüyle duygulara gark etmektedir. Hapishane olmasın diye yapılmış olan yasal ceza sisteminin dışında kalan tüm cezalandırma kurumu hücrede zirveye çıkmaktadır, burada duvarın üzerine kara harflerle 'Tanrı sizi görüyor' diye yazılmıştır."

Türkiye'de siyasi şubelere yolu düşenler bilir, en azından benim bildiğim, 90'lı yılların ortalarına kadar oradaki duvarlarda da şöyle yazılıyordu:

"Burada Allah yok! Peygamberler izinde!"

Şimdi sormak lazım, insan kalan bir insanın ya da bir iktidarın, kendi yanlışını bilmesi, vicdanını tırmalamasına yeter bir sebep midir? Zira vicdan, bir Tanrı meselesi midir? Vicdan, yaşamın biricik kaygısı en az hasarla, büyük adalet'e kavuşmak değil midir? O halde kötülük iktidar ise, vicdan direniştir, yani 'isyan'dır.

Türkiye Cumhuriyeti 83. kuruluş yıldönümünü kutladı. Cumhuriyet, neredeyse üçte ikilik bir zaman diliminde sıkıyönetimlerle idare edildi. Cumhuriyet iktidarlarının muhalefetleriyle alıp veremediği nedir ki, bu kadar faşizan bir hükümle halka tek tipli olmayı dayatıyor, halkın yaşam biçimine, kültürüne müdahale ediyor. Ülkede hemen hemen her kesimden yurttaşın bir şekilde Cumhuriyet ile sorunu var. Ülkenin ana mayasını aldığı Kemalistler bile devlet yönetiminden şikâyetçi! Nedir bu sıkıntı? Bir değil, iki değil, tam seksen üç yıllık bir Cumhuriyet nasıl oluyor da sorunlarının kaynağına inemiyor ve çözümler üretemiyor. Neden? Ülkedeki herkes, herkesten korkuyor. Cumhuriyet, Kürtlerden, İslamcılardan, solculardan, korkuyor. Neden bu korku?

Çağlar devrildi, ülkeler genişledi, sınırlar daraldı, yıkılmaz denilen imparatorluklar dağıldı, bazı medeniyetlerden eser bile kalmadı. Yeni kültürler ortaya çıktı. İnsan, din savaşlarından etnik savaşlara, dünya

savaşlarından bölge savaşlarına kadar tarihe geçen birçok savaş gördü. Dünya, farklı ayrışmalara tanık oldu. Uzaya gidildi, iletişim alanında inanılmaz başarılar elde edildi. Uydu sistemleri ile mesafelerin önemi kalmadı. Kısaca, insana ve yaşama dair hemen hemen her şey değişti. Her geçen gün kirlenen insanın, insana hükmü, kötülüğü değişmedi. Hitlerler, Vladlar, Murat Paşalar; insan kasabı Miloseviç oldu, Saddam Hüseyin oldu, Bush oldu. İsimler, iktidarlar değişti, yapılan haksızlıkların, zulmün, kötülüklerin şekli şemalı, yöntemi değişti. Diktatörlük, profesyonel teknoloji ustası iktidarların elinde kırmızı kadifeli, çelik yumruklara dönüştü. Acı ve mutsuzluk, direniş ve isyan aynı kaldı. İnsan, teknolojiyi kötü emelleri için kullandı. Giyotin, elektrikli sandalye oldu. Cephe savaşı, uzaktan kumanda füze savaşlarına dönüştü. Egemenin, zayıf azınlığı kılıçtan geçirme tehdidinin yerini, tek bir gücün bütün bir yaşamı hedef alan, kitle imha silahları tehdidi aldı.

Moğol, Roma, Bizans yıkıldı... Osmanlı yıkıldı, Cumhuriyet kuruldu. Peki ne değişti? Yine bir iktidar ve yine bir muhalefet... Yine kanla abdest alan bir iktidarlar dizisi: Bakınız Şeyh Sait isyanına, bakınız Dersim isyanına, bakınız 60, 70, 80 darbe dönemlerine, bakınız 84'te başlayan savaşa... Bakınız ülke cezaevlerine...

İtaate isyan: Behiç Aşçı

Avukat Behiç Aşçı, Şişli'deki evinde, dirhem dirhem bedeninden azalarak ölüme gidiyor. Duyarlı gazetecilere demeciler veriyor, ziyarete gelen aydınlara inatla gülümsüyor, yaşama tutkusuyla. Diğer yandan, yaşama meydan okumanın ötesinde, kendi çabasıyla büyüttüğü davetiye ile her gün biraz daha ölüme yaklaşıyor. Neden ölüm orucu? Göz göre göre bu ölüme yolculuk, 'medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar'la büyüyen 'modern' Cumhuriyet iktidarına, otorite savunucularının vicdanlarına kapkara bir yara olarak düşmeyecek midir? Behiç Aşçı haklı ya da haksız, bunun hiçbir önemi yok. İnsanın insana itaat etme art niyetine, gayretine bir isyansa bu eylem; bedeli, karşılığı, duyarsızlıkla zorlanan, yalnızlıkla taçlandırılan bir ölüm olmamalı! F Tipi cezaevlerinde yaşananlara dikkat çekerek, insan kimliğinin teslim alınmasına, zengin insan karakterinin tek tipliğe diz çöktürülmesine bir karşı koymadır Aşçı'nın eylemi...

Başa dönelim, Foucault bitirsin: "Bir yerde iktidar varsa, orada direniş de vardır!"

○ FARUK ARHAN

Kuvayı Reddiye

Redciler bilir, ne demişti, nur içinde yatsın, bizim sakallı: "Dünyayı yorumlamak yetmez, onu değiştirmek gerekir." Evet, değiştireceğiz fakat önce varolanı birlikte reddedeceğiz. Yani bu dünyayı yaşanabilir hale getirene kadar, iktidarda kim olursa olsun, varını hiç apoletlerimiz olmasın, biz de konuşacağız. Hatta gürlüğü çıkaracağız.

Geçtiğimiz günlerde bir gazetenin ekonomi sayfasında şöyle bir haber okudum sevgili REDciler:

"75-80 bin özel güvenlik görevlisine daha ihtiyaç var." Bu başlığın altındaki uzun satırlarda ise özel güvenlik personeli yetiştiren şirketlerin sayısının hızla artmasına rağmen bu alandaki talebin giderek büyüdüğü ve karşılanamaz hale geldiği aktarılıyordu. Üstümüze iyilik sağlık! Yahu arkadaşlar, asker, polis, özel tim, korucu, özel güvenlik vs. sayısını tam olarak bilesek ve toptasak memleketinde kişi başına kaç üniforma düşer acaba? İçime bir titreme geldi düşünürken. Galiba doktor, mimar, mühendis derken yakında yurtdışından güvenlik personeli de ithal edeceğiz. 657'li olduğumdan mıdır nedir rakamlara bakıverdim hemen. Bu yıl öğretmen ihtiyacımız yukarıdaki sayının yarısı kadar tutmamış mesela!

İlkokul yıllarınıza şöyle bir dönüp hatırlayın. Okulunuzun kapısında özel güvenlik görevlisi var mıydı? Veya hastane, postane ya da pastane kapısında?

Efendim evde keyifle gazetemi okurken epey meraklı bir haberle irkildim. Okulların güvenliğini yeterli hale getirmek amacıyla her okul bir rütbeli asker veya polisin denetimine verilecekmiş, Milli Eğitim Bakanlığı bu konuyla ilgili gerekli çalışmaları başlatmış bile. Tam o sırada ekranda emniyet müdürlüğünün rutin basın açıklaması başladı. Devlet-i Ali'mizin emniyet teşkilatı böyle basın açıklamaları yapar mıydı, haydi yapıyordu diyelim, bunlara canlı yayınlı bağlanır mıydık eskiden? Ah eski bayramlar, ah eski tombul ve babacan polis amcalar!

Neler oluyor dersiniz? Olan biten gün gibi ortada. Şiddet kol geziyor! Her türden çete, mafya ve suç örgütü pıtrak misali çoğalıyor. TV ekranlarından uzun yıllar boyunca 'film icabı' zannıyla izlediğimiz şiddet sahneleri gündelik hayatımızın parçası haline geldi. Kurtlar Vadisi dizisinde bile 'zevk için' cinayet işlenmemişti hatırladığım kadarıyla. Hırsızlık, gasp ve kapkaç eylemleri ne kadar sıradan ve sıkıcı oldu, değil mi? Devir artık cinnetli cinayet devri.

Örneğin daha geçenlerde bizim apartmanın merdivenlerini yıkayan kadının eşi cinnet geçirip erkek kardeşini öldürdü, hem de aile ziyareti esnasında. Vallahi bak... Toplu cinnet ve cinayet haberlerine hazır olun. Efendim tedbiri elden bırakmayın, hemen bir güvenlik şirketini arayıp özel güvenlik görevlisi isteyin!

Bakin nasıl değiştiriyorlar insanları ve toplumları. Burada patolojik veya kriminolojik tahlillere girmeyeceğiz. Binaenaleyh, suçu tek tek bireylerde aramak mum ışığıyla samanlıkta iğne aramak olur kanaatindeyim. Eğri oturup doğru konuşmakta fayda var; işgallerin, paylaşım savaşlarının ve katliamların oldukça meşru olduğu bir dünya sisteminde yaşıyoruz. Sayıları iki elin parmaklarını geçmeyen emperyalist ülke ve özellikle ABD kendi ekonomik ve politik çıkarları uğruna dünyanın dört bir tarafını kan gölüne çevirmiyor mu? Öyleyse bugün en güçlü suç örgütleri IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, Avrupa Birliği vs. değil mi? Bakınız, burnumuzun dibi denilen bölgeye demokrasi getirmek amacıyla geldiler, varil varil petrol götürüyorlar ve her gün patır patır insan katlediyorlar. Gerçek ve profesyonel seri katiller bunlar!.. Neymiş efendim, küreselleşen dünyada terör en büyük tehditmiş. Safsataya bak sen!

İlk sayımızda kapaktan 'Bi şey yapmalı!' demiştik. Evet yapacak çok iş var, bir bir anlatacağım...

Şimdi bize ayrılan sürenin de sonuna geldik. Yine görüşeceğiz...

Kalın sağlıcakla...

○ OSMAN RAPUN

Anadolu köy düğünlerini magazin bokuyla sıvarlarken bize artık çağın gerisinde kaldığımızı söylüyorlar...

Çözölmüş kuşağın analizi

SELİM GÜNAY

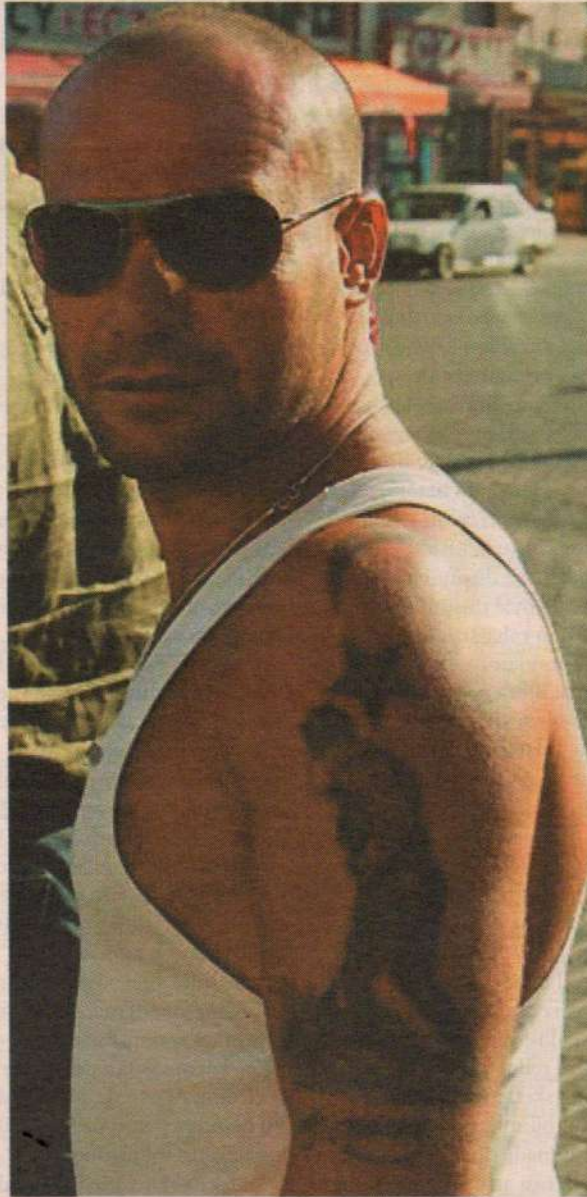
Yok efemim! Öyle bele sarılan bir kuşak değil söyledim. Moda olan gavurca ifadesiyle 'jenerasyon' ya da 'generation' demeye ıkmamak için renkli türkçe bir kelimeye karar kıldım. Kurulan cümleye kelimelerin gavurca söylenişlerini iliştiirmek, yazan kişiye pek fiyakalı, pek magazin el bir hanzoluğu da giydiliyor. Gerçi, hanzoluğun her türlüünü başta etmekte kalmayıp, bu yontulmamışlığı 'makam mevki saabısı' olmanın temel gereklerinden biri haline getiren aziz halkımıza karşı mahçup olmayı istemeyiz. Çünkü biliyorsunuz aziz halkımız, neyin doğru neyin yanlış, neyin ezik neyin büzük olduğunu şıppadanak idrak edebilecek bir tarihsel sezgiyle donatılmıştır. Hatta bu takdire şayan sezgisellik; özellikle 'neyin büzük olduğunun analizi'nde daha da başarılı olabilmektedir. Bunun içindir ki, böyle uyanık ve kılı kırk yaran bir topluluğun idaresine talip olmak arzusıyla yanıp tutuşuyorsanız, dibine kadar düşünmeniz ve bu nedenle de derin felsefi temellere sahip olmanız şarttır!

Bizler! Yetmişlerin sadece kendine yetmiş çocukları! Az önce zikrettiğim sosyo psikolojik ve de tarihsel çözümlemeyi gerektiği gibi yapamadığımız için memleketin 'en zebercet ruh hali' bizdedir. Taşra saflığı ile şehir piçliği arasına sıkışmış sümüklü ve ağlak bir TRT duygusallığının çocuklarıyız biz. İlk çizgi film hayranlığı bizde, ilk iyi yürekli zengin profiline şahitlik bizde, ilk renkli tv yayınına ağız suyu akıtma bizde, ilk bilgisayar oyunu bağımlılığı gene bizde. Gel gör ki, günümüz dünyası artık bu mefhumları yalın haliyle barındırmadığı, hatta iyice piç ettiği için en derin sosyal travmayı da bizler yaşıyoruz. Bizden öncekiler 'açlıktan çarık yiyen erken cumhuriyetin çocukları' olduğundan yaşadıkları yokluk temelli eziyet başka modern yokluklara dönüşüyor. Fakat duydukları acının dozu veya bünyede yarattığı etki benzer yakıcılıkları içerdiği için mukavemetleri bizlere göre daha yüksek olabiliyor. Bizden sonrakilerse, zaten mevcut rezilliğe doğan, 'uzvumdan aşağı kasımpaşa rahatlığını' temsil ediyor.

Mantıklı cinayetler çağı...

Abiler ve ablalar! Çocukluğa dönüş rüyasını en sık gören kuşağız biz. Hani güzel mi güzel bir düş görürken uyanırsınız ve sonra safca bir çabıyla, öykünün kaldığı yerden devam etmesi için başınızı tekrar yastığa koyarsınız ya aynen öyle. Ama dışardan bakan kişi, gözlerini sımsıkı yummuş aptal birini görecektir yatakta. Günümüz dünyası, yetmiş kuşağının insani özlemlerine aynen böyle bakmaktadır işte. Bilmemne bataklığına asker gönderirlerken, Anadolu köy düğünlerini magazin bokuyla sıvarlarken ya da gerizekahlılar için üretilmiş herhangi bir şeyi satarlarken size artık çağın gerisinde kaldığınızı söylerler.

"Reel politik, insani hiç bir unsur barındırmamaktadır çünkü", böyle diyor bazı 'köşe'li yazarlar ve arkasından bu anlayışı benimsediklerini de ekliyorlar. "Ulan! Reel sensin politik de sana girsin!" diye bağırabilecek tek patiska donlu ihtiyaç çoktaaan toprağa nüfuz etti çünkü. Geriye, her ağız dolusu küfrün ona ait olduğunu sananlarca kotarılmış rengarenk müzikli bilgisayar zervevatı kaldı. Bütün bu kofiden malzeme, camdan kulelerimizde, alzheimer sidiği kıvamındaki makine kahvelerimizi yudumlarken, eski günlerimizi yadedelim ve çocukluğumuzun bıçkın mahalle delikanlılarına ağıt yakalım diyor. Yetmiş kuşağı, bir iki dubleden sonra, Heidi'nin Frankfurt sokaklarındaki zavallı

terkedilmişliğine bürünmektedir. Oysa değil bir iki duble, memleket üzümünün topundan rakı yapıp zıkkımlansanız bir daha dağdaki beyaz sakallı dedenizden haber alamazsınız. Bugün şunu demek makbuldür: "Amaaaan! Peter'in de kuşu ötmüyodu zaten!" Ya da bir başka modern zaman tesellisi olarak Peter'in değişen cinsel yönelimlerine gönderme yapabilir: "Peter'in Peter'i var, şükret Heidi!"

Yaşadığımız çağ, makul ve mantıklı cinayetler çağıdır teyzelerim! Planlayarak öldürme, tasarlayarak yok etme ya da donuna işeterek tırsıtma türündeki 'sayko' eğilimler, 'hasta ama zeki' sosuna bulanarak servis edilmektedir. Batı aydınlanmasının aklı kutsayışı, pek karanlık ama 'çok satan' katliam senaryolarıyla maluldür. Çocukluğumuzun fokurdayan çaydanlıklı haftasonlarında, 'Oturan Boğa'ların ya da 'Hüzünlü Kartal'ların, kıclarına kadar fişek yüklü sığır çobanlarıncı katli bile bizi bu rezil ölüm sektörüne alıştıramamıştır. Çünkü bizler, beyaz adamın tetiğe her asılışında devrilen 'Hollywood kaaavesinin kadrolu figüranları'nı, yazlık sinemalarda yuh çektiğimiz Bilal İncilere, Erol Taşlara, Hayati Hamzaogullarına benzetmekteydik. Biz onları, babamızı toprağından eden, bacımıza bıyık buran, ya da kuzu çevirmenin budunu tek başına kemiren 'Saadettin Erbil dublajları' sandık. Ne var

ki yıllaaaar sonraa (ki bu cümlecici Agah Hün tonuyla canlandırınız) kırmızı benizlilere meyletmeye başlayan bizler, bütün bu fukara tayfasını muhalif yayınlarımızın vicdanlarına gömdük.

Berisi yandan gündelik hayatın 'atilakoçlaştırıcı' etkisi gevsemeye müsait bünyelerimizin her zerresine nüfuz eder iken, diiiiger cenahtan sarsıcı 'şehir cereyanları'na maruz kalmaktayız. Uykuyla uyanıklık arasında küçük, küçücük yolculuklar... Sistem ya da düzen olarak adlandırdığımız her nevi 'becergen unsur' bu küçücük ve minnacıklık kavramlarını pek sevdiğinden, mutluluk denen dengesiz kevaşe ile de böyle adım adım, gıdım gıdım halvet olabileceğimiz pompalanmaktadır. Halbuki, yetmişli yılların sivilceli götlü 'helga'ları için mutluluk, temas ettikleri devasa zenci zekerleri idi. Büyüklük ve mutluluk arasında kuşak olarak kurduğumuz ilk bağ işte budur. Sürekli olarak gazlanan 'küçük şeylerden mutlu olma' hali, düzen için pek tercih edilen ve ısrarla altı çizilen bir ruh haline tekabül etmektedir. Ve fakat, küçük şeylerle girilen bu tatmin dozu yüksek münasebet, bireyin 'tüketici' olma azgınlığı ile değil, onun bütün bu rezilliğe katlanabilme potansiyeli ile ilişkilendirilir. Çünkü, "İste ulan, daha fazlasını istemezsen şerefsizsin!" temelli kışkırtmacılık, her türlü insan davranışını tüketime endeksleyen hastalıklı bir 'satış' mantığına dayanmakta, bu yüzden de 'küçük şeylerle tatmin olan insan' tipi, bu doyumsuzluk ihtiyacını gidermemektedir. 'Rehaveti kendinden menkul' tüketiciler için 'tu-kaka' görülen tek talep türü 'iktidar talebi'dir. Bu noktada da devreye hemen 'küçük şeyler' teorisi sokulur. İktidar duygusunun tatminine yönelik envai çeşit malzeme, hizmet, çağrışım, fantezi emrinizdedir. En 'neanderthal' hayvanımsılığınızdan tutun da, en karmaşık, en düşüngen, pek ıngan her türlü profil için 'tatmin paketleri' satıştır. Hatta, biraz bitiniz kanlandıysa, 'ofisteki sekreteri nasıl dürterim' kültürünü haftalık dergi olarak satın alırsınız. Deprem, sizin için sadece uzun vadedeki taşınmaz kârlılığdır. Ya da güven, sadece bir banka sloganı. Siyasi iktidar olma ihtiyacı; ailede, dernekte, sporda, medyada, yatakta, kokuşmuş şirket kültüründe, kısacası satışa konu her alanda eritilmiş, birinci tercih olmaktan çıkarılmıştır. Düzenin temel dayanaklarından biri, varolanın alternatifsizliği üzerine kuruludur. Bunu söylediğinizde, 'ulu demokraasi düzeninde ne kadar çok seçeneğiniz olduğundan' dem vuran pişkin sırtışırlarla muhatap olabilirsiniz. Ne ki, size 'seçenek karnavalı' olarak sunulanın, 'sabah zekerleri' ile 'akşam tekerleri' arasında tercih yapmaktan ibaret olduğunu idrak edemezsiniz.

Yetmiş kuşağının önemi işte tam da bu noktadadır. Bizden eskilerdeki durum malumunuz, sonrakilerin trajedisine değinmekse ayrı bir irdeleme mesaisi ister. Vakti zamanında bi şeyler yapılabileceğini kanıtlayan ütopya sahibi abiler ve ablalar, "Ne ütopyası güzelim, biz Etiyopya'yı kastettik aslında!" kıvrınganlığında olsalar da, yeni değerler üretmek elimizdedir. Yeni değerler! Çok iddialı laf! Hayatın her alanını kurcalayan, bızıklayan, rahatsız eden, reddeden alternatif bir kültürden, 'kafa darbeleri'nden bahsediyorum. Ama öyle salon itişmelerinden, 'son tahlilde' kasılmalarından, birinci hamur kağıda sarılmış 'devrimci' dürümlerden söz etmiyorum. O külliyyatın ve yıllardır tükenmeyen masturbiiyaatın (çoğul ereksiyon!), 'gençlik attığı' ni sergilemeye varan ruhsal bir hasara yol açabileceğini öngörerek sokağın dilini yüceltelim diyorum. Sürüp giden bu pespayeliğin, bu dibe vurmuşluğun ipliği ancak böylelikle pazara çıkar. Ve çıktığı zaman o ipliği bükmeye talip çok insan olacaktır, eminim...

Parayı bastırdı...

Prof. Dr. İzge Günel üniversiteden atılan işçiler için topladıkları 4 bin imzayı Rektör Emin Alici'ya vermek için randevu istedi, Rektör kabul etmedi. Bu sefer parayı bastırıp, üniversitedeki odasında paralı muayene yapan Rektör'den muayene randevusu aldı ve imzaları verdi. Bunun ardından, 'rektörü küçük düşürdüğü' için üniversiteden atıldı! 'Haysiyetli Rektör'e selam yolluyor, mikrofonu 'terbiyesiz' İzge Hoca'ya çeviriyoruz...

K. DENİZ ÖĞÜT

16 yıldır uzman hekim ve dört yıldır tıp profesörüsünüz. 9 Eylül Üniversitesi'nde öğretim üyesiydiniz. Ne oldu ki, 29 Eylül 2006'da görevinize son verildi?

Hazıranda 9 Eylül Üniversitesi'nde sendikalaşmak istedikleri için 213 işçinin işine son verildi. Bu insanlar işlerine dönebilmek için hastane önünde bir ay boyunca oturma eylemi yaptı. Üniversite Konseyleri Derneği Genel Başkanım. Dernek olarak direnişi destekledik. İmza kampanyası başlattık. Bir haftada 4 bin imza topladık. Bunları ulaştırmak için rektörden randevu istedik. Vermedi. Rektörün hastane içinde parayla hasta baktığını saptamıştık. Ben gittim, muayene fişi kestirip odasına girdim. İmzaları verdim. Dünya Sağlık Örgütü'nün belirlediği minimal muayene süresi olan 20 dakika hakkımı kullanıp, kendisine durumu anlattım. Atılmaları protesto ettim. O da kendi argümanlarını söyledi. İmzaları teslim edip çıktım. Daha sonra rektörü küçük düşürmekten disiplin cezası aldım ve 'görevden çekilmiş' sayıldım. Yani atıldık sonuçta...

'Paralı muayene görüşmesi' sırasında küçük düşmüş bir hali var mıydı?

Yoo. İşçilerin niye atıldığını, öğrencilere niye uzun süreli uzaklaştırma cezaları verildiğini konuştuk ve çıktım.

Bunu kimseyi küçük düşürmek için yapmışa benzemiyorsunuz.

Elbette kimseyi küçük düşürmek için yapılmadı. Bir olayın olduğu gibi yansıtılması, kimseyi küçük düşürmek anlamına gelmez. 213 işçiyi atmak küçük düşme durumuysa, birileri küçük düşmüş olabilir ama bunları atan 9 Eylül Üniversitesi Rektörlüğü. Birileri kendilerini, öğretim üyesine randevu vermediği için küçük düşmüş hissedebilir ama randevu vermeyen yine 9 Eylül Rektörlüğü. Parayla hasta bakmak küçük düşürücü olabilir mi? Bir bakış açısına göre olabilir ama parayla hasta bakan ben değilim, 9 Eylül Üniversitesi Rektörü. Öğretim üyesiyle parayla görüştüğü için küçük düşmüş olabilir mi? Olabilir. Ama kabul etmeyebilirdi; odaya almayabilirdi; "Ben bir öğretim üyesiyle parayla görüşmem" diyebilirdi. Sorun bunun basına yansımaysa, basına yansıyanların hepsi doğru olduğuna göre küçük düşme söz konusu değildir veya varsa bile küçük düşüren ben değilimdir.

Tıp profesörlerinin bu konulara pek müdahale etmez. İşçiler atıldıysa size ne? Üstünüze vazife mi?

12 Eylül'den sonra öyle oldu ne yazık ki. Üstüme şundan vazife: Öğretim üyesinin işçilerin atılmasından rahatsızlık duyması gerekir. Birkaç nedenle: Bir. Öğretim üyesinin temel görevi bilgi üretmektir. Bilgi üretme süreci de bir şeylerden kuşku duymakla, bir şeylerden rahatsız olmakla başlar. Kendi çalıştığım alanda, örneğin, bir tedavinin minik bir aşamasının iyi işlemediğini düşünürüm. Süreç böyle başlar. Sonra bir hipotez kurar, deneyler yapar ve onun öyle olduğunu kanıtlayabilirim veya kanıtlayamam. Her şeyin başlangıcı, rahatsız olmaktır. Einstein, "Bilim günlük düşüncenin işlenmiş bir uzantısıdır" diyor. İnsan bilimde nasıl düşünüyorsa günlük yaşamında da öyle düşünür. Eğer çevresinde olanlardan rahatsız olmuyorsa, dünyada olanları sorgulamıyorsa; kişi bilim yapamaz. Veya tersi: Bilim yapan insan, günlük yaşamında bir şeyleri sorgulayan insandır. Hastanın tedavisindeki minik bir aksaklıktan rahatsız olacağım fakat çevremdeki 213 işçinin işten atılmasından ve daha pek çok dramdan rahatsız olmayacağım! Böyle eklektik bir yapı olmaz. Bütün gerçek bilim adamları, toplumsal anlamda radikal hareketlerin içindedir. Einstein yalnız fizik alandaki aksaklıklardan değil içinde yaşadığı sistemden de rahatsız olmuştur. Zaten barış hareketlerinde öncülük yapmıştır, İsrail cumhurbaşkanlığını reddetmiştir. Ya da Edward Said. İsrail askerlerine taş atana kadar da önemli bir bilim insanıydı. Taşı attığı için meşhur olmadı, önemli bir bilim insanı olduğu için o taşı attı. Sorgulayan bir insandı ve öyle olduğu için İsrail'in Filistin'i işgalini de sorguladı. Enis Batur'un tanımını severim. "Aydn, başka türlü yapmak elinden gelmeyen kişidir" der. Tabii ki akademisyen eşittir aydn değil ama akademisyenin aydn olması için gerekli şartlar hazırdır. Niye üstüme vazife? Zaten tam da benim üstüme vazife de ondan!

Akademik sahtekarlık!

Ama bilim insanı olduğu halde böyle davranmayanlar da var. Kişinin tıp mensubu olması, profesör olması, ille de bu tavrı gerektirmiyor sanki.

Akademik kadroda olmakla bilim insanı olmak eşitlenemez. Bugün Türkiye'nin öğretim üyesi sayısına bakarsanız, çevremizde 30 bin civarında bilim insanı var demektir. 70 bin civarında da öğretim elemanı vardır. Ama siz de görüyorsunuz ki, 70 binlik ya da 30 binlik bilimsel üretimimiz yok. Profesör başka, bilim adamı başka. Aslında aynı olması gerekir

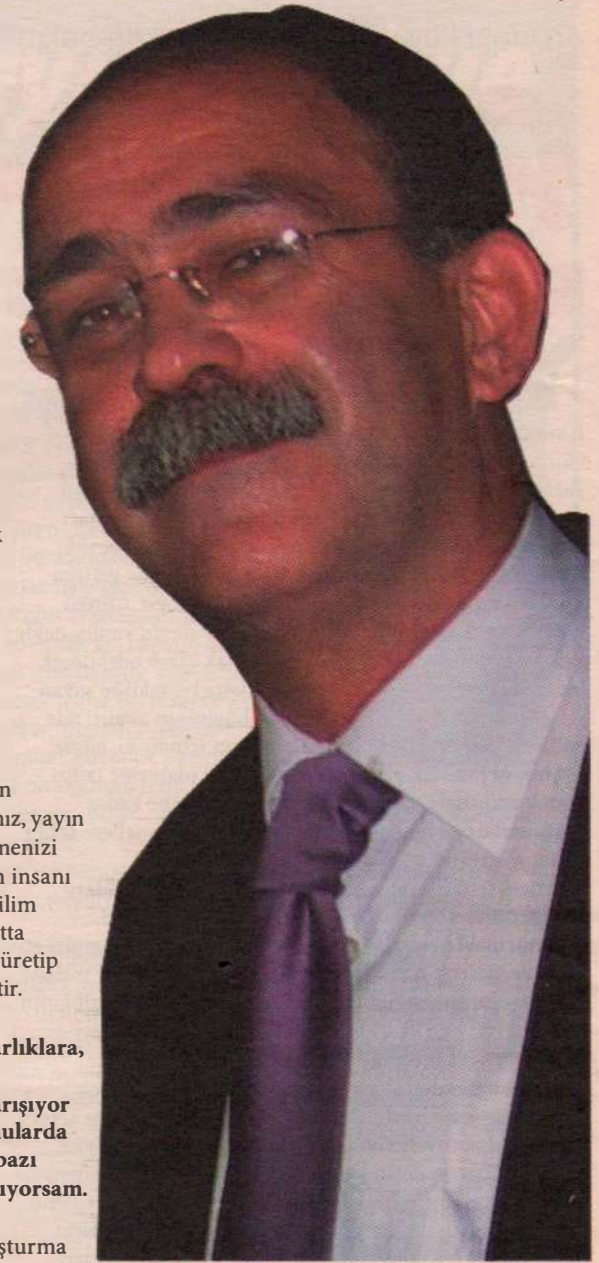
belki ama şu anda farklı. Çok yayını olmak, çok makale yazmak da bilim insanı olmak anlamına gelmiyor. Gerçek bilimle diğer bilimi ayırt etmek gerek. 12 Eylül'den sonra, belki de küreselleşmenin etkisiyle, hazır projeleri yürütmek bilim sayılıyor. Ben öyle olduğunu düşünmüyorum. Ya da sadece yayın sayısını artırmak için, çok ciddi bir hipotezi olmadan, belli bir merak dürtüsü olmadan yapılan çalışmalar var. Bunları yaparsınız, yayın sayınız artar, akademik yükselmenizi gerçekleştirirsiniz ama bu bilim insanı olduğunuz anlamına gelmez. Bilim insanı özgün hipotez üretilip, hatta birden fazla disiplinde hipotez üretilip bunları sınavabilen kişi demektir.

Duyuyoruz, çok sayıda akademisyen bilimsel sahtekarlıklara, intihal olaylarına, akademik yükselme şarlatanlıklarına karışıyor veya göz yumuyor. Siz bu konularda da 'üstünüze vazife olmayan' bazı çabalara girişmiştiniz yanılmıyorsam.

Aslında çok komik bir şey yakaladınız. Ben şöyle bir soruşturma geçirdim: 'Akademik yolsuzlukları ortaya çıkarak üstüne vazife olmayan işlere karışmak'tan dolayı soruşturma geçirdim. Aynen de şöyle ifade verdim: Bu benim üsteme vazife değil de Migros kasiyerinin mi üstüne...

Sadece şakacı bir üslup takınmaya çalışıyordum öyle sorarken.

Ben ciddiym. Şaka falan yapmıyorum. Aynen bu nedenle soruşturma geçirdim Akademik yolsuzlukları ancak o konuda bilgi üreten insan ortaya çıkartabilir. Aslında sürece baktığınızda hepsi çok komik: Akademik yolsuzlukları ortaya çıkarmaktan soruşturma geçiriyorsunuz, işçilerin işten çıkarılmasını protesto ettiğiniz için siz de işten atılıyorsunuz. "Artık işsizim" falan diye yurtdışındaki arkadaşlarıma olayları haber verdiğimde, "Artık bu tür internet şakaları mı ortaya çıkmaya başladı" diye sordular. Emin olun daha bazı kişilere anlatabilmiş değilim yaşananları. Biz bu işe komik tarafından bakıyoruz ama şunu görmek lazım: YÖK sistemi, budur. Aslında ben işçilerin atılmasını protesto ettiğimden dolayı atılmadım. Akademik yolsuzlukları ortaya çıkarmaktan kademe ilerlemesi durdurması cezası almıştım. Son olayda rektörü küçük düşürmekten kademe ilerlemesi

durdurması cezası aldım. İki sefer üst üste aynı suçu işlediğim için, 'ikinci sefer bir üst ceza uygulanır' kuralı geçerli olduğundan, görevden çekilmiş sayıldım.

Yürürlükteki disiplin sistemi ve bunun uygulayıcıları iki olayı güzelce bağlamış birbirine ve tek bir hukuki sonuç doğmuş: Sizin üniversiteden çıkarılmanız. Demek ki, mevcut sistem hem bilimsel sahtekarlıklara karşı çıkmayı yasaklıyor hem işçileri savunmayı yasaklıyor.

Mesele sınıfsal

Çok güzel bir saptama. İzninizle kullanacağım bunu başka yerlerde. Çünkü hiç bir zaman bilimsel sahtekarlık yapanlarla işçiyi işten atanlar arasındaki diyalektik bağ bu kadar güzel açıklayamamıştım.

Teşekkür ederim ama bu bağlantıyı kurma şerefi bana ait değil. Kuran kurmuş zaten! Ama esas, 'Üniversitelerde bilimsel sahtekarlık yapmak meşrudur' gibi bir anlayışın fiilen hakim olması, pek akıl alacak gibi değil.

Aklın alacak gibi değil ama korkarım bu saptama çok da yanlış değil. Ben akademik yolsuzlukları ortaya çıkarmaya başladıktan sonra bana o kadar çok ihbar geldi ki.

Bunların üzerine gittiğimde, bir çoğunun doğru olduğunu gördüm. Şundan da korkmaya başladım: Acaba ben buzdağının sadece görünen kısmıyla mı uğraşıyorum. Acaba derinde çok daha büyük yolsuzluklar mı var? Şöyle düşününce çok da garip gelmiyor: Ben, eğitimin üniversitenin muhafazakar yönünü, tutucu yönünü; bilimin ise uçarı yönünü, devrimci yönünü temsil ettiğini düşünüyorum. Bu temel çelişkinin diğer çelişkileri belirlediği kanısındayım. Dolayısıyla, bilimsizliği desteklemenin mevcut yönetim anlayışına çok da ters olmadığı kanısındayım. Bilimsel yolsuzlukları ortaya çıkarmanız ise gerçek bilimi savunmak anlamına gelir.

İyi asistanlara 'şut'!

Öte yandan, özellikle genç bilim insanları çeşitli yollarla üniversitelerden uzaklaştırılıyor...

Evet bu yaygın. Artık araştırma görevlileri doktoralarına iş güvencesiyle başlayamıyor. Doktoraları bittiği zaman, görevlerine son veriliyor. Bu hal, kötü bir neslin yetişmesine neden olacak ilerde. En kötüler üniversite kalmıyor, akademik yaşama devam etmiyor ama en iyiler de kesinlikle devam etmiyor. Biz şu anda üniversiteyi ortalamalarla götürüyoruz. 'En iyiler' dediğim kesim, her şeyi sorgulayan insanlar. Bilimi sorguladığı gibi, kendi çevresini de sorgulayanlar. Gelecek için umut vaat eden bir araştırma görevlisi muhakkak kendi hocasını da sorguluyor, kendi çalıştığı bölümü, işleyişi sorguluyor; sistem böyle kişileri eliyor. Zaten şu anki sistemde kural uyarınca doktoraları biter bitmez bunların işine son verildiği, yeniden alınmaları için yeni bir işlem gerektiği için, otomatikman elenmiş oluyorlar. İnsanları daha akademik yaşamın en başındayken şuna zorluyorsunuz: Sorgulama, araştırma, sadece sana verilen görevi yap, hocanı hoşnut et çünkü hocan 'kal' derse kalabilirsin! Bilime aykırı tip böyle oluşur zaten. Konformist, durumu idare eden, durumdan hoşnut olan tip. Freud "Bilim, gelişmesini huzursuz tiplere borçludur" diyor. Huzursuz tipleri, aykırı, sorgulayan tipleri seçmemiz gerekirken, bu sistem sayesinde uyumlu insanları, 'iyi çocuklar'ı alıyoruz. Ben artık 'kötü çocukların' üniversitede olması gerektiğini düşünüyorum.

Öğrenci cephesi de var işin: Ağaç yaşken eğilir fikrinden mi yola çıkılmaktadır ki, öğrenciler disiplin cezaları yoluyla üniversitelerden uzun süreli uzaklaştırılıyorlar.

Tabii. Biz işçilerin atılmasıyla ilgili imza toplarken, Eğitim Fakültesi'nde öğrencilere uzun süreli uzaklaştırma cezaları verildiğini öğrendim.

Ne kadar uzun süreli?

Dört yıllık okulda, iki yıla varan cezalar. 'Uzun' kavramının hakkı verilmiş!

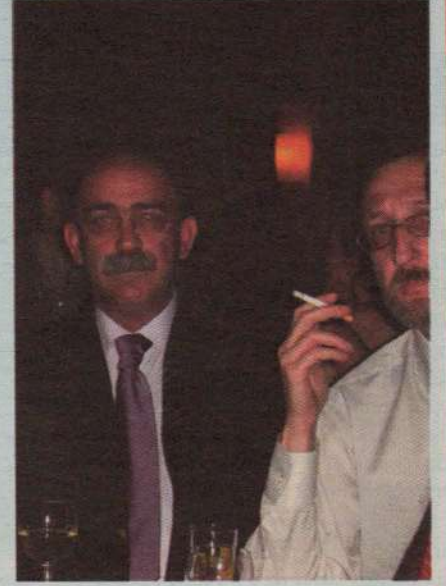
Atılmaktır bu aslında. Öğrencilerin hepsinin suçu fikirlerini açıklamaktı. Fikir suçu işlemlerdi. Bir grup, Şemdinli konusunda, bir grup Halepçe konusunda basın açıklaması yapmıştı. Ama bunlar okulu yakmamışlardı, eğitimi engellemişlerdi. Basın açıklaması yapıp, bir A4 sayfasını doldurmayan açıklamıştılar. Dediler ki, 'yanlış görüşler!' Görüşün yanlış

'Bilim kendini okyanusta hissetmektir'

Sürekli maraza çıkarayım diye uğraşan bir insan değilsinizdir mutlaka. İzge Günel olarak nasıl tanınıyorsunuz bilimsel çevrede? Bilim yapmaktan nasıl bir keyif alırsınız? Şart mıdır bilim?

Kendimden bahsederken zorlamıyorum ama iki laf edeyim. Çok fazla yayını, araştırması olan, kendi adıyla tanımlanmış, ismiyle bilinen hastalıklar olan, başka ülkelerde basılmış kitapları olan biri olarak biliniyorum. Sayılar çok da önemli değil aslında. Nitelik önemli. Benim için hayatta en güzel iş araştırma yapmak, bir çalışmanın, hipotezin peşinden koşmak. Bazen bir çalışmayı bitirir ve bir şey bulursunuz. Denizde damla bile değildir aslında; minicik bir şeyi değiştirmişsinizdir. Bir hastalıkta kullanılan ilacın dozunu artırmış veya azaltmışsınızdır. Çok da büyük şey değildir ama o anda bir şeyi yıkmışsınızdır; o ana kadar doğru kabul edilen bir şeyin, çok rasyonel bir şekilde, başka bir şey olduğunu kanıtlamışsınızdır. Ve siz bunu yazana kadar bu gerçeği sadece siz biliyorsunuz. Bu çok güzel bir süreçtir.

İnsan kendini başka yerlerde hisseder. Freud bunu 'okyanus duygusu' olarak açıklıyordu. Öyle güzeldir ki bu duyguyu tekrar tekrar yaşamak istersiniz. Benim istediğim şey de üniversitede bilimsel çalışma yapmak. Üniversite sözcük olarak 'bilimlerin birliği' demek. Özgürce tartışabildiğiniz, hipotezler ortaya koyabildiğiniz, bunları sınıadığınız bir ortam, benim için ideal bir ortamdır. Tekrar geliyoruz tartışmak noktasına: İkili sarmal modelini ortaya koyan Watson ve Crick vardır ya; Watson kitabında şunu anlatıyor: "Crick'le aynı oturup çok uçuk fikirler ortaya atardık, bunları tartışırdık. Bunların çoğunu söyleyemiyoruz çünkü söylesek herkes gülecek bunlara." Bu derece uçuk fikirleri, kendi deyimiyle 'gülünecek şeyler'i tartışıyorlar. Fakat bu tartışmalar ayrı disiplinlerden bu iki kişiyi belki de 20. yüzyılın en büyük buluşu kabul edilebilecek hipoteze ve çalışmaya kadar götürebiliyor. İstediğim üniversite ortamı bu. Tartışan, tartıştığı şeyleri sınavan, sınıadığı şeyleri de toplumla paylaşılan bir kurum...

İzge Hoca, arkadaşımız K. Deniz Öğüt'ü kötü alışkanlıklardan vazgeçirmek için çaba sarfetti ama bilimin de yetmediği bazı durumlar var tabii...

falan olmaz. A4 kağıdına sığan görüşlerini açıklamasından dolayı bir öğrenci hiç bir şekilde cezalandırılmaz. Tam tersine, öğrencilerin hiç biri bu konuda farklı bir görüş söylemiyorsa sorun vardır; çünkü farklı düşünen birileri gerek üniversiteye.

İstanbul Üniversitesi rektörü Sayın Mesut Parlak, kişisel olmaktan çok genel bir yönetim anlayışını yansıttığını sandığım bir demecinde, "Üniversitede siyaseti bitireceğim" açıklaması yaptı...

Memur disiplini

Üniversitede siyaseti bitiremezsiniz. Aslında bütün rektörler siyasidir. Aktardığınız söz de çok ciddi siyasi içerikte ve 12 Eylül'ün, YÖK'ün ilk geldiğinde yapılan açıklamalara benziyor. Siyaset yapmak olağan bir şeydir. Siyaset yapmanın ön koşulu da görüşünü ortaya koymaktır. "Siyaset yapmayı yasaklayacağım" diyerek, aslında insanların görüşlerini açıklaması bastırılıyor. Üniversitede böyle şey olamaz. Her yerde olur; üniversitede olamaz. Üniversite her şeyin konuşulabileceği yerdir. En doğru zannettiğimiz konuda bile eğer üniversite topyekûn aynı görüşte olabiliyorsa, oturup kendisini sorgulamalıdır.

Üniversite disiplin yönetmeliklerinde köklü değişikliklere gidilmesini mi öneriyorsunuz?

Kesinlikle. YÖK'ün disiplin yönetmeliği hemen hemen bütünüyle memurlarla ilgili düzenlemelerden alınmıştır. Böyle şey olmaz! Üniversite disiplin yönetmeliği bütünüyle akademik bir disiplin yönetmeliği olabilir. Örneğin, intihali çok iyi tanımlarsınız, buna karşı tedbir alırsınız disiplin yönetmeliğinde. Şunu biliyor musunuz: Bizdeki disiplin yönetmeliğinde, tüzükte, yasada, akademik yolsuzluklardan sadece intihal suç olarak tanımlanmıştır.

Oysa masa başı üretim, verileri uydurma, kıyak yazarlık, hayalet yazarlık gibisinden çok sayıda akademik yolsuzluk türü vardır ve bunlar suç olarak bile tanımlanmaz. Eğer üniversitenin bir disiplin yönetmeliği olacaksa bunu sadece ve sadece akademik suçları, akademik yolsuzlukları içerecek tarzda veya üniversitenin diğer fonksiyonu olan eğitim fonksiyonunu düzenleyecek tarzda oluşturalım. Aslında bu yapılabilirse, üniversitede çok şey değişmiş demektir. Artık kışla olmaktan çıkıp hakikaten akademi haline gelmiş demektir.

Hangi eğilimdir ki üniversitede sorunların bu kadar ağırlaşmasına yol açıyor? Özelleştirmeyle, liberalleştirmeyle, üniversitelerin birer işletme haline dönmesiyle mi bağlantılı?

12 Eylül'e selam...

Aslında hepsi birbirine bağlı ve hepsinin kökü 26 yıl öncesine dayanıyor: 12 Eylül darbesine. Türkiye'de üniversiteler tarihi bir anlamda darbeler tarihidir. Her darbe, her müdahale üniversiteye bir şekilde karışmış. Fakat 12 Eylül'ün bir farkı var. 12 Eylül ne tek başına ilerici unsurların üniversiteden uzaklaştırılmasıydı, ne tek başına eğitimin paralı hale getirilmesiydi, ne tek başına üretimden kaynaklanan bir takım sorunların çözülmesi için bir reform anlayışydı; ama aynı zamanda bunların hepsiydi. 12 Eylül'de burjuvazi artık üniversiteyi bir mücadele alanı olarak kabul etti. Eskiden sadece müdahale eder, ayırdı. 1980'de mücadele alanı olarak kabul etti ve burada örgütlendi; örgütü de YÖK'tür. Ne yaptı örgütlendikten sonra? Üniversitenin temel çelişkisi olan bilim-eğitim çelişkisinde ağırlığını çok açık biçimde 'eğitim'den yana koydu. İki büyük değişiklik yaptı çok dikkat çekmeyen. Biri 1933'den beri adı Üniversite Yasası olan yasayı

Yüksek Öğretim Yasası haline çevirdi. Yine 1933'den beri çıkan bütün yasalarda üniversitenin görevi tanımlanırken "Üniversitenin görevi bilimdir, eğitimidir..." diye giden tanımlı aldı, "Eğitimidir, bilimdir" haline çevirdi. Eğitimin daima kişisel bir yönü vardır. Paralı eğitime geçmek için gerekli rasyonelizasyonu zaten bu sağladı. Sermayeleşme, piyasalaşma bilimin ikinci planda kalmasıyla gündeme geldi. Üniversitenin piyasaya açılması öğrenci harçlarıyla ilgili bir süreç değildir. Amaç suydur: Artık eğitimi alınıp satılan bir mal olarak gösterebilmek. Yani bir öğrenci velisinin -bakkalını gidip kendisinden yoğun alınan bir adam olarak gördüğü gibi- öğretim üyesini de parasıyla çocuğuna eğitim veren kişi olarak görmesini sağlamaktı. Piyasada bilime gerek yoktur. Piyasa kârlı olanı üretir. Bilim ise doğru olandır. Doğru olan sadece kamusal alanda üretilebilir. Sermaye kârlı olanı ister. İşte bu bilimin doğasına aykırıdır. Kimi zaman yeni bir molekül bulursunuz ama bu molekül o an için hiç bir işe yaramıyordur, hiç bir kârı yanı yoktur. Ama bu bilimdir. Günün birinde bunun üzerine koskoca bir sanayi de inşa edilebilir belki. Fakat o anda bir işe yaramayacaksa, sermayenin bunun peşinde koşmasına gerek yoktur. Bilim artık proje haline getirilmiştir.

Demek burjuvazi kendine bir düzen kurmuş. Siz de bu tekere çomak sokmaya çalışıyorsunuz. Tepki buna mı?

Tabii ki. İkimiz de aslında sınıfsal tavır alıyoruz burada. Geçen gün bir panelde bir öğretim üyesi arkadaşım çok güzel bir biçimde ifade etmiş, "İzge Günel'i işten atanlar, çıkarlarını savundukları sınıfların gereklerini yerine getirmiştir, daha önce o eylemleri yapan İzge Günel da işçi sınıfının çıkarlarının gerektirdiği sınıfsal tavrı almıştır" demişti. Olay bu zaten...

Üniversite SOS veriyor

Bin bir badire atlatıp, seçilerek gelmiştik ama ne dersler yeterliydi ne de sosyal imkanlar. Tamam derslere alıştık ama ya üniversite? Spor falan hak getire. Kütüphanemiz var ancak fakülte kütüphaneleri, sadece üç beş tane kitap olduğu için ancak etüt merkezi olarak kullanılır. Büyük kütüphane ise büyük ama kitaplar yetersiz. Aradığım dört kitaptan sadece birini bulabildim. Güncel teorik metin zaten yok çünkü okulda yürüyen güncel teorik çalışma ya da tartışma yok. Açılış şenlikleri yapılır her sene başında, onun haricinde şenlik yapmak yasak. Bir tek kocaman, heybetli, tarihi kapımız var. Onunla da bol bol gururlanıyoruz.

Artan harçlar, yol parası, kitap parası, ev kirası derken dayanılmaz parasızlık, buz gibi okulda titreyerek dinlenen dersler, hocaların okumadıkları ama sürekli istedikleri ödevler, çan eğrisinden gerilen arkadaşlıklar... İlk geldiğimizde oflayıp pufladık ama çok değil iki üç ay sonra normalleşti bir çoğumuz bu anormal üniversite hayatını. Coplarla ve gazlarla normalleştirildik zaten. Ama yine de belli teamüllerimiz vardı: Polis okula giremezdi, okulda istediğimiz gibi afiş asabilirdik, forumlar, koridor sohbetleri yapabiliydik.

Üniversitede fikir tartışmaları yapmayacaksak nerde yapabiliydik ki? Sonra rektör değişti. Mesut Parlak geldi göreve. Ve 'demokrat' rektörümüzün ilk açıklaması: "Üniversitede siyaseti bitireceğim." oldu. Gelen gideni aratır ama MGK destekli Kemal Alemdaroğlu'nu arayacağımız hiç aklımıza gelmemişti. Okulda bir şeyler değişmeye başladı. Önce girişlere turnikeler kondu. Fakülteler arası geçiş yasaklandı. Edebiyat fakültesi öğrencisi isen öğrenci kimliğin kırmızıdır. Kırmızı kimlikle merkez kampusa giremezsin. Sadece mavi kimlikliler girebilir, diğerleri yasak! Yok öyle arkadaşımı görmeye geldim falan. Giriş çıkışları denetleyecek bir mekanizmaya ihtiyaç vardı o da hemen kuruldu. Özel Güvenlik Birimi (ÖGB). Hem rektör üniversite içinde asayiş sağlıyacaktı hem de anlaştığı bu özel şirketle bir takım ticari anlaşmalar yaparak kendi cebini de dolduracaktı.

ÖGB 'muhafız'ları aslında devlet üniversitesinde okuyan öğrencilerden pek de farklı değil. Yani onlar da yoksul semtlerden geliyorlar. Asgari ücretle çalışıyorlar. Aldıkları üç kuruş parayla karınlarını doyurmaya çalışıyorlar. Uzak, yoksul mahallelerdeki ucuz kirali evlerinden işlerine gelebilmek için saatlerini yolda geçiriyorlar. Bazıları Gazi Mahallesinde oturuyor, bazıları Okmeydanı'nda... Bütün gün giydikleri o üniformalarla üniversite kapısında nöbet tutuyorlar. Onların da güvenlik işlerini iyi bilen, mafyayla flört ettiklerini bildiğimiz emekli polis, eski komiser patronları var. Bir de bu işten sorumlu hocamız, Prof. Dr. Can Gökdoğan. Üniversite senatosunun

Üniversitede çok acayip işler oluyor. Okul parsellenip satılıyor ve biz her gün birer ikişer atılıyorz okuldan...

güvenlikten sorumlu hocası. Ne üzere almış profesör unvanını, hangi bilimsel çalışmayı sürdürür bilinmez. Zaten kendisini üniversite içinde pek göremezsiniz, çok fazla ismi de geçmez. Bir tek soruşturma tebligatlarının altında imzasını görürsünüz.

Ne yapar bu ÖGB'ler? Güvenliğimizi sağlar! Üst araması yapıp afiş, pankart ararlar. Hatta bazen karikatür dergilerini bile sokmazlar okula. Sonra sabahları 10-15 metrelik kuyruklar olmaya başlar. Okula girmek için üst araması sırası. Dersine yetişmek istersen yarım saat öncesinde gelir sıraya girersin, yoksa ders kaçır.

Önceleri böyle 'basit' işler yapıyordu ÖGB'ler. Sonraları gittikçe arttı yetkileri. Bu sırada okula 'emniyet' kameraları yerleştirildi. Bir kısmı üniversitenin, bir kısmı ise doğrudan Vatan Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı. Biri bizi gözetliyor! Sonra emniyet bizzat kolluk kuvvetleriyle girdi okula. Okula asılan afişleri indirmek için otobüslerle çevik kuvvet polisi geldi. Önce afişleri indirdiler sonra da okulun içinde, kapalı alanda bizi gaza boğdular. Biber gazı nedeniyle amfilerde ders yapılamadı. Üstelik bir tek hoca bile, 'Ne oluyor burada?' demedi. Sonra da o güne ilgili hakkımızda polise mukavemet etmek ve polisleri darp etmek suçuyla soruşturma açıldı. Tüm bunlar yaşanırken polisin yanı başında ÖGB'ler vardı.

Polisin sürekli üniversiteye girmesi pek hoş karşılanmazdı o nedenle ÖGB'ler bir çevik kuvvet polisi kadar 'becerikli' olmalıydı. Daha çok polise benzemeye başladılar ve bir Amerikan şerifi edasıyla salınarak yürür oldular. Önceleri üstümüzü aratmak istemediğimizde "Aramak zorundayız yoksa ceza kesip maaşımızdan kesiyorlar," diyorlardı, sonra coplarıyla saldırmaya başladılar. Üzerimize kaynak çay bile döktüler. Yapmak istediğimiz şenliğe

bu kez polis değil Özel Güvenlik coplarla saldırdı ve şenlik dayığa dönüştü. Okul sınırlarını aşmış kapı önünde yaptığımız eyleme bile coplarıyla müdahale ettiler. Kraldan çok kralcı oldular. Şimdilerde ise peşimizdeler. Örneğin okula girişte ÖGB'nin biri diğerine telsizle okula girdiğimizi haber veriyor, sonra bir ikisi peşimize takılıyor, takip ediyor.

Kaderin acı cilvesi

ÖGB'ler de maaşlarını alamadıkları için iş bırakma eylemi yaptılar. Kaderin acı cilvesi işte. Biz de istemiyoruz ÖGB'lerin bizim yüzümüzden ceza alıp maaşlarının kesilmesini, onların da maaşlarını alamamasını. Çünkü onlar rektörlüğün, güvenlik birimi patronların istediklerini yaptırmak için kullandıkları araçlar. Asıl emri verenler ortalıkta görünmezler, ellerini pislige buluşturamazlar ve istediklerini asgari ücretle çalıştırdıkları güvenlikçilere yaptırırlar. ÖGB'lerin de emekleri sömürülüyor ama onlar, sömürüye karşı olanlara şiddet uygulamayı tercih ediyorlar. Yemekhanenin özelleşmemesi için yemekhane işçileriyle dayanışma içindeyken, onların her eylemine öğrenciler olarak destek verirken, ne acı ki karşımıza kendi maaşlarını bile alamayan ÖGB'ler dikiliyor.

Tüccar mantıklı idareciler gözünü yemekhanelerimize dikti. Ne de olsa özel şirket için kârlı bir yatırım; iyi bir anlaşmayla yemekhaneler satılabilir. Yemekhanemizi sattırmamak için boykota başladık. Dağıtacağımız kumanyaları içeri almadılar. Ekmeklerimizi ve ayranlarımızı zar zor soktuk içeri; sonra hemen soruşturma. Suç: 'Yiyeceğinden fazla yiyecek okula girmek!' Yemekhane işçileri, üç hocamız ve öğrenciler devam ettik boykotumuza, onlar bizi okula

almak istemediler biz zorla girdik. Hemen ikinci soruşturma: 'Güvenlik güçlerini darp etmek ve kapı kırmak. Oysa o gün ÖGB'lerden biri kolumu sıkarak mosmor etmişti. Birkaç kişinin suratını dağıtıp, bir kişiyi de bayıltmışlardı. Soluğu hastanede almıştık. Ama boykota ve eylemlere devam. Hocalarımız ve yemekhane işçileriyle birlikte ihalenin yapıldığı gün Beyazıt'a çıktık; sesimizi duyurmaya. Bir anda ortalık savaş alanına döndü. Biber gazları, coplar, yarılan kafalar... Sonra bir soruşturma daha: Beyazıt Meydanı'nda meydana gelen olaylarda rektör aleyhine slogan atmak. Yani 'Tüccar rektör' demek yasak.

Yemekhanemizin satışına engel olamadık. E devlet telefonunu, gazını, kağıt fabrikasını, bankasını satıyorken rektör yemekhaneleri satabilir tabii. Yemekhaneler Albayraklar'a verildi. Usulsüzlük gerekçesiyle yeniden ihale yapıldı ama yine aynı holding aldı. Israrcılar! Sonra yemekhane işçilerinin bir bölümü işsizler ordusuna katıldı, bir bölümü ise okul içinde başka işlere verildi. Mesela eski bir aşçı morgda çalışmaya başladı! Yemekleri ise yiyecek kalmadı!..

Daha önceki senelerde de vardı soruşturmalar ancak bu kadar sistematik değildi. Artık sürekli savunma veriyoruz. Soruşturmaların da ayarı kaçtı; 'Şüpheli bir şekilde karnını tutmak' bile soruşturma konusu. Koca kapıyı söktüğümüz iddia ediliyor. O kapıyı kim sökebilmiş ki biz sökelim? Vinç miyiz? Sabah okula gelen birkaç kişi içeri alınmıyor. Gerekçe: Okuldan atılmışlar. Gerekçe bilinmez, duyan olmamış, onlar da okul kapısında öğreniyor. Ertesi gün yine alınmıyor bir grup, onlar da uzaklaştırma almışlar. Diyelim ki cezan yok ve okula girebildin. Fakülte girişindeki panoda kocaman harflere ismin yazıyor, soruşturma açılmış... Peki kim soruşturuyor bizi? Hocalarımız. Üstelik soruşturmada eyleme katılan hocaların ismini bile istiyorlar. Muhbir miyiz biz? Öğrencilerin karşısında hoca değil sanki bir sorgu memuru var. Peki bilim insanı kimliklerine ne oldu?

Okullar açılmadan önce gazetelerden bir haber okuyoruz: Rektörler, valilik ve emniyetle ortak toplantı yapıp öğrenci şenliklerini yasakladı! Şenliklerde 'ideolojik' halay çekiliyor ya!

Tüm bunlar sadece iki senede yaşananlar. Üstelik bir tek bizim üniversitede değil, her yerde durum aynı. Gerekçeler farklı olsa da sistematik soruşturmalar ve okuldan öğrenci atmalar hep aynı.

Üniversitelerde ters giden şeyler var. Ve buna karşı bir şeyler yapmamız gerekiyor. İlle öğrenci olmak gerekmiyor. Herkese sesleniyorum, herkes sesini sesimize katmazsa rektörler duymaz sesimizi. Yazık değil mi bu ülkenin fikir üretken, tartışan gençliğine?!

○ZEYNEP ÖZDAL/KAMU YÖNETİMİ

Sayın veli,

Yıllardır büyük umutlarla çocuklarınızı büyütüp yetiştirdiniz ve üniversite kazanan şanslı öğrencilerin velisi olmayı başardınız.

Türkiye Cumhuriyeti'ni ilelebet yaşatacak en değerli varlıklarımız olan gençlerimiz, terör örgütleri tarafından kandırılarak okuldan uzaklaştırılmaya ve kendi ağılarına çekilmeye çalışılmaktadır.

Ülkemizin yıllardan beri mücadele etmek zorunda kaldığı terör batağını idare eden zararlı unsurlar ve kişiler her zaman üniversite gençliğini kullanmışlardır.

Çocuğunuz *Hasan C* yasadışı bir örgütle bağlantısı olmadığı halde gençlik duyguları istismar edilerek bilinçsizce bir hareket içerisine sokulup, geleceği karartılmak istenmektedir.

Sizin ve bütün ailenizin üzülmemesi, çocuğunuzun istikbalinin kurtulması için çocuğunuzla irtibat kurarak terör örgütlerinin hain emellerine alet olmasına engel olunuz. Bu görev, geleceğimizin teminatı olan çocuklarımıza karşı hepimizin en büyük sorumluluğudur.

Bu durumu sizlere bildirmeyi bir görev sayıyor, evladınızın kurtulması, ailesine ve ülkesine karşı sorumluluklarını bilen bir yurttaş olabilmesi için sizler tarafından atılacak olan adımlara her zaman destek olacağımızı bilmenizi saygılarımla arz ederim.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü

Allah razı olsun Müdür ey, eti sizin, kemiği bizim!..

LÜ. Yemekhanelerinin özelleştirilmesi konusunda ilgili yapılan öğrenci eylemleri ve protestolarına destek olmak amacıyla 27.04.2006 tarihinde saat 11:00 sıralarında Merkez kampus araç kapısına gelen bir araçtan işçi Abdullah Yazıcı ile birlikte bol miktarda ekmek, meyve suyu, vb. yiyecek maddelerini sokmaya çalıştığınız iddiasıyla hakkınızda açılan disiplin soruşturması neticesinde Yükseköğretim

Bakın şu teröriste! Bir tek bol miktarda patlayıcı eksik!..

SORUŞTURMA TUTANAĞI

03/05/2006 tarihinde Üniversitemiz Merkez Kampus ana giriş kapısında Yemekhanelerin özelleştirilmesini protesto eylemi sırasında Çevik kuvvet personelinin müdahalesiyle sonuçlanan olaylara karıştıkları iddiasıyla açılan disiplin soruşturması ile ilgili olarak, soruşturma günü olarak tayin edilen 11 Eylül 2006 Pazartesi günü saat 11.00'de soruşturmacı Prof.Dr.Veyisel BATMAZ, Doç.Dr.Mehmet Ali BEYHAN, Doç.Dr.Halil AKKANAT, ve zabıt katibi Melek ÜSTÜNDAĞ soruşturma için tahsis edilen mahalde toplandılar. Öncelikle davete icabet ederek, hazır bulunan ; *in* kimlik tespiti yapıldı.

Sana mı kaldı özelleştirmeye uğraşmak? Üç maç cezalısın...

28.03.2006 tarihinde Merkez Kampüs Beyazıt kapısında kimlik kontrolü ve üst araması yapmak isteyen güvenlik görevlilerine karşı koyarak darp ettiğiniz ve giriş kapısını sökerek zorla kampüse giriş yaptığınız iddiasıyla, Üniversite Rektörlüğü'nce hakkınızda disiplin soruşturması açılması gerekli görülmüştür. Bu husustaki savunmanızı yapmak üzere Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin 16. maddesi uyarınca aşağıda belirtilen yer ve saatte hazır bulunmanızı, işbu çağrıya özürsüz olarak uymadığınız veya özrünüzü zamanında bildirmediğiniz takdirde savunmadan vazgeçmiş sayılacağınızı ve diğer delillere dayanılmak suretiyle hakkınızda gerekli kararın verileceğini bildiririm. 25.4.2006

Prof. Dr. İrfan PAPILA
Soruşturma Komisyonu Başkanı

Süperman mübarek! Yarmaları dövmüş, bir de tarihi kapıyı sökmüş!

Ziyahan Albeniz, YÖK'ü protesto edebileceğini sandı ama yanlış. Önce devletin şevkatli copları kafasını yardı, sonra şevkatli kollar 'şube'ye doğru sürükledi. O hâlâ 'İnsanlık onuru işkenceyi yenecek!' diye bağıryordu...

Dövüşmeyi bilmeyen giremez!

Lise yıllarımızda İstanbul Üniversitesi'nin tarihi kapısını ne vakit görsek gıpta eder, bir gün o kapıdan girebileceğimizi hayal ederdik.. Çok sonra, o kapıdan içeri girmek için, yalnızca ÖSS'den gerekli puanı alıp "Bir Yüksek Öğretim Programına Girmeye Hak Kazandınız" yazısının yetmediğini, bir de 'koçbaşı' gerektiğini anladık!..

Yine, Platon'un kurduğu Akademi'nin kapısında "Geometri bilmeyen giremez" in yazdığı, Lise felsefe derslerinden aklımızda kalanlardan.. Bu yazının indirilip yerine, "Dövüşmeyi bilmeyen giremez" yazısının bir cemse özel "güvenlik" görevlisi eşliğinde asıldığı ise, biraz istihza yüklü de olsa günün gerçeklerinden...

Rektöre, bu merasimde eşlik eden özel "güvenlik" görevlileri, yani bilinen adıyla ÖGB, okul girişlerinde, ve sık sık genişletilen yetkileriyle okulun muhtelif yerlerinde karşılaşmanız kuvvetle muhtemel olan kimselerdir. Aralarında öyleleri vardır ki, Orhan Kemal romanından fırlamış bir Murtaza misali, işgüzarlıkta sınır tanımaz. Yukarıda Allah, yeryüzünde de kendisi ve Mesut Parlak vardır. Bu kimseleri, sinsi gülüşlerinden ve sanki bu kimseler mankurt edilmek istenircesine özellikle dikilmiş ve başlarına dar gelen keplerinden tanıyabilirsiniz. Bütün bunlar yeterince fikir vermiyorsa, amirine; babası gibi kendisinin de güreşçi olduğunu anlatan bir özel "güvenlik" görevlisiyle karşılaştıysanız tam üzerine bastınız! Artık, bu vazifeşinas ÖGB'nin bir tutanağıyla belki de "yök görevlisine mukavemet" ettiğiniz için, YÖK kurumlarından uzaklaştırılacaksınız!

Bitmedi... Akademi'nin tabiatındadır diye, düşüncelerini, etkinliklerini duyuran bir yazı mı astın? Ve, halâ inatla düşünceni açıklamamanın bir hak olduğunu savunup, afişinin önünde durup inat mı ediyorsun? Bu kadarı da fazla! Seni saçlarından sürüklemenin, yere yatırıp tekmelemenin zamanı geldi de geçiyor!. Sen hâlâ bunun haksızlık olduğunu düşünmeye devam mı ediyorsun? Heyhat! Aralarından en "cesuru" atlayıp vurmaya başladı bile! Sen hakkını aramak için, oda oda fakülte dekanını arayıp, sekreterlerin, kat görevlilerin her birinin sorularıyla muhatap olurken, en son çareyi Rektör'e çıkmakta bulursun.. O da ne? Sana azgınca saldıran özel "güvenlik" görevlisi, dudağının kenarına iliştiği Mesut Parlak Nişani'yle rektörlük kapısında! Hin hin gülümseyip sana bakıyor!

○ ZİYAHAN ALBENİZ

Yolculuk

Yolculuklara çıkmak... Yeni yaşamlara ortak olmak... Merakla izlemek, katılmak... Yeni yerler keşfetmek, öyle beyaz adamın yaptığı gibi değil, kardeşçe keşiflere çıkmak... Atlayıp bir gemiye ya da uzayıp giden bir trene, yollara düşmek...

Bir derginin yazısında karşılaştım bu paragrafta ve bir kez daha farkettim ne kadar çok ortak düşlerimizin olduğunu. Mesela 'yollara düşmek' gibi...

'Yollara düşmek', sadece gitmek isteği... Peki ama neden? Mutlu değil miyiz yoksa? Ya da tatmin olamıyor muyuz hiçbir zaman? Gitmek; var olduğun yer ve var olmak istediğin yer arasındaki çatışmanın sonucu olarak doğar hep. Ve ancak, gerçekten nasıl bir yerde olduğumuzu anladığımız ve nereye gitmek istediğimizi bildiğimiz zaman anlaşılır olur yolculuklar... Ben de bir yolculuk düşlerim her zaman. Niye mi?

Ben bir üniversiteliyim. Ve olmak istediğim üniversite çok başka. Daha da ötesi olmak istediğim dünya çok çok başka!!!

Bir üniversite düşünün ki; onlarca yıl önceki ders kitapları okutulsun her yıl, tartışmadan üstelik hiçbir derste hiçbir öğrenciyle ve o öğrenciler birkaç yıl sonra aynı kürsüden aynı şeyleri tekrarlaya dursun. Ama hiç gecikmeden uygulanabilsin neo-liberal politikaların üniversitede ki kolları ve tabi ki yine sorulmadan hiçbir öğrenciye. Mesela yemekhaneler, kantinler özelleştirilsin. Öğrenci kimlikleri-belgeleri parayla verilsin artık. Ders geçmeyi de dert edinmeye gerek yok zaten, yaz okulunda verirsın parayı her ders için ayrı ayrı ve bir yolunu bularak geçersin.

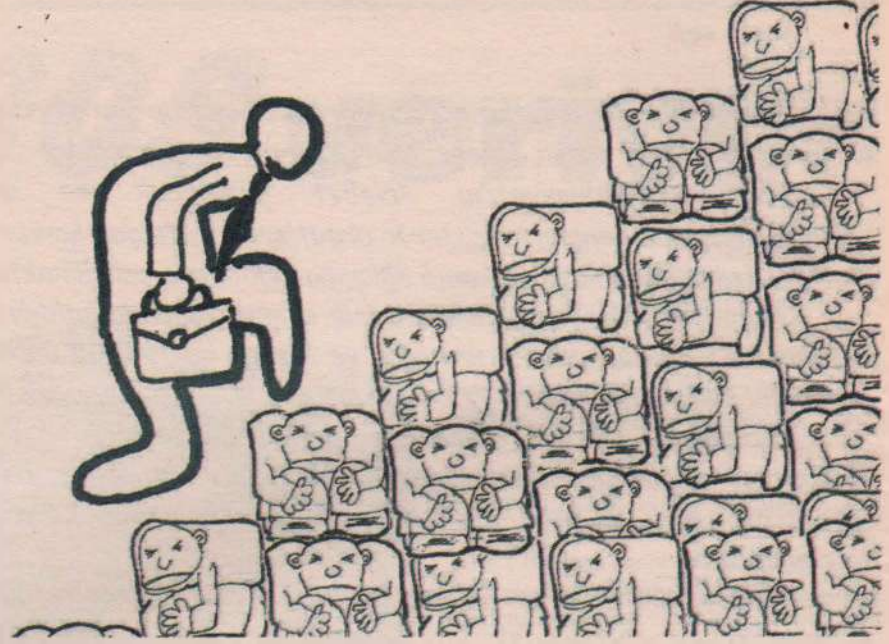
Bir şikayettir tutturmuşumuz dilimizde: 'Bu ülkede üniversiteliler bile okumuyor, sinemaya-tiyatroya gitmiyor.' Kesinlikle şikayet edilesi bir konu ama işin bir de şu yanı var. Altı kez sinemaya gidebileceği bir parayı, öğrenci kimlik kartı almak için ödüyorsun her yıl. Ders notlarına parayı yetiştirip de biraz arttırabilirsek, arada bir roman, şiir kitabı alıp da okuyabiliyoruz ancak. Yemekhane fiyatları arttıkça, her akşam makarnaya, menemene olan mahkumiyetimiz de artıyor tabi.hem iş üniversitede bitse yine iyi, ya yurt paran vardır ya da kiran, elektrik, su paran, yol paran... Ama tabi 'olanaklar dünyası'nda yaşıyoruz, güvencesiz, ucuza 'part-time' işler akşamları ve hafta sonları için seni bekler...

Sizce yollara düşme isteği uyandırmak için yeterli değil mi tüm bunlar? Yetmeyenler için anlatabilirim daha... Mesela savaşa karşı çıktıkları için, yemekhanenin özelleşmesine karşı çıktıkları için veya başka herhangi bir nedenle bazı arkadaşların basın açıklaması yaptığını düşünün. Hemen yanlarında onlarca insan göreceksiniz, düzenli dizilmiş, özel kıyafetli, maskeli beyaz kasklılar... Gerektiğinde -her nasıl gerekli olabiliyorsa- tüm okulun koridorlarını ve amfilerini gazla doldurmak ve küfürler savurarak önüne geleni coplamak için... Muazzam bir 'cadı avı' yani... Rektörlüğe durumu anlatmak için gittiğinizde, muhtemelen soruşturma dosyanız hazırlanmış olacaktır bile.

Öğretilen bir şey var hep, birey olamamak, sorgulamamak ve sence yanlış olsa da var olan şeylere yanlış dememek... Sana sorulmadığı sürece cevap verme hiçbir zaman! Zaten, hiçbir zaman hiç kimse de bir şey sormaz sana.sana düşün: Kabul etmek ve böyle gelenin böyle gitmesini sağlamak. Üniversite: İşte bu öğretinin yüksek kurumu. Ve bir yolculuk düşünüyorum ben... Nereye mi?

Gelecek sefer, beraber çıkarız belki...

○ **KORAY TÜRK**

RED insan kaynakları

Kariyer yapmak isteyenlere, bunun için yanıp tutuşanlara faydalı bilgiler...

Kariyer yapmak konusunda liseye yeni başlayan bir öğrenciden hayatının son günlerini yaşayan bir emekliye kadar herkesin bir düşüncesi vardır. Israrla zihnimize sokulduğu için bu konuda fikir sahibi olmamak imkansız. Nasıl yapıldığı konusunda da hepimizin bir düşüncesi olsa gerek. Bununla birlikte, bir zorunluluk olarak karşımıza çıktığı için kariyerin neden yapıldığını sorgulayanların sayısı da azdır sanırım.

Bireyin üretim ilişkileri içerisindeki derecesini, kariyer olarak tanımladıktan sonra neden yapıldığı konusunda bazı sonuçlara ulaşılabilir. Kapitalist üretim ilişkileri içinde edinilen veya doğuştan sahip olunan bu derece, gelir seviyesi ve dolayısıyla toplumsal statü ile doğru orantılıdır. Yani, kariyer basamaklarında yükselen bir bireyin gelir seviyesi de toplumsal statüsü de yükselir. Buradan hareketle rahat bir yaşantıya sahip olmak için, saygın bir insan olmak için, ev sahibi, araba sahibi, arkadaş sahibi olmak için kariyerin yükseltilmesi gerektiği söylenebilir.

Toplumun büyük bölümü farklı düzeylerde kariyere sahiptir. Üretim araçlarının sahibi patron da, tekstil atölyesinde çalışan bir işçi de, dev bir şirketin tepe yöneticisi de, din adamı da üretim ilişkileri içerisinde bir dereceye sahiptir. Bu dereceyi yükseltmek ve dolayısıyla bireysel fayda sağlamak için neler yapılabilir? İşçinin derecesi düşük olduğu için çok çalışması gerekir. Fakat sadece çok çalışmak yeterli olmaz ayrıca patrona da yakın olmalıdır. Çok çalışırsa ve mesela fazla mesai için ücret talep etmez ise patrona yakınlaşabilir. Bu durum ücretsiz mesai yapmak istemeyenlerden onu ayırır. Patrona daha yakın olur. Ustabaşılıkla veya yöneticilikle ödüllendirilebilir ve derecesi yükselir. Tepe yönetici bu yollardan geçmiş ve yükselmiştir. Patrona yakındır ve güç sahibidir. Patron da konumunu korumak ve yükseltmek için diğer patronlarla rekabet eder. Daha çok kâr etmek için işçiyi daha çok çalıştırması, daha az ücret vermesi gerekir. Kendisinin çıkarlarını savunan işçileri ödüllendirse de ne yazık ki hepsini ödüllendirmesine emek sermaye ilişkisi izin vermez. Kendi derecesini korumak ve yükseltmek için işçileri sömürmesi zorunludur.

Diğer taraftan, sömürüldüğünü fark eden ve buna karşı mücadele eden tekstil işçisi zorluklarla karşılaşır. İşini kaybeder, yeni iş bulmakta zorlanır. Kovuşturmaya uğrar. Yakın olmaları durumunda başlarının belaya gireceğini

düşünen arkadaşları ondan uzaklaşır. Adaletin iktidarla çeliştiğini gören din adamı bunu dillendirirse, iktidar tarafından cezalandırılır. Başına olmadık işler açılır. Egemenlerin taleplerini yerine getirip "başarılı" olan ve tepelere çıkan yönetici bile bir gün, örneğin ulusal bir mazeretle özelleştirmelere karşı çıkması durumunda kariyerini kaybeder.

Sorgulama, yanarsın!

Kariyer yapmak yerine iktidarı sorgulayanların başı bir biçimde belaya girer. Kariyer yapmak için öncelikle iktidarın tarafında olmak gerekir. Eğer kariyer basamaklarında ilerlemek istiyorsanız, egemen düzenin bir parçası olmanız gerekir. Bu düzen kapitalizm ise; sömürünün parçası olmadan, sömürülmeden ve sömürmeden emek sermaye ilişkisinin dışında kalarak kariyer yapılmaz. İlişkiler karışık bir görüntü sergilese de sonuçta sömürüyü en iyi yapan "başarılı" olur ve düzen tarafından belirli derecelerde ödüllendirilir.

İktidar politikalarına uymayanlar ve sorgulayanlar ise cezalandırılırlar da her koşulda muhalefet veya karşı çıkma olanağı bulabilirler. Zor olsa da, bunun için bedel ödemek gerekse de bu olanak her zaman bulunabilir.

Kariyer hedeflerinin neden olduğu kafa karışıklığı mücadeleye zarar verir. Fakat daha çok durağan dönemlerde çalışanları bölen bireysel kurtuluş çabalarının, mücadelelerin yükseldiği dönemlerde aşıldığı, ayrıca düzenin bir parçası olmak istemeyip mücadele edenlerin defalarca zafer kazandığı bir gerçek. Bugün kaybetmekte olduğumuz birçok hakkı (parasız eğitim, sağlık, sendikal haklar gibi) bu insanlara borçlu olduğumuz da bir başka gerçek.

Sömürüyü özünde taşıyan mevcut üretim ilişkileri içerisinde, sömürülenlerin iktidar tarafında olmasını beklemek pek mantıklı olmadığı için, bundan sonra da kazanılacak veya kaybedilecek birçok mücadele beklemek yanlış olmaz. Mücadelelerin mutlaka baş göstereceğini bilen egemenler ne kadar baskı yapsa da bu baskıları ne kadar kurumsallaşırsalar da yeni mücadelelerin önüne geçmenin mümkün olmadığını tarih ispatlamıştır. Yeni mücadeleler oldukça kazanma şansımız da olacaktır...

○ **İBRAHİM DEVRİM**

Notalar *enternasyonal*dir

Avustralya ile Türkiye arasında türkülerden bir köprü inşa ettiler, araya Roman havasını katıp 'müzik enternasyonal'i'ni kurdular...

BAHADIR ALTUNTAŞ

Dalyan'dan Melbourne'a yolu düşen bir adam, yıllar önce Gece adıyla başlattığı bir projeyi bu yıl Taksim sokaklarına taşıdı. Murat Yücel, Alisha Brooks, Danny Mc Kenna, Alex Savage, Savaş Zurnacı (Çorlulu Savaş), Rüstem Çenbeli (Keşanlı Hacı), yaz boyu, yolu Balo sokak'a düşenlere türkülerini bir farklı sundu, üstelik açık hava lezzetiyle. Sahnede ne yoktu ki; klarnetten darbukaya, arptan kanuna, saksafondan davula, bateriden gitara,... Peki kimdi bunlar ve neydi derterleri? www.unifiedgecko.com sitesinde anlatmış olsalar da biraz, merak ettik, İstanbul'daki son performansları öncesi sorduk.

Dalyan'dan Melbourne'a, Melbourne'dan İstanbul'a grubun tek değişmeyen elemanı Murat Yücel. Siteyi görmeyenler de vardır o zaman soralım. Kimsiniz ve neden Unified Gecko?

Murat Yücel: Avustralya'da Türkçe isimleri söyleyemedikleri için İngilizce bir isim koyduk gruba. Zor oluyordu, insanlar telaffuz edemiyordu. Daha önce Gece'ydi, daha sonra Unified Gecko oldu. Biraz daha grup büyüdü, daha değişik ülkelerden insanlar katıldı. Birleştik yani.

Gece adıyla yaptığınız müzik, Batı enstrümanlarıyla Türk Halk Müziği'ni yorumlamak oldu. Peki sizin halk müziğiyle tanışman nasıl oldu?

Murat: Halk müziğiyle Türkiye'de doğal olarak doğunca tanışıyorsun da, icra etmek açısından Melbourne'da tanıştım. Daha önceki aktif müzik yaşamımda, daha çok blues ve rock müzik yapıyorduk. Melbourne'a gince, biraz da Türk müziğini tanıtmaya amacıyla, farklı bir şekilde yorumladık.

İki tane de kaydınız var; biri Gece adıyla, diğeri Unified Gecko adıyla. Daha ziyade kendi olanaklarınızla yaptığınız bu kayıtlar, eşe dosta ya da çaldığınız yerlerde ilgilenenlere iletme şeklinde bir yaklaşımla dağıtıldı. Zorladı mı bu, beklediğinizi getirdi mi size?

Murat: İlk albümü zaten Melbourne'da evde kaydettik. Daha sonra, o albümü gerçekleştirdiğimiz konserlerde ve çaldığımız festivallerde, Melbourne'daki birkaç müzik dükkanında sattık. Onun gelirleriyle de ikinci albümün kayıtlarını yaptık. Albümden gelen gelir gruba poster, kostüm gibi ihtiyaçların giderilmesi olarak geri dönüyor. Para kazanmaktan çok bizi ayakta tutması amacıyla yaptığımız kayıtlar bunlar.

Kışları Avustralya'da, yazları Türkiye'desiniz. Uzak kıtayı takip edemiyoruz ama Türkiye'deki gidişat hoş görünüyor.

Murat: Avustralya'da grup oturdu,

tanınıyor yeterince. Festivaller özellikle bizi arayıp 'Çalmanızı istiyoruz' diye geliyorlar artık. Eskiden biz koşturuyorduk ve baş vurduğumuz her yerde çalamadığımız oluyordu, ama artık rayına oturdu. Türkiye uzak olduğu için aktivitelerimizi burada duyurmak zor oluyor. O yüzden geçen yıl Türkiye'de resmen sıfırdan başladık. Biraz zorlandık tabii ki, ama bu yıl baya bir yol kat ettiğimize eminim ben. Ciddi bir seyirci kitlesine ulaştık, insanların beğenisini kazandık

Roman dünyası

İnsanların beğenisini kazanırken, bazı müzisyenlerin de beğenisini kazandınız ki, yeni bir projeye doğru yol aldınız.

Murat: Geçen yıl biz tam grup olarak gelmiştik ve dokuz kişiydik. Dokuz kişinin kendi imkanlarıyla uluslararası bir turneye çıkması çok zor. Gerçi Avustralya devletinden destek gördük ama zorlandık. Bunun sebeplerinden biri de, Türkiye'deki organizasyonların kötülüğü idi. Her şey son dakika belirlendiği için kesin bir program oluşturmak çok zor oluyor. Zaten fazla da durmadık. Bu yıl Avustralya devletinden destek almadık ve minimum sayıyla geldik; dört kişiyle. Burada da tanıştığımız, iki üç yıldır beraber olduğumuz müzisyen arkadaşlarla konuştuğumuz bir projeyi, böylelikle gerçekleştirmiş olduk. Gecko Roman oldu, güzel oldu.

Hacı abi ve Savaş abinin katılımıyla Gecko Roman Project oldunuz. Peki Hacı abi sizin bu projeye bakışınız nasıl? Bütün bir yaz boyunca, sokağın ortasında bir proje gerçekleştirdiniz. Eğlendiniz mi bunu yaparken ve grup olarak bir uyum

yakalayabildiniz mi?

Hacı: Hepimiz eğlendik bunu yaparken. Ben gurur duydum Murat'la çaldığım için. Okay Temiz'le de daha önce dışarlarda çaldım ve çok zordu. Yirmi yıldır ben Okay Temiz'in yanında çalışıyordum ama Murat davet etti, geldim çaldım. Ben sokakta çalışıyorum diye bir utanma anlayışını da bilmiyorum ve bundan gurur duyuyorum. Zannediyorum ki çok güzel bir müzik yaptık burada, her ne kadar ben içine gireli yirmi, yirmibeş gün olsa da. Çaldığımız yerler her gece doluyor. Caz müziğini ben daha önce de çalışıyordum ama Muratlarla daha güzel oldu. Murat'tan da bilmediğim bazı parçaları öğrendim ve çok güzel, doğal bir şey kazandım.

Murat: Zaten müzisyenlerin yaptığı işin içinde o doğal aşk olmasa, o iş yürümez. Farklı arkadaşlar da geldi gitti, ama olmadı. Bir uyum olması lazım müziğin içinde ve müzisyenler arasında.

Alisha: Gecko Roman projesi bir rüya gibi. Benim için, gerçekleşen büyük bir rüya. Türkiye'ye ait müzikleri çalmayı çok seviyorum ve özellikle Savaş ve Hacı da gruba katıldıktan sonra çok daha fazla seviyorum. Çok şaşırtıcı ve güzel bir tecrübe oldu benim için bu yaz ve bu projeye devam edebilmeyi gerçekten çok istiyorum.

Dünyanın dört tarafından müzisyenlerle önceden sağlanan uyum, Gecko Roman Projesi ile yeniden sağlandı. O uyum, biz dinleyicileri sahnede bakarken çok eğlendirdi ve görülen o ki siz de çok eğlendiniz...

Murat: Bir de en enteresan yanı biz sahne dışında hiç çalışma yapmadık. Her

şey o anda ve doğaçlama oldu. Hep de öyle oluyor; dün akşamda öyleydi, bu akşamda öyle olacak. Heyecanlı tarafı da o doğaçlama. İnsanlar isteklerini sahneye koydu, belki bu bizim istediğimiz sesi oluşturmadı ama daha doğal bir performans çıkardı. İnsanlarda onu beğeniyor gibi geldi bana.

Bir de bu doğal performansın, doğal performans ortamı sizi memnun etti mi? Nevizade'de adımlayan insanlar, sokağı bitirdiğinde, birden bir sahne ve orada da enerjinizi gördüler. İnsanlardan bu konuda nasıl tepkiler aldınız?

Murat: Geçen yıl da, ilk geldiğimizde ilk performansımızı Tünel meydanında gerçekleştirmiştik. Ben Avustralya'da da müziğe sokakta başladım, müzisyenlerle sokakta tanıştım. Orada sokak müziği kültürü buradakinden çok farklı. Burada da, sokaktan geldik sokakta başlayalım müziğe dedik. Bu yıl geldiğimizde de baktık sokakta bir sahne var. Hemen iletişim kurdum ve çalmaya başladık. Biz burada çaldığımız için çok mutluyuz. Çaldığımız çoğu akşam resmen bir karnaval havasına büründü sokak. Biz unutamayacağımız geceler yaşadık ve üzüntülü yüzyıl aslında döneceğimiz için. Elimizde olsa kalabilsek, yada, Savaş abiyle Hacı abiye götürbilsek ve orada devam edebilsek kaldığımız işe. Bu proje seneye devam edecek hatta bir albüm çalışmamız da olacak bu altı kişiyle.

Sokaktan gelen ilham

Hacı abi: Ben sokakta çalmaya alışkınım, Okay Temiz'le de ben sokakta çalışıyordum. Festivallerde, geceleri sokaklarda çalışıyorduk. Bir de seyirci bizi ihya etmeli. Seyirci bizi ihya etmeli ki biz de onları ihya edelim.

Murat: Müziğin en güzel tarafı seyirciyle müzisyen arasındaki o iletişim, enerji değişimi. Oysa ki seyirci hep müzisyenden bekliyor, onları havaya sokmasını istiyor. Halbuki seyirci müzisyeni çok kolay havaya sokabilir ve müzisyen bu durumda seyirciyi de daha çok eğlendirir. Türkiye de, müzik dinleme kültüründe de eksiklik var diyebiliriz bu açıdan.

Sizi, Gece ve Unified Gecko olarak yaptığınız kayıtları, tanıyanlar biliyor ama albümün yapısı nasıl olacak?..

Murat: Bu biraz daha Roman müziği ile Avustralya müziğinin sentezi gibi bir şey olacak. Hacı abi ile Savaş abi işin o kısmını getiriyorlar. Biz, daha önce, Türk müziğini batı enstrümanları ile yorumlamıştık ama şimdi hem doğu hem batı olacak gibi görünüyor. Laço Tayfa ile Brooklyn Funk Essentials kaydı gibi, onların iki gruba yaptığını biz daha doğal ve tek grup olarak yapacağız. Artık seneye kaldı her şey...

HAKAN GÜLSEVEN

Bolşevik dedelere selam!..

Bizim kiraathanede oturmuşum, yine memleket meseleleri konuşuluyor, tam ağzımı açıp bir şeyler söylüyordum ki, gençlerden biri, "Ya, bırak abi ya, sen de milliyetçiyimisin işte," deyiverdi. "Yahu aslanım, nereden çıkardın bunu?" diyecek oldum, pat, önüme Ülkede Özgür Gündem gazetesini attı... Hakikaten, Ayşe Günaysu adında bir hanım, köşe yazmış, bizim için ortaya karışık, tuhaf bir tanım yapmış. Önce uzun uzun yazıyı çözmeye çalıştım, kafa mı yapıyor, ciddi mi, anlayamadım. Baba Hakkı'yı aradım, başladım yazıyı okumaya:

"Açıkça hiçbir yazıda söylenmiyor ama belli ki bir şeye bütün kalbiyle inanmış Red kadrosu: Bugün Kürt meselesinin de, Ermeni soykırımının da gündemin baş köşesine oturmuş olması, kamuoyunun hedefini şaşırtmak amacıyla emperyalizmin yerli işbirlikçileri tarafından gündemin manipüle edilmesinin bir sonucu. Kısacası Türkiye'de muhalefet sınıfı ekseninden kaymış durumda. Acil müdahale gerek. Red dergisi muhalefeti ait olduğu yere, enternasyonalist bir temel üzerinde sınıf eksenine oturtma misyonunu üstlenmiş."

"Hah bak, en azından enternasyonalist olduğumuzu, sınıf eksenini falan anlamış kıız," dedi Baba Hakkı, son derece safiyane. -Kendini iyice yaşlı sanmaya başladığı için, herkese kıızım, oğlum falan diye hitap ediyor artık. - "Yok Baba, mesele tam öyle değil," dedim. Devam ettim okumaya:

"Ahmedicena'tın diliyle konuşan bir başlık: 'İsrail'in siyonist devlet yapısı yok edilmeli'... Ahmedicena'tın Türkiye'deki milyonlarca yoldaşından, vatani hizmetten kaçmayı kınayan yazı ile de MHP dahil bilimum milliyetçilerden aferin alarak... Ajitatif klişelerle bezenmiş (emperyalist yankiler ve çanak yalayıcıları, mankafa diktatörler, psikopat emperyalist tosunlar) en baştaki RED imzalı yazıda, en geniş ve en geri kitlelerin ahlakçı duygularını gıcıklayan sözler de, yüzde 90'lık desteği havada 99'lara çıkarıyor... Ermeni meselesine bir tek yerde birkaç cümle ile değinilmiş. O bir tek yerde de Hakan Gülseven Elif Şafak davasına katılmanın bir halkla ilişkiler şirketi tarafından pazarlandığını anlatarak Elif Şafak'ı Keringçizlere yakışacak bir dille aşağılıyor..."

Baba Hakkı bir süre sustu, "Kapat telefonu da, ben gidip bi gazete alayım en iyisi," dedi...

Şimdi, açık söyleyeyim, Baba Hakkı böyle sustuğu zamanlarda UFO'ları falan düşünüp sakinleşmeye çalışır. Eminim yine başka gezegenlerde hayat olup olmadığını düşünmeye başlamıştı.

Bense olaylara daha analitik yaklaşmayı tercih ediyordum. Açtım, Ayşe Hanım'ın

Ekim Devrimi'nin ardından, devrimi savunan Kızıl Ordu mensupları ve liderleri...

diğer yazılarını okumaya ve onu anlamaya çalıştım. Arkadaş düpedüz bizim anti-emperyalist olmamıza bozulmuş. Gündem'de yazdığı yazıların neredeyse tamamı, anti-emperyalizmin milliyetçilik olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. "Bu memleket en büyük acıları emperyalistlerin elinden değil, halis muhlis yerli Türkçü-İslamcı ideolojiyle beslenmiş zinde güçlerin elinden yaşadığı halde..." diye cümleler kuruyor. Enteresan! Geri dönüp RED'in sayfalarını çevirin, biz o zinde güçlerin (devamı gelecek) emperyalistlerle, 'yerli' sermayeyle nasıl ilişki kurduğunu bir bir anlatıyoruz. Ayşe Hanım ise bu işleri alakasız zannediyor!..

Ertuğrul Özkök'ün 'dişi'si

İsrail'i hedef aldığımız için bozulmasını da anlamadım. Bir yazısında şöyle yazmış Ayşe Hanım:

"...Fotoğraflardan ikincisinde beş Filistinli görüyoruz. Belli ki kontrol noktasında kontrolden geçiyorlar. Gömleklerini göğüslerine kadar sıyırmışlar, askerlere çıplak bellerini gösteriyorlar. Altyazı da şöyle: 'İsrail kontrol noktalarında askerler, Filistinlilere istedikleri gibi davranma hakkına sahipler. Bazen yüzlerinde bomba taşımadıklarından emin olmak için üzerlerini bile çıkarttırıyorlar.' Yüzlerce sivil yurttaşını intihar bombalamalarında kaybeden bir ülkede alınan güvenlik önlemlerinden bahsediyoruz ve böyle de zulüm olur mu der gibi 'üzerlerini bile çıkarttırıyorlar' diye yazan editör de, insanların panzere bağlanıp sürüklendiği bir ülkede değil de, sanki İsveç fiyordlarında yaşıyor."

Hayır, mevzu o değil, bir de öğreniyoruz ki, Ayşe Hanım aynı zamanda 'insan hakları savunucusu'ymuş. Peki, Türkiye'de de

bombalar patlıyor, siviller ölüyor, polis ekipleri milleti sabah akşam soysa, Ayşe Hanım ne diyecek? Sıra kendine geldiğinde soyunacak mı?..

Mevzu İsrail olunca işler değişiyor. Ayşe Hanım, İsrail'in Lübnan saldırısı sırasında ölen sivillerin vebalini, 'sivil halkın arasına karışan' Hizbullah'ın boynuna asıyor. Ne enteresan! Birebir aynı lafları Ertuğrul Özkök de yazmıştı!..

Ayşe Hanım tutuyor, bir de RED'i Ahmedinecad'ın diliyle İsrail'e saldırmakla eleştiriyor. Yalnız dikkat edin, eleştirdiği 'İsrail'in siyonist devlet yapısı yok edilmeli' başlıklı yazıda Alejandro Iturbe diye bir imza var. Arjantin'de 30 bin kişiyi katleden diktatörlüğe karşı, yıllarca yeraltı mücadelesi yürütmüş Alejandro, kendini Marksist zannederken Ahmedinecad taraftarı ilan edildiğini duysa ne hissederd, birden çok merak ettim doğrusu. Kabahat Filistin'deki direnişi desteklemek için yırtınan elin 'enternasyonalist' Arjantinlisinde tabii.

Benim durumum ise daha kötü. Allah sizi inandırсын, bugüne kadar pek çok şeyle itham edildim ama kimse 'milliyetçi' dememişti, Ayşe Hanım sayesinde kulağımın arkası da gitmiş oldu.

Ne yaptık peki? "En uzun vatan-millet nutukları atanlar, en kısa askerliği tercih ediyor" diye başlıklar atıp, sahtekarlıkla askerlikten yırttığı iddia edilen patron, siyasetçi ve general çocuklarını tek tek teşhir ettik geçen sayıda. Babalarının savaşçı çığırıklığı yaparak yoksulları ölüme gönderdiğini yazdık. Kimsenin konuşmaya cesaret edemediği bir konuya daldık. Ayşe Hanım ise askerden kaçanları kınadığımızı, "Onlar da gitsin, onlar da!" dediğimiz sonucunu çıkarmış buradan. Ya, evet, askerlik 36 aya çıkarılsın diye bir önerimiz

var zaten, gelecek sayıya hazırlıyoruz... Hatta, 'Kızları da alın artık askere' diye 'remix' yapmayı düşünüyoruz...

Bir de Elif Şafak mevzuu var değil mi? Geçen ay, Elif Şafak'ın halkla ilişkiler şirketi aracılığıyla dava pazarlamasına giriştiğini yazdığım için, birden Keringçiz yapmış beni Ayşe Hanım. Canı sağ olsun. Elif Şafak maksadına ulaştı ya, ne gam. Şimdi 'Top 10'un en tepesinde...

Aslında Ayşe Hanım ne yapıyor biliyor musunuz? Küstahça, ama çok küstahça, bizim Marksist olmamıza karşı çıkıyor. Enternasyonalizmi hatırlatmamıza, sınıf mücadelesini eksene yerleştirmemize, kendi arızalı paradigmasına huzursuzluk vermemize bozuluyor. O, gönül ferahlığıyla, emperyalizmden azade bir 'fenalıklar dünyası' kurmak, ABD-İsrail hattından 'ilerici' sonuçlar çıkarmak istiyor. Bizim gibi 'milliyetsiz'lerin, milli boğazlaşmalara karşı gayet 'milliyetsiz' bir biçimde durmamızdan rahatsız oluyor... Ve açık söyleyeyim, konu sadece Ayşe Hanım olsa, cevap vermeye zerre tenezzül etmezdim. Benimkisi, "Kızım sana söylüyorum" dumu...

Böyle şeyleri söylemek ayıptır ama, Halepçe katliamının bir yıldönümünde, bir korsan gösteride, "Yaşasın halkların kardeşliği" diye bağırduğım gerekçesiyle iki yıl hapis cezası almıştım. O zaman bir mutabakat vardı; herkes Halepçe'deki katliamın sponsorluğunu Yankilerin yaptığını bilirdi. Şimdi ne yazık, bunu söylediğimiz için 'milliyetçi' oluyoruz!..

Dedeler nereden geldi?

Bilir misiniz, Anadolu işgal edildiğinde, birden Bolşevik lakaplı direnişçiler çıkmıştı ortaya. Amerikan mandasını savunanlar, İngilizler'e satılmış 'ademi merkezietçi' Prens Sabahattin'ler falan fink atarken ortada, o Bolşevik lakaplı savaşçılar, maverleriyle işgalcileri alından vuruyordu.

O Bolşevik dedelerimiz, Birinci Cihan Harbi'nde Rus ordularına esir düşmüş, Ekim Devrimi'nin tüm sıcaklığını o esir halleriyle yaşamış, Rusya'daki devrimle birlikte özgürlüklerine kavuşmuş ve bu arada ihtilalin 'sefiller'den birer 'insan' yarattığını bizzat görmüş adamlardı. Anadolu'daki köylerine gelip Bolşeviklerin ne büyük bir iş yaptığını anlatan yiğit adamlardı onlar. Kürt'tüler, Laz'dılar, Türk'tüler... Anadolu'da işgal başlayınca, hiç düşünmeden dağa çıkıp emperyalizme kurşun sıktılar. Dünya ihtilali aşkına!

Eski Rus takvimine göre Ekim'de olmuştu Bolşevik Devrimi. Kullandığımız takvime göre ise 6 Kasım'da. Tam 89 yıl geçti aradan. İşte o Bolşevik dedelerimizin yüzü suyu hürmetine, biz de kendimizce Bolşevik'iz.

İtirazı olan?

RED

Yayımcı: LM Basın Yayın Ltd. Şti. İmtiyaz Sahibi: Tuncay Akgün Yazışlıeri Müdürü: Hakan Gülseven Görsel tasarım: Hakan Bayhan Logo: Baki Güler Müessese Müdürü: Ali Yavuz Tel: 0212 292 95 65 (4 hat) Faks: 0212 245 38 06 Abonelik: 0212 292 95 65 Baskı: LeMan Matbaası, Alüminyumcular Sanayi Sitesi C-5 Blok No: 7-8 Hadımköy/İST. Tel: 0212 858 00 93 (Pbx) Matbaa Sorumlusu: Ali Polat Genel Dağıtım: BDD Marka Adres: Etiler, Beşiktaş, İstanbul Defterdar Yokuşu No: 47 Beyoğlu / İstanbul

BİZE YAZIN:
bilgi@reddiye.org